

**Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden algemene commentaren**

-

**Questions et commentaires consultation publique
avec réponses commentaires généraux**

-

**Questions and comments public consultation
with answers general comments**

LEESWIJZER

Context

Dit document past binnen de totstandkoming van het marien ruimtelijk plan en volgt op het openbaar onderzoek in het kader van de wet Marien Milieu en de consultatie in het kader van de wet Strategische Milieueffectenbeoordeling. De periode liep gedurende de maanden juli, augustus en september 2013.

Binnen deze periode zijn 140 bijdragen ontvangen.

Inhoud

Dit document bundelt de opmerkingen die ontvangen zijn in het kader van de publieksconsultatie, de gerichte consultatie en de grensoverschrijdende consultatie, m.b.t. **algemene commentaren**. Elke opmerking wordt beantwoord.

Dit document heeft geen rechtskracht, maar vormt een instrument om de beslissingen toe te lichten en om de impact van de publieksconsultatie op het finale marien ruimtelijk plan te duiden.

Opbouw document

Het volgende voorbeeld illustreert de opbouw.

Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 1

Titel document

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

Van wie komt de bijdrage

p. 2

Pagina in bijdrage

Pagina 7: "klimaatsverandering" is een breed begrip.
Wij hebben de indruk dat het MRP rekening houdt met "bepaalde aspecten van klimaatsverandering", waaronder

Inhoud van bijdrage

zeespiegelstijging.

ANTWOORD

Antwoord minister van Noordzee

Het MRP houdt inderdaad rekening met de voor het MRP relevante (ruimtelijke) aspecten van de klimaatsverandering, met inbegrip van de zeespiegelstijging.

Gebruikte afkortingen

- MRP: Marien Ruimtelijk Plan
- BNZ: Belgisch deel van de Noordzee
- IMO: Internationale Maritieme Organisatie
- KB MRP: koninklijk besluit tot aanneming van het marien ruimtelijk plan
- TZ: territoriale zee
- EEZ: exclusieve economische zone

MANUEL DE LECTURE

Contexte

Ce document cadre dans l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins et fait suite à une consultation publique dans le contexte de la loi Milieu Marin et la consultation dans le contexte de la loi Evaluation Stratégique de l'Impact Environnemental. Cette période a couru pendant les mois de juillet -août- septembre 2013.

Pendant cette période, 140 contributions ont été reçues.

Contenu

Ce document rassemble les remarques qui ont été reçues pendant la consultation publique, la consultation ciblée et la consultation transfrontalière, relatif aux commentaires généraux. Pour chaque remarque, une réponse a été formulée.

Ce document n'a pas de base légale, mais il sert à expliquer l'impact de la consultation publique sur le plan d'aménagement des espaces marins final.

Structure du document

L'exemple qui suit illustre la structure.

Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 2

Titre document

EDORA

Qui contribue

p. 4

Page dans la contribution

7 Importance d'une coordination onshore-offshore

Contenu de la contribution

Enfin, l'expérience montre qu'une coordination avec le niveau régional est indispensable à tout développement d'activités en mer, et notamment pour s'assurer du bon développement des infrastructures électriques nécessaires au raccordement onshore.

En 2011, dans la région côtière, 27 projets d'énergie verte totalisant 114 MW ont été connectés au réseau, mais conditionnés à des contraintes strictes. Tant que le projet Stevin n'est pas réalisé (Elia parle maintenant de fin 2015), il y a un problème de capacité pour le raccordement non seulement pour le développement de parcs éoliens offshore, mais aussi pour les projets d'énergie renouvelable dans la région côtière. Dans le cadre des objectifs 2030 et 2050, il est donc très important de veiller à une bonne coordination et planification des travaux d'infrastructure devant permettre le développement des activités offshore ET onshore.

RÉPONSE

Réponse ministre Mer du Nord

Le PAEM a tenu compte au maximum des aspects spatiaux de la coordination entre les autorités compétentes fédérales et flamandes au niveau de la politique d'énergie (notamment en ce qui concerne les lieux d'atterrissage des câbles électriques). Cependant, l'essentiel de cette coordination se déroule au niveau de la politique d'énergie, pour laquelle le Secrétaire d'Etat à l'Energie est compétent au niveau fédéral.

Abréviations utilisées

PAEM : Plan d'Aménagement des Espaces Marins

PBMN : Partie belge de la Mer du Nord

OMI : Organisation Maritime Internationale

AR PAEM : Arrêté Royal relatif à l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins

MT : Mer Territoriale

ZEE : Zone Exclusive Economique

COMMENTAREN EN ANTWOORDEN / COMMENTAIRES ET REPONSES

HAVANT

p. 1

In het Belgisch gedeelte van de Noordzee bevinden zich (delen van) de belangrijkste aanlooproutes naar de haven van Antwerpen. Via Scheur-Wielingen en de Westpitroute bereiken de meeste zeeschepen de haven van Antwerpen. Het Belgische gedeelte van de Noordzee mag dan ook gezien worden als de voornaamste toegangspoort tot de haven van Antwerpen. Het belang en de interesse van het GHA in het marien ruimtelijk planningsproces en het voorliggende ontwerpplan dienen in dit kader gezien te worden. Volgens het GHA worden zowel het belang van de haven van Antwerpen als het bijzondere belang van het Belgisch gedeelte van de Noordzee als toegangspoort tot de haven van Antwerpen niet voldoende belicht in het ontwerp MRP.

ANTWOORD

De minister heeft alles in het werk gesteld om de belangrijke rol van de havens te laten doorwerken in het MRP. Op de opmerking in de laatste zin wordt geantwoord via de antwoorden op de specifieke punten die in deze bijdrage aan bod komen.

Hiervoor wordt verwezen naar het volgende onderdelen:

- Bijlage 2 - Veiligheidsdoelstellingen (Op het vlak van de scheepvaart is het de doelstelling om op zee veilige doorvaart en een veilige toegankelijkheid van alle Belgische havens te blijven garanderen, niet alleen voor de huidige generatie schepen, maar ook voor de schepen van de komende generaties (grotere afmetingen, toenemende diepgang).
- Bijlage 2 - Economische doelstellingen (Het marien ruimtelijk plan voorziet de ruimtelijke mogelijkheden voor de groei van de Belgische havens;)
- Bijlage 2 – Onderdeel 6.3 Scheepvaart, havenontwikkeling en baggerstorten
- Bijlage 3 - Acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen - Veiligheid en bescherming op zee
- Bijlage 3 - Acties ter realisatie van de economische doelstellingen - Groei Belgische havens algemeen
- KB MRP - Afdeling 4

p. 3-4

6. Inzake het belang van de Noordzee voor het Scheldebeleid

Een ruimtelijke planning van het Noordzeegebied is zinledig zonder betrokkenheid op het Schelde-estuarium. De fysieke en beleidsmatige complexiteit van de Schelde heeft geleid tot een omstandig Vlaams-Nederlands verdragskader waarbinnen huidig en toekomstig Scheldebeleid moeten worden ingebed. Voor zowat alle beleidsdomeinen incl. het nautische is het mondingsgebied een cruciaal en onlosmakelijk met de rivier verbonden zone. De veiligheidsvraagstukken in het Scheldegebied die samenhangen met toenemende getijdoordringing, klimaatverandering enz. zullen wellicht (ook) beantwoord moeten worden via toekomstgerichte ingrepen in het mondingsgebied. Inzake ecologie, sedimentbeheer, externe veiligheid enz. vormt de monding evenmin een grens.

Onder 'Trends, bedreigingen, opportuniteiten' wordt gesteld dat klimaatverandering vraagt om een sterke en geïntegreerde visie op kustverdediging waarbij de hele kustzone als één geheel wordt bekeken. Deze invalshoek is volgens het GHA te beperkt. O.m. de toename van de getijslag in het Schelde-estuarium is met name een zeer reële

klimaatuitdaging die kan leiden tot de behoefte aan een nieuwe ruimtelijke planning van het Noordzeegebied. Zo geeft bv. het recente IWT-SBO project 'Ccaspar' in hoofdstuk 13 een zeer interessante kijk op de mogelijke win-win situaties in het mondingsgebied die zich aandienen bij de aanpak van de gevolgen van de klimaatverandering. Het slim en tijdig dissiperen van de energie die de Schelde indringt vormt daarbij één van de hoekstenen. Dit onderzoek toont aan dat een toekomstbeleid voor het mondingsgebied niet los kan worden gezien van de beleidsnaden van het Scheldegebied.

ANTWOORD

De interactie tussen de Belgische zeegebieden en de aangrenzende zones, waaronder het Schelde-estuarium is meegenomen als een van de principes betreffende de eigenheid van de zee als planningsonderwerp, cf. bijlage 2, hoofdstuk 2. Zowel binnen de formele als de informele ontwikkeling van dit MRP is deze interactie zoveel mogelijk aan bod gekomen, met respect voor de bevoegdheidsverdeling. Dit MRP beslaat enkel de Belgische zeegebieden en houdt zoveel mogelijk rekening met land en aangrenzende zeegebieden/estuaria. De minister engageert zich om deze afstemming nog verder door te voeren, door de invoering van een bijkomende actie in Bijlage 3 - Titel 7. Samenwerking. Er zal met het Vlaams Gewest een protocol van overleg en samenwerkingen m.b.t. de Noordzee worden vastgelegd. Dat protocol zal specifiek betrekking hebben op scheepvaartbegeleiding, zeewering, visserij, baggeren en havenuitbreiding.

p. 5

9. Inzake de afstemming met Nederland en het Nederlandse beleid

De afstemming met Nederland lijkt onvoldoende gewaarborgd in het ontwerp MRP. Er wordt tevens geen melding gemaakt van de afstemming met Nederland i.h.k.v. een aantal Nederlandse beleidsprocessen. Te verwijzen is hier, onder meer maar niet limitatief, naar de lopende processen inzake de opmaak van het beheersplan voor de Vlakte van de Raan, het Deltaprogramma en, zoals reeds genoemd, het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer dat binnen de schoot van de bestaande verdragskaders wordt uitgeoefend. Een tweesporenbeleid in één ruimtelijk samenhangend gebied is onwenselijk.

In tegenstelling tot het huidige federale ontwerpplan, legt Europa in haar ontwerprichtlijn voor mariene ruimtelijke planning en geïntegreerd kustmanagement wel de nadruk op de noodzaak aan grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden en coördinatie met de buurlanden, zowel tijdens het opmaken van een MRP als tijdens de uitvoering ervan.

ANTWOORD

Er is bijzonder veel overleg geweest en nog altijd lopend met Nederland, zowel formeel (grensoverschrijdende consultatie) als informeel (verschillende bevragingen en ontmoetingen). De relevante plannen en programma's zijn ook opgevraagd bij de verschillende overheden en belanghebbenden. Voor een gerichte samenwerking met Nederland betreffende de mariene ruimtelijke planning worden de nodige initiatieven genomen.

Het lopende proces inzake de opmaak van het beheersplan voor de Vlakte van de Raan binnen Nederland volgen wij op. Bij het uitwerken van een oplossing voor de Vlakte van de Raan zal uiteraard overlegd worden met de bevoegde nationale en internationale overheden en belanghebbenden.

Betreffende het Deltaprogramma zal onderzocht worden en, waar nodig, op de agenda geplaatst worden van het grensoverschrijdende overleg. Het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer wordt expliciet opgenomen in bijlage 1 van het MRP, als een bestaande samenwerkingsvorm. Het MRP draagt ertoe bij dat dit GNB zijn bevoegdheden en taken kan uitoefenen.

NIEUWPOORT

p. 1

Opmerkingen in het algemeen ;

- We zijn verheugd om het principiële standpunt van het ontwerp dat er geen visserijgronden worden afgesloten in functie van natuurbeleid. Dit standpunt wordt menigmaal herhaald, maar we vinden deze in het bijzonder terug in bijlage 2 – p34.
- Ook wijzen we naar ons bezwaarschrift bij de afbakening van de marien gebieden in 2010, waarbij ons bezwaar vooral handelde over het niet opnemen van socio-economische studies bij de opmaak van de afbakening van deze gebieden.
- Het is jammer dat de Nieuwpoortse visserij niet betrokken is geweest bij de opmaak van dit plan. Dit zou al heel wat opmerkingen in het huidige bezwaarschrift kunnen vermeden hebben.

ANTWOORD

De niet-opname van socio-economische studies bij de aanduiding van de speciale zone voor natuurbehoud "Vlaamse Banken" volgt uit de correcte toepassing van de habitatrichtlijn, waarbij de aanduiding van het gebied enkel op wetenschappelijke gronden gebaseerd mag zijn. De socio-economische overwegingen mogen pas in een latere fase meegenomen worden. Deze aanmelding is gebeurd tijdens de vorige legislatuur. Nu wordt werk gemaakt van een maatregelenpakket om de goede milieutoestand te bereiken, rekening houdend met de socio-economische impact daarvan.

De minister van Noordzee heeft meerder keren overlegd met de Rederscentrale, als belangenorganisatie, en de dienst Zeevisserij en het kabinet-Peeters, als bevoegde overheid. De minister is ervan uitgegaan dat deze instanties alle professionele vissers vertegenwoordigen. Tijdens de informele overleggrondes van augustus-september 2012 en van januari 2013 werden de SALV, de Vlaamse Visveiling en de Rederscentrale gecontacteerd, de ontwerpplannen voorgelegd en om hun input gevraagd. Op 13 juni 2013 werd een finaal overleg georganiseerd door minister-president Peeters, in aanwezigheid van minister Vande Lanotte en vertegenwoordigers van de Rederscentrale.

Onverminderd een aantal algemene principiële opmerkingen konden de vertegenwoordigers van de Rederscentrale zich vinden in het –tijdens de vergadering - nog aangepaste voorstel. Voor toerisme en recreatie werd contact opgenomen met Westtoer, echter zonder reactie. Verder werden ook de vertegenwoordigers van de gebruikersverenigingen aangeschreven waarmee in 2005 n.a.v. het Koninklijk besluit van 14 oktober 2005 tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België en het Koninklijk besluit gebruikersovereenkomsten en beleidsplannen, overeenkomsten werden afgesloten.

p. 6

12: Opmerkingen uit hoofde van ruimtelijke ordening:

- er dient rekening gehouden te worden met de contouren van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Strand en Dijk Nieuwpoort-Koksijde goedgekeurd bij ministerieel besluit van 19 september 2005;
- er dient rekening gehouden te worden met de contouren van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, regio Kust-Polders-Westhoek, Natuur- en landbouwgebieden "Strand Middenkust-West" goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse regering van 24 april 2009;
- Vlaamse regering van 24 april 2009;

ANTWOORD

Er is rekening gehouden met de ruimtelijke ordening op land, zonder in deze bevoegdheid te treden. Tijdens het proces werden alle concrete commentaren overwogen en waar mogelijk ook meegenomen. De aanneming van dit MRP bij koninklijk besluit zal een toekomstige afstemming verder mogelijk maken.

KUSTWACHT

p. 1-2

Algemeen:

Het opstellen van een marien ruimtelijk plan vanuit een ecosysteem gerichte milieu benadering binnen het Belgisch gedeelte van de Noordzee (BNZ) kan je niet loskoppelen van

het volledig maritiem gebeuren dat de facto een internationale dimensie kent en waarbij het volledige ruimtegebruik door alle belanghebbenden op elkaar wordt afgestemd; dit zowel vanuit een meer economische benadering als vanuit een veiligheidsbenadering dat eerder een stringenter karakter kent.

Het opstellen van een lange termijn visie door middel van dit plan zorgt ervoor dat een ruimtelijk en temporeel gebruik op elkaar wordt afgestemd. Dit draagt wezenlijk bij aan het transparant vergunningenbeleid voor het uitvoeren van activiteiten binnen het BNZ tbv alle belanghebbenden maar vooral met de nadruk op het ruimtegebruik door derde partijen.

Los van de “wet Mariene Milieu” is een bijkomende mijlpaal in de Belgische maritieme wetgeving het samenwerkingsakkoord Kustwacht van 8 juli 2005, zowel wettelijk 19/05/2006 als decretaal 17/03/2006 geborgd. Dit samenwerkingsakkoord bepaalt o.a. de coördinatie en het onderling overleg tussen de federale en gewestelijke overheden met betrekking tot het uitoefenen van hun bevoegdheden in de BNZ.

Cfr dit samenwerkingsakkoord Kustwacht dient het ruimtelijk gebruik niet alleen rekening te houden met de schade die aan het milieu wordt veroorzaakt of kan veroorzaken maar evenzo met de mogelijke gevaren of belemmeringen voor de scheepvaart en de gevaren voor de openbare orde, personen en goederen binnen het BNZ.

Met andere woorden, niet alleen een milieu effecten rapport maar eveneens de nodige risicoanalyses zullen voorafgaandelijk moeten uitgevoerd worden met betrekking tot de daadwerkelijke toewijzing van gebieden voor specifiek ruimtegebruik.

ANTWOORD

Het MRP-proces, vanaf het informele overleg ter voorbereiding van het voorontwerp van marien ruimtelijk plan tot de effectieve uitvoering ervan in de zeegebieden, is onder meer gericht op het in kaart brengen van de risico's en de voorkoming of beperking ervan bij de mariene ruimtelijke planning. Het MRP weegt de ruimtelijke impact van de verschillende (bestaande en nieuwe) activiteiten af binnen een proces (risico-analyse), terwijl dit vroeger op een versplinterde manier gebeurde. De verzamelde informatie, op basis van een compilatie van de beschikbare informatie betreffende de zeegebieden en een intensief overleg met de gebruikers daarvan, vormt de basis om doorheen het planningsproces, de risico's te leren kennen en er gepast mee om te gaan bij het vaststellen van een marien ruimtelijk plan voor de komende zes jaar.

Dit wordt ook gedeeltelijk opgevangen door de toepassing van de strategische MEB-procedure, die een heel aantal risico's omschrijft en beoordeelt. Het concrete risicobeheer in het kader van de toepasselijke concessie- en vergunningsprocedures blijft uiteraard bestaan.

Voor de operationele uitvoering zal verder binnen de Kustwacht samengewerkt worden om de risico's van de activiteiten in de Belgische zeegebieden optimaal te beheren.

p. 2

Een marien ruimtelijk plan dat de ambitie heeft van duurzaam te zijn op langere termijn, betekent niet alleen dat er voldoende flexibiliteit moet voorzien worden om in te spelen op specifieke (economische) noden en het bijgevolg creëren van een aantrekkelijk investeringsklimaat wegens het afstemmen van regelgeving door verschillende bevoegde instanties, maar impliceert vooral dat de daadwerkelijke **monitoring en evaluatie** een wezenlijk onderdeel vormen van dit plan.

De perceptie van monitoring en evaluatie van de indicatoren gelinkt aan de activiteiten in het MRP wordt eerder vanuit een wetenschappelijk oogpunt of een duurzaam beheer van de zee ingegeven; dit is noodzakelijk maar niet voldoende in het kader van de dagelijkse **veiligheid** of zelfs de **controle** op het oneigenlijk ruimtegebruik.

Het MRP dat vastgesteld wordt per KB heeft dwingende bepalingen opgenomen ten aanzien van de rechtsonderhorigen.

Bijgevolg moeten de in het KB MRP opgesomde bindende bepalingen eveneens aan monitoring onderworpen worden vanuit een eerder controlerend gegeven, dus niet alleen vanuit het feit dat men de bepalingen van de gunningen op papier zal weernemen bij het ruimtegebruik maar of dit effectief op de toewezen plaatsen zal gebeuren. In dit controlerend kader wordt door de minister zeer algemeen verwezen naar andere bestaande fora, zoals de structuur kustwacht.

ANTWOORD

Er wordt veel belang gehecht aan de handhaving van dit marien ruimtelijk plan, maar daarvoor wordt teruggevallen op de regels die de wet marien milieu, als rechtsbasis, voorziet. De samenwerking tussen de voor de controle bevoegde overheidsdiensten (art. 43 wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu), de andere diensten met controlebevoegdheden op zee en de referentiemagistraten zal binnen de Kustwacht en binnen de andere fora betreffende dit thema op elkaar afgestemd worden.

p. 3

Referte 2: antwoord op algemeen advies raadgevende commissie

SPN:

Punt 1, d, iv, par 4 (pagina 5): de federale politie neemt kennis van het antwoord dat tot op het projectniveau de garantie biedt dat de communicatie georganiseerd blijft om geïntegreerd punctuele evaluaties uit te voeren waarvan de beveiliging mee het voorwerp uitmaakt.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake in risico-analyse in het voorliggende compilatiedocument.

p. 3-4

Punt 1, d, vi, par 3 (pagina 6) levert ook al een eerste insteek met betrekking tot de vierde vraag die voor de vergadering van het BO wordt gesuggereerd. Waar “De minister zal onderzoeken of bijkomende handhavings- of toezichtsinspanningen gedaan moeten worden, bij voorkeur binnen al bestaande fora of procedures” blijven wij onder meer de inspanningen tot optimalisatie van de OKWC (operationele kustwachtcentrale) actief ondersteunen. Op het terrein is het van belang dat verantwoordelijkheden geduid en opgenomen worden. Voor concessiehouders zien wij een rol als “goede huisvader” weggelegd. Inbreuken en niet-naleving van vergunningsvoorwaarden dienen – weliswaar in

het juiste perspectief geplaatst – kwaliteitsvol opgevolgd worden. Daarenboven moet er rekening worden gehouden met het gegeven dat bijkomende inspanningen en mitigerende maatregelen een financiële impact kunnen hebben op de inzet van personele en materiële middelen van de betrokken diensten.

Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen (punt 1,d, vi, par 3 (pagina 6):

Als operationele kustwachtpartner wil de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen de evoluties op de voet blijven opvolgen, aangezien een juiste kennis van het werkkterrein met al zijn toegewezen functionaliteiten van belang is voor de ontplooiing van de controleactiviteiten.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake toezicht en controle in het voorliggende compilatiedocument .

p. 4-5

Secretariaat Kustwacht: (pagina 3: De methodologische opbouw)

- i. De filosofie achter de opbouw betreffende de langetermijnvisie , doelstellingen, indicatoren en voornamelijk ruimtelijke beleidskeuzes wordt zwak uiteengezet.

Zoals reeds aangebracht dient het mariene karakter van dit plan eerder als een maritiem karakter gepercipieerd. Bijgevolg is er een toegevoegde waarde vanuit een kustwacht perspectief om op basis van een voorafgaandelijke risicoanalyses correcte beleidskeuzes te kunnen maken.

De bewering dat de bestaande expertise over de risico's van de ruimtelijke inplanting van de activiteiten verzameld en verwerkt is in het MRP, lijkt ons nogal kort door de bocht. Het bijgeleverde Plan MER heeft enkel een opsomming van mogelijke en reeds lang gekende klassieke risico's en verwijst dan simplistisch door naar derden of nog aan

te leveren studies. Redenen hiervoor is dat er voornamelijk vanuit de gevolgen voor het milieu wordt gekeken, niet zozeer vanuit een noodplanningsperspectief .

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake in risico-analyse in het voorliggende compilatiedocument.

p. 5

ii. Uitvoering:

Voor de uitvoering en toezicht van dit KB refereert men naar de bevoegde diensten , opgesomd in de wet.

Alhoewel dit MRP uitgaat van een gesloten beurzenbeginsel, dient dit toch enigszins genuanceerd! De monitoringskosten voor de duur van het MRP worden klaarblijkelijk gedragen in het kader van bestaande (Europese) regelgeving .

Andere niet-wetenschappelijke “monitoring” werkingsafspraken, zowel vanuit veiligheidsoogpunt voor alle zeegebruikers als in het kader van de nodige afspraken over de “controle-aspecten” zullen moeten gemaakt worden, o.a. wegens het vrijmaken en afstemmen van de middelen der kustwachtpartners.

In het kader van de budgettaire realiteit, is het hierbij niet ondenkbeeldig dat een financiële bijdrage kan worden gevraagd aan de concessiehouder of ruimtegebruiker van deze te monitoren gebieden en ingeschreven in de vergunning voor deze activiteit. (vb guardvessel, plaatsen extra betonning en bebakening, verlichting, inzet overheidsmiddelen tbv overtredingen vergunning, enz...)

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake toezicht en controle in het voorliggende compilatiedocument. Daaraan kan toegevoegd worden, betreffende de budgettaire realiteit, dat aan een aantal vergunninghouders in het kader van de wet van 20 januari 1999 ter bescherming van het mariene milieu al een materiële of financiële bijdrage gevraagd wordt die mee gebruikt wordt voor het voorkomen of minimaliseren van risico's verbonden aan de activiteit.

p. 7

Referte 5: bijlage 3: Acties tot uitvoering van het MRP

Acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen

Hier zijn er bijkomende opportuniteiten en verwachtingen voor de structuur kustwacht:

- uitvoeren van de risicoanalyses bij meervoudig ruimtegebruik (economie-milieu-veiligheid) waar de mogelijkheid zich voordoet van conflicten blijft noodzakelijk.

De minister zal nog onderzoeken of er bijkomende handhavings- of toezichts inspanningen gedaan moeten worden binnen al bestaande fora of procedures

- Een specifieke opportuniteit is de ontwikkeling van de kustwachtcentrale in het kader van de monitoring van het BNZ op basis van de verschillende sectorale systemen (het hanteren van het CISE-principe). Monitoring leidt tot detectie en identificatie van zowel safety als security gebeurtenissen; waarop door de inwerkingtreding van gezamenlijk opgestelde procedures, een gepast optreden wordt voorzien in het kader van maritiem incidentenrespons.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake toezicht en controle in het voorliggende compilatiedocument.

PARTICULIER

p. 1

1. Préambule

Le propos n'est pas ici de dresser la liste de tous les points positifs mais aussi de toutes les erreurs, approximations, contre-vérités que le présent dossier PAEM soumis à consultation publique contient. Si l'intention est vraiment de la publier en annexe à un A.R., un sérieux effort éditorial et une meilleure synthèse des informations soumises paraissent nécessaires.

RÉPONSE

On a examiné quelles améliorations éditoriales pouvaient être apportées, alors que la synthèse des informations soumises a été réexaminée en fonction des commentaires concrets qui nous sont parvenus à cet égard.

p. 1

1.1 Compétences flamandes

Dans le même ordre d'idées, il est surprenant que le dossier PAEM s'exprime si longuement sur des matières relevant des compétences de la Région flamande, bien qu'il soit évident que plusieurs dossiers marins impliquent un intense dialogue entre le Fédéral et la Région flamande (dialogue qui d'ailleurs existe déjà et fonctionne bien).

RÉPONSE

La procédure conduisant au plan d'aménagement des espaces marins est prescrite par un arrêté royal, qui est passé par le Conseil d'Etat. Dans l'avis du Conseil d'Etat, cette procédure n'a pas fait l'objet de remarques en ce qui concerne la compétence de l'autorité fédérale en matière de coordination de la planification des espaces marins (compétence résiduelle de l'autorité fédérale).

La coordination de l'impact spatial marin des compétences de différentes autorités fédérales et régionales requiert la connaissance de ces compétences et de la politique prévue dans ce cadre pour les six prochaines années (plan cycle), sans que l'auteur du plan d'aménagement des espaces marins n'empiète sur ces compétences et cette politique. C'est pourquoi le plan prévoit l'espace nécessaire pour commenter les compétences flamandes et la politique flamande. Ce commentaire est entièrement basé sur l'apport de la Région flamande.

p. 2

1.1 Plus généralement

Publier un AR compilant les coordonnées géographiques de toutes les activités humaines en mer mais renvoyant à d'autres AR's l'ensemble des autres conditions que chacune de ces activités doit respecter fait certes plaisir aux fans du Marine Spatial Planning (MSP) - dont le silence à propos de la mise en œuvre de la Directive INSPIRE a quelque chose d'étourdissant ! - mais sa valeur ajoutée en termes de clarté juridique laisse d'aucuns perplexes.

RÉPONSE

Lors de l'élaboration du présent plan d'aménagement des espaces marins, on a choisi de rassembler en un seul arrêté royal l'impact spatial des différentes compétences et la politique menée dans ce cadre, en ce compris les mesures spatiales d'encadrement. S'agissant des mesures non spatiales, il est renvoyé à la réglementation spécifique. Ce choix présente l'avantage d'harmoniser, à travers un seul AR, les interactions entre les différentes utilisations des espaces marins, lesquelles se situent essentiellement sur le plan spatial. Cette méthode de travail est analogue à celle utilisée dans le cadre de l'aménagement du territoire.

BLANKENBERGE

p. 2

Artikel 1: Het college van burgemeester en schepenen van Blankenberge adviseert het ontwerp van Marien Ruimtelijk Plan en het bijhorende milieueffectenrapport (plan-MER) gunstig.

ANTWOORD

De positieve commentaar door de stad Blankenberge wordt genoteerd.

KNOKKE – HEIST

p.1.

Het college van burgemeester en schepenen te Knokke-Heist merkt op dat er geen officieel bericht (rechtstreekse brief of e-mail) werd ontvangen vanuit de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu in het kader van de openbare raadpleging over het ontwerp van marien ruimtelijk plan (MRP) en het bijhorende milieueffectenrapport (plan-MER). Hierdoor zijn de bewoners van Knokke-Heist niet rechtstreeks vanuit het gemeentebestuur op de hoogte gesteld van deze openbare raadpleging.

ANTWOORD

Naar aanleiding van de openbare raadpleging werd een formele brief verstuurd door de minister naar de heer De Klerck, Voorzitter van het Kustburgemeestersoverleg, met de uitnodiging advies uit te brengen inzake. Tevens werd de heer Decaluwé, Voorzitter van het Kustburgemeestersoverleg (provinciaal niveau) aangeschreven.

Om een zo ruim mogelijke ruchtbaarheid te geven en om de bevolking hierover te raadplegen werd de informatie over het houden van een raadpleging op volgende manieren bekend worden gemaakt: door dit bericht in het Belgisch Staatsblad, via de federale portaalsite www.belgium.be, via de nationale portaalsite www.aarhus.be en via de portaalsite van de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu: www.consult-leefmilieu.be voor het Nederlands en www.consult-environnement.be voor het Frans. Dit overeenkomstig de bepaling zoals vastgelegd in artikel 14 van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu en artikel 4, §1 van het koninklijk besluit van 13 november 2012 betreffende de instelling van een raadgevende commissie en de procedure tot aanneming van een marien ruimtelijk plan in de Belgische zeegebieden. Ook werd een openbare overlegvergadering gehouden op 9 juli te Oostende.

KOKSIJDE

p.1.

Overwegende dat de gemeente Koksijde noch een exemplaar van het ontwerpplan noch een officieel bericht met de aankondiging van de openbare raadpleging kreeg toegestuurd;

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Knokke - Heist inzake raadpleging in het voorliggende compilatiedocument.

LE GOUVERNEMENT WALLON

Objet : Plan d'aménagement des espaces marins
Rapport sur les incidences environnementales
Consultation

Monsieur le Vice-Premier Ministre,
Cher Johan,

Consécutivement à l'analyse de mon Collègue en charge de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire, Monsieur Philippe HENRY, que vous trouverez, ci-joint, je vous informe qu'il n'y a pas d'opportunité pour la Wallonie de remettre un avis sur ce plan.

En vous souhaitant bonne réception de la présente, je vous prie de croire, Monsieur le Vice-Premier Ministre, cher Johan, à l'assurance de mes sentiments les meilleurs.

Rudy DÉMOTTE

RÉPONSE

Nous prenons acte du commentaire positif formulé par le gouvernement de la Région wallonne.

WWF – BELGIUM

Het MRP focust zich op een multidisciplinair gebruik van de Noordzee: transport, hernieuwbare energie, visvangst, zandontginning, aquacultuur, toerisme, natuurbehoud. Het combineren van deze verschillende activiteiten binnen een zeer beperkte zone als de Noordzee is zeker ambitieus, maar gebeurd al in zekere mate nu al. WWF vraagt naar een harmonieus en duurzaam gebruik van onze Noordzee en haar natuurlijke bronnen m.b.t. de verschillende economische activiteiten. Natuurbehoud, duurzame visvangst en de ontwikkeling van hernieuwbare energie liggen centraal binnen de doeleinden dat WWF nastreeft. Socio-economische activiteiten moeten een duurzame visie hebben en uitbuiting op korte termijn van natuurlijke bronnen tegengaan. Hoewel het MRP sommige van deze elementen aanpakt is het momenteel nog onzeker of de verschillende economische activiteiten een duurzame evolutie van de Noordzee zullen behalen, en dus ook samenlopen met de Europese ambitie qua natuurbehoud en het valoriseren van ecosysteemdiensten.

ANTWOORD

Bij de opmaak van het MRP werd rekening gehouden met de bestaande beleidscontext, waaronder de Europese regelgeving inzake natuurbehoud zoals de Habitat - en Vogelrichtlijn, alsook met de kaderrichtlijn mariene strategie. Inzake natuurbescherming wordt in het MRP gezocht naar meervoudig ruimtegebruik dat voordelen oplevert voor het mariene milieu zonder dat dit ten koste gaat van economische activiteiten.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p. 2

Als voornaamste aanvullingen aan het ontwerp van marien ruimtelijk plan worden gezien:
a) meer zichtbaarheid geven aan wetenschappelijk onderzoek;

b) de mogelijkheid voorzien om gedediceerde Mariene Innovatielocaties af te bakenen voor wetenschappelijk onderzoek, al dan niet beperkt in de tijd.

De wetenschappelijke onderzoekswereld in Vlaanderen heeft behoefte aan Mariene Innovatielocaties, waar experimenteel werk kan plaatsvinden. Met voorkeur bestaat een Mariene Innovatielocatie uit een aaneenschakeling van landgebonden, kustnabije en offshore zones, m.n.:

- een marien station met laboratoria op land, liefst dicht bij de zee in Oostende
- een strandgedeelte lopende van de duinen tot de -5m TAW;
- een gedeelte in ondiep beschut water, bijvoorbeeld binnen de havendammen van Oostende, (liefst in de omgeving van de Oostdam) eventueel in combinatie met educatieve doeleinden, cfr het idee van de aanleg van een 'zeekijktuin' (zie www.vliz.be/imisdocs/publications/240559.pdf);
- locaties op volle zee reikend van diep in de bodem tot ver boven het wateroppervlak;

In een latere fase kunnen de dimensies en de ruimtelijke inplanting van deze Mariene Innovatielocaties vastgelegd worden met als randvoorwaarde een goede bereikbaarheid.

De Mariene Innovatielocaties zullen tevens de Vlaamse industrie ten goede komen, daar ze enerzijds de mogelijkheid bieden voor de opstart van innovatieve O&O trajecten die valoriseerbaar zijn naar de bedrijven toe. Anderzijds hebben verschillende maritieme bedrijven zelf interesse om via hun R&D activiteiten deze sites aan te wenden. Als aanspreekpunt voor de Vlaamse mariene bedrijfswereld wordt graag doorverwezen naar Flanders' Maritime Cluster. Het VLIZ kan optreden als aanspreekpunt voor de mariene onderzoekswereld binnen Vlaanderen.

ANTWOORD

Inzake zichtbaarheid wetenschappelijk onderzoek

De visie van het MRP gaat uit van bijkomende kennisnood over het BNZ, in functie van innovatie, van monitoringsverplichtingen, duurzaam beheer/exploitatie van natuurlijke bronnen en de bescherming en herstel van het marien milieu. De visie gaat uit van een toename aan kennis over het BNZ, niet enkel in functie van innovatie, maar ook in functie van monitoring en bescherming van het mariene milieu en de veiligheid van de scheepvaart. Wetenschappelijk onderzoek kan in principe overal.

Inzake Mariene Innovatielocaties

Zie antwoord op bijdrage Flanders' Maritime Cluster inzake mariene innovatie in het compilatiedocument antwoorden - bijlage 2).

NEDERLANDSE VISSERSBOND

p.2

Algemeen

Allereerst willen we opmerken dat we teleurgesteld zijn, niet in een eerder stadium geïnformeerd en geconsulteerd te zijn over de plannen voor de Belgische kustzone. In eerdere stadia is door de Nederlandse visserij ingesproken op het voorontwerp van de beleidsplannen van de marien beschermde gebieden in het Belgische deel van de Noordzee en de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden in de Belgische Noordzee. Herhaaldelijk is hierbij aangegeven dat de Nederlandse sector belangen heeft in deze gebieden en graag op de hoogte gehouden wil worden. Dit is tot op heden niet gebeurd.

ANTWOORD

De Nederlandse autoriteiten zijn in een vroeg stadium betrokken bij de ontwikkeling van het Belgisch marien ruimtelijk plan. Hiertoe werden op bilateraal niveau de context, de procedure en een aantal richtinggevende vragen ter voorbereiding van Belgisch voorontwerp marien ruimtelijk plan overgemaakt aan de Nederlandse autoriteiten. Ook in de verder fasen van ontwikkeling werden de Nederlandse autoriteiten ingelicht en uitgenodigd voor dialoog.

Deze maatregelen worden in het marien ruimtelijk plan naar voor geschoven en zijn het resultaat van intern Belgische beslissingen. Het klopt dat deze maatregelen ook in het GVB moeten worden opgenomen. Daarom wordt ook expliciet aan het koninklijk besluit toegevoegd dat de maatregelen pas van kracht zijn als de Europese procedure is doorlopen. Deze procedure houdt ook een akkoord met o.a. Nederland in. Het plan vormt dan ook een eerste beleidslijn waarover we binnenkort met u in overleg treden, na een initiatief van de Minister voor Zeevisserij in België.

BIJZONDERE RAADGEVENDE COMMISSIE VOOR DE VISSERIJ

p.2

Zij wenst er op te wijzen dat bij de totstandkoming van dit ontwerp de werknemersorganisaties uit de sector niet werden geconsulteerd en dat de visserijsector andermaal het slachtoffer wordt van de ruimtelijke planning als gevolg van het verlies van belangrijke visgronden aangezien er zones uitbreiden ten nadeel van de visserij. Zij is van mening dat zo veel mogelijk OPEN RUIMTE moet behouden blijven voor de visserij.

ANTWOORD

Tijdens de informele overlegondes van augustus-september 2012 en van januari 2013 werden de SALV, de Vlaamse Visveiling en de Rederscentrale gecontacteerd, de ontwerpplannen voorgelegd en om hun input gevraagd.

NATUURPUNT

p.2

De draagkracht van het ecosysteem moet grens aan de activiteiten zijn. Het voorliggende plan ondersteunt verdere economische ontwikkelingen, maar bevat te weinig maatregelen om dit in overeenstemming te brengen met de draagkracht van het ecosysteem.

Sommige infrastructuren op zee (windmolens, energie-atol, stopcontact op zee, baggerplaatsen etc) kunnen op termijn misschien voordelig worden voor de fauna, maar er moet ook meegerekend worden dat deze infrastructuur in zekere mate een negatief impact hebben op het ecosysteem (zandverplaatsingen, habitatdestructie etc). In die zin is het niet altijd zeker of op termijn deze infrastructuur positief of negatief zullen zijn voor de lokale biodiversiteit. Studies tonen nu reeds een toename van exoten in de windmolenparken. Natuurpunt is voor hernieuwbare energie, maar er moet nagedacht worden hoe nieuwe infrastructuur met milieubeschadiging (windmolens, energie-atol etc) kunnen gecompenseerd worden voor natuurbehoud.

In het voorliggende MRP worden de natuurdoeleinden vooral nagestreefd vanuit het idee van de maakbare natuur. Met het plan Zeehond wordt er experimenteel nieuwe natuur gecreëerd aan de windmolenparken. Zeehonden zal men trachten te lokken met platforms/eilanden in zee. Maar een verbod op bijvangst in recreatieve warrelnetten voor zeehonden en/of rustzones op onze stranden en strandhoofden ontbreken in het MRP. Vanuit een meer integrale land- zee visie zou dit mogelijk moeten zijn.

Gebieden afsluiten blijft de meest effectievere beschermingsmaatregel voor de natuur, maar in het voorliggende plan zijn de zones waar de activiteiten beperkt worden, te klein en is er nog teveel toegestaan.

ANTWOORD

Zie antwoorden op bijdragen inzake 'Goede milieutoestand' en 'Natuurbescherming' in het compilatiedocument antwoordenbijlage 2, alsook de antwoorden op bijdrage WWF onder artikel 6 in het compilatiedocument antwoorden Koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan .

Het actieplan zeehond wil inderdaad nagaan wat de mogelijkheden zijn om natuurwaarde te creëren in de gebieden die voor menselijk gebruik zijn ingetekend. Met het actieplan worden acties op de rails gezet om actieve beheersmaatregelen in de windmolenparken tot uitvoering te brengen en na te gaan wat de effecten zijn. Het actieplan gaat een stuk verder dan enkel rustplaatsen voor zeehonden voorzien. Zo werden in augustus 2013 twee artificiële riffen geplaatst om de biodiversiteit te verhogen. Dit experiment zal nauwgezet opgevolgd worden.

UK – MMO

Trans-boundary Consultation

In keeping with your approach to the consultation, we think it would be helpful to reiterate the legal requirements for trans-boundary consultation in the Introduction. It is a requirement of the EIA Directive and Espoo Convention to ensure Member States are consulted on projects that might have trans-boundary impacts. Member states must also be notified of the other Member States' decision. For example:

└ Article 7 states "Where a Member State is aware that a project is likely to have significant effects on the environment in another Member State or where a Member State likely to be significantly affected so requests, the Member State in whose territory the project is intended to be carried out shall forward the information gathered pursuant to Article 5 to the other Member State at the same time as it makes

it available to its own nationals. Such information shall serve as a basis for any consultations necessary in the framework of the bilateral relations between two Member States on a reciprocal and equivalent basis”

└ Article 9 states that when a decision has been taken, the competent authority or authorities shall inform the public concerned of:

o the content of the decision and any conditions attached thereto,

o the reasons and considerations on which the decision is based where the Member States' legislation so provides. The detailed arrangements for such information shall be determined by the Member States.

└ If another Member State has been informed pursuant to Article 7, it will also be informed of the decision in question.

ANSWER

It is important to comply with EIA and Espoo regulations, both from a legal point of view and for the purpose of guaranteeing quality of the MSP. On the other hand, regulations should be defined in accompanying documents sent together with the MSP to the Member States involved.

We consider that the MSP adoption procedure fully meets the EIA and Espoo regulations. The related regulatory provisions have been explained in the guidance note to the Member States involved.

COBELFRET

p. 2

Cobelfret Ferries NV heeft belangen op dit vlak omdat het ontwerp van het Koninklijk Besluit nieuwe ontwikkelingen in het Belgische deel van de Noordzee voorziet en omdat Cobelfret Ferries NV sinds lange tijd een belangrijke gebruiker is van de Belgische Noordzee voor het vervoer van goederen vanuit Zeebrugge naar Purfleet / Killingholme in beide richtingen. De aanwezigheid van een offshore windpark en de hieruit voortvloeiende ontwikkelingen hebben rechtstreekse gevolgen op de door onze schepen gebruikte routes in de buurt van de windparken en specifiek op de veiligheid van onze schepen en hun bemanning.

Het is belangrijk hierbij in gedachten te houden dat onze schepen tot 200 meter lang zijn terwijl ze over de meeste zandbanken kunnen varen omdat ze slechts een beperkte diepgang hebben.

Na het zorgvuldig lezen van het ontwerp MRP, de annexen en het MER, begrijpen we dat de overheid de nadruk legt op zowel milieu-, veiligheids-, economische, culturele, sociale als wetenschappelijke doelstellingen. Nochtans stellen we vast dat meerdere van deze doelstellingen meer dan in een redelijke mate belemmerd worden.

Onze hoofdbekommernis is hierbij de algemene veiligheid van het scheepvaartverkeer en er spelen geen individuele economische motieven bij het formuleren van onze bezwaren.

ANTWOORD

De federale regering deelt dezelfde bekommernis als Cobelfret, m.n. de algemene veiligheid van het scheepvaartverkeer. De bijdrage van Cobelfret wordt dan ook sterk gewaardeerd.

Het MRP vormt een evenwichtsoefening tussen verschillende gebruiksfuncties in de zeegebieden, wat met de meeste zorg is aangepakt. Dit blijkt onzes inziens uit de meervoudige en brede formele en informele consultatierondes ter voorbereiding van het MRP, de structuur van het MRP én de inhoud ervan.

De scheepvaart heeft een belangrijke rol toebedeeld gekregen. Dit blijkt o.a. uit de beleidskeuzes die gemaakt zijn in artikel 9 van het KB ("De scheepvaart is overal binnen de Belgische zeegebieden toegelaten, ..."), de IMO-conforme veiligheidsmaatregelen en de geplande acties om deze veiligheid nog te verhogen (bijlage 3).

PARTICULIER

p. 6-7

Globaal besluit. Streven naar een echt duidelijk onderbouwd plan:

- een hoog milieubeschermingsniveau van het BNZ met het oog op duurzame ontwikkeling
- duidelijk juridisch kader (IHD) ook internationaal (GVB)
- zuinig en bewust omgaan met de natuurlijke bronnen (zowel zand als vis)
- met de Vlake van de Raan,
- met puntreservaten (wrakken),
- met minstens één zone in de Vlaamse banken die volledig gesloten is voor alle vorm van visserij.
 - + de nodige studies in verband met natuurontwikkeling!
- geen recreatieve visserij met bodemberoering en dit in verschillende tijdspannes (jaren)
- meer centen voor afbouw professionele boomkorvisserij en ombouw naar alternatieve technieken
- geen recreatieve warrelnetten op het strand en een eenvormig strandvisreglement voor alle gemeenten
- meer studies en mogelijkheden voor duurzame mari- en acuacultuur.
- kweken van vissoorten die niet gevoed worden met andere vis maar met algen. Wat met actieplan zeehond in hetzelfde gebied?
- bekrachtiging van het soortenbesluit!
- geen zand en of grind winning in de Vlaamse Banken.
- aandacht aan elektrische en magnetische velden door de stroomaanvoer uit het windmolenpark in het BNZ.
- energie eiland samen met natuur en niet voor toerisme, strandmeer of peperdure flatgebouwen en de mogelijke ondergang van de Baai van Heist.
- actieplan zeehond ≠ warrelnetten op het strand
- biodiversiteit rond de windmolens → toename van vooral niet inheemse soorten.
- wat zijn de gevolgen (slib, stromingspatroon, ...) indien baggerspecie gestort wordt in het reserveringsgebied?
- experiment zeewering buiten de Vlaamse Banken uitvoeren.
- geen stormvloedkering te Nieuwpoort wegens onvoldoende lange levensduur.
- wat is: "Passende beoordeling"? Omschrijving zonder onderbouw!
- als laatste een van de steeds wederkerende probleempjes: HANDHAVING! Wie neemt dit op zich?

ANTWOORD

Inzake natuurbescherming en duurzame ontwikkeling

Zie antwoorden op bijdragen inzake 'Goede milieutoestand' en 'Natuurbescherming' in het compilatiedocument antwoorden - bijlage 2, alsook de antwoorden op bijdrage WWF onder artikel 6 in het compilatiedocument antwoorden - Koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan.

Inzake Vlakte van de Raan

Zie antwoord op bijdrage Elasmobranch Research inzake de Vlakte van de Raan in het compilatiedocument antwoorden - bijlage 2.

Inzake financiële compensatie professionele zeevisserij

Zie antwoord op bijdrage SALV inzake visserij in het voorliggende compilatiedocument.

Inzake warrelnetten op het strand en een eenvormig strandvisreglement

Generieke niet-ruimtelijke maatregelen zoals aanpassingen voor alle vistuigen in het Belgisch deel van de Noordzee, worden niet genomen in dit ontwerpplan die alle ruimtelijke aspecten in kaart brengt. Verder geldt dit MRP voor de zeegebieden en legt geen voorwaarden op aan gebruiken op het strand.

Inzake studies en mari- en aquacultuur

Zie antwoord op bijdrage Flanders' Maritime Cluster inzake mariene innovatie in het compilatiedocument antwoorden - bijlage 2), alsook zie antwoord op bijdrage VLIZ inzake wetenschappelijk onderzoek in het voorliggende compilatiedocument.

Wat betreft mari- en aquacultuur is de ruimte voorzien voor duurzame mari- en aquacultuur. Dit is een sector in volle ontwikkeling. Tevens is binnen de afgebakende zones is aquacultuur mogelijk voor zover de aquacultuur het eutrofiëeringsniveau binnen de concessiezone vermindert.

Inzake zone bestemd voor een concessie voor energie-opslag ('energieatol')

Zie antwoord op bijdrage Gemeente De Haan inzake zone bestemd voor een concessie voor energie-opslag in het compilatiedocument antwoorden - bijlage 2, onder het onderdeel 'energie, kabels en pijpleidingen'.

Inzake reservatiezone storten baggerspecie

Binnen de afgebakende reservatiezone kan de minister een machtiging verlenen, voor één zone voor het storten van baggerspecie, voor zover:

- a) de gekozen locatie minder terugvloeit van baggerspecie met zich brengt dan de in paragraaf 6 afgebakende zones;
- b) de nieuwe locatie van dezelfde grootteorde is als de in paragraaf 6 afgebakende zone die ze zal vervangen;
- c) de impact op de visgronden minimaal is.

Inzake zeewering

Zie antwoord op bijdragen inzake 'Zeewering' in het compilatiedocument antwoorden - bijlage 2.

Inzake passende beoordeling

De beschrijving van de passende beoordeling wordt weergegeven pagina 170 van het Milieueffectenrapport van het ontwerp van marien ruimtelijk plan.

"In kader van voorliggend plan is het interessant om het artikel 6.3 en 6.4 van de Habitatrichtlijn aan te halen:

6.3. Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de

beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.

6.4. Indien een plan of project, ondanks negatieve conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied, bij ontstentenis van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, toch moet worden gerealiseerd, neemt de Lidstaat alle nodige compenserende maatregelen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft. De Lidstaat stelt de Commissie op de hoogte van de genomen compenserende maatregelen.”

Inzake handhaving

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake toezicht en controle in het voorliggende compilatiedocument.

SALV

p. 4

2 Krachtlijnen

De Raad stelt vast dat het ontwerp Marien Ruimtelijk Plan (MRP) op een relatief korte tijd tot stand is gekomen en dat het ontwerp MRP bovendien reeds zeer concrete maatregelen bevat, bijvoorbeeld inzake de realisatie van Natura 2000 (SBZ-H Vlaamse Banken).

De Raad begrijpt de noodzaak van een marien ruimtelijk plan (MRP), maar pleit in het algemeen voor een maximale toegankelijkheid van het Belgisch Deel van de Noordzee (BDN) ten behoeve van visserij.

De Raad is bezorgd over de gevolgen van de vermindering van flexibiliteit om te zoeken naar duurzame vangsten door de inperking van de ruimte. Het verplichte verplaatsen van visserij-activiteiten kan leiden tot concentratie en/of een noodzaak om die activiteiten uit te voeren in een gebied waar meer milieu-impact per vangsthoeveelheid kan voorkomen dan bij meer open ruimte.

Ook op het vlak van economische leefbaarheid vormt dit een probleem.

De Raad wijst tevens op de mogelijke impact op het milieu en meer specifiek op de visbestanden en de bodemintegriteit vanwege lawaaihinder, magnetische velden en andere eventuele gevolgen van de vele nieuwe projecten in het gehele BDN. Immers, met het plan komt nu duidelijk naar boven hoe intensief het Belgisch gedeelte van de Noordzee gebruikt wordt door allerhande (ook veel relatief nieuwe) actoren.

De Raad vraagt om werk te maken van een flankerend beleid voor de kustvisserij bij de verdere uitwerking van het MRP en pleit ervoor om de beschermingsmaatregelen voor Natura 2000 gebieden uit te werken in samenspraak met de belanghebbenden.

p. 15

[1] De Raad stelt vast dat het ontwerp Marien Ruimtelijk Plan (MRP) op een relatief korte tijd tot stand is gekomen en dat het ontwerp MRP bovendien reeds zeer concrete maatregelen bevat, bijvoorbeeld inzake de realisatie van Natura 2000 (SBZ-H Vlaamse Banken). De Raad kan zich vinden in het feit dat in het ontwerp MRP ruimtelijke doelstellingen worden opgenomen, maar meent dat bijvoorbeeld de zeer concrete maatregelen en omschrijving niet in een KB thuishoren maar het voorwerp zouden moeten uitmaken van nader overleg met alle belanghebbenden (bijvoorbeeld een apart maatregelenprogramma).

[2] De Raad begrijpt de noodzaak van een marien ruimtelijk plan (MRP). Het creëert transparantie en duidelijkheid voor alle betrokkenen en het beperkt een verdere sluipende besluitvorming wat betreft benutting van de ruimte.

[3] De Raad is bezorgd over de gevolgen van de vermindering van flexibiliteit om te zoeken naar duurzame vangsten door de inperking van de ruimte. Het verplichte verplaatsen van visserij-activiteiten kan leiden tot concentratie en/of een noodzaak om die activiteiten uit te voeren in een gebied waar meer milieu-impact per vangsthoeveelheid kan voorkomen dan bij meer open ruimte. Ook op het vlak van economische leefbaarheid vormt dit een probleem.

[4] In het algemeen pleit de Raad voor een maximale toegankelijkheid van het BDN13 ten behoeve van visserij. Voor het optimaal uitvoeren van visserijactiviteiten is een zo vrij mogelijke keuze in het gebruik van de ruimte een zeer belangrijk gegeven. Vissers moeten zich kunnen verplaatsen: bij geringe visbestanden of de aanwezigheid van veel juveniele vis in een visgebied, zal een vaartuig wensen uit te wijken naar andere visgronden. Door sluitingen of beperkingen op te leggen aan bepaalde gebieden, wordt die flexibiliteit beperkt. Mogelijks dient dan noodgedwongen gevist te worden in gebieden die minder optimaal zijn en minder opbrengst geven.

Met het ontwerp MRP stelt de Raad echter een verdere inperking vast van de ruimte beschikbaar voor de visserij. Het feit dat in het MRP specifieke (bijkomende) zones worden voorzien voor energieopwekking en –opslag, ‘stopcontacten op zee’, kabellegging, aggregatenwinning, baggerstortzones en munitieopslag, bemoeilijkt en of beperkt visserijactiviteiten, vergt aanpassingen of sluit visserij in bepaalde gevallen volledig uit.

De SALV stelt vast dat de uitbreiding van 3 naar 4,5 zeemijl positief is voor de kustvisserij maar vraagt voorafgaand aan dergelijke beslissing de gevolgen voor de rest van de vloot nauwkeurig in kaart te brengen. Tevens vraagt de Raad zich af wat de gevolgen zullen zijn op de relaties met de buurlidstaten.

[5] De Raad wijst tevens op de mogelijke impact op het milieu en meer specifiek op de visbestanden en de bodemintegriteit vanwege lawaaihinder, magnetische velden en andere eventuele gevolgen van de vele nieuwe projecten in het gehele BDN. Immers, met het plan komt nu duidelijk naar boven hoe intensief het Belgisch gedeelte van de Noordzee gebruikt wordt door allerlei (ook veel relatief nieuwe) actoren. In het algemeen maakt de Raad zich zorgen over het gevolg van de vele activiteiten in het BDN op de goede milieutoestand.

[7] De Raad vraagt om werk te maken van een flankerend beleid voor de kustvisserij bij de verdere uitwerking van het MRP. Dat flankerend beleid kan bestaan uit:15

- └ een samenwerking met alle belanghebbenden (betrokken overheden op het federaal en Vlaams niveau, NGO's, sector, onderzoek);
- └ een adequate financiële ondersteuning en of compensatie voor de sector voorzien. Dit zou volgens de Raad kunnen door in de wetgeving een bepaling te voorzien waardoor de sectoren die nu gebruik maken van het BDN verplicht worden de professionele visserijsector te vergoeden voor de gebieden die beperkt of niet toegankelijk worden;
- └ bij elke activiteit in het BDN gekoppeld aan concessies, een multifunctioneel gebruik te voorzien. In de concessies zou kunnen worden opgenomen dat deze activiteiten gekoppeld moeten worden aan de visproductie;
- └ bij de uitvoering van toekomstige wijzingen aan het MRP, mitigerend te werk te gaan voor de kustvisserij en rekening te houden met al het voorgaande.

[8] Werk de beschermingsmaatregelen voor Natura 2000 gebieden uit in samenspraak met de belanghebbenden. De Raad stelt vast dat een aantal beschermingsmaatregelen voor Natura 2000 reeds ingebed zitten in het ontwerp MRP, met name de zoneringen en de beperkingen inzake bodemberoering. Daarover meent de Raad16:

- └ treed niet te beperkend op voor de visserij in zone 1 van het habitatrichtlijngebied. In artikel 6, § 1 van het ontwerp KB wordt gesteld dat de bestaande kustvisserij binnen de zone 1 alle visserij-

activiteiten kan voortzetten op voorwaarde dat er rolsloffen worden toegepast op het vistuig. Voor de garnaalvisserij is de zeeflap¹⁷ verplicht. Nieuwe vaartuigen mogen het gebied bevissen met niet-bodemberoerende technieken. Bestaande vaartuigen kunnen hun vaartuig vervangen. De SALV betwijfelt of het gebruik van rolsloffen het enige alternatief is om de bodemberoering in te perken. De Raad adviseert om hier niet strikt beperkend op te treden door enkel rolsloffen toe te laten en vraagt bijgevolg dat hier ook andere aanpassingen worden toegelaten die op minstens een even beperkte mate als de rolsloffen de bodem beroeren. Er wordt constant gezocht naar nieuwe methodes met minder milieu-impact. Deze mogen zeker niet worden uitgesloten maar dienen verder te worden gestimuleerd;

□ dat in zone 1, zoals gedefinieerd in artikel 6,§1, 1° van het ontwerp KB, ook volledig nieuwe vissersvaartuigen zouden moeten kunnen vissen op garnaal, mits gebruik van een alternatief met een beperktere mate van milieu-impact, zoals hierboven aangehaald. In het ontwerp KB staat nu *Nieuwe vaartuigen mogen het gebied bevissen met niet-bodemberoerende technieken*. Volgens de SALV bestaat er momenteel geen enkele techniek om op garnalen te vissen door het gebruik van niet-bodemberoerende technieken¹⁸. De SALV wijst erop dat met het huidige voorstel de bodemberoerende visserij in zone 1 wordt uitgefaseerd, dus ook de garnalenvisserij. De Raad vraagt maatregelen te nemen zodat de garnalenvisserij op lange termijn mogelijk blijft.

De SALV vraagt om bij het realiseren van Natura 2000 een transparant traject op te zetten. De Raad wijst hierbij voornamelijk op:

□ het formuleren van heldere oppervlakte- en kwaliteitsdoelstellingen per soort of per habitat;

□ participatie van belanghebbenden. Om tot gedragen maatregelen te komen is het essentieel om in overleg te gaan met de betrokken actoren. Via een structurele samenwerking tussen de betrokken partners moet het volgens de Raad mogelijk zijn de natuurdoelen te halen. Dit kan bijvoorbeeld binnen het 'Convenant voor duurzame visserij'¹⁹ en de werkgroepen daarbinnen, waar de natuurorganisaties, de sector, het onderzoek en de overheid samen kunnen nadenken over het halen van de natuurdoelen. De federale overheid zou desgewenst ook deel kunnen uitmaken van zo'n werkgroep. Het uiteindelijke doel van het convenant is immers om te komen tot een duurzame en maatschappelijk gewaardeerde Vlaamse visserij waarin ruimte is voor onderling overleg tussen de verschillende belanghebbenden waardoor voor de sector een continue lerende omgeving wordt gecreëerd;

└ het belang van monitoring. De Raad verwijst hierbij naar de vraag van de partners die betrokken waren bij het IHD-proces in Vlaanderen: *Alle betrokken partners vragen dat er in de toekomst meer inspanningen geleverd worden om de kennislacunes over de verspreiding en de kwaliteit van Europese habitats en leefgebieden van Europese soorten weg te werken. Betere monitoringsgegevens moeten toelaten om naar Europa accurater te rapporteren over de staat van instandhouding van Europese natuurwaarden, de mate waarin de instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen worden gerealiseerd en de efficiëntie en effectiviteit van de genomen maatregelen en acties*;

└ het opzetten van een degelijk flankerend beleid zoals reeds aangehaald in [7].

ANTWOORD

De maximale toegankelijkheid van het Belgische deel van de Noordzee ten behoeve van visserij is expliciet opgenomen in bijlage 2 van het MRP en blijkt ook uit artikel 10 KB.

Het is een bewuste beleidskeuze om een aantal gebieden ruimtelijk af te bakenen ten behoeve van bodembescherming, zonder bodemberoering te exporteren naar de gebieden daarbuiten. De aangeduide zones zijn namelijk een stimulans om alternatieve technieken meer te gebruiken (reconversie).

De economische leefbaarheid van de zeevisserij zal mee afhangen van de innovatiekracht, teneinde de zeevisserij te verduurzamen en op middellange en lange termijn te laten overleven. De vier zones, aangeduid in het kader van het halen van de goede milieutoestand, blijven toegankelijk voor de visserij. Er worden een aantal voorwaarden qua vistechiek opgelegd, wat tevens een stimulans vormt

voor de verdere innovatie binnen de zeevisserij. Dit komt ook de economische leefbaarheid ten goede.

De impact van de bestaande en nieuwe projecten op het milieu (visbestanden, bodemintegriteit wegens lawaaihinder, magnetische velden en andere) wordt behandeld binnen de strategische milieueffectenbeoordelingsprocedure en binnen de milieueffectenbeoordeling op projectniveau.

In het MRP is een financiële compensatie niet aan de orde. Het MRP coördineert immers het gebruik van de ruimte binnen de zeegebieden, in functie van het algemeen belang. Er zijn onvermijdelijk een aantal nieuwe vormen van ruimtegebruik die ook een plaats dienen te krijgen binnen dit MRP. Dit leidt dan ook tot het hertekenen van de kaart waarbinnen bestaande activiteiten, waaronder de zeevisserij, plaatsvinden. Voor de zeevisserij, als bestaande activiteit, wordt niet geraakt aan de rechten van de sector en worden de bestaande visgronden zoveel mogelijk gevrijwaard. Binnen het milieu-beleid wordt geen enkele zone volledig afgesloten voor de zeevisserij (in bepaalde zones worden weliswaar beperkingen op vistuig toegepast). Voor een aantal infrastructurele werken van algemeen belang wordt ruimte voorzien, wat een beperkte impact heeft op de voor de zeevisserij beschikbare ruimte. Op die manier beperkt het MRP het verlies aan visgronden tot een minimum, waardoor het socio-economisch belang van de sector ruim in rekening wordt gebracht.

De sector zeevisserij zal verder betrokken worden, net als de andere belanghebbenden, bij de uitwerking van verdere maatregelen (waaronder Natura 2000 regels, waarvoor de procedure de komende maanden reglementair vastgelegd wordt).

De minister is van oordeel dat de in het KB opgenomen concrete maatregelen passen binnen het MRP. De aanduiding van zones voor een bepaald gebruik dient in een aantal gevallen immers gepaard te gaan met een aantal voorwaarden ten aanzien van dat gebruik. Het nader overleg met alle belanghebbenden, waarop aangedrongen wordt in deze bijdrage, heeft precies geleid tot deze bijdrage. Dit is maar een van de vele formele en informele overlegmomenten met belanghebbende binnen MRP-proces.

Het realiseren van het Natura 2000-traject vormt het voorwerp van een specifiek beleidsproces, buiten het MRP-proces, uiteraard met aandacht voor de wederzijdse invloeden. De opmerkingen die daaromtrent gemaakt zijn binnen deze bijdrage worden zeker overwogen bij de uitwerking van het Natura 2000-traject.

EDORA

p. 2-3

4 Levée de contraintes

Dans le cadre du développement d'un 'spatial planning' en Mer, il nous semble important d'insister pour que l'ensemble des contraintes et zones réservées existantes soient examinées, et leur pertinence/priorité évaluée aux vus des enjeux relatifs au développement des énergies renouvelables.

Certaines restrictions pourraient en effet s'avérer relever de raisons historiques, ou liées à des activités n'ayant plus ou rarement cours, voire jugées non prioritaires. On pense par exemple aux zones de contraintes militaires.

Il nous paraît pertinent à ce titre de mentionner les **levées de contraintes** qui ont pu être obtenues ou sont en voie d'obtention pour faciliter le développement de l'éolien onshore en Flandre et en Wallonie, grâce à une concertation entre Ministres régionaux et fédéraux. Cette coopération a en effet abouti à une réduction significative des **contraintes aéronautiques** à l'égard des éoliennes à proximité des aéroports (zones CTR). Par ailleurs, les instances concernées travaillent actuellement sur une clarification du protocole d'installation éolienne à proximité des **radars civils** et à la réduction de certaines zones d'exclusion dévolue à l'**entraînement militaire** sur le territoire wallon. L'ensemble de

cette démarche s'intègre dans une dynamique de révision de la stratégie éolienne wallonne. A l'instar de l'expérience offshore, la politique de développement éolien wallon sera désormais basée sur une approche cartographique liée à des objectifs chiffrés en termes de production éolienne à l'horizon 2020.

EDORA estime qu'il serait ainsi judicieux de profiter des résultats engrangés au niveau de l'éolien onshore, pour lier le travail de localisation de la nouvelle zone de développement éolien offshore à une stratégie de **levée de contraintes aéronautiques et militaires**. Ceci permettrait de jeter les bases d'une politique éolienne offshore à l'horizon 2030 qui réponde au mieux aux enjeux énergétiques de notre pays tout en tenant compte des nécessités de contrôle aérien et d'entraînement militaire.

RÉPONSE

L'inventaire de l'utilisation actuelle de l'espace au sein des espaces marins belges est dressé dans l'annexe 1 PAEM. Sur cette base, une vision à long terme a été élaborée, des objectifs ont été fixés pour le PAEM et celui-ci a été arrêté pour les six ans à venir.

L'évaluation entre les différentes activités a donc été réalisée. Le caractère cyclique du processus de PAEM garantit que cette évaluation sera régulièrement répétée. A cet égard, on accordera évidemment de l'attention aux pratiques pertinentes mises en œuvre au sein d'autres espaces ou d'autres domaines de compétence.

Afin d'encore mieux harmoniser les différentes utilisations, l'annexe 3 du PAEM prévoit par ailleurs l'action suivante : "Un cadre juridique approprié sera prévu pour, d'une part, l'harmonisation réciproque des projets en matière d'énergie durable en mer et, d'autre part, les rapports entre ces projets et les autres utilisations légitimes de la zone."

BELGIAN OFFSHORE PLATFORM

p. 1

Voorafgaandelijke opmerking: inspraak en consultatie

Het BOP als sectorvereniging noch de individuele parken werden vooraf geconsulteerd omtrent de mariene ruimtelijke planning, terwijl andere instanties en stakeholders wel betrokken werden bij het opstellen van het voorontwerp marien ruimtelijk plan.

Het BOP betreurt dat de offshore windsector als belangrijke stakeholder niet de mogelijkheid heeft gehad om betrokken te worden bij de voorafgaandelijke consultatierondes.

ANTWOORD

Het MRP is gebaseerd op een zo breed mogelijk overleg met de bevoegde overheidsdiensten en stakeholders, zowel formeel als informeel.

Het eerste formele overlegmoment is de publieksconsultatie, waarbinnen het BOP deze bijdrage geleverd heeft.

De energiesector is uitgenodigd en gekomen naar twee voorafgaandelijke informele consultatierondes (Edora, ODE, EWEA). Daar is op geen enkel moment gemeld dat BOP als sectorvereniging optreedt. Er is dus vanuit gegaan dat de eerder vermelde organisaties de sector vertegenwoordigen, temeer daar deze organisaties verschillende leden hebben die ook lid zijn van de BOP. Nu we over deze informatie beschikken, zal de BOP in de toekomst uiteraard uitgenodigd worden voor informele overlegmomenten.

FRDO

p. 1-2

2.1. Algemeen

[1] In de eerste plaats waardeert de FRDO dat er een Marien Ruimtelijk Plan komt voor het Belgische deel van de Noordzee. In dit gebied vinden immers diverse menselijke activiteiten plaats, die elkaar beïnvloeden en ook een impact hebben op het mariene milieu: scheepvaart, visserij en aquacultuur, natuurbehoud, energie-opwekking, toerisme, zand- en grindontginning, kustverdediging tegen overstroming ... Het was daarom absoluut noodzakelijk een plan tot stand te brengen dat deze verschillende activiteiten en hun impact in kaart brengt, en een regeling voorstelt voor de locatie en de omvang ervan.

[2] Net zoals op het vasteland, is op zee een ordening nodig waarbij voor diverse belangen een bestemming gezocht wordt in de schaarse ruimte. In die zin vormt het MRP niet alleen een regelgevend kader voor conflictuele activiteiten, maar ook voor meervoudig gebruik van de ruimte, complementaire projecten en win-winsituaties. De ambitie om economische, sociale en milieudimensies in het Plan te integreren, is kenmerkend voor het duurzame-ontwikkelingsdenken dat de FRDO bepleit.

[3] Een ander aspect van duurzame ontwikkeling is de "governance"-dimensie. Voor een goed bestuur is participatie een noodzakelijke voorwaarde, waarbij alle betrokken maatschappelijke actoren met hun standpunten kunnen bijdragen tot het besluitvormingsproces. Het MRP beantwoordt ook aan dit criterium: naast overheidsinstellingen op verschillende beleidsniveaus werden ook diverse maatschappelijke actoren bij het Plan betrokken (onder meer via de adviesvraag aan de raad) en kregen organisaties en burgers de kans zich erover uit te spreken (via het openbaar onderzoek). De FRDO waardeert deze inspraakprocedure, maar meent dat een langere consultatietermijn nuttig zou zijn geweest om tot gezamenlijke consensuele standpunten van de maatschappelijke actoren te kunnen komen (cf de ervaring met Natura 2000 op het land).

[4] De FRDO stelt deze multi-actor aanpak op prijs, niet alleen vanuit de democratische bekommernis de burger en zijn organisaties nauwer te betrekken bij het beleid, maar ook omdat deze stakeholders de beleidsvoorstellen kunnen verrijken met aanvullende expertise. Verder meent de raad dat de implementatie van het Plan op verschillende niveaus vlotter zal verlopen gezien de betrokken partijen geraadpleegd zijn geweest bij de beleidsvoorbereiding.

[5] De FRDO is van oordeel dat het ontwerp van Marien Ruimtelijk Plan (inclusief de vier bijlagen) in het algemeen een helder geformuleerd en stevig onderbouwd geheel vormt. Het is belangrijk dat ook in de toekomst de projecten in het kader van het MRP op een stevige wetenschappelijke basis berusten en er een navenante monitoring plaatsvindt.

ANTWOORD

De positieve commentaar door de FRDO wordt genoteerd.

De inspraakprocedure liep voor een periode van 60 dagen, geschorst tussen 15 juli en 15 augustus. Dit is bij wet (SEA-wet van 2006) en bij KB (Koninklijk besluit betreffende de instelling van een raadgevende commissie en de procedure tot aanneming van een marien ruimtelijk plan in de Belgische zeegebieden 'KB procedure MRP' van 2012) voorgeschreven. Dit betekent dat de inspraakprocedure 90 dagen geduurd heeft. Dit is onzes inziens een redelijke termijn.

VLAAMS GEWEST

p. 1-2

Conform de beslissing van de Vlaamse Regering van [datum] met kenmerk [nummer] wordt het “ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan” en de bijhorende bijlagen principeel goedgekeurd mits tegemoet gekomen wordt aan de in dit advies vermelde bekommernissen. De belangrijkste bekommernissen zijn:

1. het aanpassen van de procedure tot wijziging van het Marien Ruimtelijk Plan -vastgelegd in het koninklijk besluit betreffende de instelling van een raadgevende commissie en de procedure tot aanneming van een marien ruimtelijk plan in de Belgische zeegebieden- voor elementen die verband houden met de Vlaamse bevoegdheden op zee
2. dat eerst een zeer grondige project-MER wordt uitgevoerd vooraleer daadwerkelijk tot de oprichting van een energie-atol op de aangeduide locaties wordt besloten. Alle mogelijke effecten op onder andere de scheepvaart, de toegankelijkheid van de haven van Zeebrugge (o.a. stroomsnelheden) en de kustveiligheid dienen daarbij in beeld te worden gebracht. Langs Vlaamse zijde zal dergelijk onderzoek gebeuren in het kader van het project Vlaamse Baaien. Er wordt voorgesteld dat hierover kennisuitwisseling zal gebeuren tussen de Vlaamse en federale overheid.

Nadere argumentering:

1. Aanpassing wijzigingsprocedure MRP inzake elementen die verband houden met Vlaamse bevoegdheden op zee

De Vlaamse regering wil de adequate uitoefening van haar bevoegdheden garanderen. Dit houdt onder andere in dat de Vlaamse overheid op een flexibele en efficiënte manier moet kunnen omgaan met wijzigingen die zich stellen op domeinen waar zij de exclusieve bevoegdheid heeft. Om die reden dringt de Vlaamse regering er op aan om de wijzigingsprocedure die opgenomen is in het koninklijk besluit betreffende de instelling van een raadgevende commissie en de procedure tot aanneming van een marien ruimtelijk plan in de Belgische zeegebieden als volgt aan te passen bij wijzigingen die verband houden met Vlaamse bevoegdheden op zee:

Beslissingen van de Vlaamse Regering die een link hebben met het Marien Ruimtelijk Plan zullen overgemaakt worden aan de Minister van de Noordzee. De Minister van de Noordzee is in dat geval verplicht om de procedure tot aanpassing van het marien ruimtelijk plan op te starten. De Vlaamse leden van de Raadgevende Commissie krijgen in dergelijke wijzigingsprocedures een gelijkwaardige (niet louter raadgevende) stem als de federale leden bij het formuleren van een advies.

2. Energie-atollen in het KB MRP

De resultaten van recent onderzoek dat gebeurd is in het kader van het project Vlaamse Baaien tonen aan dat de concessiezones voor de twee energie-atollen belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de uitoefening van de Vlaamse bevoegdheden. Bij doorrekening van verschillende scenario's blijkt dat een atolconstructie in de voorgestelde zones een significante impact kan hebben op de stromingssnelheden en –patronen. Het is moeilijk voorspelbaar welke morfologische veranderingen dit met zich zal meebrengen, en wat de uiteindelijke impact zal zijn op de scheepvaart, de toegankelijkheid van de haven van Zeebrugge en de kustveiligheid. Verder onderzoek dringt zich op. Om die reden vraagt de Vlaamse regering dat eerst een zeer grondige project-MER wordt uitgevoerd vooraleer daadwerkelijk tot de oprichting van een energie-atol op de aangeduide locaties wordt besloten. Alle mogelijke effecten op onder andere de scheepvaart, de toegankelijkheid van de haven van Zeebrugge (o.a. stroomsnelheden) en de kustveiligheid dienen daarbij in beeld te worden gebracht. Langs Vlaamse zijde zal dergelijk onderzoek gebeuren in het kader van het project Vlaamse Baaien. Er wordt voorgesteld dat hierover kennisuitwisseling zal gebeuren tussen de Vlaamse en federale overheid.

ANTWOORD

De procedure is aangepast, teneinde een wijziging van het MRP m.b.t. Vlaamse bevoegdheden verplicht te laten behandelen. De in artikel 7 ingevoegde paragraaf luidt als volgt:

"Artikel 7§1/1 De minister moet een tussentijdse wijzigingsprocedure tot evaluatie en eventuele herziening van het marien ruimtelijk plan opstarten, op verzoek van een door de Vlaamse Regering aan te wijzen instelling."

De bouw en exploitatie van een energie-atol is concessie- en vergunningsplichtig. Binnen de milieuvergunningsprocedure zal een zeer grondig project-MER uitgevoerd worden. De voorgestelde kennisuitwisseling wordt positief onthaald en wordt in concreto beantwoord verder in dit antwoord op de bijdrage van het Vlaams Gewest.

p. 4-5

Wat het aspect "bindend" betreft, staat in de WMM, onder meer, in artikel 8, §§ 1 en 3, dat :

1° geen beperkingen kunnen worden opgelegd aan de scheepvaart, tenzij deze wordt beperkt krachtens artikel 20 van deze wet, en

2° geen beperkingen kunnen worden opgelegd aan de activiteiten die vallen onder artikel 6, §1, V, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen ((landbouw en) zeevisserij), en

3° activiteiten die behoren tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest zoals bepaald in artikel 6, §1X, laatste lid, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen (" De bevoegdheden bedoeld in 2°, 3°, 4° en 9°, houden het recht in om in de territoriale wateren en op het continentaal plat de werken en activiteiten uit te voeren, met inbegrip van het baggeren, die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van deze bevoegdheden.").

Daarnaast bepaalt artikel 16 nog dat het storten in de zeegebieden verboden is, maar dat het verbod niet van toepassing is voor het storten van baggerspecie; het storten van baggerspecie wordt wel onderworpen aan een machtiging in artikel 18.

Artikel 20 WMM, waarnaar in artikel 8, §1 en §3, wordt verwezen, voorziet voor de scheepvaart dat het recht van onschuldige doorvaart in de territoriale zee niet mag worden ontzegd of aangetast door de instelling van beschermde mariene gebieden, en in de exclusieve economische zone enkel mag worden opgelegd aan vreemde schepen nadat de Internationale Maritieme Organisatie ermee heeft ingestemd ; deze instemming van de Internationale Maritieme Organisatie is ook nodig voor het opleggen van bijzondere routerings-systemen aan bepaalde categorieën van schepen, wegens intrinsiek gevaarlijke of schadelijke stoffen of materialen die ze vervoeren.

Artikel 25 WMM bepaalt dan ook nog bij de activiteiten die niet aan een voorafgaande vergunning of machtiging verleend door de minister zijn onderworpen :

1° de beroepsvisserij,

2° de scheepvaart, uitgezonderd het achterlaten en het vernietigen van wrakken en gezonken scheepsladingen,

3° de activiteiten die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest zoals bepaald in artikel 6, §1, X, laatste lid, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen.

In artikel 22 WMM wordt ook nog benadrukt dat "instructies aan diegenen die hulp verlenen aan het schip", geen verbod kunnen inhouden tot het uitvoeren van de overeengekomen hulpverlening of tot het voortzetten van de reeds aangevangen hulpverlening ; ook hulpverlening op zee behoort

tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest.

Wat in dit verband geldt voor de “mariene reservaten” en de “speciale beschermingszones” en “speciale zones voor natuurbewoud” en de “mariene beschermd gebieden” is minstens ook van toepassing op het “mariene ruimtelijk plan”. Het mariene ruimtelijk plan vindt immers haar grondslag ook in de WMM, waarin deze basisprincipes zijn ingeschreven. Het ontwerp van koninklijk besluit dient de algemene rechtsprincipes die ook in de WMM zijn ingeschreven als basisprincipes dan zeker ook te respecteren.

ANTWOORD

De vermelde bepalingen moeten inderdaad gerespecteerd worden. Dit is ook het geval.

**Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 1**

-

**Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 1**

-

**Questions and comments public consultation
with answers annex 1**

LEESWIJZER

Context

Dit document past binnen de totstandkoming van het marien ruimtelijk plan en volgt op het openbaar onderzoek in het kader van de wet Marien Milieu en de consultatie in het kader van de wet Strategische Milieueffectenbeoordeling. De periode liep gedurende de maanden juli, augustus en september 2013.

Binnen deze periode zijn 140 bijdragen ontvangen.

Inhoud

Dit document bundelt de opmerkingen die ontvangen zijn in het kader van de publieksconsultatie, de gerichte consultatie en de grensoverschrijdende consultatie, m.b.t. **bijlage 1**. Elke opmerking wordt beantwoord.

Dit document heeft geen rechtskracht, maar vormt een instrument om de beslissingen toe te lichten en om de impact van de publieksconsultatie op het finale marien ruimtelijk plan te duiden.

Opbouw document

Het volgende voorbeeld illustreert de opbouw.

Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 1

Titel document

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

Van wie komt de bijdrage

p. 2

Pagina in bijdrage

Pagina 7: "klimaatsverandering" is een breed begrip. Wij hebben de indruk dat het MRP rekening houdt met "bepaalde aspecten van klimaatsverandering", waaronder zeespiegelstijging.

Inhoud van bijdrage

Het MRP houdt inderdaad rekening met de voor het MRP relevante (ruimtelijke) aspecten van de klimaatsverandering, met inbegrip van de zeespiegelstijging.

Gebruikte afkortingen

- MRP: Marien Ruimtelijk Plan
- BNZ: Belgisch deel van de Noordzee
- IMO: Internationale Maritieme Organisatie
- KB MRP: koninklijk besluit tot aanneming van het marien ruimtelijk plan
- TZ: territoriale zee
- EEZ: exclusieve economische zone

MANUEL DE LECTURE

Contexte

Ce document cadre dans l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins et fait suite à une consultation publique dans le contexte de la loi Milieu Marin et la consultation dans le contexte de la loi Evaluation Stratégique de l'Impact Environnemental. Cette période a couru pendant les mois de juillet -août- septembre 2013.

Pendant cette période, 140 contributions ont été reçues.

Contenu

Ce document rassemble les remarques qui ont été reçues pendant la consultation publique, la consultation ciblée et la consultation transfrontalière, relatif à **l'annexe 1**. Pour chaque remarque, une réponse a été formulée.

Ce document n'a pas de base légale, mais il sert à expliquer l'impact de la consultation publique sur le plan d'aménagement des espaces marins final.

Structure du document

L'exemple qui suit illustre la structure.

Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 2

Titre document

EDORA

Qui contribue

p. 4

Page dans la contribution

7 Importance d'une coordination onshore-offshore

Contenu de la contribution

Enfin, l'expérience montre qu'une coordination avec le niveau régional est indispensable à tout développement d'activités en mer, et notamment pour s'assurer du bon développement des infrastructures électriques nécessaires au raccordement onshore.

En 2011, dans la région côtière, 27 projets d'énergie verte totalisant 114 MW ont été connectés au réseau, mais conditionnés à des contraintes strictes. Tant que le projet Stevin n'est pas réalisé (Elia parle maintenant de fin 2015), il y a un problème de capacité pour le raccordement non seulement pour le développement de parcs éoliens offshore, mais aussi pour les projets d'énergie renouvelable dans la région côtière. Dans le cadre des objectifs 2030 et 2050, il est donc très important de veiller à une bonne coordination et planification des travaux d'infrastructure devant permettre le développement des activités offshore ET onshore.

RÉPONSE

Réponse ministre Mer du Nord

Le PAEM a tenu compte au maximum des aspects spatiaux de la coordination entre les autorités compétentes fédérales et flamandes au niveau de la politique d'énergie (notamment en ce qui concerne les lieux d'atterrissage des câbles électriques). Cependant, l'essentiel de cette coordination se déroule au niveau de la politique d'énergie, pour laquelle le Secrétaire d'Etat à l'Energie est compétent au niveau fédéral.

Abréviations utilisées

PAEM : Plan d'Aménagement des Espaces Marins

PBMN : Partie belge de la Mer du Nord

OMI : Organisation Maritime Internationale

AR PAEM : Arrêté Royal relatif à l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins

MT : Mer Territoriale

ZEE : Zone Exclusive Economique

COMMENTAREN EN ANTWOORDEN / COMMENTAIRES ET REPONSES

KUSTWACHT

p. 5-7

Referte 3: bijlage 1: inleiding bij het MRP en ruimtelijke analyse van de zeegebieden

Dit is de 'as is' situatie.

FOD Economie: Dienst Continentaal plat

Pagina 5, linkerkolom, paragraaf 1

Invoegen: "de zandvoorraden"

Denk maar aan het energiepotentieel van de zeeën (bv. wind-, golfslag- en getijdenenergie, blauwe energie), **de zandvoorraden**, de visserijgronden en de transportmogelijkheden van de zeeën.

Pagina 6, rechterkolom, laatste zin = pagina 6, linkerkolom, eerste deel van puntje 4

Pagina 26, kaart

De legende bij de kaart ontbreekt. Enkel in de uitleg op pagina 27 geeft men een verklaring voor de kleuren.

Pagina 35, rechterkolom, tweede puntje

Verwijderen: "de plannen voor" en "meer noordelijk dan waar ze nu plaatsvinden,"

Invoegen: "de" en "op de Hinderbanken"

Zandwinning: de ingebruikname van **de** nieuwe zandwinningsgebieden **op de Hinderbanken** kunnen een bijkomende bron van verstoring voor de bruinvis betekenen.

Pagina 63, rechterkolom, laatste paragraaf

"Voor de strandsuppletie wordt meestal gebaggerd zeezand gebruikt."

Dit klopt niet: voornamelijk ontgonnen zeezand.

Cfr. hetgeen staat op pagina 95, rechterkolom, tweede paragraaf nl. slechts 20.000 à 50.000 m³ baggerspecie wordt per jaar voor strandsuppletie gebruikt. (In tegenstelling tot 662.722 m³ en 1.036.288 m³ door de Vlaamse Overheid ontgonnen zeezand in respectievelijk 2011 en 2012.)

Pagina 102, 1e puntje

Verwijderen: "Het is enkel geschikt voor landuitbreidingen op zee, maar niet voor de bouwindustrie of strandsuppleties."

Invoegen: "Het zand van zone 3 is niet geschikt voor de bouwindustrie."

Reden: Strand- en vooroeversuppleties zijn wel mogelijk. We wensen alle opties voor het gebruik van zand uit zone 3 open te laten.

Pagina 103

Legende:

Invoegen: "zandwinning en"

Referentiegebied voor **zandwinning en** windmolenactiviteiten

Kaart:

In overeenstemming met het wijzigingsKB zandwinning vormen sectoren 2a en 2b de gemeenschappelijke sector 2ab. Enkel KBMA en KBMB zijn gesloten.

Indien geopteerd wordt om de kaart niet aan te passen en de situatie van oktober 2012 te behouden, dan moet op pagina 101, rechterkolom, paragraaf 3, puntje 2 aangevuld worden met "Sector 2a is momenteel gesloten (rotatiesysteem)."

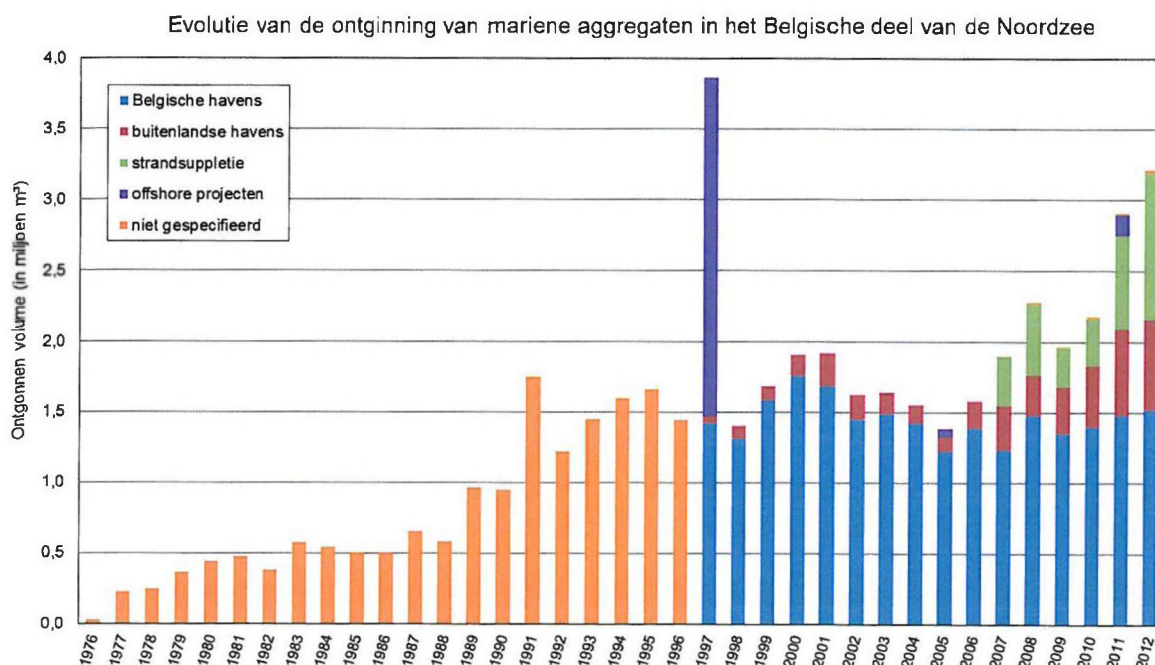
Pagina 105, rechterkolom, 1^e paragraaf

Verwijderen: "In 2008, 2010 en 2011 werd de grens van 2.000.000 m³ overschreden."

Invoegen: "In 2012 werd de grens van 3.000.000 m³ overschreden."

Pagina 105, figuur 30

De cijfers voor 2012 zijn nog onvolledig. De meest recente grafiek bevindt zich hieronder:

Pagina 107, rechterkolom, paragraaf 4

Verwijderen: "federale"

Invoegen: "bekomen door de Vlaamse"

De vergunning, bekomen door de **Vlaamse** overheid voor het ontginnen van zand...

Pagina 108, linkerkolom, paragraaf 3

Verwijderen: "andere"

Hiervoor is sector 3b aangeduid.

Pagina 118, linkerkolom, paragraaf 2

Verwijderen: "In de tabel op de volgende pagina's wordt de compatibiliteit tussen de voornaamste activiteiten en de gebruikers van het BNZ samengevat."

ANTWOORD

Alle opmerkingen worden meegenomen, met uitzondering van de opmerking t.a.v. p. 26. De kaart op p. 26 is erop gericht een achtergrond te schetsen bij de geografische onderverdeling van de biotopen in het BNZ. De specifieke legende is niet onontbeerlijk om de toelichting te begrijpen die op p. 27 staat, zeker omdat op p. 27 de kleurencode toegelicht wordt.

NIEUWPOORT

p. 4-5

Hoofdstuk 2 – Afdeling 1 – Artikel 6 § 1. 2°

6: Er ontstaat onduidelijkheid over de definities van de verschillende vistechnieken. Voorstel is om dit duidelijker in het KB op te nemen.

In die context wensen we tevens de tabel van bijlage 1 – p84 onder de loop te nemen:

geen bodemberoering	alternatieve technieken	bodemberoering
Warrelnetten kieuwnetten potten lijnen	pulskor garnalen pulskor platvis Licht bordennet	boomkor bordennet (otter trawl) alternatieve boomkor garnalenkor

fuiken		sumwing
--------	--	---------

Naar onze mening klopt deze tabel niet met de definities die vooraan in het ontwerp-KB worden weergegeven.

Ons tegenvoorstel is volgende tabel in de bijlage 1 op te nemen:

PASSIEVE VISSERIJ	ACTIEVE VISSERIJ	
Geen bodemberoering	Bodemberoerende visserijtechnieken (die het bodemhabitat verstoren door het slepen van vistuig over de bodem)	
Warrelnetten kieuwnetten potten lijnen fuiken	Alternatieve (met aanpassingen met als doel de impact op de bodem te verminderen)	Klassiek (die geen aanpassingen hebben met al doel de impact op de bodem te verminderen)
	Pulskor garnalen Pulskor platvis* Licht bordennet Alternatieve boomkor Sumwing Garnalenkor met rolsloffen	Boomkor Bordennet Garnalenkor

Onder rolslof wordt verstaan: iedere constructie die tot doel heeft te verhinderen dat de boomkor of gelijkaardig bodemcontact heeft.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 2

Pagina 152: aquacultuur – bij het vernoemen van deze initiatieven wordt geen geïntegreerde aquacultuur vermeld (nochtans wel deel van de visie)

ANTWOORD

Op dit moment is geen onderzoeksproject lopend dat specifiek werkt rond geïntegreerde aquacultuur. Binnen de concrete beleidskeuzes van dit MRP (bijlage 2) voorzien we ruimte om een

dergelijk project mogelijk te maken. In het MRP wordt de term 'geïntegreerd' weggelaten, zonder dat de milieuvorwaarden ingeperkt worden. Deze weglating moet het eventueel vergunnen van monoculturen met een bioremediërend effect (vermindering van eutrofiëring) mogelijke maken.

In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de 'relevante projecten en studies' die op dit moment al lopende zijn.

p. 2

Pagina 154: onduidelijk wat een gesloten zandbalans is

ANTWOORD

Een gesloten zandbalans betekent dat het voor het project te ontginnen zand ook gebruikt kan worden binnen dit project. Dit betekent dat er geen aan- en afvoer van zand nodig is.

FRANKRIJK

Tu trouveras en PJ la carte des AMP à jour.

Vous pourrez l'insérer à la place de la carte P172 de l'annexe 1.

RÉPONSE

Cette proposition sera reprise.

STRANDVISSCHERS VAN DEN UYTBANK (VZW)

p.1

1. Opmerkingen met betrekking tot de analyse

93289/10

De analyse die gemaakt werd in opdracht van de minister van de Noordzee in verband met recreatieve strandvisserij (pagina 30, 32, 91, 117, 121) laat verstaan dat recreatieve strandvisserij, gericht op tong, een probleem vormt en één van de belangrijkste menselijke bedreigingen is voor de bruinvis. Op pagina 117 staat zelfs vermeld dat de grootste negatieve impact afkomstig is van recreatieve strandvisserij met warrelnetten. De vereniging wil opmerken dat deze analyse niet klopt. De problematiek van de strandvisserij met warrelnetten wordt in dit document extreem uitvergroot, vermoedelijk ingegeven door de onophoudelijke negatieve persberichten die het aanspoelen van bruinvissen op het strand koppelen aan de activiteit van de recreatieve strandvisserij. In dit document wordt de impact van de strandvisserij met andere woorden niet objectief voorgesteld. Deze éénzijdige visie baart de leden van de vereniging grote zorgen omdat de strandvisserij met dit beleidsdocument ten onrechte geïmagineerd wordt. Het feit dat in de zomermaanden, - wanneer het strandvissen verboden is - er ook veel bruinvissen aanspoelen, wijst in deze richting. Incidentele bijvangsten in het voorjaar worden steeds maar in de schoenen van de strand vissers geschoven, zoals opnieuw dit jaar wanneer het strandvissen nog niet eens begonnen was omwille van de strenge winter. Bruinvissen komen heel uitzonderlijk voor op niveau van het strand. Deze dieren vertoeven op zee. Warrelnetvisserij wordt als alternatief voor de boomkorvisserij op zee gepropageerd. Het valt op dat men in het kader van beroepsvisserij het woord warrelnet dan haast niet in de mond durft te nemen.

Op pagina 117 staat zelfs vermeld dat recreatieve strandvisserij hinderlijk kan zijn voor zwemmers of andere strandrecreanten; dit slaat werkelijk nergens op. Strandvisserij wordt enkel toegelaten in periodes en zones waar het baden (of kiten) verboden is. De strandvisserij wordt sedert de Romeinse tijd beoefend. In 2000 jaar geschiedenis werd bij ons weten nog geen zwemmer opgevisst.

De vereniging wil benadrukken dat de strandvisserij tot op heden sterk gereguleerd is, met als gevolg:

- Gebruik van recreatieve warrelnetten beneden de laagwaterlijn verboden (gevolg van soortenbesluit om bruinvis te beschermen). De gebruikte warrelnetten mogen maximaal 50 meter lang zijn en 80 cm hoog.
- Algeheel verbod van trimails.
- Zonering in tijd en ruimte (gevolg van de gemeentelijke reglementeringen, kustvaartreglement). De toegelaten netten mogen niet verder dan 150 meter buiten het laag water liggen.
- Intensieve handhaving (controles op maaswijdte en gebruik van warrelnetten door diensten der zeevisserij, PV's met gerechtelijke uitspraken, geen seponering).

ANTWOORD

Alle gestrande bruinvissen worden wetenschappelijk onderzocht en de doodsoorzaak wordt vastgesteld. De rapporten vermelden de strandwarrelnetten als een belangrijke oorzaak van bruinvissterfte en deze bevindingen werden dan ook in de analyse overgenomen.

De melding dat deze netten potentieel gevaarlijk zijn voor zwemmers wordt verwijderd.

COMITE REGIONAL DES PECHEES MARITIMES ET DES ELEVAGES MARINS NORD

p.1

En premier lieu, nous tenons à rappeler que, dans le cadre de la Politique Commune de la Pêche, la France possède des droits historiques dans la bande côtière de la Belgique de 3 à 12 milles nautiques pour la pêche du hareng. De plus, des accords bilatéraux, datant de 1976, existent entre les deux pays (décret n°76-205 du 24 février 1976 portant publication de l'échange de lettres des 30 septembre et 23 octobre 1975 entre la France et la Belgique relatif à l'exercice de pêches saisonnières dans les eaux territoriales belges et françaises). Dans le cadre de ces accords, une dérogation pour les chalutiers pêchant la crevette permet à 3 navires français de venir pêcher jusqu'au parallèle du phare de Newport et à 4 navires belges de venir pêcher jusqu'à Bray-dunes (l'accès à l'intérieur des 0.5 milles étant prohibé). Ces accords ne sont pas mentionnés dans les aspects juridiques (*annexe I, p.98*).

RÉPONSE

Cette proposition sera reprise.

NEDERLAND

p. 6

- p. 34, verstoring zeevogels, 3e punt: U geeft aan dat de impact relatief gezien gering is. Graag zien wij de onderzoeksbron vermeldt waarop deze stelling gebaseerd is.

ANTWOORD

Dit volgt uit de rapporten van het Instituut voor Natuur en Bos en uit de monitoringsrapporten van de Belgische offshore windmolenparken.

- De heer De Ruiter (LIFE) heeft in zijn reactie op het MRP verzocht om toegang tot de Belgische windparken voor handlijn vissers. In Nederland loopt er een studie naar de mogelijkheden om niet bodemberoerende visserij en aquacultuur toe te laten in windparken of doorvaart mogelijk te maken. In die zin zal NL dit voorstel serieus behandelen. Echter, op dit moment zijn er aanwijzingen om hier toch terughoudend mee om te gaan. Een van de doelsoorten is zeebaars, waarvoor op korte termijn door de EU dringend vangstbeperkende maatregelen genomen moeten worden.

ANTWOORD

Dit wordt genoteerd.

- Bijlage 1, p.82 U wordt gevraagd aan de tekstpassage 'Tijdens militaire oefeningen is alle scheepvaart in de oefenzone tijdelijk uitgesloten'. Met in achtnaam van overige verdragen zoals die in het kader van het recht van vrijheid van scheepvaart (artikel 58 UNCLOS) en het Verdrag Gemeenschappelijk Nautisch

Beheer (GNB).

ANTWOORD

Dit wordt niet meegenomen, omdat het respect voor de internationale en Europese regelgeving als evident beschouwd wordt.

- P100 De ontginningsdiepte is bepaald op 5 meter, dat is vrij diep. Nederland hanteert een diepte van 2 meter.

ANTWOORD

Dit wordt genoteerd.

- P. 123 Graag geven wij in overweging om de mogelijke uitkomsten van het volgende onderzoeksprogramma op te nemen in het MRP: In het kader van het interreg EMOVE (Estuaries on the move) onderzoeksprogramma wordt onderzocht op welke wijze een goed toegankelijke, ecologisch robuuste en overstromingsveilige estuariene gebieden gehandhaafd en of verbeterd kunnen worden. Deelnemers aan dit project zijn o.a. Vlaams departement MOW en de Nederlandse Rijkswaterstaat. Voor een link zie:
<http://www.northsearegion.eu/ivb/projects/details/&tid=161>

ANTWOORD

Dit onderzoeksprogramma zal aandachtig gevolgd worden, maar het wordt niet vermeld in het MRP, omdat dit MRP beperkt is tot de Belgische zeegebieden.

- p.155, 5e punt Nederland is voornemens het Oostgat te laten verzanden", volledig verwijderen. Dit is niet juist en er is geen enkele onderzoeksfase door NL geïnitieerd. In het project CcASPAR (www.ccaspar.ugent.be) heeft Vlaanderen een mogelijke visie neergelegd voor het estuarien gebied Scheldemond. De hierbij gevonden inzichten lijken te leiden tot de uiting dat Nederland het Oostgat zou willen laten verzanden. In Nederland zijn hiervoor geen plannen en is dit nog een onderdeel van een concreet studietraject.

ANTWOORD

Dit punt heeft geen impact op de beleidsinhoud van het MRP.

- Het Kustwachtcentrum Nederland constateert veel dubbele functies in gebieden die niet altijd samengaan. Zoals zand en grindwinning in hetzelfde gebied waar ook een stopcontact wordt gepland of een militair oefengebied in het habitatrichtlijngebied en vogelrichtlijngebied.

ANTWOORD

Dit MRP is gericht op meervoudig ruimtegebruik. De zand- en grindwinningsactiviteiten overlappen niet met de functie 'stopcontact op zee' en de overlapping tussen militair oefengebied en habitatrichtlijngebied/vogelrichtlijngebied is best mogelijk.

Nederlandse Visserijbond

p.2

Ruimtelijk gebruik

Ten behoeve van het Marien Ruimtelijk Plan is een analyse opgesteld van het ruimtelijk gebruik van de zeegebieden (Bijlage 1: Inleiding bij het Marien Ruimtelijk Plan en ruimtelijke analyse van de zeegebieden). Hierbij valt op dat een beschrijving van de Nederlandse visserij geheel ontbreekt. Er wordt slechts terloops genoemd dat de Nederlandse visserij toegang heeft tot de Belgische kustzone. In de socio-economische analyse ontbreekt het belang van de Nederlandse vloot geheel.

De Belgische kustzone is al meer dan 40 jaar een belangrijk visgebied voor een deel van de Nederlandse vloot. Met name platvis- en garnalenvissers uit 'de Zuid' (van Katwijk tot Breskens) vissen in deze gebieden. Het gaat om circa 45 schepen die voor hun inkomsten (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van deze gebieden.

In 2010 is ten behoeve van het Nederlandse Natura 2000-proces door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) een overzicht gemaakt van de visserijwaarden op de Noordzee. Hoewel de kaarten die hiervoor gemaakt zijn, vooral focussen op de Natura 2000-gebieden in het Nederlands deel van de Noordzee, valt uit deze kaarten ook af te leiden dat de Belgische kustzone ook een belangrijk visgebied is (zie figuur 1). Naar onze mening dienen vergelijkbare kaarten gemaakt te worden ten behoeve van het Marien Ruimtelijk Plan, om een duidelijk beeld te krijgen van de socio-economische gevolgen voor de Nederlandse visserij.

ANTWOORD

De ruimtelijk en economische analyse in Bijlage 1 betreft een analyse m.b.t. van de Belgische zeegebieden gebaseerd op de beschikbare gegevens. We maken effectief melding van het gebruik van de Belgische visgebieden door buitenlandse vloten maar treden hierbij niet in detail.

VLAAMS GEWEST

p. 18

Algemeen

INLEIDING

- 1. Waarom een marien ruimtelijk plan?**
- 2. Relatie met ruimtelijke planningsmethodiek op land**
- 3. Kader van het marien ruimtelijk plan**
- 4. Opbouw van het marien ruimtelijk plan**

Kan dit samengevoegd worden met "5. Leeswijzer?"

5. Procedure

6. Leeswijzer

Kan dit samengevoegd worden met "4. opbouw van het MRP?"

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen. De opbouw en de leeswijzer worden geïntegreerd.

RUIMTELIJKE ANALYSE VAN DE ZEEGEBIEDEN

1. Inleiding
2. Ruimtelijke situering van de Belgische zeegebieden
3. Juridische afbakening van de Belgische zeegebieden
4. Fysische kenmerken van de Belgische zeegebieden
5. Bestaande milieu- en natuurtoestand in het BNZ
6. Landschappelijke en erfgoedwaarden in het BNZ
7. Natuurbeschermingsgebieden
8. Cultureel erfgoed.
9. Activiteiten op en het gebruik van de Belgische Zeegebieden

9.1 Pijpleidingen en kabels

Tekst: "Interconnector: deze loopt van het Britse Bacton tot de haven van Zeebrugge. Interconnector is in gebruik genomen eind 1998 en levert gas afkomstig van het Leman gasveld op het Britse continentaal plateau."

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

9.2 Zone voor hernieuwbare energie

Tekst: "Daarnaast worden op de oostelijke strekdam van de haven van Zeebrugge al 23 turbines geëxploiteerd met een jaarlijkse productie van 5,2 MW. "

De turbines in Zeebrugge worden hier vermeld. Deze dienen eveneens voor de andere havens te worden opgenomen.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen. Deze paragraaf wordt geschrapt.

Tekst: "De overige projecten zijn nog niet gestart met de bouw, de start van de aanleg van het Northwind- project is voorzien in 2013 ." Is dit nog steeds actueel?

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen. Het zinsdeel na de komma wordt geschrapt.

p.19

9.4 Kustverdediging

Tekst: *“Het gebaggerde slib uit de haven van Blankenberge wordt gestort op ‘Bruggen en Wegen Zeebrugge Oost’. Het gebaggerde zand wordt rechtstreeks opgespoten op het droog strand of komt terecht op het onderzeewaterstrand van Blankenberge”.*

Het gaat om een tekstdeel dat werd voorgesteld binnen de Raadgevende Commissie onder hoofdstuk ‘8.10 Baggerwerken’. Het verplaatsen van dit tekstdeel vormt geen probleem. Dit tekstdeel dient voor de volledigheid als volgt te worden aangevuld en gewijzigd:

Voorstel: *“Het gebaggerde slib uit de haven van Blankenberge wordt gestort op ‘Bruggen en Wegen Zeebrugge Oost’. Het gebaggerde zand **uit de havengeulen van Nieuwpoort en Blankenberge** wordt rechtstreeks opgespoten op het drooge strand of komt terecht op het onderzeewaterstrand ~~van Blankenberge~~”.*

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p.19

9.8 Commerciële visserij

Tabel: bij de kolom gemiddeld GT dient de volgende voetnoot te worden geplaatst:

“Cijfers voor 1950 - 1990 uitgedrukt in bruto registerton; voor 2000 en 2009 in brutoton”

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen. De voorgestelde tekst wordt ingevoegd.

p. 19

Figuur 27: figuratieve legende toevoegen, vermelding ‘kleuren geven de gradiënten weer...’ is nietszeggend

ANTWOORD

Dit wordt niet meegenomen. De relevantie van deze kaarten ligt in de relatieve weergave van de visserij-inspanning t.a.v. de Belgische zeegebieden, niet in de absolute weergave ervan.

p. 19

Zones met vaarverbod afstemmen op kaart 4 van bijlage 4: in hele zone voor hernieuwbare energie geldt een vaarverbod binnen een veiligheidsperimeter van 500m van iedere installatie, niet enkel in zones voor mariene aquacultuur

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 19-20

Op deze pagina dient eveneens de Europese context te worden verduidelijk. Daarom wordt er voorgesteld om de volgende inleidende zin toe te voegen. Deze zin vormt eveneens een aanpassing van de eerste §.

Voorstel: “*Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) kwam in 1983 tot stand en is sindsdien een exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie. Het GVB vormt het algemeen kader waarbinnen de zeevisserij moet uitgevoerd worden en is er op gericht de visserij economisch, sociaal en ecologisch leefbaar te maken. Het ligt vast in verordeningen die rechtstreeks van toepassing zijn in de lidstaten. Het GVB laat aan de lidstaten ...*”

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 20

9.9 Mariene aquacultuur

Tekst: “Niettemin geldt momenteel een vaarverbod in een veiligheidszone van 500 meter rond elke geïnstalleerde installatie. Eens alle parken in de zone voor hernieuwbare energie geïnstalleerd zijn, geldt ook in een veiligheidszone van 500 meter rond de volledige zone voor hernieuwbare energie een vaarverbod. In afwachting is deze zone aangeduid als voorzorgsgebied. Dit betekent dat mariene aquacultuur vandaag dan ook uitgesloten is in de Belgische zone voor hernieuwbare energie.”

Toch zijn er zones aangeduid op kaart 4 van bijlage 4 in de zone voor hernieuwbare energie? Waarom worden deze aangeduid als het eigenlijk niet kan?

ANTWOORD

De aanduiding van deze zones binnen de zone voor hernieuwbare energie is een toepassing van het principe van meervoudig ruimtegebruik. De ligging ervan binnen de zone voor hernieuwbare energie heeft o.m. als voordeel dat er een veel kleiner overvaringsrisico is. De toegang voor schepen m.b.t. het beheer van aquacultuurprojecten wordt als bijkomende uitzondering op het vaarverbod toegevoegd in het “KB Veiligheidsafstanden”.

p. 20

9.10 Baggerwerken

Tekst en voorstel: *“Bestaande situatie in het BNZ*

Baggerwerken zijn noodzakelijk om de Belgische zeehavens bereikbaar te houden. De vaargeulen hebben immers te maken met sedimentatie ~~van slib~~. Aangezien de vaardiepte minstens 15 m TAW moet bedragen, dient er het hele jaar door in de vaargeulen en in de havens zelf gebaggerd te worden. De Afdeling Maritieme Toegang heeft de verplichting om deze gegarandeerde diepte te halen inde vaarroutes. Dit is een internationale verplichting die is vastgelegd in het kader van IMO. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- *‘aanlegbaggerwerken’: aanleggen, verdiepen en verbreden van havens. Dit is projectgebonden en kan dus sterk variëren van jaar tot jaar;*
- *‘onderhoudsbaggerwerken’: in stand houden van de vereiste diepte voor maritieme toegangsroutes en de kusthavens. Dit gebeurt het hele jaar door, behalve in vissers- en jachthavens, waar de werken buitend het toeristische seizoen plaatsvinden.”*

De sedimentatie van vaargeulen, waarvan sprake in de twee zin, is niet enkel te wijten aan slib, maar kan ook afkomstig zijn van zand. Daarom wordt voorgesteld om “van slib” in de tekst te schrappen (zie onder andere ook het tekstvoorstel van de Raadgevende Commissie).

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 20

Tekst: “In de licentieperiode 01.01.12-31.12.13 werden 7 machtigingen voor het storten in zee van baggerspecie verleend.”

Is deze periode correct? Oorspronkelijk stond er 1/01/10 tot 31/12/11. Indien deze periode (2012-2013) correct is, is nog maar 3/4 van de licentieperiode gepasseerd, hoe kunnen we weten dat er in komende 6 maanden geen machtigen zullen verleend worden?

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen. Dit wordt aangepast als volgt: In de licentieperiode 01.01.12-31.12.16 zullen minsten 7 machtigingen voor het storten in zee van baggerspecie worden verleend.”

p. 20

Kaart “Baggeren en storten van baggerspecie in het BNZ”

De stortzone “Nieuwpoort” is niet aangeduid op de kaart. Dit dient alsnog te gebeuren.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 20-21

consequent gebruik van aanlegbaggerwerken of kapitaalbaggerwerken

- p 95: 'aanlegbaggerwerken': aanleggen, verdiepen en verbreden van havens.

- p 98, Bij figuur 29: lichtblauw: kapitaalbaggerwerken

- p 99: De gemiddelde omzet in de jaren '90 schommelde rond € 50 miljoen, waarbij de jaren '99 en '00 goed waren voor een omzet rond de € 60 miljoen (in die jaren waren er kapitaalbaggerwerken)

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 21

Tekst en voorstel: "Het storten van baggerspecie is meestal een 'nuloperatie': gebaggerd materiaal wordt immers naar elders in zee verplaatst. Op de stortlocatie wordt de lokale bodemfauna verstikt door bedekking. **Ook kan het benthos veranderen ten gevolge van het dumpen van baggerspecie.** Er wordt voorzichtiger omgegaan met het gebaggerd materiaal dat afkomstig is uit de havens. Deze baggerspecie is immers vaak vervuild. ~~Ook kan het benthos veranderen ten gevolge van het dumpen van baggerspecie.~~ **Negatieve effecten op de visbestanden en op de visserij dienen zo veel mogelijk te worden vermeden."**

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 21

9.11 Zand- en grindontginning

Bullit zonder tekst

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 21

Kaart niet zelfde als kaart 5 in bijlage 4

ANTWOORD

Dit is het gevolg van een aantal wijzigingen die in het kader van de opstelling van dit MRP zijn gemaakt t.o.v. de bestaande regeling.

p. 21

9.13 Toerisme en recreatie

Ondanks de vermelding van de jachthavens onder het luik "Toerisme en recreatie" wordt de pleziervaart nog in te beperkte mate meegenomen in de analyse.

De tekst zou nog in die zin verder moeten worden aangevuld / verduidelijkt.

ANTWOORD

De pleziervaart wordt in dit MRP maximaal gevrijwaard (cf. art. 15, §2 KB MRP). Als deze beschrijving, die conform het advies van de raadgevende commissie opgesteld is, al te beperkt is, dan heeft dit zeker niet geleid tot een minder gunstige behandeling binnen het KB. Om die reden wordt deze beknopte omschrijving van de pleziervaart behouden.

p. 21

P114 – jachthavens - **Tekst:** “Met bijna 2.000 ligplaatsen is de jachthaven van Nieuwpoort de grootste Belgische plezierhaven en een van de grootste van Noord-West Europa”

P 115 – Ruimtelijke verspreiding en typologie - **Tekst:** “In Nieuwpoort bevindt zich de grootste zeil- en jachthaven van de kust. ~~Met meer dan 1.800 ligplaatsen behoort Nieuwpoort bovendien tot de grootste jachthavens van Europa.~~ Nieuwpoort heeft ook een kleine vissershaven en een vismijn.”

Herhaling: maar in 1 van beide paragrafen (bij voorkeur p 114) vermelden

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 21

Tekst en voorstel: “ ~~Nergens in~~ geen van de kustgemeenten is een vergunning nodig voor recreatieve visserij.”

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 21-22

Tekst laatste alinea van de eerste kolom:

“De grootste negatieve impact is afkomstig van recreatieve strandvisserij met warrelnetten.”^{clvii}

Recreatieve warrelnetvisserij is verboden op zee en ook in een aantal kustgemeenten zijn er beperkingen (zie hiervoor)”

Ondanks de referentietoevoeging blijft dit ongenueanceerd. Recreatieve strandvisserij met warrelnetten is toch moeilijk te beschouwen als de grootste negatieve impact op het mariene milieu. Wat is het afwegingskader om dit als grootste negatieve impact te beschouwen? De druk op het mariene milieu vanuit het toerisme is toch van een heel andere orde (vb. afvalwaterproblematiek). De toegevoegde referenties verwijzen naar de problematiek van de bruinvissen. Het is dan ook in dat kader dat de negatieve impact moet geschetst worden.

Voorstel: ~~“De grootste negatieve impact is afkomstig van recreatieve strandvisserij met warrelnetten.”^{clvii} Recreatieve warrelnetvisserij is verboden op zee en ook in een aantal kustgemeenten zijn er beperkingen (zie hiervoor).~~ **De recreatieve strandvisserij met warrelnetten**

heeft een negatieve impact op de bruinvispopulatie voor de Belgische kust. Recreatieve warrelnetvisserij is verboden op zee. Ook een aantal kustgemeenten hebben een verbod op strandvisserij met warrelnetten uitgevaardigd. Elders gelden er beperkingen op het gebruik van warrelnetten om zo de impact in te perken.”

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen. De oorspronkelijke formulering heeft enkel betrekking op de impact op de bruinvispopulatie en niet op het mariene milieu in het algemeen, daarom wordt de voorgestelde tekstsuggestie meegenomen.

p. 22

10. Bestaande ruimtelijke allianties en conflicten

Tekst: “In de tabel op de volgende pagina’s wordt de compatibiliteit tussen de voornaamste activiteiten en gebruikers van het BNZ samengevat.”

Tekst werd 2 maal opgenomen.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 22

11.2 Verdragen, regelgeving, plannen en projecten

Tekst: “Het Marien Ruimtelijk Plan is een eerste uiterst belangrijk onderdeel van een geïntegreerd maritiem beleid (IMB).”

Het Geïntegreerde Maritiem Beleid ~~(GMB)~~ van de EU **(GMB)**”

Afkorting is onduidelijk: Er wordt gewerkt met twee verschillende afkortingen enerzijds en anderzijds blijkt niet duidelijk uit de tekst dat de Maritieme Ruimtelijk Planning op Europees en Belgisch niveau haar oorsprong vindt in het GMB.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 22

Tekst: “Het Marien Ruimtelijk Plan is een eerste uiterst belangrijk onderdeel van een ~~geïntegreerd maritiem beleid~~ (IMB).”

Eens de afkorting verklaard werd, dient de afkorting te worden gebruikt

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 22

Tekst: "Marien Ruimtelijke Plan (MRP).
MRP (mariene ruimtelijke planning) "

Afstemmen op elkaar: afkorting kan maar voor 1 ding staan in zelfde tekst: tekst aan te passen zodat afkorting consequent gebruikt wordt

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 22-23

Tekst: "3. Federale en Vlaamse wetgeving en beleidsplannen:

- Belgisch Actieplan voor hernieuwbare energie (2010)
- Federale ontwikkelingsplan 2010-2020 betreffende het transmissienet van elektriciteit (2011) - Nationale Strategie en Operationeel Programma 2007-2013
- Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)
- Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (**BRV**)
- paragraaf te plaatsen achter RSV
- Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (GRUP's)
- Visie voor de afbakening van de Agrarische en Natuurlijke structuur (AGNAS) Kust-Polders-Westhoek
- GRUP's voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (2009)
- Deze paragraaf (p136) en de paragraaf aangaande AGNAS, kunnen in één paragraaf worden samen gegoten, aangezien deze GRUP's uitvoering geven aan AGNAS.
- Masterplan Kustveiligheid/ Geïntegreerd Kustveiligheidsplan (10/06/11)/OW-plan Oostende en Zwinproject"

Voorstel tot opname puntje 4. 'lokale beleidsplannen', met volgende paragrafen:

- "**Provinciaal Structuurplan West-Vlaanderen (PRS-WV)**
- **Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan (PRUP)**
- **PRUP Strand en Dijk (2005, herziening lopend)** (p138) te voegen onder paragraaf aangaande PRUP's, dit PRUP betreft immers een van de aangehaalde PRUP's
- **Gemeentelijke Structuurplannen (GRS)"**

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 23

Tekst en voorstel: "Het ~~Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)~~ zal de opvolger zijn van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)."

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 23

Uitleg over GRUP's en PRUP's hoort niet thuis onder wetten en decreten, aangezien het uitvoeringsplannen zijn en geen wetten noch decreten.

Titel van *Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (GRUP's)* zou moeten worden vervangen door 'Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO)' aangezien uitleg eronder vnl over VCRO gaat.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p. 23

Opname onder 'GRUP's', (zoals. AGNAS-GRUP's)?

GRUP Optimalisatie van het hoogspanningsnetwerk in Vlaanderen

'De Vlaamse regering heeft op 13 juli 2012 het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Optimalisatie van het hoogspanningsnetwerk in Vlaanderen definitief vastgesteld. Deelplan A: Hoogspanningsleiding Zomergem-Zeebrugge. Dit GRUP biedt de basis voor de realisatie van het Stevin-project (zie p. 140), maar ook voor het aanlandingspunt van kabels aan de westkant van Zeebrugge.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen, met uitzondering van de paginaverwijzing (p. 140).

p. 23

Tekst: "De vergunningsaanvragen offshore zijn in voorbereiding en worden verwacht eind januari 2013 ingediend te worden."

Werd dit reeds ingediend of gaat het om een laatste stand van zaken?

ANTWOORD

Dit was de laatste stand van zaken bij de opmaak van het ontwerp MRP. Deze zin wordt aangepast aan de huidige situatie. Met name 'De vergunningsaanvragen offshore werden ingediend in februari 2013.'

PARTICULIER

p. 1-2

Elektriciteitsproductie en –verbruik zijn moeilijk op elkaar af te stemmen want het verbruik is heel variabel (piek- en dalmomenten), maar ook de productie is steeds meer variabel. Dat laatste komt door een toename aan alternatieve energiebronnen die veel elektriciteit genereren wanneer er bijvoorbeeld veel zon is of als het hard waait. Ook op zee zullen in de toekomst de zeven offshore windmolenparken voor een stijgende variabiliteit in de productie zorgen. Een stabiele tijdelijke opslag van elektriciteit biedt de beste garantie om de stabiliteit van het elektriciteitsnet te verzekeren en om efficiënt met de opgewekte energie om te gaan. Opgepompte hydroelektrische opslagcapaciteit is de oudste vorm van grootschalige elektriciteitsstockage. In principe zijn er twee reservoirs gescheiden door een groot hoogteverschil. Tijdens periodes van lage vraag (en goedkope elektriciteit) kan het water gepompt worden van het lagere naar het hogere reservoir. Bij tekorten kan de omgekeerde beweging door de zwaartekracht en grote turbines, elektriciteit terugleveren. Dit principe kent een efficiëntie van 75-80%.

Deze stelling wordt onvoldoende onderbouwd. Rendementen van 75-80 % zouden inderdaad fantastisch zijn, maar zijn deze ook realiseerbaar of enkel een wilde fantasie of een (thermodynamische) theoretische waarde die geen rekening houdt met de huidige of voor de nabije toekomst geprojecteerde beschikbare technologie? Het aangehaalde project in Wales kan niet vergeleken worden met de technologie die bij het voorgestelde atol wordt angewend. Volgens de publiek beschikbare informatie (<http://www.iprplc-qdfsuez.com/~media/Files//IPR-Plc/Attachments/presentations-pdfs/2005/hydrosite05.pdf>) bedraagt de rendabiliteit van Dinorwig ca 75 % bij een verval van 634-92= **542 m**.. Dit verval en deze technologie vergelijken met de situatie van een energie-atol met maximum **25** meter (maar in werkelijkheid minder) verval is dan ook niet ernstig!!!

Naast de vraag naar de energie-efficiëntie van dergelijk atol kunnen ook vragen gesteld worden naar de kostenefficiëntie: kan dergelijk systeem gezien de hoge bouwkosten en de onderhoudskosten (zie ook hieronder) op een redelijke termijn zichzelf terugverdienen gelet op het feit dat het niet de taak van de overheid is dit te subsidiëren?

Indien het op dit ogenblik uit hoofde van de grote baggerfirma's en constructeurs haalbaar zou zijn een eiland met een 25 m diep basin/valmeer (dat ook leeg aan externe krachten weerstaat!) te creëren is het nog lang niet aangetoond dat dergelijk eiland ooit effectief als energiebuffer kan uitgerust worden. Het atol zou dan uiteindelijk noodgedwongen een andere nabestemming kunnen krijgen die niet aangegeven wordt in het ruimtelijk plan en waarover de burger zich niet a priori –nu– kan uitspreken. Het is dan ook wenselijk dat het ruimtelijk plan erin zou voorzien dat geen vergunning voor een energie-eiland (op welke lokatie ook) zou toegekend worden tenzij aangetoond wordt dat men over de noodzakelijke werkbare technologie beschikt om het in het plan vooropgestelde rendabiliteit van 75-80 % te halen en dat men in deze zin ook boeteprocedures zou voorzien bij aflevering van de nodige vergunningen..

Daarenboven wordt nergens rekening gehouden met de problematiek van de drijvende en zwevende biologische elementen (misco- en losgerukte makrowieren, vissen, zeezoogdieren, detritus) en/of (misschien nog belangrijker) vervuilingselementen (o.m. plastics e.a.) waartegen zowel pompinstallaties als –meer nog– turbines moeten beschermd worden. Van eenzelfde orde is de voortdurende strijd die zal moeten gevoerd worden tegen de kolonisatie van de installatie door sessiele mariene organismen. De bescherming van deze installaties tegen deze hinder alsook het verwijderen en afvoeren van deze 'vervuiling' zal een grote bijkomende en niet onderzochte impact met zich brengen. Ik vermeld hierbij als mogelijke vormen van impact: (1) bijkomende installaties voor wegwerken van hinderlijke elementen die waarschijnlijk zullen zorgen voor bijkomende visuele hinder en zullen interfereren met de esthetische aspecten (voorstelling als idyllische atol met maagdelijke vogelrijke stranden) en mogelijkheden voor natuurontwikkeling; (2) hinder en kosten voor de afvoer, verwerking en/of opslag van deze vervuilende elementen wordt niet bestudeerd en in rekening gebracht (eens aan land gebracht is deze vervuiling een 'Vlaams' probleem).

Er bestaan uiteraard waterkrachtcentrales op land, voor energieproductie, maar ook voor energieopslag. Voor dit laatste staat UK verst van al (met de gekendste 'pumped storage capacity' in Wales; Dinorwig plant). Positief is de grote en stabiele opslagcapaciteit.

Daarom wordt gekeken naar de mogelijkheden om deze technologie een plaats te geven op zee. Verschillende studies^{clxxv} schuiven dan ook de idee van een energie-atol naar voren. De waterbouwkundige aspecten van een energie-eiland voor de Kust beperken het aantal potentiële locaties ervan op het Belgisch deel van de Noordzee (BDNZ). Een kustnabije locatie (nearshore) is te verkiezen (een gesloten zandbalans, meer economische uitvoering van de werken, zachte zanderige oplossing mogelijk en een kortere HV-elektrische kabelverbindingen met het land).

Voor het valmeer-concept van het energie-eiland is de aanwezigheid van een waterdichte tertiaire kleilaag van groot belang. Het ontkoppelen van andere grote infrastructurele projecten (stand-alone) kan een voordeel bieden.

De eventuele bouw van een energie-atol op zee (gesteld dat de technologie voorhanden is om dezelfde energetische rendabiliteit te halen als de systemen met groot verval, 200 tot 600 m, op land) moet afgewogen worden tegen mogelijke alternatieven aan land in een Europese context. Een verbinding van het Nederlandse en Noordse hoogspanningsnet zorgt ervoor dat waterkrachtcentrales in Noorwegen meer of minder energie leveren naarmate de productie in Nederland varieert (NorNed2). Zoetwaterbassins met voldoende hoogteverschil in 'bergachtige' streken (waterkrachtcentrale in Coe-Trois-Ponts, Dinorwig in Wales) of makkelijk in en uit te schakelen waterkrachtcentrales op stuwwerken (Noorwegen) werken nu al. De alternatieven aan land zijn (bewezen) uitvoerbaar en financieel haalbaar. Ze vergen een versterking van het Europese geïnterconnecteerde hoogspanningsnet, wat op zich de beste garantie is tegen het uitvallen van de stroom.

Aansluitend hierbij verwijs ik ook naar de ruimtelijke planning in Nederland (p155-158, vooral fig 47) waarbij gesteld wordt dat Nederland met België wil samenwerken en waarbij het Nederlands zoekgebied voor een energie-eiland gelegen is in het aangewezen gebied voor hernieuwbare energie "Borssele" dat aansluit bij het Belgische windmolenpark. Je kan je de vraag stellen waarom de Nederlanders gaan zoeken naar een locatie voor een energie-eiland vlakbij een locatie die zelfs niet overwogen wordt in het Belgische MRP? Het lijkt mij ook veel energie- en kostenefficiënter om het Belgische windmolenpark en "Borssele" als één geheel te beschouwen met een gezamenlijke energieopslag!

De verwijzing clxxv naar het masterplan Vlaamse Baaien en in de MIP3 haalbaarheidsstudie "Het energieatol – Energieopslag in de Noordzee" is m.i. voorbarig en misleidend vermits het tijdsperspectief niet overeenstemt (Vlaamse baaien) of omdat in de studie MIP3 de locatie Wenduinebank in de studie niet eens besproken wordt terwijl de 'verre' locatie Thornton juist wel geschikt wordt bevonden

ANTWOORD

Het nut van extra opslagcapaciteit in de vorm van een energie atol wordt cijfermatig onderschreven door een recente studie van de CREG (<http://www.creg.info/pdf/Avis/A1287NL.pdf>);

Een ruimtelijk plan schept de context en mogelijkheid om een dergelijk initiatief te nemen; de overheid stelt hierbij heel duidelijk dat er geen overheidssteun wordt voorzien. Bijgevolg zal een project pas gerealiseerd worden als het economisch rendabel is. Zoals alle waterkrachtcentrales wordt hier normaal met langere afschrijftermijnen gerekend;

Na concessieverlening kan de bouw van een energie-atol pas beginnen als de milieuvergunning is afgeleverd (gebaseerd op de project-MER); de vernoemde ecologische gevolgen zullen dan ook grondig bestudeerd worden alvorens tot de bouw kan worden overgegaan;

Uit studies blijkt duidelijk dat een locatie voor een atol verder op zee technisch bijzonder moeilijk is en economisch niet haalbaar (bv. zie Ecorem studie).

SALV

p. 4

Tevens vindt de Raad de tabel met de indeling van visserijtechnieken volgens bodemberoering, zoals opgenomen in bijlage 1 van het MRP, niet correct en te statisch.

p. 18

[9] De Raad vindt de tabel met de indeling van visserijtechnieken volgens bodemberoering, zoals opgenomen in bijlage 1, niet correct en te statisch. Het verminderen van de bodemberoering mag niet vertaald worden naar een beperkt aantal technieken, maar moet het resultaat zijn van overleg en de nodige ruimte krijgen om via voortschrijdend inzicht te worden aangepast. De Raad dringt er daarom op aan om de betreffende tabel te schrappen en een studie te voorzien die de hele impact van een visserijtechniek in kaart brengt en deze daarenboven in perspectief plaatst ten opzichte van alle menselijke en natuurlijke impactvormen.

ANTWOORD

De tabel in bijlage 1 wordt niet geschrapt, maar aangepast. De aanduiding van de vier zones, gekoppeld aan de maatregelen die daarbinnen ingesteld worden ten aanzien van zeevisserij, vloeit reeds voort uit een aantal studies. Het MRP-proces organiseert het overleg dat aan deze aanduiding voorafgaat.

De aanpassing via voortschrijdend inzicht wordt mogelijk gemaakt door te werken met categorieën in het KB (zie definities), waarbinnen nieuwe technieken ingepast kunnen worden.

ZEEBRUGGE

p.5

5. Bestaande milieu- en natuurtoestand in het BNZ

- blz 29 linkerkolom, derde itembolletje: er staat dat de volledige kustzone (zandbanken, flanken en geulen) zeer waardevol is. Dit is onterecht. Het woord "volledige" moet hier zeker geschrapt worden. Dit blijkt immers ten volle uit de bespreking van de biologische waardering (vanaf blz 27) en andere wetenschappelijke brondocumenten.

ANTWOORD

De studie waar naar verwezen wordt definieert een zandbank als de top, de flanken en de geulen en argumenteert dat deze drie elementen moeten worden meegenomen.

ZEEBRUGGE

p.5

- blz 31 rechterkolom, onderaan + figuur 11: Er wordt hier een biologische waarderingskaart voorgesteld, die niet openbaar werd gepubliceerd. De waarderingskaart kent maar twee waardeschalen "minder waardevol" en "waardevol". Stel voor om tekst + figuur te schrappen, gezien er geen enkele correcte interpretatie kan gegeven worden aan de kaart wegens ontstentenis van raadpleegbare publicatie en gezien de uitleg op blz 32, linkerkolom een voldoende en meer accurate weergave is van de feiten.

ANTWOORD

De kaart over de waardering is gebaseerd op dezelfde gegevens als deze die gebruikt zijn voor de initiële beoordeling in het kader van de mariene strategie. Basis van de gegevens is de biologische waarderingskaart voor het Belgisch deel van de Noordzee (zie project BWZee). De kaart in dit informatief deel en is gebaseerd op alle gegevens uit de databank van de biologische waardering en blijft behouden. De bron (INBO) wordt duidelijk aangegeven.

ZEEBRUGGE

p.5

7. Natuurbeschermingsgebieden

- Blz 39: rechterkolom: Via het KB van 05/03/2006 werd het gericht Marien reservaat "Baai van Heist" ingesteld. Er geldt een streng beschermingsregime. Voorafgaand hieraan werd echter geen breed overleg gevoerd. Het is bovendien uiterst twijfelachtig en omstreden waarom dit gebied tot een van de meest ecologische waardevolle gebieden van het BNZ zou behoren (motivatie werd gegeven als verlengde van reservaat aan landzijde en/of om het plaatsen van warrelnetten en verstoring door watersporters te verhinderen). Het lijkt ons noodzakelijk tenminste de zin en het nut van dit reservaat in een ruim overleg te bespreken, eventueel een andere bestemming/invulling aan deze zone te geven en zelfs het statuut van gericht marien reservaat op te heffen. De betrokken zone is immers ook belangrijk voor de aanlanding van kabels en leidingen (momenteel in principe verboden) en het statuut van gericht marien reservaat kan soms belemmerend werken inzake havenprojecten (bijv. installeren "open rack vaporizers" door Fluxys voor de omzetting van LNG (vloeibaar) naar aardgas.

ANTWOORD

Bijlage 1 geeft een overzicht van de situatie en geeft bijgevolg weer wat bepaald is voor het gericht marien reservaat Baai van Heist. Op vandaag gelden heel wat uitzonderingen op basis waarvan activiteiten –mits motivatie- mogelijk zijn. Dit wensen we in het huidige plan dan ook zo te houden.

ZEEBRUGGE

p.5

10.2.4 Relevante projecten en studies, Toekomstvisie "Vlaamse Baaien"

- Blz 151, linkerkolom: We menen dat van Toekomstvisie "Vlaamse Baaien" toch te weinig terug te vinden is in dit document en ook te weinig elementen werden meegenomen in de ruimtelijke beleidsvisie. Meer bepaald de mogelijkheid tot ontwikkeling van een vaarroute voor binnenschepen tussen de haven van zeebrugge en de Scheldemonding onder bescherming van eilanden voor de kust zijn hier toch relevant.

ANTWOORD

De ruimtelijke planning op zee is een federale bevoegdheid. Het betreft een coördinatiebevoegdheid (naar analogie met de ruimtelijke ordening op land). Er is op een formele manier, op verschillende momenten binnen de MRP-procedure, betrokkenheid georganiseerd van het Vlaams Gewest m.b.t. de gevolgen van de invoering van een MRP op de uitoefening van zijn bevoegdheden (o.a. via de raadgevende commissie en de gerichte consultatie Vlaams Gewest).

Er is ook, via een aantal formele overlegstructuren, herhaaldelijk overleg gepleegd met het Vlaams Gewest, zowel voor als tijdens de start van de planningsprocedure. Dit betreft o.m. de Structuur Kustwacht en het CCIM. Ook binnen de stuurgroep Vlaamse Baaien is telkens gerapporteerd en gediscussieerd m.b.t. de planningsprocedure.

De minister van Noordzee heeft tevens overlegd met belangenorganisaties en waarbij de minister ervan is uitgegaan dat deze instanties de sector vertegenwoordigen. Specifiek voor Short Sea Shipping werd op 21/09/2012 contact opgenomen met Promotie Short Sea Vlaanderen, echter zonder reactie.

RCZAGRI

BIJLAGE 1

Pagina 5, linkerkolom, paragraaf 1

Invoegen: "de zandvoorraden"

Denk maar aan het energiepotentieel van de zeeën (bv. wind-, golfslag- en getijdenenergie, blauwe energie), **de zandvoorraden**, de visserijgronden en de transportmogelijkheden van de zeeën.

Pagina 6, rechterkolom, laatste zin = pagina 6, linkerkolom, eerste deel van puntje 4

Pagina 26, kaart

De legende bij de kaart ontbreekt. Enkel in de uitleg op pagina 27 geeft men een verklaring voor de kleuren.

Pagina 35, rechterkolom, tweede puntje

Verwijderen: "de plannen voor" en "meer noordelijk dan waar ze nu plaatsvinden,"

Invoegen: "de" en "op de Hinderbanken"

Zandwinning: de ingebruikname van **de** nieuwe zandwinningsgebieden **op de Hinderbanken** kunnen een bijkomende bron van verstoring voor de bruinvis betekenen.

Pagina 63, rechterkolom, laatste paragraaf

"Voor de strandsuppletie wordt meestal gebaggerd zeezand gebruikt."

Dit klopt niet: voornamelijk ontgonnen zeezand.

Cfr. hetgeen staat op pagina 95, rechterkolom, tweede paragraaf nl. slechts 20.000 à 50.000 m³ baggerspecie wordt per jaar voor strandsuppletie gebruikt. (In tegenstelling tot 662.722 m³ en 1.036.288 m³ door de Vlaamse Overheid ontgonnen zeezand in respectievelijk 2011 en 2012.)

Pagina 102, 1e puntje

Verwijderen: "Het is enkel geschikt voor landuitbreidingen op zee, maar niet voor de bouwindustrie of strandsuppleties."

Invoegen: "Het zand van zone 3 is niet geschikt voor de bouwindustrie."

Reden: Strand- en vooroeversuppleties zijn wel mogelijk. We wensen alle opties voor het gebruik van zand uit zone 3 open te laten.

Pagina 103

Legende:

Invoegen: "zandwinning en"

Referentiegebied voor **zandwinning en** windmolenactiviteiten

Kaart:

In overeenstemming met het wijzigingsKB zandwinning vormen sectoren 2a en 2b de gemeenschappelijke sector 2ab. Enkel KBMA en KBMB zijn gesloten.

Indien geopteerd wordt om de kaart niet aan te passen en de situatie van oktober 2012 te behouden, dan moet op pagina 101, rechterkolom, paragraaf 3, puntje 2 aangevuld worden met "Sector 2a is momenteel gesloten (rotatiesysteem)."

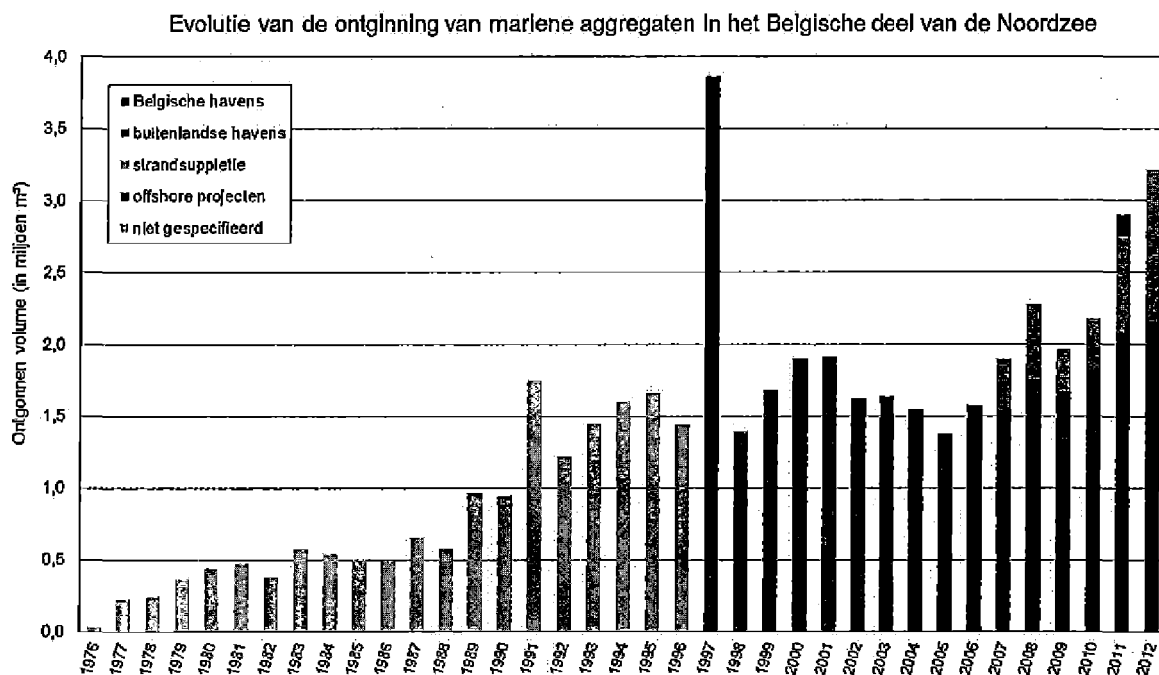
Pagina 105, rechterkolom, 1^e paragraaf

Verwijderen: "In 2008, 2010 en 2011 werd de grens van 2.000.000 m³ overschreden."

Invoegen: "In 2012 werd de grens van 3.000.000 m³ overschreden."

Pagina 105, figuur 30

De cijfers voor 2012 zijn nog onvolledig. De meest recente grafiek bevindt zich hieronder:

Pagina 107, rechterkolom, paragraaf 4

Verwijderen: "van de federale"

Invoegen: ", bekomen door de Vlaamse"

De vergunning, **bekomen door de Vlaamse** overheid voor het ontginnen van zand...

Pagina 108, linkerkolom, paragraaf 3

Verwijderen: "andere"

Hiervoor is sector 3b aangeduid.

Pagina 118, linkerkolom, paragraaf 2

Verwijderen: "In de tabel op de volgende pagina's wordt de compatibiliteit tussen de voornaamste activiteiten en de gebruikers van het BNZ samengevat."

ANTWOORD

Alle opmerkingen worden meegenomen, met uitzondering van de opmerking t.a.v. p. 26. De kaart op p. 26 is erop gericht een achtergrond te schetsen bij de geografische onderverdeling van de biotopen in het BNZ. De specifieke legende is niet onontbeerlijk om de toelichting te begrijpen die op p. 27 staat, zeker omdat op p. 27 de kleurencode toegelicht wordt.

<p>COMMENTAREN OP ENGELSTALIGE VERSIE - BIJLAGE 1</p>

<p>- COMMENTAIRES SUR LA VERSION ANGLAISE - ANNEXE 1</p>
--

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 3

Commentaren op 'Introduction to the MSP and spatial analysis of the sea areas'

Pag 8. De flowchart is identiek aan die op pagina 6.

Pagina 15 "40% of the entire direct Belgian employment is in the wind farm sector". Dit lijkt ons sterk. Waarschijnlijk moet deze zin anders geformuleerd worden?

Pagina 40: "In 2009, the average landing value of a vessel...was slightly larger than 1.1 million euro". Hier zou een eenheid bij moeten: is dit echt per landing, of is dit eerder per jaar?

Pagina 64: De gemelde vermindering van "16 billion in 2004 to 1 billion in 2008" is zeker niet gelijk aan "-18%" zoals gemeld staat. Er gaan 15/16 verloren, wat overeenkomt met bijna 94%!

Pagina 95: De legende bij de kaart is onduidelijk. Wordt dumpen toegestaan in de zones die blauw zijn ingekleurd, of mag het enkel binnen de gebieden die aangeduid zijn met de oranje cirkels?

Pagina 95, zelfde kaart. "Br & W" wordt niet uitgelegd in de legende

ANTWOORD

De inconsistenties en foute vertalingen in de FR en ENG versies aangepast werden aangepast.

**Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 2**

-

**Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 2**

-

**Questions and comments public consultation
with answers annex 2**

LEESWIJZER

Context

Dit document past binnen de totstandkoming van het marien ruimtelijk plan en volgt op het openbaar onderzoek in het kader van de wet Marien Milieu en de consultatie in het kader van de wet Strategische Milieueffectenbeoordeling. De periode liep gedurende de maanden juli, augustus en september 2013.

Binnen deze periode zijn 140 bijdragen ontvangen.

Inhoud

Dit document bundelt de opmerkingen die ontvangen zijn in het kader van de publieksconsultatie, de gerichte consultatie en de grensoverschrijdende consultatie, m.b.t. **bijlage 2**. Elke opmerking wordt beantwoord.

Dit document heeft geen rechtskracht, maar vormt een instrument om de beslissingen toe te lichten en om de impact van de publieksconsultatie op het finale marien ruimtelijk plan te duiden.

Opbouw document

Het volgende voorbeeld illustreert de opbouw.

Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 1

Titel document

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

Van wie komt de bijdrage

p. 2

Pagina in bijdrage

Pagina 7: "klimaatsverandering" is een breed begrip.
Wij hebben de indruk dat het MRP rekening houdt met "bepaalde aspecten van klimaatsverandering", waaronder

Inhoud van bijdrage

zeespiegelstijging.

ANTWOORD

Antwoord minister van Noordzee

Het MRP houdt inderdaad rekening met de voor het MRP relevante (ruimtelijke) aspecten van de klimaatsverandering, met inbegrip van de zeespiegelstijging.

Gebruikte afkortingen

- MRP: Marien Ruimtelijk Plan
- BNZ: Belgisch deel van de Noordzee
- IMO: Internationale Maritieme Organisatie
- KB MRP: koninklijk besluit tot aanneming van het marien ruimtelijk plan
- TZ: territoriale zee
- EEZ: exclusieve economische zone

MANUEL DE LECTURE

Contexte

Ce document cadre dans l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins et fait suite à une consultation publique dans le contexte de la loi Milieu Marin et la consultation dans le contexte de la loi Evaluation Stratégique de l'Impact Environnemental. Cette période a couru pendant les mois de juillet -août- septembre 2013.

Pendant cette période, 140 contributions ont été reçues.

Contenu

Ce document rassemble les remarques qui ont été reçues pendant la consultation publique, la consultation ciblée et la consultation transfrontalière, relatif à l'annexe 2. Pour chaque remarque, une réponse a été formulée.

Ce document n'a pas de base légale, mais il sert à expliquer l'impact de la consultation publique sur le plan d'aménagement des espaces marins final.

Structure du document

L'exemple qui suit illustre la structure.

Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 2

Titre document

EDORA

Qui contribue

p. 4

Page dans la contribution

7 Importance d'une coordination onshore-offshore

Contenu de la contribution

Enfin, l'expérience montre qu'une coordination avec le niveau régional est indispensable à tout développement d'activités en mer, et notamment pour s'assurer du bon développement des infrastructures électriques nécessaires au raccordement onshore.

En 2011, dans la région côtière, 27 projets d'énergie verte totalisant 114 MW ont été connectés au réseau, mais conditionnés à des contraintes strictes. Tant que le projet Stevin n'est pas réalisé (Elia parle maintenant de fin 2015), il y a un problème de capacité pour le raccordement non seulement pour le développement de parcs éoliens offshore, mais aussi pour les projets d'énergie renouvelable dans la région côtière. Dans le cadre des objectifs 2030 et 2050, il est donc très important de veiller à une bonne coordination et planification des travaux d'infrastructure devant permettre le développement des activités offshore ET onshore.

RÉPONSE

Réponse ministre Mer du Nord

Le PAEM a tenu compte au maximum des aspects spatiaux de la coordination entre les autorités compétentes fédérales et flamandes au niveau de la politique d'énergie (notamment en ce qui concerne les lieux d'atterrissage des câbles électriques). Cependant, l'essentiel de cette coordination se déroule au niveau de la politique d'énergie, pour laquelle le Secrétaire d'Etat à l'Energie est compétent au niveau fédéral.

Abréviations utilisées

PAEM : Plan d'Aménagement des Espaces Marins

PBMN : Partie belge de la Mer du Nord

OMI : Organisation Maritime Internationale

AR PAEM : Arrêté Royal relatif à l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins

MT : Mer Territoriale

ZEE : Zone Exclusive Economique

COMMENTAREN EN ANTWOORDEN / COMMENTAIRES ET REPONSES

KERNDOELESTELLING EN GLOBALE VISIE

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 2

Pagina 7: "klimaatsverandering" is een breed begrip. Wij hebben de indruk dat het MRP rekening houdt met "bepaalde aspecten van klimaatsverandering", waaronder de zeespiegelstijging.

ANTWOORD

Het MRP houdt inderdaad rekening met de voor het MRP relevante (ruimtelijke) aspecten van de klimaatsverandering, met inbegrip van de zeespiegelstijging.

VLAAMS GEWEST

p. 24

2. Kerndoelstellingen en globale visie

p. 6

Tekst: *“Een sterke, gezonde en rechtvaardige gemeenschap verzekeren - Het gebruik van het mariene milieu komt de samenleving als geheel ten goede en draagt bij tot veerkrachtige (i.e. weerbare) ...”*

Veerkrachtige (i.e. weerbaar tegen kusterosie, overstroming etc) aanpassen cfr antwoord van minister NZ op advies van de Raadgevende Commissie

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

Tekst: *“promoten van een goed bestuur - Alle stakeholders betrokken in de mariene omgeving hebben inspraak in de beleidskeuzes”*

Dit betekent dus dat zeker ook de Vlaamse overheid moet worden betrokken. Dit is tot nu toe onvoldoende gebeurd. De Vlaamse overheid werd dan wel geconsulteerd in de Raadgevende Commissie, doch werd niet gecontacteerd naar aanleiding van de gevolgen van de invoering van een marien ruimtelijk plan op de uitoefening van haar bevoegdheden, noch met betrekking tot het vinden van mogelijke oplossingen voor het voorstel officieel werd gelanceerd. Hierdoor hadden problemen ten aanzien van de bevoegdheidsverdeling kunnen worden vermeden. In het kader van toekomstige beleidskeuzes is het ook van belang dat de Vlaamse overheid voldoende betrokken blijft bij te maken beleidskeuzes.

ANTWOORD

Dit heeft uiteraard ook betrekking op het betrekken van de Vlaamse overheid.

De ruimtelijke planning op zee is een federale bevoegdheid. Ruimtelijke ordening is in de regel een materiële bevoegdheid van de gewesten, op grond van artikel 6, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’. De gewesten zijn echter slechts bevoegd om de hun toegewezen aangelegenheden te regelen binnen hun territoriaal bevoegdheidsgebied, bepaald in artikel 5, eerste lid, van de Grondwet, artikel 2 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en artikel 2, § 1, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 ‘met betrekking tot de Brusselse instellingen’. Zij missen de bevoegdheid tot het vaststellen van regels in verband met gebiedsdelen die buiten hun territoriaal bevoegdheidsgebied zijn gelegen. Die regels moeten worden vastgelegd door de federale wetgever, die op dat vlak een residuaire bevoegdheid bezit.

Het betreft een coördinatiebevoegdheid (naar analogie met de ruimtelijke ordening op land). Er is op een formele manier, op verschillende momenten binnen de MRP-procedure, betrokkenheid georganiseerd van het Vlaams Gewest m.b.t. de gevolgen van de invoering van een MRP op de uitoefening van zijn bevoegdheden (o.a. via de raadgevende commissie en de gerichte consultatie Vlaams Gewest). Deze formele betrokkenheid kan slechts beginnen bij de start van een formele procedure, d.i. het voorleggen van het voorontwerp van MRP aan de raadgevende commissie. De verdere formele betrokkenheid van het Vlaams Gewest, eenmaal het MRP aangenomen is, is door het MRP geregeld.

Deze formele betrokkenheid tijdens de planningsprocedure is versterkt door veelvuldig informeel overleg, o.a. m.b.t. de visserijmaatregelen en de zeehavens. Dat op elk moment grondig rekening

gehouden is met de inbreng van het Vlaams Gewest blijkt, ter illustratie, uit de afspraken die gemaakt zijn m.b.t. de zeevisserij, in de aanloop naar de consultatieperiode, en de bijsturing van de procedure tot wijziging van het MRP, na de consultatieprocedure.

Er is ook, via een aantal formele overlegstructuren, herhaaldelijk overleg gepleegd met het Vlaams Gewest, zowel voor als tijdens de start van de planningsprocedure. Dit betreft o.m. de Structuur Kustwacht en het CCIM. Ook binnen de stuurgroep Vlaamse Baaien is telkens gerapporteerd en gediscussieerd m.b.t. de planningsprocedure.

Bovendien zijn er, zowel voor als tijdens de planningsprocedure, veel informele overlegmomenten georganiseerd.

Het is inderdaad de bedoeling dat het Vlaams Gewest betrokken blijft bij de uitvoering van het MRP. Dat is verankerd in de planningsprocedure (cf. wijziging m.b.t. het initiatiefrecht tot tussentijdsewijziging t.a.v. Vlaamse bevoegdheden), in het MRP (cf. het sluiten van een samenwerkingsakkoord en tal van acties binnen bijlage 3) en het vloeit ook voort uit de logica van de MRP.

NEDERLAND

p. 7

p.28 De lange termijn visie in het MRP noemt het belang van de toegankelijkheid van de Belgische Scheldehavens: “De nautische toegang naar de Belgische kusthavens en de Scheldehavens wordt verder geoptimaliseerd, onder meer door het blijvend garanderen van voldoende brede en diepe vaarroutes. De provincie Zeeland wijst op het uiterst gevoelige, zowel politiek als maatschappelijk, karakter van het Westerschelde dossier en dringt aan op uiterste zorgvuldigheid

ANTWOORD

Dit wordt genoteerd en ook toegepast.

RUIMTELIJKE UITGANSPUNTEN

KUSTWACHT

p. 7

Referte 4: bijlage 2: lange termijn visie, doelstellingen, indicatoren en ruimtelijke beleidskeuzes

Dit is de 'to be' situatie.

FOD Economie: Dienst Continentaal Plat

Pagina 8, gedeelte zand- en grindontginning

Verwijderen: "(de locaties van kabels en pijpleidingen zijn op bovenstaande conceptschets niet weergegeven omdat dit op deze schaal niet relevant is)"

Pagina 9, gedeelte kabels en pijpleidingen

Verwijderen: "(groene kleur)"

ANTWOORD

Deze opmerkingen worden meegenomen.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.3

Pg. 9 stel dat "*aquacultuur is in principe overal in het BNZ mogelijk*". Dit is strijdig met wat staat op pagina's 35 en 36 waar er sprake is van gedicteerde zones voor geïntegreerde aquacultuur

ANTWOORD

De ruimtelijke uitgangspunten vormen een vertaling van alle randvoorwaarden die voor elke activiteit in het BNZ in acht moeten worden genomen. Met andere woorden, er werd op basis van alle randvoorwaarden voor elke activiteit nagegaan waar deze binnen het BNZ mogelijk zou kunnen zijn. Deze ruimtelijke uitgangspunten zijn niet bindend.

In concreto wordt gesteld dat aquacultuur in principe overal mogelijk is, indachtig de beperkingen die opgelegd worden door de randvoorwaarden (i.e. niet mogelijk in internationale scheepvaartroutes en zand- en grindontginningszones).

In het huidige MRP werden de ruimtelijke beleidskeuzes gemaakt voor de planhorizon 2020. Hierbij werd gekozen om geïntegreerde aquacultuur toe te laten binnen de twee aangeduide zones binnen de zone voor hernieuwbare energie.

RUIMTELIJKE STRUCTUURVISIE

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.3

Pg. 13: In de figuur worden als laatste symbolen in de legende een vierkant en ruit gehanteerd voor 'strategische locaties voor onderzoek en testen'. Kunnen deze locaties verder gespecificeerd worden?

ANTWOORD

Deze locaties werden in het huidige MRP gespecificeerd door enerzijds de reservatiezone voor het storten van baggerspecie (zie kaart "scheepvaart, havenontwikkeling en baggerstorten" in het BNZ) en anderzijds door de testzone i.f.v. zeewering (zie kaart "Zeewering en meetpalen" in het BNZ).

VLAAMS GEWEST

p. 10

Tekst: *"Kustzone: dit is een zone die zowel land als zee omvat..."*

Opletten dat wanneer in het document sprake is van 'kustzone', deze zone eveneens land omvat. Het is positief dat vermeld wordt dat dit een gemengde bevoegdheid omvat.

Tekst: *"... Binnen deze zone bestaat een gemengde bevoegdheid (federaal en Vlaams). Ruimtelijk geeft de basislijn de grens aan tussen deze bevoegdheden."*

Ook buiten de basislijn oefent de Vlaamse overheid bevoegdheden uit. De tekst geeft dan ook niet volledig de bevoegdheden van de Vlaamse overheid weer. De tekst dient dan ook in die zin te worden aangepast of aangevuld.

ANTWOORD

De opmerking m.b.t. "kustzone" wordt meegenomen.

De opmerking m.b.t. "basislijn" wordt meegenomen, door toevoeging van de volgende zin:

"Aan de zeezijde van de basislijn heeft het Vlaams Gewest een aantal toegewezen bevoegdheden. De residuaire bevoegdheden, waaronder ruimtelijke planning, vallen toe aan de federale Staat."

p. 10-11

Tekst: *"Het BNZ is een open zee met structurele verbindingen en grensoverschrijdende relaties – 2e bullit: ... Bedoeling op de langere termijn is om deze harde grens aan te passen zodat meer ruimtelijke relaties mogelijk zijn tussen land en zee, in het kader van een geïntegreerd kustzonebeheer."*

Er wordt sterk de nadruk gelegd op de interactie tussen land en zee, wat zeer positief en correct is, maar daardoor wil men de harde grens (nl. de ruimtelijke scheidingslijn tussen land en zee) aanpassen en dit in het kader van een geïntegreerd kustzonebeheer. Zo kunnen sterk dynamische zones op landruimtelijk doorgetrokken worden in dynamische zones op zee.

Ook de bevoegdheden moeten afgestemd worden, het kan niet de bedoeling zijn om Vlaamse bevoegdheden af te staan oww. kustzonebeheer.

ANTWOORD

Het is inderdaad niet de bedoeling om Vlaamse bevoegdheden te doen afstaan, wel om de federale en de Vlaamse bevoegdheden, op ruimtelijk vlak, beter te coördineren. Het MRP gaat enkel over tot de afbakening en vaststelling van de bestemming van bepaalde zones in combinatie met ruimtelijke voorschriften over het gebruik dat ervan kan worden gemaakt, waardoor enkel de ordeningsbevoegdheid uitgeoefend wordt, zelfs al betreffen de bestemming en het gebruik in kwestie in een aantal gevallen activiteiten waarvan de verrichting als dusdanig ressorteert onder de regelingsbevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Dit moet dan ook in die zin gelezen worden.

ZEEBRUGGE

p. 6

4. Ruimtelijke structuurvisie voor het BNZ:

- Blz. 11: rechterkolom, midden: itembolletje inzake belangrijke scheepvaartverbindingen:

Hier is ook de scheepvaartroute (+ noord-zuid richting) te vermelden onmiddellijk ten westen van de zone voor opwekking van hernieuwbare energie, en ten noorden van de Westpitroute; deze scheepvaartroute zal nog aan belang winnen bij verdere realisatie van projecten voor hernieuwbare energie; deze route is ook op te nemen op de figuur op blz. 13.

- blz. 13: Figuur:

- de scheepvaartroute (+ noord-zuid richting) onmiddellijk ten westen van de zone voor opwekking van hernieuwbare energie is ook op te nemen op de figuur; deze scheepvaartroute zal nog aan belang winnen bij verdere realisatie van projecten voor hernieuwbare energie;

ANTWOORD

De scheepvaartroute 'noord-zuid richting' wordt niet opgenomen op de Figuur "Ruimtelijke structuurvisie voor het BNZ" als belangrijkste scheepvaartverbinding, maar wordt wel vermeld, in artikel 9, §2, als belangrijkste scheepvaartroute. Dit geeft het belang aan van deze route, met behoud van enige flexibiliteit qua afstemming ervan op de concessiezone voor hernieuwbare energie.

p. 6

- de arcering “natuurlijk meest waardevolle zone (zone voor natuurbescherming)” is te verwijderen in de omgeving van de haven van Zeebrugge (ten oosten van symbolische aanduiding met ruit “strategische locatie voor onderzoek en testen” ter hoogte van Wenduine). Deze arcering kan eventueel vervangen worden door een arcering van het Belgisch deel van de Vlakte van de Raan.

Motivatie: uit vele wetenschappelijke documenten blijkt de eerder lage ecologische waarde van de zeegebieden in de omgeving van Zeebrugge. Een uitzondering hierop betreft de aanwezigheid van een aantal zeevogelsoorten, die aanleiding hebben gegeven tot de aanduiding van het SBZ3. Deze vogelpopulaties zijn echter hoofdzakelijk gebonden aan de beschikbare broedlocaties aan de Belgische kust, en niet aan de specifieke kwaliteit van het betrokken deelgebied van de zee. (zie ook Degraer, S et alii, 2011, Discussienota structureel overleg Dienst Marien Milieu – Defensie. Eindrapport in opdracht van de Federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, Directoraat-generaal Leefmilieu, Brussel, België, 51pp.) Deze broedlocaties binnen de haven van Zeebrugge zullen echter niet blijvend beschikbaar blijven op die locatie, en er zullen alternatieve broedlocaties gecreëerd worden. De betrokken zone kan dan ook niet aangeduid worden of deel uitmaken van de natuurlijk meest waardevolle zone. Het Belgisch deel van de Vlakte van de Raan heeft echter wel een hoge biologische waarde en is, onafhankelijk van naburige broedlocaties, ook belangrijk voor zeevogels. Deze zone is potentieel vatbaar voor arcering als “natuurlijk meest waardevolle zone (zone voor natuurbescherming)”.

ANTWOORD

De inkleuring als “natuurlijk meest waardevolle zone (zone voor natuurbescherming)” valt samen met de speciale beschermingszone voor vogels SBZ-3. De inkleuring op deze kaart wordt behouden. Dit vloeit voort uit de ecologische omstandigheden (aanwezigheid belangrijke broedlocaties voor een aantal zeevogelsoorten) en uit de aanmelding als Natura 2000-gebied om die reden. Op dit moment vormt deze zone dus terecht een onderdeel van de ruimtelijke structuurvisie. Dit belet toekomstige ontwikkelingen m.b.t. de havenontwikkeling, met respect voor de Natura 2000-regelgeving, evenwel niet, getuige daarvan de aanduiding van de reservatiezone voor havenuitbreiding.

ECONOMISCHE, SOCIALE, MILIEU – EN VEILIGHEIDSDOELSTELLINGEN EN INDICATOREN

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 3

Pagina 16: hier wordt gesteld dat de concrete doelstelling voor hernieuwbare energie wordt vastgelegd op 2000MW tegen 2020. Op andere plaatsen in het document is er sprake van 2019. Om het succes van het MRP te kunnen evalueren worden onduidelijkheden omtrent streefdata best vermeden.

ANTWOORD

Deze verschillende data vloeien voort uit het feit dat het MRP een instrument is dat verschillende beleidsdomeinen moet dienen bij het halen van de binnen dat domein gestelde doelstellingen. Deze verschillende data zijn niet volledig te vermijden, maar vormen in de meeste gevallen geen probleem. In het voorliggende geval is het probleem opgelost doordat het MRP pas in 2014 ingaat. De einddatum van het MRP ligt valt dus samen met de energiedoelstelling, met name 2020.

VLAAMS GEWEST

p. 15

5. Economische, sociale, milieu- en veiligheidsdoelstellingen en indicatoren

Veiligheidsdoelstellingen §3: Baggerstortplaatsen wordt besproken, maar het baggeren zelf niet

ANTWOORD

Het baggeren hangt samen de scheepvaartroutes en de havens, wat wel expliciet voorzien is binnen het onderdeel “economische doelstellingen” van bijlage 2, hoofdstuk 5. Om die reden is dit niet expliciet vermeld.

FRDO

p. 2

[6] Wat de duurtijd van het MRP betreft (2013-2019) is de FRDO van mening dat een periode van 6 jaar een aantal voordelen heeft – bijvoorbeeld inzake flexibiliteit om rekening te houden met gewijzigde omstandigheden in een nieuw plan. Toch zou het ook nuttig zijn om ook doelstellingen op langere termijn uitgebreider te formuleren dan in bijlage 2 van het ontwerp-MRP het geval is, onder meer om rekening te houden met de planningsduur en looptijd van sommige investeringen: de planning voor opbouw van de windenergiecapaciteit op zee tot 2050, de kustverdediging op nog langere termijn als reactie op de gevolgen van de klimaatverandering...

ANTWOORD

De langetermijnvisie omvat, in algemene termen, de doelstellingen op langere termijn. Binnen bijlage 1 is ook melding gemaakt van de plannen/programma's op lange termijn.

De methode van het MRP is evenwel dat een langetermijnvisie opgesteld wordt in algemene termen, sturend maar met voldoende flexibiliteit om in te spelen op het evoluerende beleid, en dat de concrete doelstellingen zich uitstrekken over een periode van zes jaar. Het dient, voor de doelstellingen op lange termijn, vooral gevoed te worden door het beleidsdomein (energie, mobiliteit, etc.) dat deze doelstellingen vaststelt.

ZEEBRUGGE

p. 6

5. Economische, sociale, milieu- en veiligheidsdoelstellingen en indicatoren

- Blz. 16 linkerkolom, onderaan, sociale doelstelling: Er staat: "Een belangrijke sociale doelstelling is het maximaal behoud van het zeelandschap (Seascape) en de onderwater erfgoedwaarde van het BNZ. We wensen het grote sociale belang van het zeelandschap te erkennen, maar achten de omschrijving van "maximaal behoud" eerder onzorgvuldig. Bij een omschrijving van "maximaal" is geen maatschappelijke afweging ten aanzien van andere maatschappelijke aspecten mogelijk. Tevens is de omschrijving van "behoud" zeer conservatief, alsof er ook geen aantrekkelijke vernieuwingen zouden kunnen plaatsvinden.

We stellen dan ook voor deze tekst te wijzigen naar: "Een belangrijke sociale doelstelling is dan ook een uitgesproken respect voor het zeelandschap (seascape) en de onderwater erfgoedwaarde van het BNZ."

ANTWOORD

Dit wordt meegenomen.

BRUGGE

p. 11

4.Punt 5 van bijlage 2 geeft acties weer m.b.t. sociale doelstellingen. Hierin worden de zorg voor het "zicht op zee" (zeelandschap) en de 'begraven' landschappen in de Belgische zeegebieden genoemd worden. Het is van belang dat hier ook het aspect sport- en pleziervaart in betrokken wordt.

p. 12

8.5 sociale doelstellingen

Punt 5 blz.14 (bijlage 2) geeft acties weer m.b.t. sociale doelstellingen. Hierin worden de zorg voor het "zicht op zee" (zeelandschap) en de 'begraven' landschappen in de Belgische zeegebieden genoemd worden. Het is van belang dat hier ook het aspect sport- en pleziervaart in betrokken wordt.

ANTWOORD

De sport- en pleziervaart is inderdaad van belang en valt onder de paragraaf:

"De kust en het BNZ moeten ook in 2019 nog een aantrekkelijke belevingsplaats vormen voor toerisme en recreatie."

ALGEMEEN BIJ RUIMTELIJKE BELEIDSKEUZES

VLAAMS GEWEST

p. 25

In het algemeen dient hier te worden opgemerkt dat de coördinaten nog steeds ontbreken, waardoor de impact van de beleidskeuzes moeilijk kan worden ingeschat, bijvoorbeeld ten aanzien van het stopcontact op zee of het energieatol.

ANTWOORD

De coördinaten zijn weergegeven volgens de graad van specificatie van de keuze om ruimte te voorzien voor een bepaalde activiteit. De aanduiding van zones die slechts in beperkte mate ingenomen zullen worden door de binnen deze zone voorziene activiteit is erop gericht om de meest geschikte locatie via de concessie- en vergunningsprocedures te laten bepalen.

De coördinaten voor de zone voor het 'stopcontact op zee' en het energie-atol op de Wenduinebank worden gewijzigd, vermits een kleinere zone gebruikt zal worden voor de bouw en exploitatie van deze installaties.

ZEEBRUGGE

p. 7

- Blz. 22-27-33-37: figuren: zie onze opmerkingen bij bijlage 4 - kaarten

ANTWOORD

Er wordt verwezen naar het antwoord op andere onderdelen van de bijdrage van haven Zeebrugge.

NEDERLAND

p. 4

Strategische samenwerking

In het begin van mijn schrijven heb ik aangegeven dat wij werken aan een gebiedsagenda voor de Noordzee en invulling willen geven aan de Europese Blue Growth strategie. Het werken aan de ruimtelijke ontwikkeling van de zee, waaronder de aanleg van een groot aantal windparken, kan niet zonder een intensivering van de samenwerking met de buurlanden. Om die reden doe ik u enkele voorstellen om die samenwerking te versterken:

- De gebiedsagenda en de Nederlandse plannen voor de realisatie van windenergie zullen onderwerp van gesprek zijn tijdens onze Noordzee conferentie in het voorjaar van 2014. U en uw medewerkers zijn van harte uitgenodigd deel te nemen aan de conferentie om daarmee uw inbreng te leveren in het Nederlandse beleidsproces.
- Teneinde de grensoverschrijdende samenwerking in ons beider belang een positieve impuls te geven zouden de leden van het IDON graag in de komende periode over een aantal actuele vraagstukken met u en uw collega's van gedachte willen wisselen. Het gaat daarbij om: visserij en meervoudig ruimte gebruik in relatie tot windparken, opslag en distributie van energie uit

zee en de aanpassing van het scheepvaartrouwingssysteem in IMO-verband.

- De in het MRP vermelde onderzoeken naar aquacultuur, Blue Energy, het stopcontact op zee en het energieatol, hebben onze bijzondere aandacht. Graag blijven wij op de hoogte over nieuwe ontwikkelingen en onderzoeksresultaten.
- Aansluitend, ik verneem graag als er nieuwe ontwikkelingen aan Nederlandse zijde zijn waarover u geïnformeerd wilt worden. Op korte termijn hopen wij de ontwerp- structuurvisie voor Windenergie op Zee naar buiten te brengen. U zult daarvan op de hoogte worden gebracht, alsmede over de mogelijkheid tot inspraak op het ontwerp.

ANTWOORD

Wij gaan graag in op uw uitnodiging om nauw te blijven samenwerken met elkaar. Als u dat wenst, kunnen wij zeker samenzitten m.b.t. de voorgestelde onderwerpen.

Zoals eerder al gesteld, zullen wij de Nederlandse autoriteiten en de belanghebbenden op de hoogte houden van alle relevante ontwikkelingen binnen de Belgische zeegebieden m.b.t. de mariene ruimtelijke planning.

NEDERLAND - OIM

p. 2

4. Voorkom in gebieden het combineren van functies die niet samengaan;

Ad 4. Het Kustwachtcentrum Nederland constateert veel dubbele functies in gebieden die niet altijd samengaan. Zoals zand en grindwinning in hetzelfde gebied waar ook een stopcontact wordt gepland of een militair oefengebied in het habitatrichtlijn gebied en vogelrichtlijn gebied.

ANTWOORD

Het MRP heeft een afweging gemaakt betreffende het combineren van functies. Het stopcontact op zee, dat in het uiteindelijke MRP een kleinere zone zal beslaan, overlapt niet met een zone voor zand en grindwinning. Er zijn inderdaad een aantal overlappingen tussen militaire oefengebieden en Natura 2000-gebieden, maar deze combinatie wordt, via gepaste maatregelen en een geschikt beheer, georganiseerd.

GOEDE MILIEUTOESTAND

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 1-2

We hebben het ontwerp van Marien Ruimtelijk Plan met aandacht gelezen.

In grote lijnen vinden we het zeer positief dat zones zullen worden afgebakend waar bepaalde menselijke activiteiten aan banden zullen worden gelegd.

Wij ondersteunen de afgebakende zone waar bodemberoerende visserij niet wordt toegelaten, om een rechtstreeks effect op de bodemfauna te verminderen; in welke mate de fauna van de waterkolom (bijv. pelagische vissen, plankton, vogels, zeezoogdieren) zullen reageren op deze maatregel is niet duidelijk, als tevens nog pelagische visserij en sportvisserij worden toegelaten. **We pleiten voor het instellen van een zone waar alle vormen van visserij worden geweerd, met inbegrip van de sportvisserij!** Dit zou moeten toelaten om via wetenschappelijk onderzoek vast te stellen of dergelijke maatregel zinvol is om de biodiversiteit en structuur van het mariene ecosysteem (in al zijn componenten) te verbeteren, zonder dat externe, menselijke factoren (met inbegrip van geïnstalleerde harde substraten zoals windmolenparken) de resultaten beïnvloed.

We pleiten er voor om twee zones af te bakenen, die wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van het wegnemen van bodemberoerende activiteiten (= meer dan visserij alleen), toelaten. Een eerste zone is optimaal gesitueerd binnen de *Abra alba*-gemeenschap, gezien deze gemeenschap de de hoogste biodiversiteit en productiviteit aan macrofauna omvat, met mogelijks de sterkste linken naar het ecosysteem van de waterkolom. Een tweede zone wordt dan idealiter gekozen in een gebied waar grindbedden dagzomen, om na te gaan of deze dan effectief belangrijk zijn voor de fauna van harde substraten en als kinder/kraamkamer voor vissen functioneren. In deze zones wordt dan ook sportvisserij geweerd.

We merken ook op dat de zone 1, waar bodemberoerende visserijtechnieken – mits aanpassingen – toch mogen doorgaan, voor een groot deel gelegen is in SBZ1 (zie kaarten in bijlage 4). Gezien de koppeling tussen de aanwezigheid van zeevogels, en hun voedelsbron (deels bodembewonende organismen), pleiten wij er voor om bodemberoerende activiteiten voor een groter deel te schrappen in deze zone. Wij stellen voor om deze zone in te richten als zone voor passieve en alternatieve visserij (naar analogie met huidige zone 2). In zone 2 kunnen dan de activiteiten doorgaan zoals ze vermeld worden voor zone 1.

Verder lijkt het dat de ankerzone Westhinder overlapt met zone 3. Ankeren zal de bodem ernstig verstoren, en mogelijks het leefgebied van bodembewonende organismen beïnvloeden. Een andere conflictsituatie lijkt zich voor te doen in zone 2. Ook deze zone wordt afgebakend om bodemberoerende activiteiten te vermijden/verminderen. Het lijkt echter alsof het storten van baggerspecie wordt toegelaten in deze zone. Het storten van baggerspecie zal het bodemleven sterk beïnvloeden, niet enkel op de baggerplaatsen, maar tevens in de richting van de overheersende stroming.

Aangezien het verminderen van bodemberoerende activiteiten een maatregel is die ten goede moet komen aan de diversiteit van het bodemleven, is het voor ons niet aanvaardbaar dat er toch activiteiten worden toegelaten die zeer waarschijnlijk negatieve effecten op dat bodemleven hebben (storten van baggerspecie heeft op zijn minst evenzeer negatieve impact). Wij stellen ons ook vragen of de militaire activiteiten die worden uitgeoefend binnen de zones geen negatief effect hebben de ecologie van bodem en waterkolom.

ANTWOORD

Het gebied 'Vlaamse Banken' werd afgebakend omwille van waardevol bodemhabitat (de zogenaamde ondiepe zandbanken en rifstructuren, respectievelijk habitatype 1110 en 1170). Daarom werden binnen dit gebied de bodemberoerende activiteiten onder de loep genomen. Zandontginning, commerciële bodemberoerende visserij en recreatieve bodemberoerende visserij zijn de drie activiteiten die de bodemintegriteit van het gebied kunnen beïnvloeden. Daarom werden maatregelen voor deze drie sectoren uitgewerkt om de bodemberoering te verminderen. Effectieve bescherming van de bodem kan enkel gebeuren door activiteiten die de bodem verstoren te reguleren binnen dit gebied. Activiteiten die de bodem niet verstoren, inclusief bepaalde visserijtechnieken zoals pelagische of passieve visserij, worden daarom niet uitgesloten.

De aanduiding van de zone met visserijmaatregelen is op basis van het aanmeldingsformulier bij de EC dat inderdaad de meest waardevolle zones aanduidt in de *Abra alba* gemeenschap voor de kust en de grindbedden aan de hinderbanken. Net daarom worden in elk van die zones twee gebieden aangeduid, één om bodemverstoring te verminderen en een andere om alternatieve vormen van bodemberoerende visserij verder te onderzoeken. In zone één wordt de garnalvisserij zoals die vandaag bestaat nog toegelaten omdat de garnalvisserijgronden zich dicht voor de kust bevinden; de verstoring als gevolg van garnalvisserij zal in de toekomst niet meer kunnen toenemen. Zone 2 zal aangewend worden om alternatieven te ontwikkelen.

De overlapping van het ankergebied met zone 3 en de overlapping van de baggerstortplaats met zone 2 is minimaal en wordt daarom op dit moment niet gewijzigd.

NATUURPUNT

p.4-5

Hoewel het MRP de intentie heeft om het mariene ecosysteem duurzaam te beheren, vinden we hier weinig concrete handvaten voor in het voorliggende MRP. Dit terwijl de kaderrichtlijn mariene strategie de milieupeiler vormt van het Europese maritieme beleid en het MRP.

Verleggen van de 3 mijlszone

Positief is dat de **4,5 mijl mijlszone wordt voorbehouden voor kustvisserij**. Deze geeft ruimte aan de kleine kustvisserij en kan helpen bij het bereiken van de goede milieustatus. Dit staat al in het plan, maar is uiteraard nog geen verworvenheid. Een bevestiging door de Europese autoriteiten is nog nodig. Voor Natuurpunt mag dit zelfs uitgebreid worden tot de 6 mijl, maar mogelijk ligt dit moeilijker met de buurlanden.

Wel een kritische kanttekening en aanvulling bij deze maatregel: Deze maatregel kan enkel helpen om de goede milieustatus te bereiken als **best practices voor bodemberoering** opgelegd worden aan de kustvisserij in die zone. Op die manier voor een verdere verduurzaming ook aangemoedigd.

Zones die vrijgesteld zijn van bodemimpact en zones voor milieuvriendelijk vistuig

De integriteit van de zeebodem als bepaald binnen de goede milieustatus wordt bereikt wanneer 'de fysieke verstoring van de zeebodem wordt beperkt tot een duurzaam minimumniveau waarbij rekening wordt gehouden met de relatieve gevoeligheid van de habitatypes.'

In het voorliggende plan wordt enkel zone 3 (zie kaart hierboven) gesloten voor visserij. Dit is trouwens de enige zone in heel het plan waar geen bodemberoerende activiteiten kunnen plaatsvinden. Het is duidelijk dat dit niet kan zorgen voor een goeie milieustatus of voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen bepaald voor de Natura 2000 gebieden.

Voor verdere concrete aanbevelingen verwijs ik naar het onderdeel betreffende Natura 2000.

Paaikamers kunnen de aangroei van de visbestanden vooruit helpen

Daarnaast wordt de goede milieustatus ook omschreven als een situatie waar populaties van commercieel geëxploiteerde soorten vis en schaal- en schelpdieren binnen veilige biologische grenzen blijven, en de opbouw van het bestand qua leeftijd en omvang evenwichtig is. Dit betekent ook dat het voortplantingsvermogen van het bestand intact is.

Om aan deze doelstelling te voldoen zou het nuttig zijn om ook de paaikamers van vissen te bestanden. Dit kan aan via real time closures (RTC's) die voor beperkte tijd ingesteld worden op het moment dat er paaizieke vissen, larven, of kleine vissen in een gebied vastgesteld worden. Deze maatregel helpt eveneens om de doelen te bereiken in het kader van Natura 2000 (paaikamers zijn als instandhoudingsdoelstelling opgenomen) en het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (visbestanden dienen zich op het niveau van de Maximaal duurzame opbrengst te bevinden).

Voorstel om RTC's voor paaikamers mee op te nemen in MRP.

ANTWOORD

Inzake 3 miilszone

Het uitwerken van maatregelen rond specifiek gebruik van vistuig in functie van natuurbescherming gebeurt binnen de zone 'Vlaamse Banken'.

Inzake visserijtechniek

De bodemimpact wordt in verschillende deelzones teruggedrongen. Dit is volledig in lijn met de goede milieutoestand en Natura 2000. Het is niet opportuun om grotere zones volledig af te sluiten.

Inzake paaikamers

Dit ontwerpplan heeft er bewust voor gekozen om inhoud te geven aan de Europese regelgeving m.b.t. de mariene strategie en Natura 2000 via een ruimtelijk beleid met voldoende ruimte voor milieu. De ruimtelijke maatregelen voor zandontginning, commerciële visserij en sportvisserij zijn binnen de zone Vlaamse Banken weloverwogen maatregelen om de doelstellingen te halen.

VLAAMS GEWEST

P.
17-
18

Zone 1 – zone 4 – duidelijker weergeven dat het gaat om kaart op p22, op figuur bij tekst is enkel sprake van zones A-D

18

Tekst: "Zone 2: ... Er is een overgangsperiode van drie jaar ingesteld waar bestaande visserijtechnieken in de zone nog zijn toegelaten."

Dit is niet zo opgenomen in art 6, §1, 2°, van het KB

- 18 Het verbieden van het gebruik van bepaald vistuig, en het enkel toelaten van vistuig waarvan de rentabiliteit nog in vraag wordt gesteld, betekent in feite dat er wel gebieden gesloten worden voor de beroepsvisserij.
- 19 Niet alleen geïntegreerde aquacultuur, ook bepaalde monoculturen (zoals algen en wierenteelt) kunnen bioremediërend werken. Vandaar het voorstel om overal het woord “geïntegreerde aquacultuur” te vervangen door **“aquacultuursystemen die nutriëntenneutraal of – reducerend (bioremediërend) zijn”**.
- 21 Algemeen: met betrekking tot het al dan niet compenseren van natuur, waar het gaat om een bevoegdheid van het Vlaamse gewest, wordt er voorgesteld om in het gehele mariene ruimtelijke plan consequent de term ‘compensatie’ te schrappen. Zo ook bijvoorbeeld p. 21, synthese. Naar aanleiding van het advies van de Raadgevende Commissie werd er al aangegeven dat deze term zou worden geschrapt.

ANTWOORD

De kaart op p. 22 wordt aangepast, met weglating van de zones A tot D.

De opmerking m.b.t. de overgangsperiode klopt niet. Deze is wel voorzien in art. 6, §1, 2° KB.

Het enkel toelaten van een bepaald type vistuig vormt een stimulans om dit vistuig te ontwikkelen en rendabel te maken. De voorwaarden die op het type vistuig worden toegepast zijn afgesproken met de sector en komen er op basis van een akkoord met de Vlaamse bevoegde minister.

De opmerking betreffende “geïntegreerde” aquacultuur wordt meegenomen. Enkel de doelstelling ‘bioremediërend’ wordt behouden, zonder ‘geïntegreerd’.

De opmerking m.b.t. “compensatie” wordt meegenomen.

FRDO

Opmerkingen inzake biodiversiteit en natuurbeschoud

[10] Het MRP vermeldt als één van zijn doelstellingen dat de biodiversiteit in het mariene milieu beschermd, bewaard en waar nodig hersteld wordt. Het Plan bakent daarom mariene beschermingsgebieden af, waarin specifieke beheermaatregelen gelden en beperkingen voor andere activiteiten (zoals grindwinning en visserij). De FRDO onderschrijft de voorgestelde maatregelen,

maar vreest dat ze niet afdoende zullen zijn om de doelstellingen van “Natura 2000” 3 voor zeegebieden en die van de Europese biodiversiteitsstrategie en de kaderrichtlijn Mariene Strategie te halen.

[11] In dit licht pleit de FRDO er voor real time closures (RTC's) voor paaikamers van vissen op te nemen in het MRP. Het gaat hier om zones die voor beperkte tijd afgesloten worden wanneer er paaizieke vissen, larven, of kleine vissen in dit gebiedesignaleerd zijn. Deze maatregel kan helpen om de aangroei van visbestanden te bevorderen, en kadert zowel in Natura 2000 (waarin paaikamers als instandhoudingsdoelstelling opgenomen zijn) als in die van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (visbestanden dienen zich op het niveau van de maximaal duurzame opbrengst te bevinden).

[12] De FRDO vindt het positief dat het MRP flankerende milieumaatregelen voorstelt in zones waarin andere activiteiten plaatsvinden met een impact op de biodiversiteit. Zo is het de bedoeling de windmolenparken en het stopcontact op zee, die door zandverplaatsingen en habitatdestructie hoe dan ook een milieu-impact hebben, op een andere manier in te schakelen voor natuurbehoud. Zo kunnen ze een rol spelen in het Actieplan Zeehond, waarbij door de bouw van artificiële riffen allerlei vis- en andere diersoorten een veilige haven kunnen vinden. Ook het in § 5 vermelde energie-atol zou als natuurlijk strand een nieuwe biotoop kunnen vormen, onder meer als rustplaats voor beschermde vogels.

ANTWOORD

De positieve evaluatie van het MRP in deze bijdrage wordt genoteerd.

De ruimtelijke maatregelen zullen volgens ons wel degelijk tegemoet komen aan de eisen die de Europese regelgeving stelt (Natura 2000, richtlijn mariene strategie).

Zie daarvoor ook het antwoord op de bijdrage van Natuurpunt in het voorliggende compilatiedocument.

PARTICULIER

p. 1

Om te starten vind ik het juridisch kader van de IHD niet terug. Ik bedoel dat er in 2010 wel een kader geschetst is om de IHD te definiëren voor alle beschermde soorten en habitats in het BNZ maar tot heden is er geen juridische omzetting. De finale IHD worden pas in 2014-2015 vastgelegd.

Een goede milieutoestand (?) wordt pas tegen 2020 nagestreefd. Dit is geen goede manier om een gebied eerst planologisch te verdelen en dan pas de natuurwaarden (IHD) vast te leggen.

ANTWOORD

Het nationale juridische kader voor de instandhoudingsdoelstellingen is in voorbereiding, in uitvoering van de Europese Natura 2000-regelgeving. In afwachting worden voorbereidingen getroffen ter uitvoering van dit kader. Dit zal te gepasten tijden overlegd worden met de bevoegde en betrokken instanties.

De gebieden zijn vastgelegd op basis van wetenschappelijke gegevens, volgens de Europese regels. De bepaling van de IHD's tegen 2014-2015 is een logische volgende stap. Het halen van de goede

milieutoestand tegen 2020 is voorgeschreven door de richtlijn mariene strategie. Deze timing en chronologie is passend.

NEDERLAND

p. 2

Visserij

Nederland heeft zorgen over de uitbreiding van de zone van 3 tot 4,5 zeemijl 2 oktober 2013 waarin kotters groter dan 70 bruto ton zijn verboden (artikel 6 van het KB). De legitimatie van de uitbreiding van deze zone is niet duidelijk, daar het ook delen van het Belgisch Continentaal Plat bevat, die geen N2000 status hebben. Evenmin is duidelijk wat de impact is op de Belgische en Nederlandse visserij en de verhouding daartussen. Graag nodigen we de Belgische overheid uit om met aanvullende informatie te komen. Nederland adviseert verder om de gebruikte begrenzing uitgedrukt in bruto ton (artikel 1, § 6), te veranderen in de standaard die gebruikt wordt in het GVB, dus < 24 meter en < 221 kW (of 300 pk).

ANTWOORD

De maatregelen die worden voorgesteld zijn in het kader van het bereiken van de goede milieutoestand. Dit kadert dus binnen de Belgische mariene strategie en hiervoor worden maatregelen om die toestand te bereiken niet uitsluitend in N2000 gebieden genomen. Het betreft trouwens een bestaande maatregel i.f.v. natuurbehoud. Deze maatregel om de bodemintegriteit te bewaren bestaat in de kustzone waar een hoge biologische waarde bestaat. Het is belangrijk op te merken dat de maatregel niet wordt gewijzigd (de grens 70BT bestaat nu al in de regelgeving) maar dat enkel de ruimtelijke toepassing wordt uitgebreid (binnen de waardevolle kustzone).

NATUURBESCHERMING

ELASMOBRANCH RESEARCH

p.3

3. Marien Ruimtelijk Plan

In het Belgisch gedeelte van de Noordzee zijn er twee belangrijke bodemverstorende activiteiten die het uitsterven van kraakbeenvissen als gevolg hebben: 1) intensieve bodemvisserij en 2) zandwinning. Het marien ruimtelijk plan moet dan ook voorzien in 1) de afbakening van marien beschermde gebieden en 2) maatregelen die bodemverstoring binnen de marien beschermde gebieden voorkomen.

In dat opzicht kunnen wij niet anders dan vaststellen dat het in het ontwerp marien ruimtelijk plan ontbreekt aan een visie en oplossingen. Zelfs in het marien 'beschermde gebied' van de *Vlaamse Banken*, blijven zowel de intensieve bodemverstorende visserij alsook de zandwinning op zeer grote schaal mogelijk.

De maatregelen voorzien in het plan zijn dermate minimalistisch van aard, dat ze de biodiversiteitscrisis in het Belgisch deel van de Noordzee op geen enkele wijze kunnen stoppen, integendeel zelfs. Het ontwerp-plan gaat, door het sterk faciliteren van andere economische

activiteiten (visserij, zandwinning), een verdere achteruitgang en finaal uitsterven van soorten enkel sterker in de hand werken.

ANTWOORD

Het ontwerpplan neemt in de toekenning van ruimte voor menselijke activiteiten natuur mee als belangrijke randvoorwaarde (bv. artificiële riffen in de windmolenparken, broedplaatsen voor vogels op het energie-atol, bioremediërend effect van aquacultuuractiviteiten). Dit ontwerpplan geeft inderdaad in de eerste plaats verschillende activiteiten een plaats, na afweging op socio-economisch maar zeker ook ecologisch vlak. Het ontwerpplan heeft er bewust voor gekozen om inhoud te geven aan de richtlijnen mariene strategie en Natura 2000 via een ruimtelijk beleid met voldoende ruimte voor milieu. De ruimtelijke maatregelen voor zandontginning, commerciële visserij en sportvisserij zijn binnen de zone 'Vlaamse Banken' weloverwogen maatregelen om de natuurdoelstellingen te halen.

De commerciële visserij wordt daarom in het plan beperkingen opgelegd in functie van het natuurbeleid. Voor de kust worden bepaalde verstorende technieken geweerd, het aantal schepen wordt er bevroren en ter hoogte van de Hinderbanken worden alle vormen van bodemverstoring geweerd.

Wat zandontginning betreft is de oorspronkelijke concessiezone verkleind in het MRP. De meest waardevolle ecologische zone werd uit deze oorspronkelijke concessiezone gelicht. In de zone 'Vlaamse banken' wordt voor zandontginning de passende beoordeling ingevoerd en worden de toegelaten diepte en toegelaten volume jaarlijks kritisch geëvalueerd worden. Grindontginning is verboden in gehele gebied 'Vlaamse banken'.

Bovendien zal in het kader van de richtlijn mariene strategie een maatregelprogramma worden ontwikkeld dat gericht is op het bereiken of behouden van de goede milieutoestand. Indien blijkt dat bepaalde van die maatregelen een ruimtelijke impact hebben zal dit een weerslag hebben op het MRP.

p.3

3.1. Afbakening van marien beschermde gebieden

Het plan verzaakt aan de aanmelding van de **Vlakte van de Raan** als Europees beschermd habitat.

Nochtans zijn wetenschappelijk alle nodige gegevens beschikbaar om deze aanmelding te argumenteren/faciliteren, zoals op heden reeds het geval voor het Nederlandse gedeelte van de Vlakte van de Raan. In internationale context is de niet aanmelding geenszins te rechtvaardigen.

ANTWOORD

Zoals wordt vermeld in de bijlage 1 van het MRP werd het gebied van de Vlakte van de Raan in 2008 op de Europese lijst geplaatst van Gebieden van Communautair Belang of "Sites of Community Importance (SCIs)", zie Beschikking 2009/96/EG van de Europese Commissie van 12 december 2008. Echter, op nationaal niveau werd de bescherming van de Vlakte van de Raan in 2008 vernietigd door de Raad van State. Er wordt aan een oplossing gewerkt waarbij het advies van de Raad van State en

de Natura 2000 – regelgeving worden gerespecteerd. In dit kader zal alvast een bijkomende wetenschappelijke evaluatie gebeuren.

NATUURPUNT

p.2

Het Natura 2000 gebied werd afgebakend rond onze waardevolle natuur in de Noordzee, maar we zien te weinig maatregelen om deze bescherming concreet te maken. Strengere voorwaarden voor een groter effectief beschermd oppervlak zal de verduurzaming van de visserijsector ook meer stimuleren.

In vergelijking met de ruimte die de economische activiteiten innemen, is de zone voor werkelijke natuurbescherming te klein. Enkel in zone 3 worden bodemberoerende visserijactiviteiten verboden. Dit is te weinig om de goede milieustatus of de Natura 2000 doelstellingen te halen. Het MRP stopt de mogelijkheden voor verdere ontwikkelingen in de eerstkomende 6 jaar, waardoor het nodig is om deze maatregelen nu te nemen. Natuurpunt vraagt dan ook om minstens één zone (zone C) in de Vlaamse banken volledig te sluiten voor elke vorm van bodemberoerende activiteiten.

Een grondige impact analyse moet aanwijzen welke activiteiten al dan een impact op natuurdoelen. De effecten van de eventueel toegestane activiteiten dienen nauwkeurig gemonitord en opgevolgd te worden, in functie van het bereiken van de natuurdoelen, zodat bijkomende maatregelen mogelijk zijn als de natuurdoelen in het gedrang komen.

Voor Natuurpunt moet de impactvrije zone dus groter zijn en moeten ook andere activiteiten zoals zandwinning afgebouwd worden in dit gebied. Een jaarlijkse vermindering van zandwinning met 1% is te weinig.

Een flankerend beleid is nodig om alternatieve vistechnieken te onderzoeken/stimuleren en om andere locaties voor zandwinning te zoeken.

ANTWOORD

Het huidige ontwerpplan voorziet reeds een zone (binnen zone C) waar elke vorm van bodemberoerende activiteit wordt geweerd.

Zie antwoord op bijdrage Elasmobranch Research in het voorliggende compilatiedocument.

p.5-6

In het MRP wordt zelf aangegeven dat 'het uitblijven van natuurbeschermingsmaatregelen in de natuurbeschermingsgebieden zou kunnen leiden tot het niet halen van de internationale streefdoelen mbt de instandhoudingsdoelstellingen en het verlies van waardevolle, kwetsbare habitats in het BNZ. Er wordt gekozen voor een geleidelijke invoering in overleg met de betrokken sectoren, in functie van het verkrijgen van een groter draagvlak en de mogelijkheid tot monitoring, evaluatie en eventuele bijsturen/herziening'.

Voor Natuurpunt kan het halen van de doelstellingen, samengaan met een goed overleg met de sector. De visserijsector is zelf vragende partij om mee te evolueren naar een niveau dat de doelstellingen van het Natura 2000 niveau kunnen halen, mits dit in samenwerking met de sector gebeurd.

Naast visserij, zijn zandwinning, scheepvaart en kustverdediging sectoren die activiteiten plannen in het Natura 2000 gebied. Opdat dit natuurgebied zijn functie kan vervullen, is het nodig dat deze activiteiten zoveel mogelijk buiten het Natura 2000 gebied geplaatst worden.

Het Natura 2000- gebied de Vlaamse banken is de plek waar onze waardevolle Noordzee natuur moet kunnen herstellen

o **In Zone A vormen de Lanice schelpkokerwormen een waardevolle zone met een rijke biodiversiteit en schuilgelegenheid voor kleine vis om in op te groeien.** In de kustzone vinden we ook de garnalen, waar kustvisserij al jaren op vissen. In deze zone is het nodig om een **synergie tussen duurzame lokale kustvisserij en natuurbescherming** te vinden, door enkel kustvisserij met aangepast vistuig toe te laten. Daarbij is het nodig om te zorgen dat de **bodemimpact vermindert** wordt. Ook experimenten met **selectief vissen**, zijn belangrijk om de impact op het visbestand minimaal te houden. Tenslotte is het nodig om in deze zone de **paaikamers** tijdens de paaiperiode niet te bevissen.

o **De grindbedden (zone C) waren vroeger de hotspots van biodiversiteit in onze Noordzee.** Ze hadden ook een groot belang als paaikamer voor haringen, zeekatten, dwerginktvissen en haaien. De stenen ondergrond vormt er de ideale aanhechtingsbasis voor sponzen, anemonen en ander uniek onderwaterleven dat er een 3 structuur kan opbouwen, die een beschutting biedt aan opgroeiende vissen en schaaldieren. Met een goede bescherming kan de Belgische oester zelfs terugkeren in het gebied. Dit gebied uiterst waardevol en kwetsbaar voor bodemberoering. Daarom is het nodig om **deze zone C volledig veilig te stellen voor alle bodemberoerende activiteiten. Een grondige impactanalyse moet aanwijzen welke activiteiten al dan niet een impact hebben. Eventueel toegestane activiteiten moeten regelmatig opgevolgd en eventueel bijkomende maatregelen zijn nodig als de natuurdoelen in het gedrang komen.**

- Het MRP voorziet ruimtelijke zones, maar beheerplannen blijven nog steeds nodig. Natuurpunt vraagt om de plicht om beheerplannen op te maken te verankeren in het MRP. De mogelijkheden van natuurontwikkeling en de beschermingsmaatregelen moeten nauwkeurig beschreven worden in **beheerplannen**. In het beheerplan dient ook opgenomen te worden hoe en wanneer de nodige gegevens verzameld en opgevolgd worden; welke studies gedaan moeten worden; enz. **Het is nodig de effecten van activiteiten in Natura 2000 gebieden regelmatig te monitoren, zodat bijkomende maatregelen kunnen genomen worden waar dit nodig is.** Daartoe kan een multi-stakeholder **beheercomité** aangesteld worden dat als taak heeft het behalen van de natuurdoelen en het afstemmen van het beheer met de stakeholders op het halen van die doelen. Dit beheercomité moet bijkomende maatregelen kunnen voorleggen als dit nodig is voor het bereiken van de natuurdoelen.

- De maatregelen moeten grondig opgevolgd en **gehandhaafd** worden. Hoe dit zal gebeuren kan ook mee opgenomen worden in het beheerplan. Ons voorstel is om te werken met een systeem van vergunning in het Natura 2000 gebied, waarbij bewezen moet worden dat de visserijmethode geen impact heeft op de bodem/minimale impact heeft afhankelijk van voorschriften voor het gebied. Worden de voorschriften voor het Natura 2000 gebied overtreden of wijst de monitoring erop dat er wel impact is, dan verliest de visser zijn vergunning om in het natuurgebied te vissen.

ANTWOORD

De huidige maatregelen voor visserij werden opgesteld in samenspraak met de Vlaamse minister bevoegd voor Zeevisserij en met de visserijsector. In die zin reflecteert het natuurbeleid ook dit overleg. Er is op dit moment geen enkele aanwijzing dat gebied C volledig moet worden afgesloten en het staat ook haaks op de wens om de maatregelen samen met de sector uit te werken; dit plan heeft als visie dat het geen visserijgronden wil afsluiten, maar wel een aantal technische

randvoorwaarden stelt in de meest waardevolle gebieden. Op die manier wordt een haalbaar visserijbeleid en een ecologisch-duurzaam beleid binnen de Belgische Noordzee een realiteit. U verwijst correct naar de meest waardevolle zones A en C binnen het gebied de Vlaamse Banken en het is precies daar dat er specifieke maatregelen worden doorgevoerd.

De zone 'Vlaamse Banken' werd afgebakend omwille van waardevol bodemhabitat (de zogenaamde ondiepe zandbanken en rifstructuren, respectievelijk habitatype 1110 en 1170). Daarom werden binnen deze zone de bodemberoerende activiteiten onder de loep genomen. Zandontginning, commerciële bodemberoerende visserij en recreatieve bodemberoerende visserij zijn de drie activiteiten die de bodemintegriteit van het gebied kunnen beïnvloeden. Daarom werden maatregelen voor deze drie sectoren uitgewerkt om de bodemberoering te verminderen. Effectieve bescherming van de bodem kan enkel gebeuren door activiteiten die de bodem verstoren te reguleren binnen deze zone. Activiteiten die de bodem niet verstoren, inclusief scheepvaart en bepaalde visserijtechnieken zoals pelagische of passieve visserij, worden daarom niet uitgesloten.

Het ontwerpplan heeft er bewust voor gekozen om inhoud te geven aan de richtlijnen mariene strategie en Natura 2000 via een ruimtelijk beleid met voldoende ruimte voor milieu. De ruimtelijke maatregelen voor zandontginning, commerciële visserij en sportvisserij zijn binnen het natuurgebied 'Vlaamse Banken' weloverwogen maatregelen om de natuurdoelstellingen te halen. Het beheer van de natuurgebieden zelf en de monitoring zullen binnen de uitvoering van de vernoemde richtlijnen uiteraard verder opgevolgd worden. Ook de handhaving zal binnen het marien milieubeleid een prioriteit zijn maar maakt geen deel uit van het MRP.

NATUURPUNT

p.6

- **De Vlakte van Raan moet aangeduid worden aangeduid als beschermd gebied op de kaart van het marien Ruimtelijk plan.** Dit gebied maakt deel uit van de Scheldeverdragen. Om de goeie relaties met Nederland te bewaken is het aangewezen dat de aanduiding afgrond wordt en dit in overleg met Nederland gebeurt. Het gebied is reeds aangemeld bij Europa als Natura 2000 gebied. De Raad van State vernietigde enkel de Belgische implementatie van deze aanmelding omdat er onvoldoende wetenschappelijk bewijs voor de voorgestelde contouren. Om hieraan tegemoet te komen dienen de contouren van het gebied in overeenstemming met het arrest gebracht te worden.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Elasmobranch Research in dit compilatiedocument.

p.6

- **Recreatieve visserij in het Natura 2000 gebied kan enkel zonder sleeptuig** in het voorliggende MRP, dat is positief voor de bescherming van de natuurwaarden en de visstocks voor de beroepsvisserij.

ANTWOORD

OK, dit wordt genoteerd.

p.6

Wrakken

- **De meest waardevolle wrakken moeten kunnen uitgroeien tot kleine natuuroases.**

Het onderzoeksproject BEWREMABI (BELgian WREcks for MARine Biodiversity) toont dat er in België prachtige soorten op deze wrakken te vinden zijn. Wrakken bieden ook beschutting aan de zwaar overbeviste kabeljauw. Daarnaast vervullen wrakken mogelijk ook een belangrijke kraamkamerfunctie. Tot op heden is er nog geen enkel wrak als puntreservaat beschermd, ondanks een consensus tussen duikers, natuurliefhebbers en de erfgoedsector om deze tijdschapsule van de Noordzee te beschermen. Officieel zijn er 218 wrakken maar er liggen echter veel meer wrakken, naar schatting enkele duizenden.

ANTWOORD

Het MRP erkent de ecologische waarde van (sommige) wrakken en stelt dat wrakken maximaal dienen te worden ingeschakeld in het kader van natuurbescherming. Concreet wordt het specifiek aanduiden van individuele wrakken als artificiële riffen (hotspots van biodiversiteit) in het huidige MRP nog niet meegenomen wegens onvoldoende informatie. In de zone voor hernieuwbare energie wordt daarom momenteel een experiment gevoerd (de aanleg van twee artificiële riffen). Het gebruik van artificiële riffen (wrakken en rifballen) zal in de toekomst ongetwijfeld aan belang winnen.

p.6

Dolfijnen en bruinvissen

Er komen steeds meer dolfijnen en vooral bruinvissen aan onze kust voor door een verschuiving van de populatie. Bijvangst is nog steeds de grootste bedreiging voor deze soort.

Voorstel tot aanpassing MRP: **Verplicht best practices voor alle vistuigen in het BDN zowel professioneel als recreatief. Dit betekent ook geen recreatieve warrelnetten op de stranden.**

ANTWOORD

Generieke niet-ruimtelijke maatregelen zoals aanpassingen voor alle vistuigen in het Belgisch deel van de Noordzee, worden niet genomen in dit ontwerpplan die alle ruimtelijke aspecten in kaart brengt. Verder geldt dit MRP voor de zeegebieden en legt geen voorwaarden op aan gebruiken op het strand.

p.6-7

Haaien

Bepaalde zones in de grindbedden worden door de haaien gebruikt in functie van de voortplanting. Voorstel tot aanpassing MRP: **Bescherm de zones die haaien gebruiken om zich voor te planten**, door ze aan te geven op de kaart als niet toegankelijk voor visserij en zandwinning, zoals voorgesteld hierboven bij Natura 2000.

ANTWOORD

Binnen de Vlaamse banken wordt zone 3 beschermd (geen bodemberoerende activiteit mogelijk) omwille van de aanwezigheid van de waardevolle grindbedden. Dit komt de voortplanting van de haaien binnen deze zone ten goede. Het is evenwel onmogelijk om binnen de Belgische zeegebieden alle potentiële paaigebieden van de haai te beschermen (volgens onze informatie is er geen studie die een geografische afbakening geeft van de meest gebruikte paaigebieden binnen de grindgebieden voor haaien).

p.7

Na 12 jaar Lobbywerk keurde Europa het Actieplan voor zeevogels goed verleden jaar. Het plan heeft als doel om bijvangst van zeevogels waar mogelijk te stoppen. De vogelrichtlijngebieden vertegenwoordigen sleutelgebieden voor de bescherming van zeevogels en het Actieplan bepaalt dat **visserij in deze gebieden enkel toegestaan kan worden, mits er zeevogelvriendelijk vismateriaal gebruikt wordt**. Dit kan door enkele eenvoudige aanpassingen een voordeel betekenen voor de zeevogels en voor de vissers.

Voorstel tot aanpassing MRP: **geef op de kaart van het MRP aan dat in de vogelrichtlijngebieden, zeevogelvriendelijk vistuig verplicht is.**

ANTWOORD

Het huidige beleid houdt rekening met de vereisten van de vogelrichtlijn en wordt daarom zo verder ontwikkeld. Er wordt geen bijkomende melding gemaakt m.b.t. zeevogelvriendelijke vistuig.

ZEEBRUGGE

p. 1

- De omgeving haven van Zeebrugge maakt geen deel uit van de "natuurlijk meest waardevolle zones" en is als zodanig te schrappen uit de figuur ruimtelijke structuurvisie voor het BNZ. Eventueel kan wel het Belgisch deel van de Vlakte van de Raan als dusdanig aangegeven worden.

ANTWOORD

Er wordt verwezen naar een ander onderdeel van de bijdrage van Haven Zeebrugge.

Voor het Belgische deel van de Vlakte van de Raan wordt een oplossing uitgewerkt.

p. 1

- Het deel van het gericht marien reservaat palend aan de oostzijde van de haven van Zeebrugge dient buffergebied te worden zodat activiteiten in het havengebied niet beperkt worden. Als gericht marien reservaat kan eventueel het Belgisch deel van de Vlakte van de Raan aangeduid worden.
-

ANTWOORD

Het statuut van het gericht marien reservaat wordt niet gewijzigd, maar er wordt permanent naar gestreefd om de havenactiviteiten en het beschermingsstatuut van dit reservaat optimaal te combineren. Dit gebeurt telkens in overleg met de betrokkenen.

p. 7 (bijlage 2)

- Blz. 17 linkerkolom, 6.1 Natuurbescherming : Tekst onder Kadertekst Visie: de tekst met vermelding dat het niet noodzakelijk is om afbakening beschermde zones aan te passen is niet OK.
-

Het is aangewezen het gericht marien reservaat aan de oostzijde van de oostelijke strekdam op te heffen (of tenminste een ander statuut te geven), gezien deze zone niet behoort tot de ecologisch meest waardevolle zones en bovendien in specifieke ontwikkelingsdossiers een sterk belemmerend obstakel vormt. (oa. zeer moeilijke ontwikkeling Fluxysproject Open Rack Vaporizers in de haven van Zeebrugge omdat terugvloei zeer beperkt afgekoeld zeewater niet toegelaten werd). Het is aldus tegengesteld aan de visie ontwikkelingsmogelijkheden van de havens niet te hypothekeren. Een mogelijk ander statuut zou kunnen zijn: een buffergebied waar de aanwezigheid van mensen zoveel mogelijk vermeden wordt (recreatieve visserij, sport en recreatie, enz.. zodat een regelmatige verstoring van reservaat aan landzijde wordt vermeden), zonder dat andere activiteiten met punctuele aanwezigheid van mensen verboden worden. We denken dat het Belgisch deel van de Vlakte van de Raan wel het statuut van gericht marien reservaat gegeven kan worden.

ANTWOORD

Er wordt verwezen naar het antwoord op een ander onderdeel van de bijdrage van Haven Zeebrugge.

p. 7 (bijlage 2)

- Blz. 17 rechterkolom, alinea boven "Netwerkvorming": De tekst suggereert dat er slechts één zone wordt gereserveerd voor energieopslag, terwijl dit er twee moeten zijn. Eveneens is het de bedoeling dat er ook effectief natuurontwikkelingsmaatregelen genomen moeten worden. De tekst van deze alinea is ons inziens dan ook te wijzigen naar: "In het onderdeel 'energie' worden twee reserveringszones voorzien voor energie-opslag. Binnen deze zones kunnen, en bij realisatie van projecten voor energie-opslag moeten, tevens maatregelen ten behoeve van natuurontwikkeling getroffen worden, in het bijzonder ten behoeve van de kleine mantelmeeuw, de visdief grote stern, dwergstern of andere kustbroedvogels." Het is aangewezen het gericht marien reservaat aan de oostzijde van de oostelijke strekdam op te heffen (of tenminste een ander statuut te geven), gezien deze zone niet behoort tot de ecologisch meest waardevolle zones en bovendien in specifieke ontwikkelingsdossiers een sterk belemmerend obstakel vormt. (oa. zeer moeilijke ontwikkeling Fluxysproject Open Rack Vaporizers in de haven van Zeebrugge omdat terugvloei zeer beperkt afgekoeld zeewater niet toegelaten werd). Het is aldus tegengesteld aan de visie ontwikkelingsmogelijkheden van de havens niet te hypothekeren. Een

ANTWOORD

De tekst wordt aangepast zodat er twee zones vermeld worden als gereserveerd voor energieopslag.

De verplichting om maatregelen ten behoeve van natuurontwikkeling te treffen wordt behouden.

Voor de rest van de bijdrage wordt verwezen naar het antwoord op een ander onderdeel van de bijdrage van Haven Zeebrugge.

p. 7 (bijlage 2)

-Blz. 21 Synthese van de ruimtelijke beleidsopties:

We zijn van oordeel dat het gericht marien reservaat "Baai van Heist" best opgeheven zou worden en dat het Belgisch deel van de Vlakte van de Raan eventueel aangeduid kan worden als gericht marien reservaat.

We onderschrijven de optie om eerder aandacht te geven aan instandhoudingsmaatregelen voor de speciale beschermingszones, waarbij deze steeds betrekking moeten hebben op de soorten of habitats waarvoor ze werden aangemeld.

ANTWOORD

Er wordt verwezen naar het antwoord op een ander onderdeel van de bijdrage van Haven Zeebrugge.

BRUGGE

p. 10-11

Groendienst:

Onderhavig advies beperkt zich tot de kustzone in de omgeving van Zeebrugge:

1. In de kustzone t.h.v. Zeebrugge-Heist wordt een bijzondere beschermingszone (Europees vogelrichtlijngebied) aangeduid (SBZ3 op kaart 1 van de kaartbijlage bij het ontwerp KB). Deze aanduiding sluit aan bij de eerdere afbakening van SBZ-V zone binnen de havenmuren van de voorhaven van de

Zeehaven van Brugge.

Advies: gunstig, gezien de activiteit beperkingen die binnen deze zone opgelegd worden (activiteiten van burgerlijke bouwkunde; industriële en commerciële activiteiten) op geen wijze beperkend zijn voor het scheepvaartverkeer en de activiteit in de zeehaven zelf.

ANTWOORD

Het reeds bestaande beschermingsregime wordt behouden, in afwachting van de evaluatie en eventuele bijsturing op basis van de aanneming van de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende Natura 2000-gebieden, waaronder SBZ-3.

Wel wordt de mogelijkheid ingevoerd om, via een passende beoordeling, een aantal “verboden activiteiten” toch te laten plaatsvinden, met respect voor de Europese en nationale regels.

PARTICULIER

p. 1

Doelstellingen

De Strategische Milieu Beoordeling (basis ER 2001/42/EC) dat als doel heeft “te voorzien in een hoog milieubeschermingsniveau en bij te dragen tot de integratie van de milieuoverwegingen en met het oog op duurzame ontwikkeling” dit kan volgens mij niet als minstens niet in één zone een volledig visverbod van toepassing is in de Vlaamse Banken. Hetzelfde geldt voor de visie van de BNZ: schone, gezonde, veilige, productieve en biologische diverse zee.

Als er niet onmiddellijk gestart wordt met een visverbod in één zone zal de Kaderrichtlijn Mariene Strategie nagestreefd tegen 2020 nooit gehaald worden.

De actieve milieumaatregelen, Actieplan Zeehond, die uitgetest worden in de zone voor hernieuwbare energie roepen vragen op. Zeehonden lokken met platforms en tegelijk warrelnetten op het strand toelaten passen niet samen.

In de zone voor hernieuwbare energie zit er meer vis dan in de omgeving maar die komt uit de directe omgeving! Studies tonen aan dat vis zich verzameld rond boorplatforms te nadele van de omgeving. Een zeehond zal zich dus niet ver meer moeten verplaatsen om aan voedsel te komen. Is dat de bedoeling?

Wat met de aqua- en maricultuur in dezelfde zone? Rust en veiligheid van de zeehonden en –zoogdieren in de windmolenparken?

Alle visgronden blijven toegankelijk volgens behalve in de zone hernieuwbare energie (Planperiode 2013-2019). Hoe haal je dan de doelstelling (welke?) in 2020? De bestaande ruimte voor recreatieve

activiteiten zoveel mogelijk wordt behouden. Waar is de ruimte voor natuurontwikkeling en duurzaam beheer?

Ik denk dat meer aandacht voor natuur door het stimuleren van meervoudig ruimtegebruik buiten de huidige natuurbeschermingszones (en dit zelfs zonder zelfs werkelijke IHD's in de Vlaamse banken) en het deels aan banden leggen van bodemberoerende activiteiten niet volstaat. Met stimuleren van alternatieve visserij in bepaalde delen kom je er volgens mij ook niet. Er zal meer nodig zijn.

Er bestaat geen relatie tussen het MRP en het verdrag ter bescherming van cultureel erfgoed onder water UNESCO 2001. Welk is deze relatie dan volgens het MRP? Idem voor ICOMOS. Wat met de wet van 9 april 2007 betreffende de bescherming van wrakken? Na zes jaar is er nog geen enkel wrak of de vondst ervan beschermd!

Meermaals heeft de Minister van de Noordzee al laten horen dat puntreservaten (wrakken) niet aan de orde zijn. Waarom?

Er zijn zo nog een aantal juridische en beleidsmatige kaders waar twijfel bestaat over de relatie. Zoals op het GVB 2012: duurzaam beheer, rendabele visserij, gezonde visbestanden, minimale impact op het milieu. Op hoeveel vierkante meter is dit van toepassing in de Vlaamse Banken? BNZ?

Er zijn heel veel onzekerheden op het vlak van natuurbescherming en de uitvoeringstermijnen. Veel lijntjes, weinig inhoud.

ANTWOORD

De viszones waar beperkingen opgelegd zijn, hebben een goede kans om een significante bijdrage te leveren aan het halen van de goede milieutoestand tegen 2020. Dit vormt ook een incentive voor het verduurzamen van de visserijsector, wat de volledige zeegebieden ten goede zal komen.

De regelgeving betreffende de bescherming van wrakken, internationaal en nationaal, blijft onverkort van toepassing, maar puntreservaten zijn inderdaad niet aan de orde in dit MRP. Wel wordt de bescherming van wrakken verankerd in het MRP, o.m. als doelstelling en met een actie. Ingeval van bijkomende informatie kan een toekomstige bescherming als puntreservaten wel overwogen worden.

PARTICULIER

p. 5-6

Natuurbeschermingsgebieden.

Het spreekt voor zich dat een gebied zoals de Vlaamse Banken een verbetering is van de bestaande situatie maar dit enkel als deze op de juiste manier wordt ingevuld.

In het huidige plan wordt de Vlake van de Raan niet ingekleurd. De zone is wel aangemeld maar heeft nog steeds geen beschermend statuut. Het wettelijk voorzien van de zone aan de Oostgrens sluit perfect aan bij het Nederlands beschermd gebied.

Bizar dat over de grens de Vlake van de Raan aangeduid werd voor verschillende redenen (behalve Fuut en mogelijk ook de Grote stern) en dat we aan de Belgische zijde nog steeds in een juridisch kluwen zitten waar onder andere vorige ministers hun veto i.v.m. de windmolens Electrabel/De Nul

flink hun handen in hebben gehad.

Maar zoals vermeld in de eerste paragraaf zonder omzetting van de IHD (pas voorzien in 2014-2015) komt er weinig van in huis. De indruk blijft dat de overheid eerst alles wil invullen wat vandaag economisch belangrijk is maar niet kijkt met een lange termijn visie (overbevissing, ecologisch en duurzaam beheer, enz.)

De Vlaamse Banken werden als Habitatrictlijngebied aangemeld omwille van Habitat 1110 zandbanken en 1170 zijnde riffen. In dit kader dienen bodemberoerende activiteiten (zand-, grindontginningen en bodemberoerende visserij) zoveel mogelijk vermeden worden.

Als ik alles overloop merk ik daar weinig van. In slecht één kleine zone (X% van het BNZ en X % van de Vlaamse Banken is er geen bodemberoerende visserij toegelaten. M.a.w. veel te weinig! Eerst wordt de koek verdeeld over alle andere belanggroepen of noemt meervoudig gebruik, dan worden IHD bekrachtigd, dan volgt de monitoring en als er geen vis meer is, zitten we met een compleet verloren industrie/economie.

Natuurgebieden afsluiten voor bodemberoerende visserij zal positief bijdragen tot de natuurwaarde van het gebied. Maar dan wel voldoende grote stukken en geen luciferdoosjes in het BNZ.

Voor de BNZ zijn de staat van instandhouding voor habitat 1110 ongunstig en voor 1170 matig ongunstig. Voor beide habitattypes is de boomkor de grote boosdoener. Toch maakt minstens 85 % van de Belgische vloot nog gebruik van de boomkor.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Elasmobranch Research in dit compilatiedocument.

VLAAMSE YACHTING FEDERATIE VZW

p.2-4

2.1. Natuurbeschermingsgebieden

2.1.1

Het MRP gaat er prat op dat België in het kader van de natuurbescherming en de realisatie van het Natura 2000 project een "voortrekkersrol" vervult. Om dat "etiket" te

verdiene heeft de federale overheid, naast het voorzien in een belangrijke zone voor exploitatie van hernieuwbare energie, te beschermen natuurgebieden vastgesteld die niet minder dan meer dan 1/3de van het BNZ innemen (1100 km²)

Voor zover de scheep- en pleziervaart daar ongemoeid wordt gelaten heeft VYF daar geen problemen mee, ware het niet dat de milieuwetgeving in het algemeen (Wet Marien Milieu, Habitat- en Vogelrichtlijnen) voor elk project dat – eventueel op een andere plaats – verstoring van het leefmilieu kan teweeg brengen, de verplichting voorziet om compenserende maatregelen te nemen. Uiteraard is ook hier het standpunt van VYF dat dergelijke compenserende maatregelen nooit de beperking van de scheep- en pleziervaart kunnen meebrengen.

Dit is geen theoretische bedreiging voor de vrijheid van scheepvaart nu het plan-MER uitdrukkelijk alternatief 2 verkiest omwille van het exclusief ruimtegebruik voor natuurbescherming binnen bepaalde gebieden (blz 117-118 MER)

2.1.2.

Er dienen zich bovendien nog andere bedreigingen voor de vrijheid van scheepvaart aan.

Het adviescomité SEA stelt dat de "zones voor natuurbescherming nu afgebakend zijn" en dat de volgende stappen moeten bestaan uit: "de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen en de implementatie van effectieve beschermingsmaatregelen."

Bovendien wacht de gebruiker van de BNZ de opstelling van het plan inzake de "Vlaamse Baaien" tegen 2014 en een "Actieplan Zeehond" tegen 2012 houdende een offensief milieubeleid met de bouw van artificiële riffen en platforms.

België als voortrekker bij de implementatie van de Habitat- en Vogelrichtlijnen...???

Is de BNZ daarvoor niet een beetje te klein, zeker als men rekening houdt met de zeevaartroutes en hetgeen in de oostkant van de BNZ nog te gebeuren staat (zie hierna).

2.1.3.

In het MRP worden bovendien gebieden gereserveerd voor grotere projecten zoals een aanmerkelijke zeewaartse uitbreiding van de havens van Zeebrugge en Oostende, alsmede een reserve-gebied voor het storten van baggerspecie ten westen van de haven van Zeebrugge.

Deze projecten, indien ze ooit zouden gerealiseerd worden, zullen waarschijnlijk het voorwerp dienen uit te maken van een "passende beoordeling", zoals voorzien door de habitatrichtlijn en eventueel aanleiding geven tot het nemen van compenserende maatregelen.

Ook hier dient genoteerd dat VYF zich zal verzetten tegen compenserende maatregelen die de vrijheid van scheepvaart, die op zich niet als een significante storende factor aan te merken valt, bijkomend in het gedrang zouden brengen.

2.1.4

In het kader van de parlementaire behandeling van de wijzigingen aan de Wet Marien Milieu ten einde een wettelijk kader te voorzien voor de opstelling van het MRP werd er door diverse sprekers op gewezen dat de wet wel héél uitgebreide bevoegdheden gaf aan de Koning. Héél de opstelling van het thans geprojecteerde en in de toekomst te voorziene Mariene Ruimtelijke Plannen, die, volgens de tekst van de Memorie van Toelichting "meer dan een kaart met daarop de toewijzing van zones voor bepaald gebruik is. Het (plan) drukt een langetermijnvisie uit op de ruimtelijke ontwikkeling van de Belgische zeegebieden", wordt in handen gelegd van de Koning zonder verdere inspraak van het Parlement.

Zo wordt ook al – eigenaardig – in het ontwerp MRP een bijkomend verbod op scheepvaart ingevoerd, dus bij KB, in afwijking van de uitzondering voorzien in de Wet Marien Milieu. (Het betreft de uitzondering voor scheepvaart op het verbod op alle activiteiten in de gerichte mariene reservaten ((art 8, iii van de wet)) die thans via het MRP, Afdeling 2, art 7 § 9, 1° wordt ongedaan gemaakt, zodat dient vastgesteld dat een KB de scheepvaart in het gericht marien reservaat Baai van Heist verbiedt, daar waar deze bij wet was toegestaan...).

Alhoewel de diepte van de Baai van Heist de scheepvaart zo goed als onmogelijk maakt (behoudens voor bepaalde types boten zoals RIB's) wordt dit voorbeeld in het kader van deze bespreking aangehaald om aan te tonen dat, door de zeer uitgebreide bevoegdheden die in het kader van de Wet Marien Milieu en heel het opzet van de MRP aan de Koning worden voorbehouden, de vrees reëel is dat zonder veel discussie en overleg bijkomende beperkingen voor de scheepvaart zullen kunnen opgelegd worden.

ANTWOORD

Er worden door het MRP bestemmingen toegewezen aan alle zones binnen de Belgische zeegebieden. Er wordt zoveel als mogelijk aan meervoudig ruimtegebruik gedaan, maar dat is uiteraard niet overal mogelijk. Er is daarbij gestreefd naar een duurzaam beheer, waarbij de

verschillende pijlers (natuur, maar ook economisch en sociaal, alsook veiligheid) evenwichtig aan bod komen. Dit MRP kan natuurlijk niet alle sectoren volledige genoegdoening geven.

De recreatieve scheepvaart heeft op dit moment geen bijkomende ruimtelijke beperkingen ondergaan, met uitzondering natuurlijk van een aantal geplande infrastructurele werken van groot maatschappelijk belang (o.a. energie-atol). Voor de toekomstige ontwikkeling van beleid zal overleg gepleegd worden met alle betrokkenen, met respect voor de van toepassing zijnde procedures.

Het verbod op scheepvaart binnen het gericht marien reservaat is een bestendiging van het bestaande beschermingsregime. Dit regime wordt trouwens binnenkort geëvalueerd en, waar nodig, aangepast.

ENERGIE, KABELS EN PIJPLEIDINGEN

HAVEN ANTWERPEN

p. 3

5. Inzake het energie-atol

Het ontwerpplan bakent twee mogelijke zones af voor installaties die werken op elektrisch gegenereerde waterkracht (energie-atol). Vermits het project zelf op dit moment, zoals duidelijk aangegeven in het ontwerp-MRP in bijlage 1, blz. 154, nog in een embryonale fase zit, ontbreekt een doorgedreven risico-analyse die bepaalde beleidskeuzes kan verantwoorden.

De vraag naar de mogelijke effecten van en potentiële veiligheidskwesties rondom dergelijke installaties is echter uitermate relevant en moet besluitvorming voorafgaan. Het GHA is dan ook van mening dat het voorbarig is om in het MRP reeds (een) reservatiezone(s) te bepalen. In het bijzonder wijst het GHA op de mogelijke effecten op de scheepvaart, o.m. wat stroomsnelheden betreft, waarbij de korte afstand tussen het locatie-alternatief nabij Zeebrugge en de hoofdvaarroute van het Scheur opvalt. Daarenboven wordt op deze manier een federale beslissing met rechtsgevolgen genomen, ogenschijnlijk zonder erkenning van de Vlaamse bevoegdheden in deze.

ANTWOORD

Ruimtelijke planning biedt ruimte aan activiteiten die komende jaren nood aan ruimte hebben. Elektriciteitsproductie en -verbruik zijn moeilijk op elkaar af te stemmen want het verbruik is heel variabel (piek- en dalmomenten), maar ook de productie is steeds meer variabel. Dat laatste komt door een toename aan alternatieve energiebronnen die veel elektriciteit genereren wanneer er bijvoorbeeld veel zon is of als het hard waait. Ook op zee zullen in de toekomst de zeven offshore

windmolenparken voor een stijgende variabiliteit in de productie zorgen. Een stabiele tijdelijke opslag van elektriciteit biedt de beste garantie om de stabiliteit van het elektriciteitsnet te verzekeren en om efficiënt met de opgewekte energie om te gaan. Opgepompte hydro-elektrische opslagcapaciteit is de oudste vorm van grootschalige elektriciteitsstockage. In principe zijn er twee reservoirs gescheiden door een groot hoogteverschil. Tijdens periodes van lage vraag (en goedkope elektriciteit) kan het water gepompt worden van het lagere naar het hogere reservoir. Bij tekorten kan de omgekeerde beweging door de zwaartekracht en grote turbines, elektriciteit opnieuw elektriciteit genereren.

Een dergelijke installatie kan in zee worden geplaatst, maar er is tot hiertoe geen ruimte voor voorzien en geen mogelijkheid om die aan te vragen als er in geïnvesteerd zou kunnen worden. De locatie moet om technische redenen relatief dicht van de kust worden geplaatst, wat de mogelijkheden beperkt. De keuze voor de reservatiezones is telkens gebaseerd op voorafgaande studies en bevestigingen. De aanduiding van reservatiezones is slechts een eerste stap in het ganse beslissingsproces (gebaseerd op een ruimtelijke structuurvisie en een beleid dat anticipeert op toekomstige noden). Vervolgens moeten nog o.a. een concessie en een milieuvergunning gevraagd en bekomen worden. Binnen deze verschillende procedures zal een degelijke risico-analyse gemaakt worden.

De reservatiezone bij de haven van Zeebrugge is er gekomen op vraag van het Vlaams Gewest, op basis van een in opdracht van het Vlaams Gewest uitgevoerde studie.

Het MRP coördineert enkel het ruimtegebruik binnen de Belgische zeegebieden, na grondig overleg met de verschillende publieke en private bevoegde en belanghebbende instanties, inclusief het Vlaams Gewest. Aan de bevoegdheid en het beleid van het Vlaams Gewest wordt dan ook niet geraakt. Deze procedure is bovendien door de Raad van State aanvaard.

GEMEENTEBESTUUR DE HAAN

In de zitting van 5 september 2013 heeft de gemeenteraad beslist bezwaar in te dienen tegen het inkleuren in het ontwerp van Marien Ruimtelijk Plan van een “zone bestemd voor een concessie voor energie-opslag” op de Wenduinebank, zoals aangegeven in bijlage 4 bij het ontwerp van Marien Ruimtelijk Plan, bijlage 4, kaart 2, pagina 3.

Overwegende dat het raadslid in zijn toelichting :

- stelt dat zonder het nut van het tijdelijk stockeren van energie in twijfel te trekken, zonder er uitspraken over te doen of een energie-atol daarvoor het beste instrument is, en zonder zich uit te spreken over de haalbaarheid en betaalbaarheid van het project – hij van mening is dat :
 - een energie-atol in de geselecteerde zone vóór Wenduine, o.m. door de visuele hinder, negatieve gevolgen kan hebben voor het toerisme in de gemeente; het steeds een beleidskeuze van de opeenvolgende gemeentelijke overheden is geweest om het open karakter van de kust- en zeestreek vóór onze gemeente zoveel als mogelijk te behouden : geen (jacht)haven, geen pier, geen constructies in zee; dat dit mee het typische karakter uitmaakt van onze kustgemeente en meteen één van de belangrijkste toeristische troeven is, die wij in ons toeristisch beleid ook beklemtonen;
 - er onvoldoende zekerheid bestaat dat de gewijzigde stromingen ten gevolge van de inplanting van een energie-atol, geen negatieve gevolgen zullen hebben inzake bv. algenbloei en aanslibbing;
 - om die redenen de Wenduinebank af te wijzen als locatie en als alternatief de Thorntonbank of een locatie juist vóór Zeebrugge voor te stellen;

ANTWOORD

De concessiezone voor energie-opslag wordt mede op basis van de opmerkingen van de gemeente De Haan kleiner gemaakt. Met de nieuwe locatie zal de afstand van de kust tot de ringdijk van het atol 5km bedragen. De voet van het atol zal onder water tot op een afstand van 4km komen. Om onder deze voorwaarden een atol aan te leggen wordt de concessiezone verder van de kustlijn geplaatst (3.5-4 km van de kust, afhankelijk van het gemeten punt op de kustlijn).

De concessiezone voor energie-opslag wordt tevens in westelijke richting verschoven op basis van de opmerkingen van Elia wegens de ruimtelijke incompatibiliteit van de elektriciteitskabel naar het Verenigd Koninkrijk (de Nemo-kabel) waarvoor de corridor ook in het MRP is opgenomen. Om dit ruimtelijk mogelijk te maken wordt de hele zone ongeveer 1 km in westelijke richting opgeschoven. Gezien de inrichting van de stranden als broedeilanden voor vogels staat dit in principe niet in conflict met de vogelrichtlijn. Er zal evenwel een passende beoordeling moeten worden opgesteld voor de realisatie van een dergelijk project in Natura 2000-gebied.

De aanslibbing, visuele vervuiling en eventuele algengroei zullen in de project-MER worden behandeld. Deze zal bepalend zijn of een bouwvergunning en exploitatievergunning voor het energie-atol kan worden afgeleverd. De voorwaarde dat de stranden als natuurgebied (broedgebied voor stern en meeuwen) moet worden ingericht zal voorkomen dat er massatoerisme mogelijk is. Verder zullen er educatieve tochten kunnen worden georganiseerd.

Zie ook antwoord op bijdrage Vlaams Gewest inzake wijziging fysische processen. in het compilatiedocument antwoorden Milieueffecten rapport van het ontwerp van marien ruimtelijk plan (plan MER).

PARTICULIER

Bij deze dient de politieke Partij Bewust'12 hier vertegenwoordigd door Peter Breemersch bezwaar in tegen het energieatol op de Wenduinebank ;

Indien alsnog een energieatol wordt voorzien op de Wenduinebank dan moet voor Bewust'12 aan volgende voorwaarden worden voldaan ;

- Minimum afstand van 5 km tot aan de kust van De Haan
- Maximale hoogte van het energieatol boven zeewater van 10 meter (gemiddelde getijde)
- zekerheid dat er geen extra aanslibbing, noch algengroei voor de kust van De Haan zal veroorzaakt worden.
- het energieatol mag naast zijn energiefunctie enkel een natuurfunctie(met educatief centrum) hebben en een zacht beperkt toerisme(bvb surfen, zeilen) toelaten. Op het energieatol mag dus geen accommodatie gericht op massatoerisme (cafeteria, terrassen...) toegelaten worden.
- de mogelijkheid dat er van op het strand van De Haan, en georganiseerd door de gemeente, educatieve zeiltochten per catamaran kunnen ingericht worden, inclusief geleide bezoeken, met een beperkte groep geïnteresseerden, aan het energieatol.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

PARTICULIEREN MET DEZELFDE OPMERKING (66x)

In het kader van het openbaar onderzoek m.b.t. het Marien Ruimtelijk Plan wens ik bezwaar te maken tegen het intekenen van een zone voor de inplanting van een energie-eiland op de Wenduinebank. Dit is mijns inziens te dicht bij de kust, waardoor ik mij zorgen maak over visuele hinder - met mogelijke negatieve gevolgen voor het toerisme - en over mogelijke impact op de stromingen.

Verwijzend naar de resultaten van de MIP/Ecorem-studie, lijkt een inplanting bij de haven van Zeebrugge of bij de windturbines op de Thorntonbank een betere keuze.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

PARTICULIER

In het kader van het openbaar onderzoek m.b.t. het Marien Ruimtelijk Plan wens ik bezwaar te maken tegen het intekenen van een zone voor de inplanting van een energie-eiland op de Wenduinebank. Dit is mijns inziens veel te dicht bij de kust, waardoor ik mij zorgen maak over visuele hinder die een dergelijk eiland met zich meebrengt- met mogelijke negatieve gevolgen voor het toerisme - en over mogelijke impact op de stromingen die de veiligheid van de watersporters in het gedrang kan brengen.

Verwijzend naar de resultaten van de MIP/Ecorem-studie, lijkt een inplanting bij de haven van Zeebrugge of bij de windturbines op de Thorntonbank een betere keuze. Het verbaast me dan ook dat het Marien Ruimtelijk Plan geen rekening schijnt te houden met deze studie en enkel een zone voor energieopslag voorziet voor Wenduine en Zeebrugge en geen zone in de buurt van de Thornton bank. Indien men rekening houdt met het advies van de CREG ((A)130704-CDC-1266) om de duur van de domeinconsessie te verlengen naar 75 jaar (wat gebruikelijk is voor waterkracht centrales) ipv de 20 jaar die nu voorzien is, wordt energieopslag op de thorntonbank best economisch haalbaar.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

PARTICULIER

In het kader van het openbaar onderzoek m.b.t. het Marien Ruimtelijk Plan wens ik bezwaar te maken tegen het intekenen van een zone voor de inplanting van een energie-eiland op de Wenduinebank.

Dit is mijns inziens energetisch-budgettair totaal onrendabel, waardoor ik mij zorgen maak over de mogelijke impact op de belastingen en/of energieprijzen, die wij thans systematisch meer en meer verzaagd zien door niet-productie noch transport gerelateerde bijkomende “groene” kosten.

Verwijzend naar de interesse voor dit project vanwege de stad Oostende en de lokale politici, lijkt een budgetinjectie vanwege de stad zelf, en een inplanting eerder op die hoogte van de kust een betere keuze.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

PARTICULIER

Met deze mail wil ik krachtig bezwaar indienen tegen sommige inhoud van het ontwerp KB ter vaststelling van het Marien Ruimtelijk Plan, met name tegen de aanleg van een energieatol voor het strand van Wenduine en ook tegen de geponeerde stelling dat zulk energieatol ter hoogte van de Wenduinebank voorrang zou krijgen boven elke andere activiteit (zie Afdeling 1, art.4 ; bijlage 3 pagina 3 en zie Afdeling 3 art. 8 § 5 en 6)

REDENEN van mijn bezwaar:

Het geplande energieatol zal voor zware zichtvervuiling zorgen wegens zijn hoogte en de korte afstand tot het strand. Het daar zo prachtige

zeezicht zal ernstig verstoord worden en o.a. lijden onder een te grote inname van de horizon. Ook de andere activiteiten verbonden aan de uitbating van zulk atol zullen een storende factor zijn die het daar zo bloeiend en rustig kusttoerisme direct zal treffen.

De bevordering van het kusttoerisme vraagt jaar op jaar alle prioriteit. De daarvoor geleverde inspanningen zullen ongedaan gemaakt worden door nu plotseling voorrang te verlenen aan een storend energieatol waarvan het nut en de rendabiliteit zelfs nog niet bewezen zijn. Dit is gewoon absurd.

Bovendien heeft men blijkbaar nog niet onderzocht welke schade zulk atol zou kunnen toebrengen aan het milieu en de benutting van de zee.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

PARTICULIER

Ik heb ten stelligstel bezwaar

- 1) tegen de aanleg van een energieatol voor het strand van Wenduine.
- 2) dat het ontwerp KB stelt dat de activiteit van het energieatol voorrang zou krijgen op elke andere activiteit en bijgevolg dus zelfs boven de
toeristische activiteit van het strand, zeedijk en het toerisme van Wenduine.

PRECIEZER GESTELD

Ik dien formeel bezwaar in tegen de volgende artikelen van het KB van het Marien Ruimtelijk Plan:

- Afdeling 1, artikel 4, verwijzend naar bijlage 3 waar op p.3 de concessiezone voor energieopslag zich zou kunnen situeren ter hoogte van de
Wenduinebank.
- Afdeling 3, en daarin art. 8 § 5 en 6 waarin de ligging van het energieatol zich zou kunnen situeren ter hoogte van de Wenduinebnk.

MOTIVERING

Het zou gewoon onverantwoord zijn om zulk een energieatol aan te leggen op amper 3 km voor het uiterst toeristische strand van Wenduine en dan nog pal voor de Zeedijk en zijn bewoning.

De schade aan het toerisme, de investeringen aldaar en de economie zal bijzonder groot uitvallen. Een energie-eiland met een hoogte van 15 m en een lengte van 2 km gelegen op 3 km en minder van het strand zal zowat de hele horizon innemen en het nu ongeschonden zeezicht aldaar bederven. De pompen en generatoren nodig voor de energieopslag- en opwekking zullen geluidsoverlast en trillingen veroorzaken. De industriële activiteit in en rond het energieatol zoals o.a. de voortdurende afvoer van het afval dat uit het water zal moeten gefilterd worden teneinde te voorkomen dat de generatoren worden beschadigen zal het toeristisch gebeuren nog meer verstoren (ref: de getijdecentrale in de Rance bij St.Malo in Bretagne)

Een rapport van onderzoek naar schade aan milieu en omgeving ontbreekt volledig en de discriminerende openbaarmaking uitsluitend via internet zullen wellicht de eventuele aanleg van het energieatol ook op juridische gronden danig kunnen dwarsbomen.

Ben ten slotte overtuigd dat de twijfelachtige opbrengst van zulk een energieatol de zware investering niet zal doen renderen en zeker niet opweegt tegen de grote schade die aan het toerisme zou worden toegebracht. Ook zou m.i. zo nodig beter de bestaande gelijkaardige energie opslag- en opwekking met waterreservoir op 500 m hoogte te Coe worden ingeschakeld of indien dit communautair moeilijk zou liggen een ander project met een zo hoog mogelijk waterreservoir worden onderzocht.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

PARTICULIER

p. 2-3

Energie atol.

Daar de juiste locaties en omvang, zowel te Wenduine en ten Oosten van Zeebrugge, niet volledig gekend zijn is het niet eenvoudig om de impact op onder andere de zeewering in te schatten. Verschillende studies (Arcadis, MIP, ..) komen bovendien met andere resultaten en andere voorstellen. Er is geen eenduidig rapport. Bizar is dat zelfs DEMA nogal vlotjes nieuwe studies uitgeeft waar het tegendeel instaat van wat zij enkele jaren voordien gepubliceerd hebben. Raar hoe ingenieurs op een dergelijke korte termijn andere voorstellen lanceren.

Gelijk welk energie eiland van die omvang zal een impact hebben op de stroming, getijden- en sedimentdynamiek.

Het spreekt voor zich dat een energie atol ten NO van Zeebrugge een zeer grote impact zal hebben op de huidige situatie, op de Bijlage I soorten, de IHD's voor SBZ-V2 en SBZ-V3 en mogelijk zelfs het verloren gaan van het strandreservaat Baai van Heist. Het strandmeerspook voor Knokke waarvan sprake in het plan Vlaamse Baaien steekt terug zijn kop op.

Het is aangeraden om echt voorzichtig te zijn want het is typisch voor sommigen om halve plannen te verspreiden. Het verwondert mij dat er maar één baggerfirma is die betrokken is bij het MRP.

Verschillende kustburgemeesters zien een energie atol voor Wenduine als een bijkomende toeristische troef. Toeristen en sterrenkolonies gaan echter niet samen. Wat met de aanlegkade? Steiger? Ringweg rond het eiland? Vooruitgeschovenloodsstation? Enz. Zeer veel vraagtekens dus. De Wenduinebank is tijdens de winter een van de leefgebieden van de Fuut, één van de vogelsoorten die in aanmerking komen voor IHD.

Een energieatol op de Wenduinebank betekent een verlies aan habitat voor de fuut. Dit gebied is tevens foerageergebied voor visdief en grote stern.

Menselijke activiteiten kunnen enkel indien het energie-eiland voldoende groot is. Momenteel weet niemand hoe groot het wordt behalve de bouwheer en de opdrachtgever?

In 2001 was er een plan om op de Wenduinebank windmolens te bouwen en dit is wegens het grote protest van de inwoners afgevoerd. De huidige Minister van de Noordzee was toen, omwille van de verkiezingen het jaar erop, eveneens een felle tegenstander van windmolens op de Wenduinebank. Zowel in Wenduinen als in Knokke heeft men vroeger al fel geprotesteerd op de wijziging van het zeezicht.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

De opmerking qua instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) wordt opgevangen doordat, in het geval dat er een impact is van de installatie voor energie-opslag op een Natura 2000-gebied, er een passende beoordeling zal gebeuren, met bijzonder aandacht voor de impact op de in het gebied te beschermen soorten of habitats.

PARTICULIER

Een energie-atol inplanten op een paar km voor de kust van De Haan- Wenduine is geen verstandige keuze. Deze kuststrook is een van de weinige waar geen constructies het zicht belemmeren en waar je dus de natuur, de open zee, volop kunt ervaren. Wij hebben ook vele vraagtekens – zoals ook Arcadis in het MER – over de effecten op stroming, aanslibbing, enz.

De MIP-studie biedt alternatieven die veel meer draagvlak zullen hebben.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

KUSTWACHT

p. 8

- Het aanlandingspunt voor offshore energie in Oostende valt niet binnen de preferentiële zone voor kabels en pijpleidingen.

ANTWOORD

Dit wordt aangepast, zodat dit er wel binnen valt.

G.P.

p. 2

3. Atoll énergétique

Le dossier expose longuement les principes du Marine Spatial Planning à respecter en vue d'une affectation raisonnée de certaines zones pour certaines activités puis brusquement - et ceci n'est qu'un exemple - propose une zone possible pour l'installation d'un atoll énergétique (qui en soi est une bonne idée), notant déjà de possibles interactions avec des activités militaires.

Le dossier n'explique pas en quoi cette option est le résultat de l'application des principes MSP tant recommandés. Promouvoir des principes et, en même temps, agir sur base ad hoc nuisent à la crédibilité de l'initiative.

RÉPONSE

Le fait de prévoir de l'espace pour l'implantation d'atolls énergétiques sur le Wenduinebank et près du port de Zeebruges constitue un des choix stratégiques spatiaux opérés dans le PAEM. Ce choix s'inscrit dans le cadre de l'évolution du PAEM.

Sur la base d'une concertation formelle et informelle, les services publics compétents et les parties prenantes ont été questionnés sur leurs attentes/desiderata en matière d'aménagement spatial pour les 6 prochaines années et au-delà. Parallèlement, mais aussi avec feed-back réciproque, on a travaillé sur les objectifs clés, identifié les points de départ en matière d'aménagement spatial et élaboré une vision en matière de structure spatiale ainsi qu'un ensemble d'objectifs et d'indicateurs. L'atoll énergétique a trouvé sa place dans ce trajet. L'atoll en question doit encore parcourir une série de procédures (concessions, autorisations, etc.), mais s'inscrit donc dans le processus d'aménagement des espaces marins. Le rapport sur les incidences environnementales n'est pas en contradiction avec cela.

Cette contribution n'indique par ailleurs pas clairement quels principes seraient violés par le coloriage de deux zones comme zones destinées à une concession pour un atoll énergétique.

p. 2-3

4. Câbles et pipelines

Pour les câbles et pipelines, le dossier envisage une approche « par corridor », ce qui relève du bon sens. Le texte évoque aussi un tracé aussi rectiligne que possible, ce qui est en contradiction avec l'approche par corridor, qui implique un allongement des tracés et un surcoût pour l'opérateur concerné.

En particulier, le projet Nemo semble adopter une attitude rectiligne, sans considération pour les autres acteurs actifs dans la zone et potentiellement concernés/intéressés. La question est posée de savoir si l'Autorité envisage de se concerter avec l'opérateur Nemo et l'inviter à revoir son projet en vue de faire un premier pas concret vers l'approche par corridor.

RÉPONSE

L'instauration d'un corridor ne nous semble pas en contradiction avec le choix de rendre celui-ci le plus efficace possible, notamment en termes de forme et de distance.

En ce qui concerne le projet Nemo, un projet concret dans le cadre du PAEM, les procédures prescrites (e.a. permis d'environnement) seront suivies, notamment l'organisation d'une consultation publique et d'une concertation informelle supplémentaire, si nécessaire.

BLANKENBERGE

p. 2

Artikel 2: Met betrekking tot de zone die bestemd is voor de concessie voor energie opslag heeft het college van burgemeester en schepenen de volgende opmerkingen :

- ° De visuele pollutie moet tot een minimum beperkt worden. De openheid van zichten aan de kust mag niet geschaad of verstoord worden. Hoogbouw is uit den boze.
- ° Er dient een toeristisch-recreatieve meerwaarde aan dit dossier gekoppeld te worden, bv. een kleinschalig bezoekerscentrum voor duurzame energie.
- ° Er wordt gevraagd om de gewijzigde stromings- en sedimentatiepatronen die zullen ontstaan door de realisatie van dit eiland, verder te onderzoeken.
- ° De stabiliteit van dit eiland is een belangrijk punt. De vraag wordt gesteld welke grondsubstantie men zal aanwenden om de stabiliteit te verzekeren.

ANTWOORD

Er is expliciet voorzien in het KB tot aanneming van het MRP dat een bezoekerscentrum gebouwd en geëxploiteerd kan worden, voor zover verzoenbaar met de functies van "energie-atol" en "natuurbeheersmaatregelen".

De stromings- en sedimentatiepatronen zullen uitvoering beoordeeld worden binnen de vergunningsprocedure.

De grondsubstantie is op dit moment nog niet gekend. Deze keuze zal gemaakt worden door de ontwikkelaar van het project, binnen de krijtlijnen van de concessie- en vergunningsprocedure die op deze projecten toegepast zal worden. Uiteraard zal de stabiliteit, als onderdeel van de veiligheid in het algemeen, een belangrijk criterium vormen voor de toelating van dit project.

Zie ook antwoord op bijdrage gemeentebestuur De Haan in dit compilatiedocument.

NATUURPUNT

p.7-8

Energie atol

Vanuit het oogpunt van duurzame energievoorziening is de bouw van een energie-atol een interessante nieuwe piste. Dit atol kan ervoor zorgen dat er een stabiel aanbod van energie is, doordat het energie kan voorzien op momenten dat windmolens op zee minder produceren. De vraag stelt zich wel of dit de meest kosten- efficiënte piste?

Het is wel duidelijk dat door tijdens de plaatsing van het eiland de natuurlijke omgeving grondig verstoord zal worden. Ook nadat het eiland er ligt zullen er effecten zijn op het mariene milieu. Zal dit binnen de perken van de goede milieustatus kunnen blijven?

Door de vele vraagtekens is het onmogelijk om ons nu al voor of tegen de bouw van het eiland uit te spreken.

- o De bouw van artificiële eilanden moet eerst grondig getest worden op stabiliteit, maw gaat dit eiland blijven liggen?

- o Daarbij moeten ook de mogelijke effecten op de omliggende onderwatergebieden/soorten onderzocht worden, via kleinschalige experimenten die gepaard gaan met een monitoring van deze effecten. De impact van een energie eiland op het ecosysteem, de getijdewerking, zeestromingen, erosie en aanslibbing blijven tot nu toe immers onduidelijk. Ook de mogelijke effecten op de troebelheid van het water moeten onderzocht worden. Troebel water verstoort immers groei van plankton, wat de basis is van het ecosysteem (en dus ook van de mariene biotechnologie en visserij). Het milieueffectenrapport schiet op dit vlak tekort, doordat het geen concrete informatie hierover bevat. Dit wordt doorverwezen naar het project-MER.

- o Indien de experimenten rond stabiliteit en milieu-effecten positief zouden zijn, dan is het nodig te weten wat de kostprijs van dit plaatje zal zijn, zowel voor de aanleg van het eiland als voor het onderhoud ervan. En wat met de rendabiliteit ervan? Dit alles moet ook afgewogen worden tegen andere mogelijkheden. Is dit het beste alternatief tov andere mogelijkheden van energie-opslag?

- o Wat betreft de locatie verdient dit de voorkeur uiteraard buiten Natura 2000 gebied. In de buurt van Zeebrugge dreigt de aanleg van zo'n grootschalig project de sedimentverplaatsing rond de haven grondig te verstoren, met zelfs mogelijk effecten op de Baai van Heist.

- o Wat betreft de eventuele invulling van het eiland, kan dit in het kader van meervoudig ruimtegebruik, fungeren als rustplaats voor beschermde vogels.

ANTWOORD

Een dergelijke installatie kan in zee worden geplaatst maar er is geen ruimte voor voorzien en geen mogelijkheid om die aan te vragen als er in geïnvesteerd zou kunnen worden. De locatie moet om technische redenen relatief dicht van de kust worden geplaatst, wat de mogelijkheden beperkt. De keuze voor de reservatiezones is telkens gebaseerd op voorafgaande studies en bevragingen. De aanduiding van de concessiezone is slechts een eerste stap in het ganse beslissingsproces (gebaseerd om een ruimtelijke structuurvisie en een beleid dat anticipeert op toekomstige noden). Vervolgens moeten nog o.a. een concessie en een milieuvergunning gevraagd en bekomen worden. Binnen deze verschillende procedures zal een degelijke risico-analyse gemaakt worden.

De overheid zal niet investeren in het energie-atol maar zorgt wel voor de ruimtelijke en procedurele omkadering om een aanvraag mogelijk te maken. De kostprijs van het energie-atol is dan ook een afweging die door de markt moet worden gemaakt alvorens een aanvraag in te dienen.

De impact van de geplande projecten op de Natura 2000-zones zal onderzocht worden, via een passende beoordeling en, waar nodig, gecompenseerd moeten worden.

De functie 'actieve natuurbeheersmaatregelen' is expliciet opgenomen als voorwaarde voor de realisatie voor een installatie voor energie-opslag. Ingeval van overlapping met Natura 2000-zones moeten deze maatregelen de habitats en/of de soorten van het gebied beschermen.

STAD KNOKKE – HEIST

p.2

- Indien in een latere fase (bijvoorbeeld op projectMER niveau) blijkt dat er significant negatieve effecten zullen optreden op de beschermde gebieden, zoals het gericht marien reservaat "Baai van Heist" en het vogelrichtlijngebied rond Zeebrugge (SBZ-V3), door de bouw van een energie-atol ter hoogte van Zeebrugge en/of de potentiële uitbreiding van de haven van Zeebrugge, zullen er compenserende maatregelen getroffen conform artikel 6.3 van de Habitatrictlijn (zoals vermeld op pagina 20 van het plan-MER onder de titel "Besluit Passende Beoordeling"). Het college stelt voor om deze compenserende maatregelen uit te voeren in de directe omgeving van bijvoorbeeld de windmolenzone of in de directe omgeving van het "stopcontact van de zee".

ANTWOORD

Deze suggestie wordt genoteerd.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.3

Pg. 24 2e § en pg. 25: Er wordt enkel over een mogelijk energie-atol t.h.v. Blankenberge-De Haan gesproken en niet over een mogelijk energie-atol ten oosten van de haven van Zeebrugge.

ANTWOORD

Deze opmerking wordt meegenomen.

FLUXYS

p.2

Ontbrekend gegeven in de nota is een onvoldoende ruimtereservatie voor de aanleg van nieuwe leidingen.

Daarom doen we het voorstel dat:

- Voor de aanleg van Franpipe 2 een pijpleidingencorridor voorzien wordt met een minimale breedte van 1000 meter.
- De corridor volgt het tracé van de bestaande aardgasvervoersinstallatie Franpipe 1 en is gelegen tussen de windmolenconcessies van Belwind en Seastar.
- Voor de aanleg van Interconnector 2 een corridor voorzien wordt ten westen van de Concerto South datakabel en dus ook ten westen van de concessiezone voor BOG loopt.

ANTWOORD

Inzake Franpipe

Dit wordt meegenomen.

Inzake Interconnector 2

Zie antwoord op bijdrage Elia, inzake de vraag m.b.t. de kabel- en pijpleidingcorridor, in het 'compilatiedocument antwoorden KB'.

p.2

Ook hadden we de nota graag aangevuld gezien met bijkomende informatie over de uitbreiding of de verdere ontwikkeling van de haven van Zeebrugge. In diverse rubrieken komt de havenontwikkeling aan bod zonder te spreken over natuurcompenserende maatregelen. Bij een zeewaartse uitbreiding van de haven en meer bepaald van de LNG-terminal is een herlocalisatie van het bestaande Sterneneiland noodzakelijk. In de nota wordt wel een dubbele functie van de energie-atols aangehaald, met name energieopslag en natuurontwikkeling. Maar over de exacte invulling van het aspect natuurontwikkeling wordt niet uitgeweid.

Daar het Marien Plan de invulling van de Noordzee op langere termijn beschrijft, lijkt het ons noodzakelijk de mogelijke verplaatsing van het Sterneneiland naar een energie-atol te integreren in de nota.

ANTWOORD

Heden bestaan er geen concrete plannen om in de komende marien ruimtelijke planningsperiode van zes jaar de haven van Zeebrugge uit te breiden of verder te ontwikkelen. Echter het MRP voorziet in de aanduiding van zones om deze toekomstige uitbreiding van de Belgische havens, waaronder Zeebrugge, niet te hypothekeren.

Bij de ontwikkeling van de "actieve natuurbeheersmaatregelen" zal uiteraard ook de impact op het betreffende Natura 2000-gebied meegenomen worden en de potentie voor compensatie van eventuele andere projecten met een impact op het Natura 2000-gebied.

VLAAMS GEWEST

p. 25-26

6.2 Kabels en pijpleidingen, energie-opwekking en -opslag

p. 23

Gaat er op termijn een hoge verbinding nodig zijn tussen Oostende en Zeebrugge? Dan heeft dit effect op landzijde en zal dat ruimtelijke impact hebben op land.

ANTWOORD

De keuzemogelijkheid m.b.t. een hoge verbinding Oostende-Zeebrugge blijft open, maar het MRP neemt hier geen beslissingen. Het is zo ontworpen dat er geen voorafname op deze keuzemogelijkheid gedaan wordt.

p. 23

Tekst: *“Er wordt een concrete zone voor concessie-aanvragen voor energie-opslag (waterkracht) aangeduid voor de kust van Blankenberge-De Haan. In deze zone kan een concessie verkregen worden voor een energie-atol voor maximaal 1/3 van de aangewezen zone (zie kaart).”*

Op de bijgevoegde kaart op p.25 staat een tweede reservatiezone. Deze ruimtelijke beleids optie dient aangepast aan deze situatie.

Er wordt echter ook geen inzicht gegeven in welke invloed de mogelijke eilanden kunnen uitoefenen op het scheepvaartverkeer dat zich in de nabije omgeving bevindt. Het gaat hierbij onder andere om de gevolgen voor het scheepvaartverkeer naar veiligheid toe.

In het kader van de kustveiligheid / zeewering zijn de zones voorzien voor energie-atollen een bezorgdheid.

In het voorstel van marien ruimtelijk plan is in bijlage 2 een concrete zone voor concessie-aanvragen voor energie-opslag (waterkracht) aangeduid voor de kust van Blankenberge-De Haan. In deze zone kan een concessie verkregen worden voor een energie-atol voor maximaal 1/3 van de aangewezen zone. Het energie-atol kan naast energie-opslag gecombineerd worden met natuurontwikkeling. Er wordt tevens in een mogelijkheid voorzien voor toeristen om aan te meren. In dat kader kan een informatief bezoekerscentrum worden aangelegd. Het energie-atol kan betreden worden op de kruin, de stranden blijven ontoegankelijk.

Bovendien werd in het ontwerp-KB ook een tweede zone voor een energie-atol ten oosten van de haven van Zeebrugge opgenomen. De locatie ten oosten van de haven van Zeebrugge werd uit de ECOREM-studie overgenomen.

De resultaten van recent onderzoek dat gebeurd is in het kader van het project Vlaamse Baaien tonen aan dat de concessiezones voor de twee energie-atollen belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de uitoefening van de Vlaamse bevoegdheden indien onvoldoende rekening wordt gehouden met de mogelijke effecten van constructies op de toegankelijkheid van de haven Zeebrugge en op de kustverdediging. Bij doorrekening van verschillende scenario's blijkt dat een atolconstructie in de voorgestelde zones in het merendeel van de gevallen een significante impact heeft op de stromingssnelheden en –patronen. Het is moeilijk voorspelbaar welke morfologische veranderingen dit met zich zal meebrengen, en wat de uiteindelijke impact zal zijn op de scheepvaart, de toegankelijkheid van de haven van Zeebrugge en de kustveiligheid. Om die reden sluit de Vlaamse regering zich aan bij de vraag van de Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart om eerst een zeer grondige project-MER uit te voeren vooraleer daadwerkelijk tot de oprichting van een energie-atol op de aangeduide locaties wordt besloten. Alle mogelijke effecten op onder andere de scheepvaart, de toegankelijkheid van de haven van Zeebrugge (o.a. stroomsnelheden) en de kustveiligheid dienen daarbij in beeld te worden gebracht. Langs Vlaamse zijde zal dergelijk onderzoek gebeuren in het kader van het project Vlaamse Baaien. Er wordt voorgesteld dat hierover kennisuitwisseling zal gebeuren tussen de Vlaamse en federale overheid.

ANTWOORD

De ruimtelijke beleidsoptie wordt tekstueel aangepast aan de keuze om twee reservatiezones te voorzien.

Zie ook antwoord op bijdrage haven Antwerpen binnen dit compilatiedocument en op bijdrage Vlaams Gewest, binnen het 'compilatiedocument algemene commentaren'.

p. 23-24

Tekst: *“Als aanlandingspunten worden Zeebrugge en Oostende (Slijkens) geselecteerd. Hier komen de elektriciteitskabels aan land en wordt de opgewekte energie verder verspreid over België. De aanlandingsinfrastructuur dient zo goed mogelijk ruimtelijk ingepast te worden.”*

Het aanlandingspunt Oostende (Slijkens) wordt hier weerhouden. Dit aanlandingspunt sluit echter niet aan op de preferentiële zone voor kabels en leidingen. Dit is bijgevolg tegenstrijdig.

In Oostende komt een leiding toe van 1 off-shorepark. Maar er rijzen hierbij nog een aantal vragen: Is het de bedoeling dat ook andere parken, of een stopcontact, naar hier worden afgeleid? Kan het onshore-elektriciteitsgrid vanuit Oostende dit aan? Met het project Stevin (vanuit Zeebrugge) zouden alle andere off-shore-parken (en eventuele energie-atollen) via Zeebrugge met het onshore-grid verbonden moeten worden. Slijkens is dus wel een aanlandingspunt (bestaand), maar kan misschien niet uitbreiden. Dit wordt best verduidelijkt in de tekst (en eventueel op de kaart).

ANTWOORD

De preferentiële zone voor kabels en leidingen wordt aangepast aan het aanlandingspunt.

De aanlandingspunten Zeebrugge en Oostende zijn binnen het MRP geselecteerd op basis van een mix van de bestaande en de geplande situatie, zoals meegedeeld door de bevoegde overheidsdiensten. Andere beleidsdomeinen dienen de keuzes te maken m.b.t. het toekomstige gebruik van beide preferentiële zones, binnen de krijtlijnen van het MRP. Ter herinnering: afwijkingen t.a.v. deze zones kunnen toegestaan worden, mits voldoende gemotiveerde dwingende redenen (art. 8, §8 KB MRP).

EDORA

p.2

3 Extension ou nouvelle zone : urgence

Aujourd'hui, c'est l'ensemble du secteur des énergies renouvelables qui est mis sous pression, sous l'effet combiné de la crise économique, et d'une attention accrue portée à notre facture énergétique. Dans le secteur offshore en particulier, les incertitudes créées par la remise en question du cadre de soutien à la production et par les retards pris dans les nécessaires renforcements du réseau électrique, ont pour effet de placer ce secteur dans une position particulièrement délicate. Dans ce contexte, et vu les délais de développement et de construction des projets offshore, il est primordial et **urgent de délimiter dès aujourd'hui les contours d'une nouvelle zone (ou d'une extension de la zone actuelle) pour le développement de l'énergie éolienne offshore,**

conformément aux plans et engagements pris en cette matière. Cette délimitation devrait être assortie d'une **fixation des objectifs de production** afin de d'assurer une certaine sécurité d'investissement aux candidats développeurs.

Pour mémoire, le Gouvernement Di Rupo, dans sa note de politique générale du 5 janvier 20122, s'est clairement engagé à « *décider quant à la délimitation d'une nouvelle zone pour l'éolien offshore* ».

Concernant la localisation et délimitation précise d'une zone ou extension de zone, il est clair que celles-ci devraient être décidées en concertation avec le secteur et l'ensemble des *stakeholders*, et qu'elle devra viser à une optimisation 'sociétale' (tenant compte des intérêts socio-économiques et impacts environnementaux, notamment). Cette zone à délimiter devra cependant rendre possible **l'atteinte des objectifs fixés dans le cadre du 'Printemps de l'Environnement' à l'horizon post-2020, à savoir 3800MW d'éolien offshore** (chiffre également utilisé dans le rapport de la Commission Energie 20303).

Rappelons également que dans le cadre du développement d'un **scénario énergétique à l'horizon 2050**, en ligne avec les initiatives européennes (European Energy Roadmap), la Belgique coordonne 2 études dont les calculs et simulations tablent sur différentes évaluations du potentiel technique du plateau continental belge en termes de production offshore, issues de l'étude OPTIEP4 :

- Dans la première étude ('Roadmap 2050'5), les consultants se basent sur l'étude OPTIEP qui identifie un potentiel technique de **12,6 à 16,8 GW** (soit 50 à 54 TWh de production par an).
- La deuxième étude ('Backcasting 2050'6) prend également l'étude OPTIEP comme référence, tout en considérant plus de contraintes, et tablent sur un potentiel plus limité, de **8GW**.

ANTWOORD

Le PAEM est axé sur "une production d'énergie offshore durable, assortie d'une exploitation maximale des différentes formes compatibles d'énergie « verte » et de choix de sites ayant un impact minimal. C'est pourquoi on prévoit également de l'espace, outre pour la production d'énergie, pour le stockage et le transport d'énergie : « De l'espace est prévu pour le stockage de l'énergie et pour une zone de concession afférente à une prise de courant en mer. Les connexions s'effectueront efficacement. L'utilisation multiple de l'espace sera encouragée là où cela s'avèrera possible. » (voir vision à l'annexe 2, « 6.2 Câbles et pipelines, production et stockage d'énergie »). Cette vision est censée contribuer à la réalisation des objectifs prévus sur la base de la réglementation internationale et nationale et après concertation avec les parties prenantes :

- En matière de production d'énergie renouvelable et durable, l'objectif consiste à prévoir au moins 2000 MW de capacité en mer ;
- Par ailleurs, le présent plan d'aménagement des espaces marins vise à ce que tous les projets actuels connus en matière de production d'énergie éolienne dans la zone dédiée à l'énergie renouvelable soient opérationnels d'ici à 2019. (voir objectifs à l'annexe 2, « 5. Objectifs et indicateurs économiques, sociaux, environnementaux et de sécurité »).

Dans les six prochaines années, on mettra donc sur l'opérationnalisation complète de la zone de concession déjà prévue, sur l'utilisation plus intensive de cette zone pour des projets d'énergie renouvelable (utilisation multiple de l'espace) et sur le développement de l'infrastructure d'appui. Aucune nouvelle zone n'est désignée dans le présent PAEM.

p. 3

5 Développement du réseau électrique et stockage

Un des enjeux cruciaux du développement de la production d'énergie renouvelable offshore est bien entendu de pouvoir compter sur un réseau électrique adapté, afin de pouvoir connecter les parcs

entre eux et à la terre, et transporter l'électricité produite. Il convient également, à moyen terme, de mettre tout en oeuvre afin **d'éviter toute forme d'effacement de la production d'électricité renouvelable on- ou offshore, dans un souci d'optimisation du bénéfice socio-économique de la production renouvelable.**

Une importante concertation est en cours depuis 2010, avec forte implication de la Belgique, afin de coordonner les initiatives des pays de la Mer du Nord pour le développement d'un 'réseau offshore'. Il s'agit du '**North Sea Countries Offshore Grid Initiative**' (NSCOGI), dont le 'Memorandum of Understanding'7 a été signé le 3 décembre 2010. Un des objectifs de cette initiative est de déterminer la meilleure configuration d'un réseau électrique offshore, dont il conviendra de tenir compte dans la détermination d'un MSP belge, au delà des projets de développement connus dans le cadre des projets existants ou chez ELIA.

EDORA estime que **la Belgique doit poursuivre dans son rôle de coordinateur** des travaux afin d'enregistrer le plus rapidement possible des résultats probants en termes de coordination de la gestion de ce projet qui constitue une priorité européenne de « l'infrastructure package » de la Commission européenne. Par ailleurs, il est capital que ce développement en mer du Nord tienne compte des objectifs belges d'ici à 2030 (3800MW) ainsi que de la localisation potentielle des parcs qui s'installeront dans la décennie à venir. Les travaux en cours dans la détermination d'une nouvelle zone offshore belge devront ainsi alimenter ceux du NSCOGI.

Par ailleurs, il convient de pousser plus avant les investigations sur la faisabilité technique, environnementale et financière de tout projet d'infrastructure visant à intégrer au mieux la production d'électricité en mer, telles que des techniques de stockage.

RÉPONSE

Le PAEM tient compte au maximum du développement d'un réseau transfrontalier de transport d'électricité. A cet effet, le PAEM prévoit notamment des corridors pour les câbles d'électricité ainsi que l'espace nécessaire pour la « prise de courant en mer ».

La politique visant à développer un tel réseau a un impact sur le PAEM, mais celle-ci est essentiellement menée dans le cadre de la politique d'énergie. Le Secrétaire d'Etat à l'Energie est compétent en la matière.

p. 4

6 Multi-fonctionnalité

La production d'énergie éolienne offshore constitue une technologie éprouvée, dans laquelle la Belgique a montré un réel leadership à l'échelle européenne. Cela n'enlève en rien l'intérêt de prévoir, dans la zone actuelle réservée à l'offshore et dans la future zone de développement offshore post 2020, la possibilité de **développer d'autres formes de production d'énergie renouvelables**, qu'elles soient au stade expérimental ou industriel, telle l'énergie des vagues, ou la technique hydraulienne. Un projet de production d'électricité à partir de l'énergie des vagues est actuellement en cours avec l'entreprise Electrawinds et l'Université de Gand (projet FLANSEA).

RÉPONSE

Le développement d'autres formes de production d'énergie renouvelable est prévu explicitement dans le PAEM, voir à cet égard l'article 8 AR PAEM.

p. 4

7 Importance d'une coordination onshore-offshore

Enfin, l'expérience montre qu'une **coordination avec le niveau régional** est indispensable à tout développement d'activités en mer, et notamment pour s'assurer du bon développement des infrastructures électriques nécessaires au raccordement onshore.

En 2011, dans la région côtière, 27 projets d'énergie verte totalisant 114 MW ont été connectés au réseau, mais conditionnés à des contraintes strictes. Tant que le projet Stevin n'est pas réalisé (Elia parle maintenant de fin 2015), il y a un problème de capacité pour le raccordement non seulement pour le développement de parcs éoliens offshore, mais aussi pour les projets d'énergie renouvelable dans la région côtière. Dans le cadre des objectifs 2030 et 2050, il est donc très important de veiller à une **bonne coordination et planification des travaux d'infrastructure** devant permettre le développement des activités **offshore ET onshore**.

RÉPONSE

Le PAEM a tenu compte au maximum des aspects spatiaux de la coordination entre les autorités compétentes fédérales et flamandes au niveau de la politique d'énergie (notamment en ce qui concerne les lieux d'atterrissage des câbles électriques). Cependant, l'essentiel de cette coordination se déroule au niveau de la politique d'énergie, pour laquelle le Secrétaire d'Etat à l'Energie est compétent au niveau fédéral.

BELGIAN OFFSHORE PLATFORM

p. 2-3

2. Ruimte voor toekomstige ontwikkeling

Momenteel zijn er een aantal factoren die de toekomstige ontwikkeling van offshore wind energie in België kunnen vertragen of ontmoedigen.

De **financiële steun** voor offshore wind staat sinds een aantal jaren onder druk. De voorgestelde hervorming wordt in het najaar door de federale regering beslist en zal de economische haalbaarheid van deze kapitaalsintensieve activiteit maken of kraken.

Het **transportnet** dient dringend versterkt te worden om de elektriciteit van de projecten in ontwikkeling (Norther, Rentel, Seastar en Mermaid) te kunnen aansluiten en tot bij de burgers en de bedrijven te brengen.

Een van de belangrijkste pijlers voor de groei van offshore windenergie is echter ook -en vooral- het voorzien van **ruimte op zee voor offshore windenergie in de Belgische zeegebieden**. Met de beperkte beschikbare oppervlakte van de Belgische Noordzee en de intense en mogelijks conflicterende activiteiten in de Noordzee, is het belangrijk reeds **nu de nodige ruimte te voorzien voor hernieuwbare energie op zee na 2020**.

Het huidige voorliggend marien ruimtelijk plan voorziet geen nieuwe zone voor de verdere ontwikkeling van offshore windenergie in de Belgische zeegebieden.

Om ook na 2020 extra windcapaciteit op zee te kunnen ontwikkelen, is het belangrijk nu reeds de ruimte te reserveren in het marien ruimtelijk plan.

Het engagement om een tweede zone voor windmolenparken te voorzien is overigens door de federale regering zelf (Algemene Beleidsnota Energie van 5 januari 2012) bevestigd¹ bij monde van staatssecretaris Wathelet voor de Kamer:

“Op basis van een duurzame-ontwikkelingseffectbeoordeling en een aanpassing van het bestaande subsidiemodel voor hernieuwbare energie in de Noordzee zal de regering een beslissing nemen over de afbakening van een nieuw gebied voor windenergie in de Noordzee.”

Om de Belgische **post-2020 doelstelling van 3800 MW offshore windenergie** te halen, overeengekomen tijdens de “Lente van het Leefmilieu” en ook terug te vinden in het rapport van de Commissie 20302, is het onontbeerlijk om de ruimte op zee nu reeds te reserveren, teneinde de post 2020 duurzame energiebevoorrading tijdig te kunnen voorbereiden.

3. Conclusie

Het Marien Ruimtelijk Plan (MRP) heeft de ambitie een *“toekomstgericht en pro-actief Noordzeebeleid uit te stippelen... en stelt een langetermijnvisie voor”*³ i

Echter,

Gezien het **toekomstgerichte karakter van het Marien Ruimtelijk Plan**;

Gezien de **verbintenissen van de federale regering inzake de post 2020 doelstelling** en de bijdrage van offshore windenergie (tot 3800 MW) hierin;

Gezien de **nood aan meer energiebevoorradingszekerheid**;

vraagt het BOP om

- in het Marien Ruimtelijk Plan de nodige **ruimte te voorzien voor de toekomstige groei van offshore wind**;
- het **Marien Ruimtelijk Plan** in dat deelaspect te **herzien**; en
- in overleg met de zeegebruikers en de overheden actief op zee, **een of meerdere nieuwe zones af te bakenen voor de toekomstige ontwikkeling van offshore wind**.

ANTWOORD

De overheidsfinanciering van de offshore ontwikkeling van hernieuwbare energie vormt niet het onderwerp van dit MRP.

Zie ook antwoord op bijdrage Edora in het voorliggende compilatiedocument.

FRDO

2.2 Specifieke opmerkingen

Opmerkingen inzake hernieuwbare energie

[7] De FRDO heeft in diverse adviezen en fora de noodzaak onderstreept van een transitie naar een koolstofarme maatschappij. Dit impliceert drastische veranderingen in onze manier van produceren en consumeren. Inzetten op energie-efficiëntie en hernieuwbare energie is daar een wezenlijk aspect van, en in dit kader heeft de FRDO dan ook steeds de rol onderstreept van de ontwikkeling van o.a. off-shore windenergie. Zo vroeg de raad in zijn advies over het herstelbeleid van de federale regering specifiek voor wat de offshore windmolenparken betreft *“naast een waarborg van de overheid voor leningen aan dergelijke projecten die voldoende kredietwaardig zijn, ook een spoedprocedure wat de*

noodzakelijke vergunningen betreft. Het op korte termijn verwezenlijken van deze projecten is immers belangrijk om economische en sociale redenen, en beantwoordt aan de engagementen die ons land op het vlak van hernieuwbare energie aanging (13% hernieuwbare energie tegen 2020). In dit kader vraagt de FRDO de overheid ook garanties en faciliteiten te bieden waar het gaat om de koppeling 96 van het Noordzeewindenergienet aan het inlandse distributienet.” 2

[8] In dit licht erkent de raad de in het MRP vermelde ruimtevoorziening voor windmolens, de doelstelling om tegen 2020 minimum 2000 MW aan geïnstalleerd vermogen te hebben in deze zone, evenals de plaatsing van het “stopcontact” op zee voor de realisatie van het Belgian Offshore Grid. Het is belangrijk dat dit laatste op een kosten-efficiënte manier gebeurt, en met een ruime toegankelijkheid.

[9] De eventuele opslag van energie via een energie-atol, die nu door het MRP mogelijk wordt gemaakt, is volgens de FRDO eveneens een belangrijk element gezien dit kan bijdragen tot de technische efficiëntie van stroomwinning via windenergie. Bij de ontwikkeling ervan, dient men evenwel zorgvuldig de impact ervan te bekijken in andere domeinen – zowel milieu, visserij, toerisme als scheepvaart. Er is zowel aandacht nodig voor eventuele negatieve effecten (erosie, aanslibbing, zeestromingen, beperking visgebieden, hinder scheepvaartroutes ...) als voor mogelijke complementaire functies. Andere randvoorwaarden zijn het beheersen van de kostprijs van de elektriciteit voor afnemers en de open toekenningsvoorwaarden voor de constructie van een dergelijk atol.

ANTWOORD

De kostenefficiënte manier om het ‘Belgian Offshore Grid’ te bouwen en te exploiteren zal door de netbeheerder en andere betrokken partijen nagestreefd worden. De voorgeschreven procedures (o.a. milieuvergunningsprocedure) zullen mee het raamwerk vormen waarbinnen de kostenefficiëntie nagestreefd kan worden.

De vraag tot toegankelijkheid van de ‘Belgian Offshore Grid’ is begrijpelijk, maar vormt niet het onderwerp van het MRP.

De bouw en de exploitatie van het energie-atol is onderworpen aan verschillende procedures (concessie, milieuvergunning, etc.), waarbinnen de potentiële negatieve effecten beoordeeld zullen worden, teneinde deze te voorkomen of in te perken. Ook voor het energie-atol zal kostenefficiëntie nagestreefd worden door de projectontwikkelaars.

ZEEBRUGGE

p. 1

- De afbakening van de zone voor de installaties voor transport van energie (stopcontact op zee) is aan te passen en te beperken tot de vormuitsparing aan de westzijde van de zone voor opwekking van hernieuwbare energie (zone voor windmolens). (zie bijlage 1, schets kaart 1 en 2)

ANTWOORD

De zone wordt ingeperkt, aangezien meer duidelijkheid bestaat over de concrete locatie voor het stopcontact op zee.

p. 1

- De afbakening aan de noordzijde van de zone voor windmolens is aan te passen waarbij de concessie toegekend op 20 juli 2012 aan MERMAID te wijzigen is wegens nadelige impact op de scheepvaartroutes (deze concessie werd toegekend zonder MER, de zone voor windmolens is eveneens vastgesteld zonder MER).

ANTWOORD

De wederzijdse impact tussen de zone voor de toekenning van concessies voor hernieuwbare energieproductie en de scheepvaartroutes wordt aangepakt door de versterking van het statuut van een aantal scheepvaartroutes, door een betere samenwerking tussen de verschillende bevoegde overheidsdiensten en door inclusie van nautische maatregelen binnen de verschillende vergunningen (o.a. de mariene milieumachtiging en –vergunning). Dit moet onzes inziens volstaan om beide activiteiten vlot en met een beperkt risico samen te kunnen laten plaatsvinden in de Belgische zeegebieden.

p. 1

- De naastgelegen scheepvaartroute aan de west- en noordzijde van de zone voor windmolens is aan te passen maximaal aansluitend aan de veiligheidszone van de zone voor hernieuwbare energie. Deze route is eveneens expliciet te vermelden en op te nemen in de tekst en de figuren van de ruimtelijke structuurvisie en is voor te stellen als IMO scheepvaartroute. (zie bijlage 1, schets kaart 3)

ANTWOORD

De scheepvaartroutes aan west- en noordzijde worden maximaal aangesloten op de veiligheidszone voor hernieuwbare energie. Tekstueel wordt dit opgenomen in artikel 9, §1, 15°, op de kaart is de verkeersstroom aangeduid via een brede lijn, zonder dat dit per se de uiterste contouren zijn. Dit maakt dat het schepen toegelaten is om, met respect van de voorgeschreven veiligheidsafstanden en andere voorschriften, gebruik te maken van hun recht van vrije scheepvaart en dus hun traject maximaal aan te sluiten op de veiligheidszone voor hernieuwbare energie.

De route wordt niet opgenomen in de tekst en figuren van de ruimtelijke structuurvisie, omdat deze cruciale verbinding, die behouden moet blijven, meer flexibel is dan de verbindingen die wel in de tekst en in de figuren van de ruimtelijke structuurvisie aangegeven zijn.

Er wordt ook gewezen op de actie, opgenomen in bijlage 3, m.b.t. het eventueel bijkomend aanduiden van IMO-routes. Dit zal in overleg met de betrokken sectoren gebeuren.

p. 7 (bijlage 2)

-Blz. 24 Linkerkolom, tweede alinea, zone voor energie-opslag . Er moet melding gemaakt worden van twee potentiële zones voor energieopslag. De zone ten oosten van de haven van Zeebrugge is toe te voegen.

-Blz. 25 Synthese van de ruimtelijke beleidsopties, zevende itembolletje: Er moet melding gemaakt worden van twee potentiële zones voor energieopslag. De zone ten oosten van de haven van Zeebrugge is toe te voegen.

ANTWOORD

Dit wordt meegenomen.

p. 1 (tweede bijdrage Zeebrugge)

In het kader van de openbare raadpleging Ontwerp Koninklijk Besluit Marien Ruimtelijk Plan (MRP) en in toevoeging van het schrijven ref. IV/S.12.b-PS/ND10017 d.d. 30 augustus 2013 maak ik u hierbij de volgende bijkomende opmerking over:

Lopend onderzoek en studiewerk, deels in opdracht van het Vlaams Gewest, deels in onze opdracht, versterkt het inzicht dat de morfologische gevolgen van de realisatie van eilanden of andere constructies in zee zeer groot kunnen zijn.

Wat het Vlaams Gewest betreft, gaat het met name onder andere over onderzoek in het kader van het project Vlaamse Baaien. Wat onszelf betreft gaat het onder meer over lopend onderzoek naar de mogelijkheden voor binnenvaart via de kust.

Een ondoordachte inplanting van dergelijke constructies zou nefaste gevolgen kunnen hebben voor stromingspatronen, en in afgeleide orde voor sedimenttransport en alles wat daarmee te maken heeft. Een goed gekozen inplanting daarentegen zou juist in positieve zin kunnen bijdragen tot de realisatie van verschillende doelstellingen tegelijkertijd.

Daarom menen we dat de aanduiding van de mogelijke locaties voor een energie-atol wellicht voorbarig is. We pleiten er bijgevolg voor om dit in het huidige stadium open te laten, en de resultaten van voorbereidend morfologisch onderzoek kunnen op die manier meegenomen worden bij de definitieve bepaling van de gewenste locatie(s) voor dergelijke constructies.

ANTWOORD

Er wordt verwezen naar het antwoord op een ander onderdeel van de bijdrage van haven Zeebrugge in het voorliggende compilatiedocument.

BRUGGE

p. 9-10

7. Adviezen

Leefmilieu: ongunstig

Niettegenstaande er ook een aanlandingspunt wordt voorzien in Oostende (evenwel zonder concessiezone voor interconnectorleiding) kan men er vanuit gaan dat in de toekomst geplande kabels en leidingen vooral en grotendeels zullen aanlanden in Zeebrugge.

Door het Stevin-project en daarbij horende beschikbare capaciteit wil men van het strand van Zeebrugge één van de belangrijkste aanlandingspunten maken voor kabels en interconnectorleidingen (zie Federaal Ontwikkelingsplan 2010-2020 opgesteld door Elia).

Het spreekt voor zich dat bij een toenemend aantal kabels (elektriciteitskabels, gasleidingen, telecommunicatiekabels) de mogelijkheid op het optreden van (cumulatieve) effecten, o.a. t.h.v. de strandzone in Zeebrugge, ten gevolge van elektromagnetische velden sterk zal toenemen.

In het voorliggende MER wordt niks vermeld over de effecten t.h.v. de strandzone in Zeebrugge- deze effecten dienen bijkomend te worden onderzocht- welke ruimtelijke gevolgen zal het MRP hebben voor het recreatief gebruik van het strand t.h.v. de kabels- moet er een zone t.b.v. de leidingen worden afgezonderd, welke maatregelen dienen te worden genomen om (cumulatieve) effecten max. te voorkomen.

Men dient zich hier dan ook de vraag te stellen of het gebruik van het strand in Zeebrugge als ontspanningsruimte ruimtelijk nog verenigbaar zal zijn met deze toekomstige geplande ontwikkelingen – dit werd niet onderzocht, zijn er geen alternatieven mogelijk (bijvoorbeeld aanlanden in havengebied).

De voorziene havenuitbreiding (volgens plan wordt een uitbreidingszone voorzien rondom de haven – ook ten westen (met inname van de strandzone) en ten oosten van het bestaande havengebied) zal een impact hebben op de leefbaarheid in Zeebrugge – hieromtrent werd niks vermeld in het MER- wat zal de impact zijn op de leefbaarheid in Zeebrugge (geluidsimpact,...).

Is een verdere uitbreiding van de haven nog ruimtelijk verenigbaar met zijn woonomgeving, recreatiezone,...

Het ontwerp MRP dient derhalve ongunstig geadviseerd.

Het volledige advies van de dienst Leefmilieu dient te worden bijgevoegd.

Mobiliteitscel:

Geen mobiliteitsmaterie, de Mobiliteitscel volgt het advies van de dienst Leefmilieu.

Het zou aangewezen zijn dat voor de beoordeling door het College ook het standpunt van MBZ toegevoegd is aan het dossier.

Bemerking dienst Ruimtelijke Ordening:

Er werd inmiddels contact opgenomen met MBZ. Er wordt door hen gewerkt aan een advies, dit handelt vnl. over de vaarroutes in nabijheid van windmolenparken e.d.

p. 11-12

8.1 kabels en leidingen

Op kaart 2-energie, kabels en pijpleidingen (bijlage 4) wordt een concessiezone voorzien voor de electriciteitskabel naar Groot-Brittannië. Deze kabel heeft als aanlandingspunt Zeebrugge, een alternatieve aanlandingsplaats bv. in Oostende wordt niet open gelaten. Hiermee wordt het huidige NEMO-project verankerd in een federaal plan. Er wordt benadrukt dat er tot op heden een procedure lopende is bij de Raad van State waarin de Stad Brugge de vernietiging vraagt van het gewestelijk RUP hoogspanningsleiding Zomergem-Zeebrugge én het plan-MER. Er wordt o.a. betwist of de inplanting van het convertorstation Nemo ter hoogte van de Veerbootstraat in Zeebrugge de meest geschikte locatie is omwille van o.a. visuele hinder. Het voorliggende MRP wordt ongunstig geadviseerd m.b.t. dit onderdeel.

Niettemin wordt er ook een aanlandingspunt voorzien in Oostende (evenwel zonder concessiezone voor interconnectorleiding) kan men er vanuit gaan dat in de toekomst geplande kabels en leidingen vooral en grotendeels zullen aanlanden in Zeebrugge.

Door het Stevin-project en daarbij horende beschikbare capaciteit wil men van het strand van Zeebrugge één van de belangrijkste aanlandingspunten maken voor kabels en interconnectorleidingen (zie Federaal Ontwikkelingsplan 2010-2020 opgesteld door Elia).

Het spreekt voor zich dat bij een toenemend aantal kabels (elektriciteitskabels, gasleidingen, telecomunicatiekabels) de mogelijkheid op het optreden van (cumulatieve) effecten, o.a. t.h.v. de strandzone in Zeebrugge, ten gevolge van elektromagnetische velden sterk zal toenemen.

Binnen het plan-MER wordt op pagina 106 (onderdeel productie van elektromagnetische velden) vermeld dat het studiegebied enkel het Belgische deel van de Noordzee betreft.

Er wordt niks vermeld over de effecten t.h.v. de strandzone in Zeebrugge- deze effecten dienen bijkomend te worden onderzocht- welke ruimtelijke gevolgen zal het MRP hebben voor het recreatief gebruik van het strand t.h.v. de kabels- moet er een zone t.b.v. de leidingen worden afgezonderd, welke maatregelen dienen te worden genomen om (cumulatieve) effecten max. te voorkomen.

Men dient zich hier dan ook de vraag te stellen of het gebruik van het strand in Zeebrugge als ontspanningsruimte ruimtelijk nog verenigbaar zal zijn met deze toekomstige geplande ontwikkelingen – dit werd niet onderzocht, zijn er geen alternatieven mogelijk (bijvoorbeeld aanlanden in havengebied).

ANTWOORD

De keuze voor Zeebrugge als een van de belangrijkste aanlandingspunten voor kabels en leidingen vloeit voort uit keuzes binnen het beleidsdomein energie. Dit valt op federaal niveau onder de politieke bevoegdheid van de staatssecretaris voor Energie en wordt aangestuurd door Elia. De voorziening van ruimte voor het Nemo-project vormt geen voorafname op de lopende procedure bij de Raad van State, aangezien ook een aanlandingscorridor opgenomen is richting haven Oostende.

Het MRP voorziet ruimte om de keuzes binnen dit beleidsdomein te kunnen realiseren, maar heeft de duidelijke intentie om dit ruimtegebruik te combineren met andere functies, zoals het recreatief gebruik van de stranden.

Hierbij dient wel gesteld te worden dat met de ruimtelijke ordening op land, inclusief de stranden aan de landzijde van de basislijn, zoveel als mogelijk rekening gehouden is, maar dat het MRP geen betrekking heeft daarop.

Er dient ten laatste nog vermeld te worden dat het voorzien van ruimte binnen het MRP niet betekent dat de benodigde concessies en vergunningen al verleend zijn. Deze procedures moeten nog gevolgd worden.

p. 11

3. Ter hoogte van Wenduine-De Haan wordt een zone afgebakend voor (mogelijke) aanleg van een "energie-atol", waar golfslagenergie kan of elektrisch gegenereerde waterkracht (art. 8 §5) opgewekt worden. Het betreft een zone van 8,5 km breed, 2,5 tot 6,5 km in zee). De aangeduide zone mag voor maximaal 1/3 ingericht worden voor de bedoelde bestemming. De zone voor het energie-atol valt niet binnen het gezichtsveld van het strand van Zeebrugge.

Bemerking DRO: uit het plan-MER en de kaartenbundel blijkt echter dat een energie-atol ten noordoosten van Zeebrugge wel degelijk onderzocht wordt.

p. 12

8.4 energie-atol

Binnen het plan-MER wordt vermeld dat alternatief 1 gelijk is aan het resulterende MRP. Binnen dit plan wordt een zone voor energie-atol voorzien ten noordoosten van Zeebrugge. In bijlage 2 wordt op p.25 (synthese van de ruimtelijke beleidsopties) enkel een energie-atol voor de kust van Blankenberge-De Haan vermeld. Op de kaart p. 27 is de zone ten noordoosten van de haven van Zeebrugge echter ook aangeduid en ook in de tekst wordt vermeld dat mogelijkheden onderzocht worden voor een energie-atol ter hoogte van Zeebrugge, aansluitend bij de havenuitbreiding (én de mogelijke aanleg van een 'strandmeer' voor de kust van Knokke-Heist). Het energie-atol zou een oppervlakte van ca. 265 ha beslaan. Er wordt gevraagd ook in de synthesesetekst p. 25 (bijlage 2) de locatie ten noordoosten van Zeebrugge op te nemen. Ruimtelijke implicaties van dergelijk energie-atol zijn op heden moeilijk in te schatten. Momenteel worden studies opgemaakt waarin een energie-atol ten noordoosten van Zeebrugge onderzocht wordt. Pas als deze studies afgerond zijn, kan ten gronde advies uitgebracht worden over dit onderdeel.

ANTWOORD

Dit wordt aangepast, want er zijn wel degelijk twee zones voorzien voor energie-atollen (Wenduine-De Haan en ten NO van Zeebrugge).

UK – MMO

p. 2

Cables

The BMSP should clearly define the term „cables“. Cables may be „power“ cables used for transmitting electricity from renewable energy installations or „telecommunications“ cables. It is important to make the distinction. Under Art. 87 of the UNCLOS, operators have a right to lay telecom cables as a fundamental right of the high seas which has implications for trans-boundary assessments. In UK seas telecommunication cables only require a licence for the section that falls within territorial waters (i.e. within 12nm). By contrast, power cables might require a licence outside of territorial waters.

Corridors are proposed to accommodate cable and pipeline structures, this reflects the approach adopted in other North Sea countries including Germany. We would be concerned to ensure that corridors are planned in such a way that any grid connections to the UK can be „future-proofed“. The cost of cable connections for offshore wind can comprise a sizeable proportion of the overall cost of the wind farm. Cable corridors located in the „wrong place“ might result in costs associated with re-routing that make renewable energy projects no longer economically viable. We note that strictly delineated corridors might sterilise the seabed (to other uses of the sea) and might preclude co-location opportunities.

ANTWOORD

The Marine Spatial Plan (MSP) preserves the right to install electricity and telecommunication cables, in accordance with UNCLOS('constitution of the sea), including transboundary.

The designation of corridors inscribes within the preservation of the aforementioned right. In case there are sufficiently motivated arguments, exceptions may be allowed by the competent ministers (art. 8, §8 Royal Decree MSP).

The corridors have been plotted in the MSP so that all cable connections with the United Kingdom can be made in a logical way. This is also based on the cable concentrations that exist so far in the Belgian marine waters, without MSP.

.p. 2-3

Renewable Energy

It appears based on information presented in the EIR-Plan for the draft Marine Spatial Plan (Part 1 Non-technical summary; prepared by Arcadis) and draft BMSP that there is a target at sea of a capacity of at least 2,000MW of renewable energy. Assuming the 2,000MW was generated from offshore wind farms only this could, depending on the size of turbines deployed, result in between about 200-555 turbines (assuming ratings of 3.6-10MW) in the Belgian part of the North Sea. If proposals for renewable energy are progressed, it will be important to ensure the potential cumulative effects with wind farms already constructed and planned in both the Belgian North Sea and adjacent North Sea countries are adequately assessed through, for example, project-level EIA and HRA.

ANTWOORD

The cumulative effects have been taken into account in the environmental impact assessment as regards this MSP and will also be considered in the environmental impact assessment at project level. This goes for the projects that haven't been permitted yet, but also for the permitted projects.

Whilst it is for the Belgian government to determine policy within their own waters, we note the approach to access to fishing grounds. It appears that there will be no access for fishing within areas designated for renewable energy. This approach is different to that within the UK where fishing is precluded only under certain circumstances, e.g. when developers apply for safety zones around their wind farm (typically 500m during construction, 50m during operation). There is potential for these different approaches to be considered inconsistent by fishing interests using both Belgian and UK waters.

Offshore Grid

Reference is made to a European level offshore grid but no reference appears to be made to Belgian initiatives already underway. In order to achieve 2020 renewable energy targets, the North Sea Countries Offshore Grid Initiative (NSCOGI) was established to coordinate the development of an offshore pan-European grid of which the Benelux countries are a signatory. NSCOGI is reviewing grid implementation, economics, market regulation etc. There is also work underway on proposals to streamline planning and consenting.

We note the definitive statement on p.98 "By 2019 there will be an electricity connection with Great Britain". If this refers to the NSCOGI we suggest that is made clear. If it refers to something else, we suggest clarification is provided, including reference to dialogue or agreement between the UK and Belgian in support of such a proposal.

We suggest that reference could be made to the TEN-E Regulations (EU 347/2013) concerning guidelines for trans-European energy infrastructure which came into force on April 13. The EU TEN-E legislation identifies Projects of Common Interest (PCIs) i.e. trans-boundary projects including energy grid infrastructure. The PCI proposals aim to streamline permitting procedures for such infrastructure. Article 9 refers to a „one stop shop“ (whereby each MS appoints one competent authority). Article 10 sets out rules for transparency in decision making including the publication of a Manual setting out permitting procedures. Article 11 sets statutory time-frames for both pre-application and for determination stages.

ANTWOORD

The international and European regulation pertaining to the energy grid is applied.

The Belgian initiatives within that framework are mentioned in the MSP, as far as they have an immediate spatial impact.

The connection Belgium-United Kingdom relates to the Nemo-cable project.

PARTICULIER

p. 4-5

Windmolens.

De kabels om de gewonnen energie aan land te brengen en de verbinding met NEMO veroorzaken elektrische en magnetische velden. Een aantal soorten zoals haaien, roggen, bruinvissen, pladijs, grijze garnalen kunnen deze velden waarnemen. Sommige gebruiken het geomagnetische veld voor hun oriëntatie en tijdens hun migratie.

Deze effecten zijn momenteel niet goed in te schatten. De eigenschappen van deze kabels vormen een leemte in de kennis.

Wordt daar verder onderzoek over gedaan? Zal het gebruik van DC technologie, bipolair systeem toegepast worden? Met andere woorden toch iets om over na te denken. Hoogspanningskabels en pylonen waren 30 jaar geleden ook onschadelijk!

Het is nog steeds onduidelijk in hoeverre de productiviteit van de vissen aangetrokken tot de artificiële structuren verhoogd dan wel verlaagt. Studies uit het buitenland wijzen op een vermindering van het visbestand in de omgeving van een boorplatform en een stijging dicht het boorplatform. Dus een verschuiving van het visbestand en geen toename.

Een voordeel of nadeel van windmolenparken is dat er artificiële riffen ontstaan die er normaal gezien niet zijn in onze zandige BNZ. Ze verhogen plaatselijk de biodiversiteit maar het zijn vooral niet inheemse soorten die een vast plaats aangeboden krijgen in onze anders zo zandige ondergrond.

Wat met de toename aan biodiversiteit rond de windmolens? Het merendeel ervan zijn niet inheemse soorten. Momenteel is het zelfs al zo erg dat nieuw ontdekte exoten verzwegen worden!

ANTWOORD

De Nemo-kabel maakt het onderwerp uit van een uitgebreide milieu-effectenvergunningsprocedure, waarbinnen de thema's die in deze bijdrage aangekaart worden, onderzocht worden. De minister van Noordzee zal in de uiteindelijke vergunning beslissen of en hoe daarmee rekening gehouden moet worden, o.m. op basis van verdere monitoring.

Hetzelfde geldt voor de windmolenparken, dewelke blijvend gemonitord worden.

NEDERLAND

p. 2

Zone voor hernieuwbare energie

De Zone voor hernieuwbare energie is gelegen tegen de Nederlandse EEZ, gedeeltelijk binnen het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer gebied en direct langs scheepvaartroutes zoals de Westpit. Scheepvaartverkeer naar en van de Nederlandse havens en Nederlandse vissers hebben om die redenen belang rond de vraagstukken van toegankelijkheid van het gebied, scheepvaartroutring en veiligheid.

- Rond de turbines geldt een veiligheidszone van 500 meter. In het MRP valt echter niet te lezen of en zo ja welke veiligheidszones worden gehanteerd vanaf de nabij gelegen scheepvaartroutes. Zowel Rijkswaterstaat, de Nederlandse Kustwacht als de KNVR vinden 500 meter onvoldoende en wijzen op de risico's. De Nederlandse overheid deelt die zorg en heeft in het kader van de voorbereidingen voor de structuurvisie voor Windenergie op Zee daarom afspraken gemaakt met de scheepvaartsector. Ik wil u uitnodigen om met ons te werken aan een veiligheidsbeleid dat ook in de ogen van de scheepvaart duidelijkheid biedt.

- De Permanente Commissie van Toezicht op de Scheepvaart wijst op de verwachte toename van scheepsbewegingen (bijlage). Op pagina 73 van bijlage 1 van het MRP staat beschreven dat er sprake zal zijn van 8.000 scheepsbewegingen per jaar vanuit de kust naar de windparken of omgekeerd. De Permanente Commissie adviseert om de mogelijkheden voor het vastleggen van punten voor de in- en uitvaart van windparken te bezien. Op de manier kan kruisend verkeer tussen bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer beter gescheiden worden. De Nederlandse overheid is van mening dat dit een belangrijke bijdrage kan leveren aan het veilige en vlotte verkeer en wij vernemen graag uw mening daarover. Tot slot zouden wij graag het effect van de extra scheepsbewegingen op de reguliere bewegingen voor de Scheldehavens en Nederlandse havens in beeld gebracht zien.

ANTWOORD

Qua veiligheidszone

De scheepvaart is als een belangrijke sector opgenomen in het MRP. De bestaande internationale en Europese regelgeving, alsook de goede gebruiken, worden uitgevoerd, en er wordt ruimte voorzien voor de verbeteringen (o.a. opnemen van routes en verkeersstromen in het KB, als aanvulling op de principiële vrijheid van scheepvaart).

In het Belgische deel van de Noordzee zijn de door de IMO vereiste veiligheidsafstanden van kracht. Een koninklijk besluit van 11 april 2012 bepaalt dat een veiligheidszone ingesteld wordt rond kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen voor de opwekking van energie uit o.a. winden in de zeegebieden onder Belgische rechtsbevoegdheid. Dit besluit heeft enkel betrekking op de toegang rondom en in de zone voor hernieuwbare energie en legt geen beperkingen op wat betreft de inplanting van het park. Vanaf de exploitatieperiode wordt een veiligheidszone van 500 m ingesteld vanaf de buitengrens van een park en individuele installaties. Voor een windmolen dient gerekend te worden vanaf de buitendiameter van de rotorbladen, voor een windmolenpark wordt gerekend vanaf coördinaten van de toegekende domeinconcessie. De veiligheidszone van 500 m geldt ook voor de totale Belgische zone voor hernieuwbare energie.

Er worden ook meerdere acties voorzien, in bijlage 3, om de scheepvaart blijvend te verbeteren binnen de Belgische zeegebieden. Hiervoor zal uiteraard ook overlegd worden met de buurlanden, waaronder Nederland.

Qua scheepsbewegingen

De mogelijkheid van in - en uitvaartpunten is interessant, wordt dus niet uitgesloten, maar wordt nu nog niet meegenomen. Dit wordt onderzocht en eventueel ingevoerd wanneer de volledige windmolenzone operationeel is.

SCHEEPVAART, LOZING BAGGERSPECIE EN HAVENONTWIKKELING
--

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 3

Kaarten op p 27, p 33, p 49: Wat zijn voorzorgsgebieden en waarvoor dienen ze?

ANTWOORD

Het “voorzorgsgebied” is gedefinieerd door artikel 1, 14° KB MRP.

HAVEN ANTWERPEN

p. 2-3

4. Inzake de scheepvaartroutes

Het is niet duidelijk of het voorstel om bijkomende scheepsroutes bij de IMO aan te melden voldoende garanties biedt op de nodige flexibiliteit om in de toekomst de optimale nautische toegankelijkheid van de (Schelde)havens te borgen. Optimale toegankelijkheid is namelijk geen statisch gegeven maar een blijvende, dynamische opdracht in functie van veranderende noden en inzichten. Illustratief is te verwijzen naar het Nederlandse voornemen waarvan het ontwerp MRP – weliswaar zonder duidelijke bronvermelding –

gewag maakt om het Oostgat te laten verzanden en het scheepvaartverkeer richting Westerschelde komende van het noorden een nieuwe route (Walvischstaart) te laten nemen (bijlage 1, blz. 155).

In elk geval doet dergelijk voorstel binnen een federaal marien ruimtelijk plan vragen rijzen naar de bevoegdheden van de Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart.

ANTWOORD

Qua flexibiliteit

De MRP-procedure is cyclisch, m.n. om de zes jaar volgt sowieso een evaluatie en herziening en tussentijds is ook een bijsturing mogelijk. Het MRP heeft zoveel als mogelijk de bestaande nautische toegankelijkheid geoptimaliseerd, maar kan dus bijgestuurd worden indien de nood zich daartoe zou voordoen.

Qua bronvermelding

Deze intentie werd door de Nederlandse overheid overgemaakt tijdens de eerste, informele consultatieperiode, daterend van augustus/september 2012. Daarvoor hebben wij geen specifieke bronvermelding ontvangen.

Qua bevoegdheid PCTS

De bevoegdheid van deze Commissie blijft onverkort gelden.

Recent is het gebied 'Vlaamse banken' opgenomen conform de regelgeving tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België. Dit gebied interfereert o.m. met de zone rond het loodsstation Wandelaar, die een IMO-status heeft als verkeersscheidingsstelsel met voorzorgsgebieden, ankergebieden, enz. Deze scheepvaartfunctie dient integraal gevrijwaard te blijven. In dit kader lijkt het ook aangewezen om zo snel mogelijk studiewerk op te starten, zodat er duidelijkheid is over de mogelijke impact hiervan, bv. inzake onderwatergeluid.

ANTWOORD

De ruimtelijke afbakening van de voorzorgs- en ankergebieden wordt in dit plan verankerd om de scheepvaartfunctie zoveel mogelijk te garanderen.

Niet-ruimtelijk maatregelen in functie van o.a. onderwatergeluid zullen in overleg ontwikkeld worden, met bijzondere aandacht voor het belang van het internationaalrechtelijke statuut van de verschillende scheepvaartzones (IMO) en het belang van de scheepvaart voor ons land.

HAVEN ANTWERPEN

p. 5

8. Inzake het sleepbootstation

Met het oog op een toegenomen veiligheid rondom de concessiezone voor hernieuwbare energie wordt in het ontwerp MRP een sleepbootstation voorzien ter hoogte van het “stopcontact op zee” voor interventies bij stormweer. De vraag kan echter gesteld worden of deze locatie een meerwaarde kan genereren ten aanzien van de reeds in Zeebrugge aanwezige sleepboten. De afstand tot de Westpitroute is bv. quasi gelijk. Daarbij komt de enorme operationele kost van een extra sleepbootstation, dat vermoedelijk weinig bevroegd zal worden.

Bij ons weten vindt dit besluit geen grondslag in het Gemeenschappelijk Nautisch Beheer en heeft de PC zich hier nog niet over gebogen.

ANTWOORD

Het MRP is op zoek gegaan naar verschillende vormen van meervoudig ruimtegebruik. Wat het sleepbootstation betreft is dit geen voorwaarde voor de ontwikkeling van het ‘stopcontact op zee’. Het betreft een potentieel secundair gebruik van de zone, t.a.v. het primaire gebruik als ‘stopcontact op zee’.

HAVEN ANTWERPEN

p.4

Daarenboven wordt de mogelijke uitbreiding van de havens van Zeebrugge, Oostende, Blankenberge en Nieuwpoort planologisch en tekstueel gevrijwaard, hoewel er geen concrete plannen in deze richting zijn tijdens de looptijd van dit marien ruimtelijk plan. Voor mogelijke ontwikkelingen en projecten i.v.m. de optimalisering van de maritieme toegankelijkheid ten behoeve van de Scheldehavens wordt zo’n vrijwaring niet expliciet voorzien. Daarnaast rijst de vraag hoe het loslaten van de ruimtelijke begrenzing van de kusthavens kan worden verzoend met de Vlaamse beleidskeuze om de Vlaamse zeehavens ruimtelijk af te bakenen via een strategisch planproces en daarop gebaseerde GRUP’s.

ANTWOORD

Qua reservatiezones havens

De reservatiezones zijn aangeduid omdat ze niet kaderen binnen een speelveld van principiële vrijheid van havenuitbreiding, i.t.t. de principiële vrijheid van scheepvaart. Ze zijn dus meer locatiegebonden dan de scheepvaartroutes. In de praktijk komt de vrijwaring op hetzelfde neer, want elke nieuwe ruimtelijke inkleuring moet via een wijzigingsprocedure van het MRP passeren.

Qua ruimtelijke begrenzing havens

De reservatiezones zijn zones die moeten vermijden dat toekomstige uitbreidingsplannen gehypothecerd worden door andere activiteiten in de zeegebieden, maar het maken van die plannen is geen federale bevoegdheid, maar een Vlaamse bevoegdheid. De GRUP-plannen of andere plannen worden hierdoor dus niet geraakt. Het is in tegendeel een ruimtelijke aanduiding om deze plannen in de toekomst mogelijk te houden. De toegankelijkheid van de haven van Antwerpen wordt gevrijwaard door de aanduiding van de aanlooproutes.

KONINKLIJKE VERENIGING VAN NEDERLANDSE REDERS

Nog een opmerking wil ik plaatsen: Het is van groot belang dat de kapitein van een huidig schip zijn manoeuvres zou kunnen uitvoeren zoals dat in de internationaal vastgelegde regelgeving bepaald is.

Anders gezegd moet een kapitein in aan de uiterste rand van zijn TSS vaart (om welke reden dan ook dit uiterste randje opzoek is niet van belang; het is toegestaan) moet uitwijken voor een ander schip hij daarbij volgens de regels kan uitwijken. Dat houdt in dat hij in principe stuurboord uitwijkt. Als dan blijkt dat dit niet goed gaat is de volgende stap een rondtorn over stuurboord. Met de lengte van de schepen die nu te water gaan en morgen daar varen (400 m), moet u dus voorzien in een veiligheidszone van zo'n 2 Nautische mijl

(volgens de bouwspecificaties moet een schip binnen 6x zijn eigen lengte rond kunnen komen) Dit staat buiten het feit of u nu al of niet verkeer toestaat in windmolen parken, zolang daar niet op gehandhaafd wordt is niet te verwachten dat ander (kleine) scheepvaart verkeer om de parken heen vaart. De verstoring die windmolens geven op het radar beeld (Clutter) zorgen ervoor dat de pas op een laat tijdstip uitgeweken kan worden waardoor de mate van uitwijken omgekeerd evenredig toeneemt.

ANTWOORD

In het BNZ zijn de door de IMO vereiste veiligheidsafstanden van kracht. Een koninklijk besluit van 11 april 2012 bepaalt dat een veiligheidszone ingesteld wordt rond kunstmatige eilanden, installaties en inrichtingen voor de opwekking van energie uit o.a. winden in de zeegebieden onder Belgische rechtsbevoegdheid. Dit besluit heeft enkel betrekking op de toegang rondom en in de zone voor hernieuwbare energie en legt geen beperkingen op wat betreft de inplanting van het park. Vanaf de exploitatieperiode wordt een veiligheidszone van 500 m ingesteld vanaf de buitengrens van een park en individuele installaties. Voor een windmolen dient gerekend te worden vanaf de buitendiameter van de rotorbladen, voor een windmolenpark wordt gerekend vanaf coördinaten van de toegekende domeinconcessie. De veiligheidszone van 500 m geldt ook voor de totale Belgische zone voor hernieuwbare energie.

Het MRP voorziet ook de mogelijkheid van een sleepbootstation ter hoogte van het hoogspanningsstation (stopcontact op zee) voor interventies.

KONINKLIJKE VERENIGING VAN NEDERLANDSE REDERS

Verder ligt de TSS die dicht langs de windmolenparken loopt nagenoeg dwars op de heersende wind en golfslag. Om brandstof te ontzwellen wordt deze steeds meer gekraakt. Voor dit proces worden katalysatoren toegevoegd en één daarvan is silicium (zand).

Door slingeren en klotsen van de brandstof in de tanks komt dit omhoog gewerveld en zorgt voor overbelasting van de filters en separatoren. Vaak wordt dan het schip even stil gelegd om dit te verhelpen. Het is dan fijn dat er dan nog een veiligheidszone is waar er een zekere tijdspanne is om te ankeren. Dit “not under command” zijn is voor de Nederlandse kust in totaal 200 keer voorgekomen over 2012.

ANTWOORD

Het MRP voorziet ook de mogelijkheid van een sleepbootstation ter hoogte van het hoogspanningsstation (‘stopcontact op zee’). Ook worden de mogelijkheden voor tijdelijke noodwachtplaatsen in het reserveringsgebied in de diepe zee niet gehypothekeerd en blijft het huidige voorzorgsgebied ‘Westhinder’ behouden.

PERMANENTE COMMISSIE VAN TOEZICHT OP DE SCHELDEVAART

p.3

3. Scheepvaart in en uit windparkenzone

Het scheepvaartverkeer, met name de werk- en onderhoudsvaart, dat de windparkenzone in- en uitvaart, zal aanzienlijk zijn. Op p. 73 van bijlage 1 van het MRP is er sprake van 8.000 scheepsbewegingen per jaar vanuit de kust naar de windparken of omgekeerd. Mogelijk moet dit aantal nog worden aangevuld met scheepsbewegingen in het kader van aquacultuur, passieve visserij en/of de aanleg van een offshore grid in het windparkengebied. Deze scheepsbewegingen moeten de verkeersstromen langsheen de windparken (Ferryroute, Westpitroute) kruisen of er zich invoegen dan wel eruit varen. Het zou de veiligheid kunnen verhogen, indien dit niet kris kras gebeurt maar op welbepaalde plaatsen. Daarom raden wij aan om te bekijken of het mogelijk en opportuun is om punten voor de in- en uitvaart van(uit) windparken vast te leggen.

Tot slot vertrouwen wij erop dat u rekening zult houden met onze reactie.

ANTWOORD

De mogelijkheid van in - en uitvaartpunten is interessant, wordt dus niet uitgesloten, maar wordt nu nog niet meegenomen. Dit wordt onderzocht en eventueel ingevoerd wanneer de volledige windmolenzone operationeel is.

STAD KNOKKE – HEIST

p. 2

- Op kaart 3, als bijlage bij het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan, staan er 3 locaties aangeduid als "schuiloorden" (symbool gele ster). Deze schuiloorden worden verder niet meer vermeld in de tekst van het ontwerp van koninklijk besluit. Het is dus niet duidelijk of dit gaat om schuiloorden voor fauna (vogels, vissen, zoogdieren) of om schuiloorden voor schepen in nood ("place of refuge", zoals vermeld op pagina 30 van bijlage 2 van het ontwerp MRP). Gaat het telkens om dezelfde type schuiloord of verschilt dit tussen de 3 locaties?

ANTWOORD

De schuiloorden waarnaar verwezen wordt, betreffen alle schuiloorden /noodwachtplaatsen voor schepen in nood.

De facto wordt het ankergebied en de havens hiervoor gebruikt. Om verwarring te vermijden zijn de gele sterren verwijderd uit de kaarten.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.3

Pg. 28: Er ontbreekt een visie voor deel 6.3 scheepvaart, havenontwikkeling en baggerwerken.

ANTWOORD

Deze opmerking wordt meegenomen. De visie is expliciet opgenomen in het begin van dit deel, zoals dit ook het geval is voor de andere delen.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.4

Pg. 30: Waarom worden geen specifieke zones vastgelegd voor noodwachtplaatsen? Verder staat op pg. 32 de reden hiertoe, m.n. noodwachtplaatsen hebben geen grote ruimtelijke impact. Hoe groot zijn noodwachtplaatsen en hebben zij geen mogelijke impact op scheepvaart, zodat deze wel mee in het MER-rapport bekeken moet worden?

ANTWOORD

Zie daarvoor het antwoord op de bijdrage van Knokke-Heist in het voorliggende compilatiedocument

FRDO

p. 4

Opmerkingen inzake scheepvaart en grindwinning

[16] Zoals het MRP noteert, vormt de Noordzee een knooppunt van scheepvaartroutes die voor onze havens van levensbelang zijn. De FRDO onderschrijft dan ook de doelstelling om op zee de veilige doorvaart en toegankelijkheid van alle Belgische havens te blijven garanderen, niet alleen voor de huidige maar ook voor de volgende generatie schepen, door voldoende brede en diepe vaarroutes voorzien. In die optiek dient voor vaste constructies (zoals energie-atols) een locatie gekozen die zo min mogelijk hinder veroorzaakt voor de scheepvaart, en moet men erover waken dat een eventuele uitbreiding van de havens er niet door gehypothekeerd wordt.

ANTWOORD

OK, dit is al opgenomen in het MRP.

VLAAMS GEWEST

p. 3

1. Scheepvaartroutes/verkeersstromen

In artikel 9, § 2 en 3, van het ontwerp van koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan (hierna ontwerp KB genoemd) worden de scheepvaartroutes/verkeersstromen omschreven en in bijlage 4, kaart 3, worden die routes grafisch op kaart aangegeven. Daarbij wordt vastgesteld dat de zgn. Westpitroute 2 weliswaar in bijlage 4, kaart 3, is geschetst maar dat is nagelaten deze route of verkeersstroom op te nemen in artikel 9 van het ontwerp van KB. Er wordt nadrukkelijk voor gepleit om de Westpitroute 2 alsnog op te nemen in dit artikel 9 zodat ze dezelfde status en bescherming krijgt als de overige daarin opgenomen verkeersstromen: *“Binnen deze verkeersstromen wordt er prioriteit gegeven aan de scheepvaart ...”*.

Westpitroute 2 splitst zich westelijk af van de Westpitroute 1 nabij de Westpitboei en loopt benoorden de boei NE Akkaert door tot aan de loodskruispost en het verkeersscheidingsstelsel Westhinder. Die route of verkeersstroom zal in de toekomst meer en meer aan belang winnen, mede rekening houdend met de door de windparken afgesloten Thorntonroute. Verder wordt Westpit 2 gebruikt als route tussen loodskruispost Schouwenbank en loodskruispost Wandelaar, of omgekeerd, bijv. in het geval dat een van beide loodskruisposten is gestaakt. Ook is Westpit 2 de kortste en meest veilige route voor (diepstekende) schepen die vanuit het verkeersscheidingsstelsel Westhinder noordwaarts, of omgekeerd, varen.

2. Energie-atol

Artikel 8, § 5, van het ontwerp KB bakent twee zones af voor de mogelijke oprichting van een energie-atol. Een van die zones lijkt te liggen tussen het havengebied Zeebrugge en de scheepvaartroute het Scheur. Uit het plan-MER (zie p. 88 en 90) blijkt dat een energie-atol op deze locatie een ingrijpende impact heeft op o.m. het stromingspatroon in de omgeving en dus mogelijk

ook op de stroming in het Scheur. Daarom vraagt de PC dat vooraleer daadwerkelijk tot de oprichting van een energie-atol op deze plaats wordt besloten, er eerst een grondige project-MER wordt uitgevoerd waarbij in ieder geval alle mogelijke effecten voor de scheepvaart in beeld worden gebracht. Er moet te alle prijze worden vermeden dat de veilige en vlotte de scheepvaart in het Scheur wordt belemmerd.

3. Scheepvaart in en uit windparkenzone

Het scheepvaartverkeer, met name de werk- en onderhoudsvaart, dat de windparkenzone in- en uitvaart, zal aanzienlijk zijn. Op p. 73 van bijlage 1 van het MRP is er sprake van 8.000 scheepsbewegingen per jaar vanuit de kust naar de windparken of omgekeerd. Mogelijk moet dit aantal nog worden aangevuld met scheepsbewegingen in het kader van aquacultuur, passieve visserij en/of de aanleg van een offshore grid in het windparkengebied. Deze scheepsbewegingen moeten de verkeersstromen langsheen de windparken (Ferryroute, Westpitroute) kruisen of er zich invoegen dan wel eruit varen. Het zou de veiligheid kunnen verhogen, indien dit niet kris kras gebeurt maar op welbepaalde plaatsen. Daarom raden wij aan om te bekijken of het mogelijk en opportuun is om punten voor de in- en uitvaart van(uit) windparken vast te leggen.

ANTWOORD

Qua Westpitroute 2

Dit is meegenomen.

Qua energie-atol

De bouw en exploitatie van een energie-atol is concessie- en vergunningsplichtig. Binnen de milieuvergunningsprocedure zal een zeer grondig project-MER uitgevoerd worden. De voorgestelde kennisuitwisseling wordt positief onthaald.

Qua scheepvaart in en uit windparkenzone

Zie daarvoor het antwoord op de bijdrage van de Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart in het voorliggende compilatiedocument.

p. 27

6.3 Scheepvaart, havenontwikkeling en baggerwerken

p. 28

Tekst: "De ontwikkelingen in de scheepvaart zorgen voor ~~een~~ steeds meer en grotere schepen in het BNZ."

p. 28

Tekst: "Aangezien er nog geen concrete behoefte of plannen zijn, wordt in dit plan een reservering voor toekomstige uitbreiding voorzien."

p. 29

Tekst : “Deze reservatiezone {is} ingegeven op basis van de lopende studie rond baggerstortlocaties. Bij de keuze van {een} baggerlocatie wordt ook rekening gehouden met de belangrijke verkeersstromen zodat de baggerstortplaatsen geen hinder veroorzaken voor de scheepvaart of de veiligheid verminderen.”

p. 28 - 32

In de tekst is de jachthavenuitbreiding tekstueel opgenomen. Dit is echter niet gebeurd op de kaart op pagina 33 en is bijkomend door te vertalen naar de kaart op pagina 46.

ANTWOORD

De tekstuele wijzigingen worden meegenomen.

De reservatiezones voor havenuitbreiding zijn beperkt tot de zeehavens Zeebrugge en Oostende, omdat daar een zeewaartse uitbreiding expliciet tot de mogelijkheden wordt gerekend. Voor de havenuitbreiding van Nieuwpoort en Blankenberge werd de nadruk gelegd op de landwaartse uitbreiding. Het niet-hypothekeren van verdere uitbreiding van de havens van Nieuwpoort en Blankenberge heeft betrekking op de toegankelijkheid en de voorziening van baggerstortlocaties. Een opname op de kaart is dus niet nodig.

BRUGGE

p. 10

Wegendienst:

In bijlage 2 'langetermijnvisie, doelstellingen, indicatoren en ruimtelijke beleidskeuzes' op blz 33 staat op kaart 'scheepvaart, baggerstorten en havenontwikkeling in het BNZ' een reservatiezone voor storten van baggerspecie aangeduid ten westen van de haven van Zeebrugge.

Wij stellen ons vragen over de invloed van deze zone op de strandzone van Zeebrugge aansluitend op de haven.

Enkele jaren geleden werd de St-George's Day Wandeling uitgebreid met Europese subsidie. Langs deze wandelweg kan de bezoeker aan westzijde van de haven tot zeer diep in zee wandelen. Een eventuele aanwas van het reeds zeer brede strand van Zeebrugge kan dit effect volledig teniet doen.

Uitbreiding van het strand op deze plaats is niet wenselijk.

De aanduiding komt terug in kaart 3 'Scheepvaart, lozing van baggerspecie en havenontwikkeling' van bijlage 4 – kaarten.

p. 12

8.3 reservatiezone storten baggerspecie

(Bijlage 2 'langetermijnvisie, doelstellingen, indicatoren en ruimtelijke beleidskeuzes')

blz 33 op de kaart 'scheepvaart, baggerstorten en havenontwikkeling in het BNZ' staat een reservatiezone voor storten van baggerspecie aangeduid ten westen van de haven van Zeebrugge.

Wij stellen ons vragen over de invloed van deze zone op de strandzone van Zeebrugge aansluitend op de haven.

Enkele jaren geleden werd de St-George's Day Wandeling uitgebreid met Europese subsidie. Langs deze wandelweg kan de bezoeker aan westzijde van de haven tot zeer diep in zee wandelen. Een eventuele aanwas van het reeds zeer brede strand van Zeebrugge kan dit effect volledig teniet doen. Uitbreiding van het strand op deze plaats is niet wenselijk.

De aanduiding komt terug in **kaart 3** 'Scheepvaart, lozing van baggerspecie en havenontwikkeling' van **bijlage 4 – kaarten**.

ANTWOORD

Dit wordt niet meegenomen. Deze zone heeft potentieel voor toekomstige baggerspecielozingen en mag dus niet geschrapt worden. Er worden evenwel strikte voorwaarden (zie artikel 9 KB MRP) gekoppeld aan het gebruik van deze zone.

p. 11

2. Aan de rand van de Zeebrugse voorhaven wordt een reservatiezone voor havenuitbreiding aangeduid (kaart 3 van de kaartbijlage bij het ontwerp KB). De afbakeningslijn wekt de indruk dat deze reservatiezone zich buiten de oostelijke en westelijke havendam uitstrekt. Nazicht van de coördinaten die hierbij in het KB opgegeven worden (art 9§10) toont aan dat deze reservatiezone samenvalt met de havendammen zelf en aldus in feite de bestaande voorhaven afbakt.

De vraag rijst wat de relevantie is van de aanduiding van een reservatiezone voor havenuitbreiding binnen een zone die reeds als havengebied bestemd is (RUP Zeehaven).

Ook rijst de vraag wat de relatie is tussen deze afbakening en punt 4 van bijlage 2 "Acties ter realisatie van de economische doelstelling", waar m.b.t. de groei van de Belgische havens gesteld wordt dat in de zones rond de havens geen activiteiten toegestaan worden die een eventuele uitbreiding van de havens zouden compromitteren.

Verduidelijking of correctie m.b.t. bovenstaande punten is gewenst

p. 12

8.2 uitbreiding haven

Aan de rand van de Zeebrugse voorhaven wordt een reservatiezone voor havenuitbreiding aangeduid (**kaart 3** van de kaartbijlage bij het ontwerp KB). De afbakeningslijn wekt de indruk dat deze reservatiezone zich buiten de oostelijke en westelijke havendam uitstrekt. Nazicht van de coördinaten die hierbij in het KB opgegeven worden (art 9§10) toont aan dat deze reservatiezone samenvalt met de havendammen zelf en aldus in feite de bestaande voorhaven afbakt.

De vraag rijst wat de relevantie is van de aanduiding van een reservatiezone voor havenuitbreiding binnen een zone die reeds als havengebied bestemd is (RUP Zeehaven).

Ook rijst de vraag wat de relatie is tussen deze afbakening en **punt 4 van bijlage 2** "Acties ter realisatie van de economische doelstelling", waar m.b.t. de groei van de Belgische havens gesteld wordt dat in de zones rond de havens geen activiteiten toegestaan worden die een eventuele uitbreiding van de havens zouden compromitteren.

Verduidelijking of correctie m.b.t. bovenstaande punten is gewenst

Indien deze coördinaten fout zijn en toch een westelijke (met inname van strandzone) en oostelijke uitbreiding overwogen wordt, zal dit een impact hebben op de leefbaarheid in Zeebrugge – hieromtrent werd niks vermeld in het MER- wat zal de impact zijn op de leefbaarheid in Zeebrugge (geluidsimpact,...).

Is een verdere uitbreiding van de haven nog ruimtelijk verenigbaar met zijn woonomgeving, recreatiezone,...

ANTWOORD

Qua coördinaten

De coördinaten zijn aangepast.

Qua impact eventuele uitbreiding

De keuze om de haven van Zeebrugge al dan niet uit te breiden valt onder het Vlaams bevoegdheidspakket "zeehavens", waarbij te verwachten valt dat de stad Brugge en het havenbestuur van Zeebrugge een belangrijke (zoniet medebepalende) stem zullen hebben.

Qua verhouding t.a.v. het RUP

De reservatiezone voor uitbreiding van de haven van Zeebrugge heeft enkel betrekking op de Belgische zeegebieden, vermits binnen deze zone het RUP Zeehaven niet geldt.

Qua verhouding reservatiezone – reële uitbreiding

Wat betreft de relatie tussen de afbakening en punt 4 van bijlage 2, kan verduidelijkt worden dat deze reservatiezone een ruime zone voorziet die gereserveerd is voor havenuitbreiding, maar dat deze zone, ingeval effectief tot een uitbreiding overgegaan wordt, nog aangepast kan worden aan de hand van de concrete plannen. Deze afbakening is dus in lijn met punt 4 van bijlage 2.

Het MRP voorziet ruimte om de uit de voormelde keuze eventueel voortkomende uitbreiding van de haven van Zeebrugge binnen de geografische context van de Belgische zeegebieden in te passen.

Er dient ten laatste nog vermeld te worden dat het voorzien van ruimte binnen het MRP niet betekent dat de benodigde concessies en vergunningen al verleend zijn. Deze procedures moeten nog gevolgd worden.

COBELFRET & CLdN

p. 2-3

We hebben met verbijstering kennis genomen van de cijfers inzake veiligheid van het scheepvaartverkeer zoals door het MER gepubliceerd :

In recente MER studies werd berekend dat de kans op aanvaring tussen schepen tijdens de constructiefase van een windpark ongeveer 2% hoger¹ zal liggen dan normaal (het aantal aanvaringen tussen schepen neemt kwadratisch met de intensiteit toe) (Marin, 2011b) [...].²

Door de aanwezigheid van windparken is een nieuw type risico ontstaan op die locatie op zee, namelijk de kans dat een schip tegen één van de windturbines aanvaart of aandrijft. In het verleden werd reeds menige veiligheidsstudie uitgevoerd met betrekking tot de gevolgen van de inplanting van offshore windparken in het Belgisch deel van de Noordzee. Hieruit blijkt dat de windturbines aan de randen van de Belgische windmolenzone een relatief hoge aanvaarkans hebben vergeleken met de overige turbines. Deze turbines liggen het dichtst bij de Westpitroute (zuidoosten) of Noordhinder.

De meest recente studie van Marin (2011b) berekende het cumulatieve aandrijf/aanvaringsrisico als de hele Belgische windmolenzone (met uitzondering van de Mermaid concessie) ingevuld wordt. Het totale risico op aanvaring/aandrijving voor de hele Belgische windmolenzone wordt op 1 om de 4 jaar³ geschat.

Ook de effecten van de exploitatie van de offshore windparken op schip-schip aanvaringen, buiten de windmolenzone op de Belgische Noordzee, door de veranderingen van de vaarroutes werden berekend in Marin (2011b). Hieruit blijkt dat de bijkomende aanwezigheid van Norther, Rentel en Seastar een [...] stijging (ca. 0,1%)⁴ betekent van het aantal schip-schip aanvaringen ten opzichte van de referentiesituatie met drie vergunde parken (Belwind, C-Power en Northwind).

Zoals reeds in het scopingdocument werd aangegeven beperkt het plan-MER zich tot de grootste bedreiging van scheepvaart, meer bepaald de kans op vervuiling door olie ten gevolge van ongevallen. In voorgaande paragraaf werd reeds aangegeven dat voornamelijk de ontwikkelingen in de huidige windmolenzone bepalend zullen zijn voor toenemende kans op ongevallen op zee, met mogelijke gevolgen voor het milieu.

Marin (2011b) berekende de extra uitstroomkans en hoeveelheid van ladings- en bunkerolie die verwacht kan worden na constructie van de windparken in de huidige windmolenzone van het BNZ. Zonder mitigerende maatregelen neemt de globale kans op uitstroom van bunkerolie en ladingolie op het BNZ als gevolg van het risico op aanvaring met een windturbine in een scenario met realisatie van de Norther, C-Power, Rentel, Northwind, Seastar en Belwind windparken toe met ~8,3%.⁵ Ter referentie berekende Marin (2011b) dat indien geen windparken op het BNZ aanwezig zijn, de totale uitstroomkans op eens om de 31 jaar⁶ wordt geschat.

Uit simulaties (accidentele olieverontreiniging van 100 ton HFO onder verschillende omstandigheden) van Dulière en Legrand (2011, in: Rumes et al., 2011a) blijkt dat bij zware weerscondities (wind van 17 m/s) de olie de Nederlandse zone kan bereiken in ongeveer 3h en de Franse kust ongeveer 18h na lozing. De Belgische kwetsbare gebieden (SBZ-V, SBZ-H en het Zwin) kunnen geïmpacteerd worden binnen 6h (buurt van Zeebrugge) en binnen ongeveer 12h elders aan de Belgische kust. Er is dus een relatief korte tijd om tussenbeide te komen in het geval van een olielozing.⁷

Deze cijfers zijn zeer hoog en absoluut onaanvaardbaar. Bovendien houden ze geen rekening met de MERMAID concessiezone die niet verwaarloosbaar is en die een aanzienlijke hinder zal meebrengen indien een vergunning wordt toegekend. In geval van vervuiling, zouden de milieu-, veiligheids- en economische gevolgen catastrofaal kunnen zijn.

In de bovenbeschreven situatie - die we als geheel onaanvaardbaar beschouwen, moeten alle mogelijke middelen ingezet worden om zoveel mogelijk ruimte van de Noordzee vrij te houden om het scheepverkeer te verlichten en het risico op ongevallen te doen afnemen. Tegelijkertijd moeten alle mogelijke veiligheidsmaatregelen zoals opgenomen in het MER onvoorwaardelijk genomen en geïmplementeerd worden.

Tegen 2019 zullen de windparken volledig operationeel worden en dat betekent dat geen enkel schip in deze zone en in een perimeter van 500 meter rond de zone zal kunnen passeren. Deze veiligheidsmarge is volgens ons niet veilig gezien het drukke verkeer ter hoogte van de haven van

Zeebrugge.⁸ Bovendien, naast de zone (Westelijke kant), wordt nu er een “stopcontact” op zee gepland dat de uitsluitingszone nog zal vergroten. Om maximaal ruimte te besparen en het verkeer te spreiden, denken we dat minstens de volgende maatregelen dienen genomen te worden :

Ten eerste, heeft het Ministeriële Besluit van 28 maart 2013 gedeeltelijk de vergunningsprocedure voor Norther geschorst. Dit geschorste deel van de concessie dient dan ook definitief weggenomen te worden om het verkeer veiliger te laten verlopen en aldus het risico op ongevallen te beperken.

Ten tweede, zoals voorzien in het ontwerp, moet het Zuidoostelijk deel van de concessiezone veranderd worden : één enkele coördinaat wordt door twee ter plaatse veranderd (1: 51°32.63N. 003°04.95 E ; 2: 51°32.86N. 003°04.5E). Deze verandering laat meer ruimte voor het doorgaande verkeer en moet ook toegepast worden voor dezelfde bovenbeschreven veiligheidsredenen.

Ten derde dient de bouw van het “stopcontact” binnen de perimeter van de bestaande concessiezone gepland te worden zodat waardevolle ruimte kan bespaard worden om de veiligheid op zee te waarborgen.

Veiligheid is uiterst belangrijk voor de scheepvaart en de scheepvaartroutes en hun onmiddellijke omgeving moeten bijgevolg zonder obstakels zijn. Hoe meer obstakels er zijn, hoe minder ruimte er is voor schepen om te manoeuvreren, hoe hoger het risico is op een ongeval.

De gevolgen van een ongeval op zee zijn mogelijk verstrekkend : verlies van mensenlevens of gewonden, schade aan milieu, infrastructuur of schepen, ernstige olieverontreiniging, impact of het scheepsverkeer of blokkade van de haventoeegang tot Zeebrugge.

Wij verzoeken U om bovenstaande redenen met aandrang om rekening te houden met onze argumenten bij het finaliseren van het ontwerp Koninklijk Besluit.

ANTWOORD

Het MRP is erop gericht het risico door meervoudig ruimtegebruik binnen de Belgische zeegebieden te minimaliseren, maar het kan uiteraard niet uitgesloten worden.

Binnen de veiligheidsdoelstellingen, weergegeven in bijlage 2, is expliciet opgenomen:

“Op het vlak van de scheepvaart is het de doelstelling om op zee veilige doorvaart en een veilige toegankelijkheid van alle havens de blijven garanderen, niet alleen voor de huidige generatie schepen, maar ook voor de schepen van de komende generaties (grotere afmetingen, toenemende diepgang).”

Onder meer ter wille van het halen van deze doelstelling is binnen dit MRP geen bijkomende zone voor hernieuwbare energie aangeduid.

Het risico dat het combineren van offshore zones voor hernieuwbare energie en de scheepvaart niettemin met zich brengt, wordt in belangrijke mate beperkt als volgt:

- Het behoud van de regelgeving m.b.t. veiligheidszones rond windparken (KB van 11 april 2012);

- De verankering van de vrijheid van scheepvaart (artikel 9, §1 KB MRP) en de belangrijke verkeersstromen voor de scheepvaart (artikel 9, §2 KB MRP) in het KB MRP;
- De diverse acties in bijlage 3 die de minister van Noordzee moet ondernemen (overleg met het Vlaams Gewest over een verbeterde scheepvaartveiligheid in de buurt van de zone voor hernieuwbare energie, overleg met de Vlaamse bevoegde minister om beslissingen m.b.t. scheepvaartveiligheid in te passen in het MRP);
- De actie in bijlage 3 die de FOD Mobiliteit moet ondernemen (onderzoek en voorstel bij de IMO van bijkomende scheepsrouteringssystemen, in het bijzonder in de buurt van de zone voor hernieuwbare energie).

De bovenstaande regels en acties dienen de onvermijdbare risico's tot een minimum te beperken en zullen, waar mogelijk, nog aangescherpt worden bij het toepassen van procedures (milieuvergunningsprocedures, concessieprocedures, etc.) n.a.v. het beoordelen en eventueel toelaten van activiteiten binnen de Belgische zeegebieden.

Wat de concrete suggesties betreft:

- De eerste suggestie m.b.t. Norther wordt meegenomen, zie MRP;
- De tweede suggestie wordt bekeken;
- De derde suggestie, m.b.t. het stopcontact op zee, wordt meegenomen in de zin dat de voorziene zone ingeperkt wordt t.a.v. het oorspronkelijke voorstel, maar ze wordt niet binnen de concessiezone voor hernieuwbare energie gepland.

UK – MMO

p. 3

Shipping, port development and dredging

We welcome mention of the need to maintain sufficient safe shipping connections between Belgium and Great Britain. We note the possibility of proposing additional shipping lanes through initiating the procedure for announcement to the IMO. We would be grateful if it could be noted that any new proposals likely to affect shipping movement within UK waters would be discussed with the UK authorities (Department for Transport, Maritime and Coastguard Agency) prior to announcing to the IMO.

ANTWOORD

The consultation with the neighboring countries is highly ranked and will be pursued in future common maritime and other sea-related questions.

NEDERLAND

p. 3

Scheepvaart

Graag vraag ik uw aandacht voor de toename van het scheepvaartverkeer en een aantal andere ruimtelijke ontwikkelingen ten zuiden van de zone voor hernieuwbare energie. Dit gebied is van groot belang voor het scheepvaartverkeer naar en van de Westerschelde. De Belgische, Vlaamse en Nederlandse overheid hebben daar een gezamenlijk belang en verantwoordelijkheid in de bereikbaarheid van onze havens. Het gesprek dat wij met de Belgische overheid hebben gehad in het kader van de vergunningverlening voor het windpark Northen en de daarbij gelegen beide Westpitroutes, toont aan dat zorgvuldigheid in beider belang is.

- De Permanente Commissie pleit in haar schrijven voor opname van de Westpitroute 2 in artikel 9 van het KB, zoals ook Westpitroute 1 is opgenomen. De Nederlandse overheid kan dit pleidooi van harte onderschrijven. De zone voor hernieuwbare energie zal zorgen voor een groot aantal extra scheepvaartbewegingen. Bovendien zal de Westpitroute 2 vaker gebruikt gaan worden door schepen die nu nog de betreffende zone kunnen doorkruisen. Gezien het belang van deze route voor het scheepvaartverkeer naar ook Nederlandse havens vragen wij u prioriteit te geven aan de Westpitroute.

- Wij waarderen het zeer dat u voornemens bent de scheepvaartrouthering in IMO verband aan de orde te stellen. Graag worden wij betrokken en werken wij mee aan dat proces.

- Ten zuidwesten en ten Noorden van Zeebrugge zijn twee zones aangewezen voor een mogelijk energieatol (artikel 8, § 5, van het ontwerp KB). De Nederlandse overheid, de Permanente Commissie en de provincie Zeeland maken zich zorgen over de mogelijke consequenties van een energieatol voor de vaarroute Scheur. De Nederlandse Overheid onderschrijft het pleidooi om een grondig project-MER uit te voeren waarbij in ieder geval alle mogelijke effecten voor de scheepvaart in beeld worden gebracht. Wij verzoeken u de Nederlandse overheid een kopie van de Plan-MER toe te sturen zodat wij de grensoverschrijdende effecten (natuur, economie en scheepvaart) kunnen beoordelen.

- Ik vraag uw aandacht voor de negatieve morfologische ontwikkelingen ten noorden van de baggerstortlocatie S1 zoals opgenomen in artikel 9, § 6, van het ontwerp KB. De stortlocatie ligt ten zuiden van de Westpitroute 1. Door het jarenlang intensief gebruik van deze locatie treedt er richting Westpit 1 een toenemende verondieping op. Indien deze ontwikkeling zich op termijn voortzet en er geen maatregelen worden getroffen, komt de Westpitroute ernstig in het gedrang. Ter illustratie van de aangehaalde morfologische evolutie is in het bijgaande kaartje de noordwaartse verschuiving van de 10 meter dieptelijn naar de Westpitroute alsook een doorkijk naar de nabije toekomst aangegeven. Van 1997 tot 2006 is deze lijn ongeveer 400 meter verplaatst en in de laatste 5 jaar is dit versneld met wederom circa 400 meter (zie bijlage) . Op pagina 98 van bijlage 1 van het MRP valt te lezen dat recent een studie is uitgevoerd waarin de huidige baggerstortplaatsen werden

geëvalueerd op hun efficiëntie. Wij willen u vragen ons te informeren of in deze studie ook de stortlocatie S1 onderzocht is en wat de consequenties hiervan zijn voor de Westpitroute. We vragen u tevens om de situatie nauwkeurig te monitoren en ons daarover te informeren.

ANTWOORD

Qua Westpitroute 2

Dit is meegenomen.

Qua overleg met Nederland

De consultatie met de buurlanden is primordiaal en Nederland zal dus zeker betrokken worden bij verdere gemeenschappelijke scheepvaart- en zeegerelateerde onderwerpen.

Qua zones voor het energie-atol

De bouw en exploitatie van een energie-atol is concessie- en vergunningsplichtig. Binnen de milieuvergunningsprocedure zal een zeer grondig project-MER uitgevoerd worden. Nederland zal uiteraard betrokken worden, in het kader van de formele grensoverschrijdende consultatie bij de vergunningsprocedure en ook buiten dat kader, indien nodig.

Qua morfologische impact baggerstortlocatie S1

De evolutie van de baggerstortlocaties wordt van kortbij gemonitord, o.m. in het kader van de voor het storten van baggerspecie vereiste vergunning. Dit geldt ook voor locatie S1. Wij zullen niet nalaten om de Nederlandse autoriteiten in te lichten over de relevante aspecten voor de Nederlandse autoriteiten en belanghebbenden.

NEDERLAND – OIM

p. 2

3. Handhaaf bij de plannen met betrekking tot de Scheldehavens de in 'de Lange Termijn Visie voor de Westerschelde' opgenomen balans tussen veiligheid, natuurlijkheid en toegankelijkheid;

Ad 3. De lange termijn visie in het MRP noemt het belang van de toegankelijkheid van de Belgische Scheldehavens; toekomstige generaties schepen moeten deze havens kunnen bereiken, waarbij rekening moet worden gehouden met grotere afmetingen van schepen en toenemende diepgang. De visie bevat daartoe de volgende passage: "De nautische toegang naar de Belgische kusthavens en de Scheldehavens wordt verder geoptimaliseerd, onder meer door het blijvend garanderen van voldoende brede en diepe vaarroutes".

De provincie Zeeland wijst op het uiterst gevoelige, zowel politiek als maatschappelijk, karakter van het Westerscheldedossier en dringt aan op uiterste zorgvuldigheid.

p. 3-4

6. Hanteer rondom een windmolenpark een ruimere bufferzone dan een zone van 500 m.

Ad 6. Zowel het Kustwachtcentrum Nederland als de KVNVR acht de opgenomen bufferzone te beperkt. De KVNVR is daarbij van mening dat de scheepvaart als uitgangspunt moet worden gehanteerd. Zij stelt dat in het Belgische deel van de Noordzee *eerst* de zeevaartroutes moeten worden vastgelegd en dat daarna pas kan worden begonnen met de invulling van de verdere open ruimte. Uitgaande van de scheepvaartroutes moet vervolgens, in het kader van een veilige en zo kort mogelijke doorvaart van schepen, rondom aan te leggen windmolenparken rekening worden gehouden met een veiligheidszone van ca. 2 nautische mijl. De redenen daarvoor zijn: - de scheepvaartsector wil niet omvaren voor een industrie die deels is bedoeld om het milieu schoner te maken, temeer omdat dit omvaren op zichzelf meer CO₂ uitstoot genereert; - de kapitein van een schip moet zijn manoeuvres volgens de internationaal vastgelegde regelgeving kunnen uitvoeren. Een kapitein die aan de uiterste rand van zijn Traffic Separation Scheme (TSS) vaart en moet uitwijken voor een ander schip, doet dat in principe over stuurboord. Als blijkt dat dit niet goed gaat, is de volgende stap een rondtorn over stuurboord. Met de lengte van schepen die nu te water gaan en morgen varen (400 m), is een veiligheidszone van ca. 2 nautische mijl noodzakelijk (volgens de bouwspecificaties moet een schip binnen 6x zijn eigen lengte rond kunnen komen). Ook de verstoring die windmolens geven op het radar beeld (clutter) zorgen ervoor dat pas op een laat tijdstip uitgeweken kan worden waardoor de mate van uitwijken omgekeerd evenredig toeneemt; - het TSS dat dicht langs de windmolenparken loopt, ligt nagenoeg dwars op de heersende wind en golfslag. Om brandstof te ontzwellen, wordt deze steeds meer gekraakt. Voor dit proces worden katalysatoren toegevoegd en één daarvan is silicium (zand). Door slingeren en klotsen van de brandstof in de tanks komt dit omhoog gewerveld en dit zorgt voor overbelasting van de filters en separatoren. Vaak wordt dan het schip even stil gelegd om dit te verhelpen. Het is van belang dat er dan een veiligheidszone is waar er een zekere tijdspanne is om te ankeren¹. Het Kustwachtcentrum Nederland spreekt zich niet uit over een mogelijke andere prioritering van beleidsvelden maar merkt op dat op het Automatic Identification System (AIS) plaatje te zien is dat er rondom de gebieden voor windmolenparken veel scheepvaartverkeer plaatsvindt. Het waarschuwt dat indien er iets mis gaat, Nederland daar, door bijvoorbeeld uitstroom van olie, hinder van zal ondervinden.

Ten slotte plaatst het Kustwachtcentrum Nederland nog enkele kanttekeningen:

- De ontginningsdiepte is bepaald op 5 meter, dat is vrij diep. Nederland hanteert een diepte van 2 meter;
- Militaire oefeningen staan opgenomen als overal toegestaan in het Belgische deel van de Noordzee en er zijn speciale gebieden voor aangewezen. De stelling dat het betreden van de zone verboden is tijdens de oefening lijkt voorbarig buiten de 12 nautische mijl zone en in strijd met het recht van vrijheid van scheepvaart (artikel 58 UNCLOS);
- Op pagina 11 van bijlage 2 wordt vermeld dat aan de oostzijde van het Belgische deel van de Noordzee een potentiegebied ligt voor hernieuwbare energie en dat deze zone zich voort zet in het Nederlandse deel van de Noordzee. De vraag is of daar het zoekgebied Borssele mee wordt bedoeld. Kustwachtcentrum Nederland merkt op dat in dat gebied nog niets is vergund.

ANTWOORD

De scheepvaart is als een belangrijke sector opgenomen in het MRP. De bestaande internationale en Europese regelgeving, alsook de goede gebruiken, worden uitgevoerd, en er wordt ruimte voorzien voor de verbeteringen (o.a. opnemen van routes en verkeersstromen in het KB, als aanvulling op de principiële vrijheid van scheepvaart).

Er worden ook meerdere acties voorzien, in bijlage 3, om de scheepvaart blijvend te verbeteren binnen de Belgische zeegebieden. Hiervoor zal uiteraard ook overlegd worden met de buurlanden, waaronder Nederland.

Qua bufferzone rond het windmolenpark

Het KB van 15 april 2012 m.b.t. de veiligheidszone in en rond de windmolenparken wordt niet aangepast m.b.t. de grootte van de zone. Het staat de scheepvaart echter vrij om, met respect voor de geldende regelgeving, zelf een inschatting te maken van het meest veilige traject langs de windmolenparken.

Zie daarvoor ook het antwoord op de bijdrage van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders in het voorliggende compilatiedocument.

Qua kanttekeningen

De ontginningsdiepte voor zandwinning is bepaald op 5 meter, maar tevens afhankelijk van een concessieprocedure en van een passende beoordeling, in de mate dat er een impact is op de mariene beschermde gebieden binnen het Natura 2000-netwerk. Dit kan een impact hebben op de uiteindelijke ontginningsdiepte.

Er worden geen zones permanent gesloten voor scheepvaart. Het is om begrijpelijke redenen wel mogelijk dat zones tijdelijk gesloten worden voor scheepvaart wegens militaire oefeningen. Dit is niet in strijd met UNCLOS.

De melding van het zoekgebied Borssele, zonder te beweren dat in dit gebied al iets vergund is, is relevant omdat dit een factor van belang is bij het onderzoeken van grensoverschrijdende synergiën en vormen van meervoudig ruimtegebruik.

PARTICULIER

p. 4

Baggerspecie.

Zal de reservatiezone om baggerspecie ten Westen van Zeebrugge te storten dit gebied niet nog slibrijker maken? Is dat een voor- of nadeel? Zal het strand nog meer aangroeien? Effecten op het benthosleven? De Oostkust is slibrijker dan de rest van de kust. Hoe zal het stromingspatroon zijn als enkele kilometers verder een energieatol ligt? Studies, simulaties? Veel vragen en geen antwoorden.

ANTWOORD

De reservatiezone kan slechts gebruikt worden onder strikte voorwaarden, zie artikel 9, §9 KB MRP. Het storten blijft ook onderworpen aan monitoring en maatregelen om de impact op het mariene milieu en de ruimte te beperken.

p. 5

Scheepvaart.

Het ankergebied Westhinder werd onlangs uitgebreid en tevens ook de ankerplaats Oostdyck.

De laatste ankerplaats ligt in het gebied Vlaamse Banken. Zie ontwerp MRP bijlage 2. Eigenlijk weer een stukje gebied in het reservaat van de Vlaamse Banken dat afgenomen wordt zonder dat er inspraak mogelijk is.

Blijkbaar (?) brengt een ankerplaats geen significante schade aan de habitat van de Vlaamse Banken. Meervoudig ruimte gebruik noemt men dit.

ANTWOORD

De impact van het ankergebied op de speciale zone voor natuurbehoud Vlaamse Banken wordt als beperkt geëvalueerd, vandaar dit meervoudig ruimtegebruik.

Indien de monitoring van het ganse gebied zou uitwijzen dat maatregelen genomen moeten worden betreffende dit gebied, dan zal dit overwogen worden, in uitvoering van de regelgeving.

VLAAMSE YACHTING FEDERATIE VZW

p.5 -9

2.2.2.

Binnen de zone voor hernieuwbare energie en in een veiligheidssector van 500 meter er omheen is alle scheepvaart verboden. Dit heeft alleszins al voor gevolg dat bepaalde ferrystromen een andere route dienen te nemen waardoor de druk in de bestaande scheepvaartroutes verhoogd wordt en de kans op aanvaringen toeneemt (plan-Mer, biz 132 e.v.), niet alleen tussen schepen onderling maar ook tussen schepen en windmolens.

Er worden in het plan-MER wel cijfers gegeven over het totaal aan scheepvaartbewegingen in de BNZ maar geen specifieke cijfers over het aantal bewegingen van en naar Zeebrugge en de Westerschelde (Antwerpen, Vlissingen, Gent).

Deze scheepvaart moet allemaal door de geulen ten zuiden van de windmolenparken, de Vlakte van de Raan, Paardenmarkt en de haven van Zeebrugge. Indien deze haven, zoals gereserveerd wordt in het MRP, nog zeewaarts wordt uitgebreid, ten westen daarvan een energie-atol wordt aangelegd en een gebied wordt afgebakend voor storten van baggerspecie, wordt het wel erg krap in deze aanlooproute naar de Westerschelde.

Bovendien voorziet het MRP nog een tweede energie-atol ten noordoosten van de Zeebrugse haven.

Volgens de berekeningen geciteerd in het plan-MER (blz 134) zouden, enkel rekening houdend met de effectieve ingebruikname van de windmolenparken de volgende bijkomende risico's ontstaan voor de scheepvaart :

- Aanvaring schip – windturbine : 1 om de 4 jaar;
- Aanvaring schip – schip : + 0,1 % (maar slechts berekend als het gevolg van de indienstneming van 3 bijkomende parken ten opzichte van de 3 reeds vergunde parken. Dit cijfer geeft bijgevolg een vertekend beeld van het totale risico aan scheepsaanvaringen ten gevolge van het verleggen van de scheepsroutes)
- Olieverontreiniging ten gevolge van scheepsaanvaringen : + 8,3 %

De vraag moet dan ook gesteld worden in welke mate de aanleg van de windmolenparken, rekening houdend met het steeds toenemend scheepvaartverkeer, de opgedrongen herlegging van de scheepvaartroutes, de natuurlijke obstakels in het gebied en andere geplande constructies (twee energie-atollen), reservering van bijkomend gebied voor storting van baggerspecie, de – op dit ogenblik theoretische – zeewaartse uitbreiding van de haven van Zeebrugge niet geheel utopisch maken in het kader van de veiligheid der scheepvaart.

2.2.3

Wat het storten van baggerspecie betreft is de VYF en specifiek haar leden kustjachtclubs steeds van mening geweest dat de invoering van art 17 in de Wet Marien Milieu (verbod op directe lozingen in zee) kn het kader van de bescherming van het milieu een (dure) vergissing is geweest voor zover het verbod betrekking had en heeft op baggerspecie uit de jachthavens, waarvan aangetoond is dat deze niet vervuild is.

Men zou kunnen overwegen opnieuw de lozingen via pijpleidingen die véél goedkoper zijn dan de thans toegepaste methode opnieuw toe te laten. Het zou ook de hinder voor de scheepvaart in de zones voor storten van baggerspecie, zij het in zeer lichte mate, verlichten.

2.2.4.

6

De bouw van een energie-atol voor de kust van De Haan – Wenduine heeft uiteraard gevolgen voor de kust- en pleziervaart.

Waarschijnlijk wordt (afhankelijk van de exacte inplanting) de route belemmerd die door het grootste deel van de pleziervaart van en naar Nederland tijdens de zomermaanden wordt gevolgd (Binnen- of Buitenstroombank naar de boeien voor de haven van Zeebrugge). Men kan zich eveneens zorgen maken over de bereikbaarheid van de haven van Blankenberge.

De ringdijk van 10 à 15 m boven LAT rond het geplande energie-atol, 3 à 6 km uit de kust zal uiteraard eveneens nadelige effecten hebben voor de activiteiten van de in dat gebied gevestigde zeil- en surfbeachclubs (Twins te Bredene en Windhaan te De Haan).

Nog meer reden tot ongerustheid bestaat in het wijzigende stromingspatroon en de effecten van aanslibbing die onafscheidelijk gepaard gaan met het oprichten van kunstmatige constructies in zee.

De mogelijke en vooropgestelde combinatie van energie-atol en de zoewaartse uitbreiding van de havens van Zeebrugge en Oostende zal verstrekkende en waarschijnlijk niet te overziene gevolgen hebben voor de stromingen langs de kust en aanslibbing waarbij vooral de toegang tot de haven van Blankenberge – die thans reeds problematisch is – de voornaamste invloed zal ondergaan.

Evenzeer bestaat de kans dat hinder voor de scheepvaart, en voornamelijk pleziervaart, zal ontstaan door de bouw van het tweede energie-atol ten noordoosten van de haven van Zeebrugge, aansluitend op het reserveringsgebied voor de uitbreiding van de haven.

2.2.5.

De geplande zones voor energie-opslag worden enkel toegelaten als ze gepaard gaan met de ontwikkeling van actieve natuurbehoorsmaatregelen. Dit kan dus van alles zijn en kan uiteraard impact hebben op de bewegingsvrijheid van de scheep- en pleziervaart.

Zoals gezegd, VYF zal zich blijven verzetten tegen beperkingen op het vrij gebruik van de open zee om loutere natuurbeschermingsredenen, gezien het feit dat scheepvaart geen significant storende factor is in het zeemilieu.

2.2.6

7

Tenslotte zal de scheep- en pleziervaart in dit oostelijk deel van de BNZ nog regelmatig bijkomende hinder ondervinden van het leggen en exploiteren van kabels en pijpleidingen vanaf de windmolenparken naar het land.

BESLUIT

1.

De VYF verwelkomt het opzet om als algemeen principe de vrijheid van scheepvaart in het ganse BNZ-gebied te behouden en zal, conform haar statutaire opdrachten, in de toekomst erover waken dat dit principe onverkort van kracht blijft.

2.

Nochtans drukt de VYF haar bezorgdheid uit over de talloze de facto beperkingen die aan de scheepvaart in het bedoelde gebied worden opgelegd voortkomende uit puur fysieke obstakels. De VYF meent dat daardoor reeds een beperking van de vrijheid van scheepvaart wordt ingevoerd die bovendien van aard is om de veiligheid van het scheepvaartverkeer in het gedrag te brengen.

3.

De VYF is nog meer bezorgd over dit gegeven als men rekening houdt met de eventuele uitvoering van de plannen waarvoor bepaalde gebieden van de BNZ worden gereserveerd (energie-atols, uitbreiding havens, storting baggerspecie).

4.

De VYF verzet zich reeds nu tegen het opleggen van bijkomende natuurbeheersmaatregelen ter compensatie van de verwezenlijking van bepaalde projecten die als gevolg zouden hebben dat de vrijheid van scheepvaart in de BNZ bijkomend zouden beperken.

5.

De VYF blijft vragen dat art 17 van de Wet Marien Milieu zou aangepast worden en dat directe lozingen in zee van baggerspecie uit de jachthavens zou toegelaten worden; evenzeer is de VYF de mening toegedaan dat toekomstige aanpassingen, wijzigingen en evaluaties van het MRP voorwerp zouden moeten uitmaken van een parlementair debat.

8

ANTWOORD

Zie antwoord op ander onderdeel bijdrage Vlaamse Yachting Federatie VZW in dit compilatiedocument.

De vraag om een directe lozing toe te staan van baggerspecie wordt niet meegenomen.

ZEEVISSERIJ EN MARIENE AQUACULTUUR

G.P.

p. 3

5. Mariculture

Il n'est pas utile de revenir sur les erreurs du passé, dont certains effets collatéraux négatifs ne sont pas encore été apurés à ce jour. Mais ce domaine a deux pré-réquis : d'abord l'émergence d'un secteur privé déterminé au développement d'une mariculture soutenable (càd avec un business plan allant au-delà de l'épuisement de financement CE) et ensuite, la transposition en droit belge de la directive 2006/13/CE sur la qualité des eaux conchylicoles .

Cela dit, pour peu que ce secteur existe et si l'on est au niveau de l'exploitation commerciale (et pas des tests et expériences), les opérateurs auront à effectuer quasi quotidiennement des tâches de maintenance de leurs installations et ceci, à l'aide de petits bateaux. Leurs motivations pour aller

travailler dans les zones fixées à l'AR art. 12, 2 (devant en plus couper le Scheur !) seront vraisemblablement nulles. Leur demande en termes de rentabilité et de sécurité est autre.

RÉPONSE

Le présent PAEM coordonne l'utilisation de l'espace au sein des espaces marins belges, le cas échéant, couplée à une série de conditions générales fondamentales. Lors de l'élaboration du projet de plan, la demande visant à prévoir de l'espace pour le développement de l'aquaculture a fait surface. Dans le cadre du principe de l'utilisation multiple, les zones telles que désignées actuellement constituent une option réaliste. La politique effective relative au développement de ces activités n'est pas réglée par le présent PAEM. La concertation avec les services compétents et avec le secteur a montré que ces zones offrent du potentiel pour le développement d'entreprises d'aquaculture durable et rentable. Les conditions sécuritaires et environnementales doivent encore être fixées dans le cadre des différentes procédures (notamment la procédure d'autorisation) et de l'autorisation a donnée par le concessionnaire du parc éolien.

La directive 2006/113/CE n'est plus en vigueur et ne doit dès lors pas être transposée.

STAD KNOKKE – HEIST

p. 2

- Er wordt in het MRP niet gesproken over strandvisserij, terwijl dit ook aan de zeezijde (binnen het plangebied van het MRP) van de basislijn beoefend wordt (kruien, vissen vanop strandhoofden, ...). Het college gaat er vanuit dat strandvisserij toegelaten blijft conform de vigerende wetgeving.

ANTWOORD

Recreatieve visserij is overal toegelaten in de Belgische zeegebieden behoudens recreatieve zeevisserij met bodemberoerende technieken in de zone zoals afgebakend in artikel 7 KB MPR (i.e. de zone "Vlaamse Banken"). Binnen deze zone is wel een uitzondering voorzien voor vissers te paard en te voet en voor garnaalvissers per boot onder een aantal restrictieve voorwaarden. Hierdoor wordt ook het cultureel erfgoed en het toerisme rond o.a. de garnaal gevrijwaard.

De strandvisserij, d.i. de visserij aan de landzijde van de basislijn, is een Vlaamse bevoegdheid. Daarover spreekt dit MRP zich niet uit.

DE PANNE

p.1

Gelet op de motivering van onderhavig besluit, zijnde:

- Overwegende dat er voor de professionele kustvisserij een exclusieve zone is voorzien van 3 mijl over de ganse kustlijn. Dat er in deze zone ter hoogte van de Broersbank in De Panne een testzone zal worden ingenomen voor de kustverdediging. Dat er bijkomend in deze zone mogelijk een energie-atol komt ter hoogte van Wenduine. De testzone in functie van de kustverdediging en het energie-atol nemen bijgevolg visgronden af van de kustvisserij. Het gemeentebestuur maakt zich verder zorgen over de impact van deze testzone, meer bepaald op vlak van recreatie en visserij en vreest dat er mogelijk ingrepen zullen plaatsvinden die beeldbepalend zullen zijn voor De Panne;
- Overwegende dat inzake de recreatieve visserij in het ontwerp-plan niet expliciet werd opgenomen dat het kruien, hengelen, garnaalvissen te paard, het vissen met steek-, kruis- en warrelnetten, het uitzetten vanaf het strand van netten of lijnen met haken is toegestaan. Ook het vissen in zee vanop diverse vaste constructies, verbonden met het vasteland, zoals pieren, golfbrekers, staketsel werd niet opgenomen;
- Overwegende dat in de zone afgebakend door de laagwaterlijn en de evenwijdige lijn 4,5 mijl zeewaarts en anderzijds de Frans-Belgische zee grens en de evenwijdige lijn door Nieuwpoort alle visserij-activiteiten kunnen voortgezet worden op voorwaarde dat er rolsloffen worden toegepast op het vistuig. Voor de garnaalvisserij is de zeeflap verplicht. Nieuwe vaartuigen mogen het gebied bevissen met niet-bodemberoerende technieken. Bestaande vaartuigen kunnen hun vaartuig vervangen. Het gemeentebestuur van De Panne kan zich vinden in het toepassen van alternatieve meer duurzame visserijtechnieken maar deze moeten ook economisch haalbaar zijn. Het bestuur stelt voor om voor kleinschalige vormen van kustvisserij in het kader van recreatie een uitzondering te voorzien en toelating te verlenen tot het gebruik van bodemberoerende visserijtechnieken. Dit enkel voor heel kleine boten (minder dan 4,5 meter, en enkel aangedreven door een buitenboordmotor) die een korrestok van maximaal 3 meter voortslepen waarvan de impact op de versterking van de zeebodem waarschijnlijk verwaarloosbaar is

ANTWOORD

Qua impact testzone op visserij

Zie antwoord op bijdrage Nieuwpoort, m.b.t. artikel 12, in compilatiedocument antwoorden KB.

Qua recreatieve visserij kn

Zie antwoord op bijdrage Knokke-Heist in dit compilatiedocument..

Qua visserijtechnieken

De aanpassingen van het vistuig voor de bestaande garnaalvisserij gelden in zone 1 voor de professionele visserij. Gezien er beperkingen worden opgelegd aan de professionele visserij werd hier rekening gehouden met de economische haalbaarheid. Dit wordt nu gedeeltelijk doorgetrokken naar recreatieve garnaalvisserij, onder de voorwaarden omschreven in art. 15, §2 KB MRPDe recreatieve visserij te voet en te paard was al opgenomen als uitzondering.

p.1 -2

Art.1: Er wordt gevraagd om de kustzone voor de professionele visserij uit te breiden van 3 mijl tot minstens 4,5 mijl indien er een energie-atol komt ter hoogte van Wenduine en/of een testzone in functie van de kustverdediging ter hoogte van de Broersbank in De Panne

Art.3: Er dient expliciet opgenomen te worden dat vanaf het strand het kruien, hengelen, het vissen met steek- of kruis- of warrelnetten, het uitzetten vanaf het strand van netten of lijnen met haken is toegelaten. Ook het vissen in zee vanop diverse vaste constructies, verbonden met het vasteland, zoals pieren, golfbrekers, staketsel dient toegelaten te worden.

- Art.4: Er dient opgenomen te worden dat het toegelaten is om voor kleinschalige vormen van recreatieve kustvisserij gebruik te maken van bodemberoerende visserijtechnieken. Dit enkel voor boten met een lengte van maximum 4,5 m en enkel aangedreven door een buitenboordmotor

ANTWOORD

Qua 3 – 4,5 mijl

Artikel 6, §3 stelt dat visserij voor vissersvaartuigen met een brutotonnenmaat van minder dan 70 is toegelaten in de zone van 4,5 zeemijlen. Doordat de visserij voor de vissersvaartuigen met een brutotonnenmaat van meer dan 70 wordt verboden in de zone van 4,5 zeemijlen wordt net tegemoet gekomen aan de ondersteuning van de kustvisserij. Voor vaartuigen onder 70 Bruto Tonnage is dit een uitbreiding van 3 naar 4,5 zeemijl. Deze maatregel komt ten goede aan de kleinschalige kustvisserij aangezien deze meer ruimte krijgt.

Qua recreatieve visserij

Het MRP heeft geen betrekking op de recreatieve visserij vanop het strand (landzijde van de basislijn). De recreatieve visserij op zee (zeezijde van de basislijn) is enkel aan beperkingen onderworpen voor zover ze de bodem beroeren zijn en dan nog enkel binnen het gebied Vlaamse Banken.

Inzake recreatieve kustvisserij:

Zie antwoord op bijdrage Knokke-Heist in dit compilatiedocument.

NEDERLANDSE VISSERSBOND

p.3-4

Maatregelen

Ten aanzien van de langetermijnvisie en de bijbehorende maatregelen (omschreven in 'Bijlage 2: Langetermijnvisie, doelstellingen, indicatoren en ruimtelijke beleidskeuzes' en vastgelegd in het ontwerp-Koninklijk Besluit) hebben wij de volgende opmerkingen:

Met de instelling van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) heeft de Europese Gemeenschap de exclusieve bevoegdheid om regels te stellen voor visserij en conservering van de biologische rijkdommen van de zee. De 3-mijlszone is op basis van territoriale rechten altijd toegankelijk geweest voor de Belgen en Nederlanders op grond van het Benelux-verdrag. Op de Noordzee (dus inclusief de 3- en 12-mijlszone, aangezien deze nergens zijn uitgezonderd) is het GVB van toepassing. Het GVB en de uitwerking van de Vogel- en Habitatrichtlijn dienen op elkaar afgestemd te worden.

In bijlage 2 wordt (terecht) gesteld wordt dat met het oog op de bilaterale akkoorden tussen Nederland en België (en België en Frankrijk) de voorgestelde maatregelen aan de Europese Commissie moeten worden voorgelegd. Ook wordt gesteld dat consultatie met de buurlanden zal plaatsvinden. Voor zover ons bekend, heeft deze consultatie niet plaatsgevonden. Gelet op de belangen van de Nederlandse visserijsector, zijn wij van mening dat de impact van de maatregelen op de Nederlandse vloot eerst in beeld gebracht moeten worden, alvorens tot wetgeving en consultatie kan worden overgegaan.

3/5

De voorgestelde maatregel om de toegankelijkheid van de kustzone te beperken (verlegging van de grens van 3 mijl naar 4,5 mijl) voor vaartuigen met meer dan 70BT is naar ons inzicht strijdig met zowel het EG-recht als het EU-verdrag.

Het beperken van de toegang op grond van 70 BT is naar onze mening niet gebaseerd op ecologisch onderzoek, maar op verdere bevoordeling van de Belgische, kleinschalige visserij (kustvisserij klein segment). Naar onze mening is dit een maatregel van gelijke werking en discriminerend voor de Nederlandse visserijsector (op grond van art. 31 EG-Verdrag).

Een maatregel [van gelijke werking] is in strijd met Hoofdstuk 2 van het EG-Verdrag (m.n. artikel 30). Op het eerste gezicht kan het Belgische voornemen ons inziens deze toets niet doorstaan, omdat in de praktijk sprake kan zijn van een maatregel van gelijke werking. De artikelen van Hoofdstuk 2 EG-Verdrag zijn van toepassing omdat voldaan wordt aan de voorwaarde van grensoverschrijdend aspect: door het verleggen van de mijlszone naar 4,5 mijl worden alleen de Nederlandse vissers geraakt door de maatregel (ongeacht of dit wel niet beoogd is).

Voor Belgen en Nederlanders gelden dezelfde rechten en plichten voor wat betreft de visserij in de territoriale wateren, waarbij het territorium aangeeft wie de bevoegde regelgevende autoriteit is. Op grond van artikel 6 van het Benelux Unie-Verdrag (art.6, Deel 1 verdrag van 1958) en artikel 10 van het Uitvoeringsprotocol mag geen wettelijk of uitvoerend voorschrift, noch enig ander publiekrechtelijk voorschrift, het vrije verkeer (inclusie visserij) op ongerechtvaardigde wijze belemmeren. De maatregel treft waarschijnlijk alleen Nederlandse vissers en kan in de praktijk een onrechtvaardige belemmering voor uitoefening van de visserij zijn.

Overigens geeft artikel 93 van het Unieverdrag aan dat bepalingen van het Unieverdrag zich niet tegen bepalingen van het EG-Verdrag mogen verzetten. De Belgische maatregel is in strijd met het EG-recht, zodat ook artikel 93 van het Unieverdrag wordt geschonden.

Bovendien ontbreekt de motivering voor het verminderen van de toegankelijkheid en de onderbouwing van het verleggen van 3 naar 4,5 mijl.

Op grond van bovenstaande verzoeken wij u af te zien van het verminderen van de toegankelijkheid van de kustzone van 3 tot 4,5 mijl voor schepen > 70 BT.

ANTWOORD

De visserijmaatregelen die in het MRP opgenomen zijn, hebben als functie natuurbescherming. De kustzone geldt als algemeen waardevol, in het bijzonder het westelijke deel. In het kader van het milieubeleid werden alle bodembescherende activiteiten aan voorwaarden onderworpen om een betere bodembescherming te garanderen en om een goede milieutoestand te kunnen garanderen. Deze maatregelen worden in het MRP naar voren geschoven en zijn het resultaat van intern Belgische beslissingen. Het klopt dat deze maatregelen ook in het GVB moeten worden opgenomen. Daarom wordt ook expliciet aan het KB MRP toegevoegd dat de maatregelen pas van kracht zijn als de Europese procedure is doorlopen. Deze procedure houdt ook een akkoord met o.a. Nederland in. Het ontwerpplan vormt dan ook een eerste beleidslijn waarover we binnenkort met de bevoegde Nederlandse autoriteiten in overleg treden. Intussen wijzen we er al op dat de maatregel voor toegankelijkheid <70BT nu al bestaat voor de 3 mijlszone en dus met 1,5 zeemijl zal worden uitgebreid. Nederlandse schepen van <70BT blijven uiteraard toegelaten, gezien het beoogde beleid hier enkel tot doelstelling heeft de bodembescherende door grotere vissersschepen in de waardevolle kustzone te beperken.

Concluderend

Momenteel wordt het Gemeenschappelijk Visserijbeleid herzien. Wij zien het GVB als het beleidsbepalende document, waar maatregelen t.a.v. visserij worden genomen. Visserij moet in een internationaal perspectief worden gezien en gereguleerd. Aanvullend nationaal beleid voor de visserij is naar ons inzien daarom niet wenselijk. Het GVB blijft de primaire lijn voor visserijbeleid en voor België is naar onze mening geen eigenstandige rol weg gelegd t.a.v. de visserij.

ANTWOORD

Zie antwoord op andere bijdrage Nederlandse Visssersbond in dit compilatiedocument.

REDERSCENTRALE

p.1

De Rederscentrale als erkende producentenorganisatie en beroepsvereniging van reders ter zeevisserij, vraagt om alsnog in veel grotere mate rekening te houden met de noden van de zeer klein geworden Belgische professionele visserijsector. Visserij heeft geen baat bij een mariene ruimtelijke planning, want enkel met zoveel mogelijk open ruimte kunnen de meest duurzame visgronden van het moment opgezocht worden.

Iedere inperking van die open ruimte is dus een vermindering van duurzaamheid wat visserij betreft. Er is reeds vaak gebleken dat inperkingen en sluitingen van gebieden alleen maar leiden tot verplaatsing naar - en concentratie op - zones die de visserij anders veel minder zou gebruiken. Concreet in het ontwerp MRP is het voor de visserij dus zeer negatief dat specifieke zones worden voorzien voor energieopwekking en -opslag, 'stopcontacten', kabellegging, aggregatenwinning, baggerstortzones en munitieopslag, waar de visserij automatisch wordt uitgesloten. Daarbovenop komen worden ook nog zones omschreven waar visserijactiviteiten ingeperkt worden ter bescherming van de zeebodem. De Rederscentrale betwist dat de impact van de vistuigen van die mate is dat er een beperking dient te worden voorzien.

De Rederscentrale vraagt dus dat er geen nieuwe initiatieven bijkomen die de bestaande open ruimte verder beperken en dat de instandhoudingsdoelstellingen onder een 'bottom-up approach' principe aan de visser zelf worden overgelaten. Alle gevolgen voor de visserij die uit een MRP naar voor komen, zouden moeten gecompenseerd worden door specifieke steun, die niet uit de het Belgisch aandeel van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en visserij komt. Dit houdt in: aanpassingen aan vistuig, (tijdelijke) reconversie van bedrijfsvoering en compensatie voor het verlies van visgronden.

ANTWOORD

Het MRP gaat uit van de maximale vrijwaring van de visgronden in functie van de leefbaarheid van de sector. De professionele visserij is overal toegelaten in de Belgische zeegebieden met uitzondering van beperkingen vermeld in artikel 10, §1 KB MRP. Er worden echter geen visserijgronden afgesloten in functie van het natuurbeleid. In de zone 'Vlaamse Banken', een habitatrichtlijngebied, worden

kleine deelzones afgebakend waar maatregelen worden genomen om de bodemintegriteit te behouden (in functie van de goede milieutoestand). Echter, visserij is in deze zones wel toegelaten, mits het in acht nemen van de voorwaarden per specifieke deelzone.

Het MRP coördineert het gebruik van de ruimte binnen de zeegebieden, in functie van het algemeen belang. Er zijn onvermijdelijk een aantal nieuwe vormen van ruimtegebruik die ook een plaats dienen te krijgen binnen dit MRP. Dit leidt dan ook tot het hertekenen van de kaart waarbinnen bestaande activiteiten, waaronder de zeevisserij, plaatsvinden. Voor de zeevisserij, als bestaande activiteit, wordt niet geraakt aan de rechten van de sector en worden de bestaande visgronden zoveel mogelijk gevrijwaard. Binnen het milieubeleid wordt geen enkele zone volledig afgesloten voor de zeevisserij (in bepaalde zones worden weliswaar beperkingen op vistuig toegepast). Voor een aantal infrastructurele werken van algemeen belang wordt ruimte voorzien, wat een beperkte impact heeft op de voor de zeevisserij beschikbare ruimte. Op die manier beperkt het MRP het verlies aan visgronden tot een minimum, waardoor het socio-economisch belang van de sector ruim in rekening wordt gebracht.

Wat de betrokkenheid van de sector in het marien milieubeleid betreft, is de visserijsector steeds betrokken geweest en dat zal in de toekomst ook zo blijven en is verankerd in procedures. Het is evenwel evident dat dit beleid aangestuurd wordt door de overheid die de bescherming van het mariene milieu als bevoegdheid heeft.

LOW IMPACT FISHERMAN EUROPA

p. 1-2

In België zijn momenteel een 30 tal handlijnvissers actief welke voornamelijk afhankelijk zijn van zeebaars en kabeljauw juist deze bestanden staan onder grote druk, om hen toekomst en die van andere kleinschalige duurzame vissers te borgen zou uitbreiding naar andere duurzame methoden (visvallen,krab en kreeftenkooien) een uitkomst kunnen bieden.

Het vissen binnen windmolenparken waar deze methoden uitstekend toepasbaar zijn ,zou voor vele van hen een uitkomst bieden.

Windmolenparken zijn momenteel al van grote biologische waarde waar duurzame kleinschalige visserijen met een goed beheersplan nauwelijks waarneembare schade aan het ecosysteem zouden veroorzaken maar wel sociaal economisch gezien een grote bijdrage kunnen leveren met het produceren van kwaliteits- voedsel.

(zie ILVO rapport

<http://www.ilvo.vlaanderen.be/NL/Onderzoek/Visserij/Technischvisserijonderzoek/Maripas/tabid/5348/language/nl-NL/Default.aspx>)

Daarvoor zou ik er voor willen pleiten om onderzoek naar effecten van kleinschalige visserij toe te staan binnen deze parken zo dat de kans van een duurzaam gebruik niet verloren zou gaan.

Momenteel word visserij binnen de windmolenparken om vermeende veiligheid risico's niet overwogen, risico's die met een goed beheersplan en duidelijke regelgeving beperkt kunnen worden

tot een minimum, naast wettelijke regelgeving kan er door de sector zelf aanvullende regelgeving ten aanzien van de veiligheid toe gevoegd en gecontroleerd worden.

Voor de concessiehouders kunnen de vissers dienen als extra ogen en oren en misstanden direct melden dit i.v.m. veiligheid.

De gebruikte visserij materialen zijn van dien aard dat ze geen schade aan de pylonen kunnen veroorzaken, ook door dat de boten waarmee gewerkt wordt van polyester zijn zullen die bij eventuele calamiteiten nauwelijks schade veroorzaken.

Indien er concessie verleend wordt voor kleinschalige duurzame visserij binnen de genoemde windmolen parken wordt hiermee tevens aan de politieke wens van Brussel te gemoed gekomen om kleinschalige duurzame visserij te stimuleren.

ANTWOORD

In het MRP is geopteerd voor het stimuleren van bioremediërende vormen van aquacultuur binnen de twee zones die werden aangeduid in de zone voor hernieuwbare energie. Dit sluit echter niet uit dat in de toekomst andere vormen van visserij, waaronder ook kleinschalige visserij, zouden kunnen worden uitgeoefend in zone voor hernieuwbare energie voor zover blijkt dat hierbij de veiligheid niet in het gedrang komt. Voorlopig is hierover nog onvoldoende aanwijzing dat deze vorm van visserij op een veilige manier kan worden toegelaten in de windmolenparken.

BIJZONDERE RAADGEVENDE COMMISSIE VOOR DE VISSERIJ

p.2-3

In het ontwerp KB, artikel 6 §1 worden vijf zones vermeld terwijl er maar vier worden beschreven. Nieuwe beperkingen zijn o.a. het energie-atol en de wijziging van de baggerstortlocatie.

De zones voor energieopslag vormen een ernstige hindernis die omzeild moet worden. Voor het energie-atol dient gestreefd naar een win-win situatie met het project Vlaamse baaien.

De commissie wenst te onderstrepen dat de in artikel 9 § 8 gereserveerde zone voor het storten van baggerspecie een voor de visserij belangrijke zone is. Deze moet gevrijwaard blijven van andere activiteiten.

Bovendien wordt in sommige zones een beperking van de activiteiten opgelegd ter bescherming van de zeebodem. De commissie wijst er op dat de sector al heel wat inspanningen heeft geleverd om de bodemberoering fel te verminderen.

Verbod op bodemberoering mag niet tot absurde situaties leiden. Verschillende vis- en vogelsoorten leven immers van de bodemberoering en de teruggooi.

De boomkorvisserij ligt door het verstorend effect op de zeebodem zwaar onder vuur en wordt steeds beschuldigd ernstige schade toe te brengen aan de natuur. Door vissers wordt ook gewezen op het feit dat bodemberoering juist goed is voor de visproductie. Er wordt daarbij verwezen naar de scholbox, die grotendeels voor de boomkorvloot werd gesloten.

De natuur herstelt zich bij de boomkor blijkbaar op zeer korte termijn, wat niet kan gezegd worden van de flyshooting en pulskorvisserij.

In een recente studie van onderzoekers van IMARES Wageningen UR, die gepubliceerd werd in het wetenschappelijk tijdschrift "Proceedings of the Royal Society of London", wordt gesteld dat de bodemberoering door boomkorvisserij kan leiden tot verhoogde productie van vis, grotere vangsten en een verhoging van het MSY niveau! De bijeffecten kunnen bijgedragen hebben tot het succes van de boomkorvisserij in de Noordzee. Andersom kunnen maatregelen die leiden tot minder bodemberoering in kleinere visbestanden resulteren. Dat de studie zal leiden tot discussie staat buiten kijf. Tegenstanders benadrukken dat de bodemtrawl de delicate mariene habitat vernietigt; volgens de voorstanders is de schade beperkt en zal een verbod op het gebruik van de bodemtrawl het einde van de commerciële visvangst betekenen.

De tabel blz. 84 in de rubriek 9.8 commerciële visserij van bijlage 1 is onduidelijk. Het gebruik van de termen "alternatieve boomkor" en "alternatieve technieken" leidt tot verwarring. Een alternatieve boomkor is geen alternatieve techniek. De alternatieve boomkor en de Sumwing staan bij de bodemberoerende methodes daar waar zij precies ontworpen zijn om de bodemberoering te minimaliseren. De Sumwing hoort daar zelfs niet bij daar het net boven de bodem zweeft.

De commissie is voorstander om de pulskor-platvis niet toe te laten in de Belgische wateren zolang niet wetenschappelijk uitgemaakt is dat deze visserij niet milieuvriendelijk is.

Het verlies aan visgronden wordt gecompenseerd door de uitbreiding van de 3-mijlszone, tot waar nu de 70 BT grens ligt, naar 4,5 mijl maar verhoogt de druk op de resterende zones. De commissie stelt voor hier ook een overgangsmaatregel te voorzien.

De commissie stelt vast dat door een verbod van bodemberoering in zone 2 en nog meer in zone 3 en 4 de doorgang tussen de zandbanken aan banden wordt gelegd. Vissersvaartuigen worden aldus gedwongen hun visserijactiviteit te onderbreken.

De commissie wenst er op te wijzen, doordat verschillende soorten zeebodem worden gekruist, dat rolsloffen een averechts effect kunnen hebben. Hiermee werd blijkbaar geen rekening gehouden.

De vraag kan gesteld worden in hoeverre sommige vormen van passieve visserij minder bodemberoerend zijn dan actieve visserijmethodes. Pogingen om passieve visserijtechnieken in onze wateren toe te passen werden gestaakt wegens onrendabel.

In tegenstelling tot de visserij halen bepaalde sectoren die zich verder kunnen ontwikkelen wel voordelen uit de ruimtelijke ordening.

De commissie pleit voor een bijzondere compensatie voor de visserij, die heel wat inspanningen voor omschakeling moet doen en die zijn werkruimte voortdurend ziet inkrimpen, niet alleen door andere activiteiten in een verre toekomst mogelijk te maken maar ook door een financiële tegemoetkoming voor het economisch verlies aan inkomsten.

ANTWOORD

Qua artikel 6, §1

Dit wordt meegenomen.

Zie antwoord op bijdrage SDVO in 'compilatiedocument antwoorden KB'.

Inzake artikel 9§8

Dit wordt meegenomen.

Zie antwoord op bijdrage Rederscentrale in 'compilatiedocument antwoorden KB'.

Inzake voordelen voor andere sectoren

Zie antwoord op bijdrage Rederscentrale in dit compilatiedocument.

Inzake bijzonder compensatie

Zie antwoord op bijdrage Rederscentrale in dit compilatiedocument.

NATUURPUNT

p. 7

Aquacultuur

- Het is positief dat er over weinig eutrofiërende aquacultuur wordt nagedacht, en ook dat deze activiteit ruimtelijk wordt samengebracht met andere activiteiten (hernieuwbare energie). We vragen hier te kiezen voor plantenetende vis of schaaldieren die zich voeden met algen en niet met andere vis.

ANTWOORD

De doelstelling om met behulp van aquacultuur minder eutrofiëring te hebben (bio-remediërend) is een ruimtelijke maatregel en vindt dus zijn plaats binnen het MRP, dit in tegenstelling tot de gesuggereerde voorwaarde. Deze wordt dus niet meegenomen.

p. 7

Integrale visie vereist ook maatregelen op het land

- Strand en zee vormen een verbonden ecosysteem. Dit vereist een goeie afstemming van het beleid op het land en in zee.
- Bijvoorbeeld: Verschillende bruinvissen/zeehonden sterven door verstrikking in warrelnetten op het strand. Een goeie bescherming vergt ook maatregelen op het land. Voorstel om enkel recreatieve vistechnieken die niet leiden tot de bijvangst van bruinvissen en zeehonden, toe te staan op het strand.

ANTWOORD

Er is zoveel als mogelijk geïntegreerd gewerkt tussen land en zee, maar dit blijft een marien ruimtelijk plan, met als geografische scope de zeegebieden.

SALV

p. 15-16

[6] Laat visserij, onder bepaalde voorwaarden, toe in de windmolenparken. De Raad apprecieert de mogelijkheid om aan mariene aquacultuur te doen binnen de, voor de reguliere vaart gesloten, zones voor energieproductie.

De SALV meent echter dat binnen de zones voor energieproductie ook, onder bepaalde voorwaarden, visserij mogelijk moet zijn. Het ILVO schrijft in een rapport¹⁴: *Er wordt verwacht dat verschillende vis- en schaaldierpopulaties in deze zones zullen toenemen. Voorbeelden hiervan zijn zeebaars, noordzeekrab en kreeft. Deze kunnen op een duurzame en ecologische wijze bevestigd worden door een kleinschalige passieve visserij, zonder bodemberoering.* De Raad onderschrijft de stelling van het ILVO: *De Vlaamse Regering promoot de reconversie van de visserij naar meer duurzame alternatieven. Vandaar dat elke opportuniteit inzake alternatieve visserij en maricultuur moet aangegrepen worden. Er dient een socio-economische consensus nagestreefd met ruimte voor wederzijds overleg. Een degelijke planning zal noodzakelijk zijn samen met de nodige afspraken tussen de betrokken partijen, een beperking van de toegang en een goede kennis van de reglementering en beschikbare visserij- en maricultuurtechnologie. Tenslotte kan het duurzaam karakter van windenergie enerzijds en de kleinschalige passieve visserij en maricultuur anderzijds een synergetisch effect hebben op het imago van zowel de energiesector als de visserijsector.*

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Low Impact Fisherman Europa in dit compilatiedocument.

p. 16-17

[8] Werk de beschermingsmaatregelen voor Natura 2000 gebieden uit in samenspraak met de belanghebbenden. De Raad stelt vast dat een aantal beschermingsmaatregelen voor Natura 2000 reeds ingebed zitten in het ontwerp MRP, met name de zoneringen en de beperkingen inzake bodemberoering. Daarover meent de Raad16:

▣ treed niet te beperkend op voor de visserij in zone 1 van het habitatrichtlijngebied. In artikel 6, § 1 van het ontwerp KB wordt gesteld dat de bestaande kustvisserij binnen de zone 1 alle visserij-activiteiten kan voortzetten op voorwaarde dat er rolsloffen worden toegepast op het vistuig. Voor de garnaalvisserij is de zeeflap17 verplicht. Nieuwe vaartuigen mogen het gebied bevissen met niet-bodemberoerende technieken. Bestaande vaartuigen kunnen hun vaartuig vervangen. De SALV betwijfelt of het gebruik van rolsloffen het enige alternatief is om de bodemberoering in te perken. De Raad adviseert om hier niet strikt beperkend op te treden door enkel rolsloffen toe te laten en vraagt bijgevolg dat hier ook andere aanpassingen worden toegelaten die op minstens een even beperkte mate als de rolsloffen de bodem beroeren. Er wordt constant gezocht naar nieuwe methodes met minder milieu-impact. Deze mogen zeker niet worden uitgesloten maar dienen verder te worden gestimuleerd;

▣ dat in zone 1, zoals gedefinieerd in artikel 6,§1, 1° van het ontwerp KB, ook volledig nieuwe vissersvaartuigen zouden moeten kunnen vissen op garnaal, mits gebruik van een alternatief met een beperktere mate van milieu-impact, zoals hierboven aangehaald. In het ontwerp KB staat nu *Nieuwe vaartuigen mogen het gebied bevissen met niet-bodemberoerende technieken*. Volgens de SALV bestaat er momenteel geen enkele techniek om op garnalen te vissen door het gebruik van niet-bodemberoerende technieken18. De SALV wijst erop dat met het huidige voorstel de bodemberoerende visserij in zone 1 wordt uitgefaseerd, dus ook de garnalenvisserij. De Raad vraagt maatregelen te nemen zodat de garnalenvisserij op lange termijn mogelijk blijft.

ANTWOORD

Qua rolsloffen en andere alternatieven

Zie antwoord op bijdrage Rederscentrale in 'compilatiedocument antwoorden KB'.Qua niet-bodemberoerende technieken garnaalvisserij

De garnaalvisserij wordt niet uitgefaseerd aangezien alle bestaande vissersvaartuigen die nu al in het gebied actief zijn hun schip kunnen vervangen. Het gaat om een uitzonderingsmaatregel in zone 1 (bestemd voor strikte bodembescherming) en uitbreiding van de vloot binnen dit gebied zal dan ook niet mogelijk zijn. Noteer dat dit buiten zone 1 uiteraard wel mogelijk blijft.

FRDO

p. 3-4

Opmerkingen inzake visserij

[13] De FRDO heeft reeds herhaaldelijk gewezen op de nefaste ecologische, economische en sociale impact van de vermindering van visbestanden, en gepleit voor een duurzame visserij. Zo vroeg de raad in zijn advies over een duurzaam voedingssysteem dat *"België actief op EU niveau zou ijveren voor een meer duurzame visvangst die rekening houdt met de capaciteit van visbestanden om zich te vernieuwen. Dit om overbevissing tegen te gaan. In eerste instantie is de raad van mening dat technieken die onomkeerbare schade veroorzaken aan het mariene milieu en vaak ook economisch*

niet efficiënt zijn (boomkorvisserij of het gebruik van sleepnetten) op termijn vervangen moeten worden door meer duurzame technieken.”

[14] De FRDO ondersteunt dan ook de ambitie van het MRP en de sector om de transitie te bevorderen naar een duurzame visserijvloot, de kleinschalige kustvisserij te behouden en een duurzame, geïntegreerde en weinig eutrofiërende aquacultuur te stimuleren (via een concessie in de zone voor hernieuwbare energie). Wat het verbod op bodemberoerende visserijtechnieken in zones 1, 2, 3 en 4 van het habitatrichtlijngebied “Vlaamse Banken” betreft, beveelt de FRDO aan de impact van alle visserijtechnieken uitgebreider te bestuderen en te behandelen dan in het Milieueffectenrapport van het MRP, gezien er in de visserijsector kennelijk nog discussie bestaat over dit thema.

[15] Tenslotte is de raad van mening dat de regels die gelden voor Belgische vissers in het Belgische zeegebied, ook van toepassing zouden moeten zijn voor de schepen van de buurlanden in dit deel van de Noordzee, en dat terzake overleg met de buurlanden en met de Europese overheden een prioriteit vormt. Meer specifiek zou het MRP meer aandacht kunnen besteden aan het overleg met Nederland, niet enkel voor wat visserij betreft maar eveneens voor nautisch beheer, kustverdediging en natuurbehoud (o.a. de vlakte van Raan).

ANTWOORD

Er lopen reeds tal van onderzoeksprojecten m.b.t. de impact van visserijtechnieken. Dit onderzoek zal aangehouden en zelfs nog geïntensifieerd worden n.a.v. de lopende Natura 2000- en mariene strategie-processen. Daaraan zullen de nodige maatregelen gekoppeld worden.

De toepassing van de regels die gelden voor de Belgische vissers zal, met respect voor de Europese regelgeving en de bestaande afspraken zoveel als mogelijk toegepast worden op buitenlandse vissers.

VLAAMS GEWEST

p. 27

6.4 Visserij en mariene aquacultuur

p. 34

Het verbieden van het gebruik van bepaald vistuig, en het enkel toelaten van vistuig waarvan de rentabiliteit nog in vraag wordt gesteld, betekent in feite dat er wel gebieden gesloten worden voor een min of meer belangrijk deel van de beroepsvisserij.

Het is van belang dat de ontwikkeling van aquacultuur voldoende ontwikkelingskansen krijgt. Dit past tevens in het kader van het toekomstige GVB. Daarbij mag men zich niet vastpinnen op de geïntegreerde vorm van aquacultuur. Ook monoculturen kunnen positief bijdragen tot het verminderen van het eutrofiëringsniveau.

ANTWOORD

Qua zeevisserij

De gebieden worden niet gesloten voor de professionele visserij, maar vissen wordt er aan een aantal redelijke en toekomstgerichte voorwaarden verbonden. Er worden geen gebieden afgesloten en de maatregelen werden met de sector afgesproken en maken deel uit van een akkoord met de bevoegde minister voor Zeevisserij Kris Peeters.

Qua aquacultuur

De mogelijkheid om een monocultuur te ontwikkelen wordt ingesteld, mits respect voor de vernoemde voorwaarden (o.a. eutrofiëeringsniveau dalen).

NEDERLAND – OIM

p. 2-3

5. Sta kleinschalige visserij binnen de windmolenparken toe;

Ad 5. Life bepleit onderzoek naar de effecten van (duurzame) kleinschalige visserij binnen de windmolenparken. Indien er concessie wordt verleend voor kleinschalige duurzame visserij binnen de genoemde windmolen parken wordt tevens tegemoet gekomen aan de politieke wens van Brussel om kleinschalige duurzame visserij te stimuleren.

Life meldt dat momenteel in België een 30-tal handlijnvissers actief zijn, die voornamelijk afhankelijk zijn van de onder grote druk staande zeebaars en kabeljauw.

Om de toekomst van deze en andere kleinschalige duurzame vissers te borgen, zou uitbreiding naar andere duurzame methoden (visvallen, krab en kreeftenkooien) een uitkomst kunnen bieden. Life stelt dat deze methoden binnen windmolenparken uitstekend toepasbaar zijn.

Life stelt verder dat duurzame kleinschalige visserijen met een goed beheersplan nauwelijks waarneembare schade aan het ecosysteem binnen de windmolenparken zouden veroorzaken maar wel sociaal economisch gezien een grote bijdrage zouden kunnen leveren aan het produceren van kwaliteitsvoedsel. De gebruikte visserij materialen zijn van dien aard dat ze geen schade aan de pylonen kunnen veroorzaken, ook doordat de boten waarmee gewerkt wordt van polyester zijn, die bij eventuele calamiteiten nauwelijks schade veroorzaken. De vermeende veiligheidsrisico's kunnen met een goed beheersplan en duidelijke regelgeving, aangevuld met regelgeving van de sector zelf, worden beperkt tot een minimum. De vissers kunnen ook bijdragen aan de veiligheid: zij kunnen dienen als extra ogen en oren en misstanden op het gebied van veiligheid direct melden.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Low Impact Fisherman Europa in dit compilatiedocument.

PARTICULIER

p. 2-3

Visserij:

Ik zou mij wel kunnen vinden in een algemeen verbod voor visserij in de volledige Vlaamse Banken maar begrijp ook dat dit (momenteel) te veel de leefbaarheid van de beroepsvisserij aantast. Op lange termijn zal het misschien de enige oplossing zijn om überhaupt nog vis uit de BNZ te vangen. Op dit vlak is het alternatief II zeer vooruitstrevend.

Zonder minstens één zone (zone 3?) van de Vlaamse Banken waar een compleet visverbod van kracht is, is een echt duurzaam beleid niet mogelijk. Dit niet alleen om de bodem te laten herstellen maar ook om de benthos organismen een lang leven te gunnen. Deze zone kan perfect functioneren als broed- en kraamkamer voor oesters, haring en platvissen. Dit gebied zal percentueel nog steeds minimaal zijn in vergelijking met het totaal oppervlak van de BNZ en zelfs met de oppervlakte van de Vlaamse Banken.

De totale oppervlakte van het windmolenpark aan de Thorntonbank bedraagt 7 % van het BNZ. Momenteel wordt slechts 7% van het BNZ niet bevestigd. Bepaalde scheepvaartroutes en stortplaatsen niet inbegrepen. Hoeveel zou het percentage Thorntonbank + Zone 3 in de Vlaamse Banken bedragen indien in beiden een vangstverbod van toepassing is?

NGO's wijzen erop, en ik denk zelfs dat de EU deze zienswijze volgt, dat als de lidstaten van de EU 1/3 van het zeegebied beschermen met een vangstverbod de huidige visstocks op peil kunnen blijven. Net zoals overal in de wereld wordt ook de BNZ te intensief bevestigd. De belangrijkste druk op de vispopulaties blijft de visserijdruk. Indien we geen Great Banks (Canada) aan onze kust wensen, zullen drastische maatregelen ooit nodig zijn. Om dit te vermijden is het wenselijk om nu al in een klein deel van de Vlaamse Banken een visverbod in te voeren. We hebben dringend maatregelen

nodig om de bodemberoerende visserij terug te dringen. Een zone met een vangstverbod is echt noodzakelijk zodat zich een kraam- (makreel, sprot, kabeljauw, tong en schol) en broedkamer (haring, wijting, enz.) kan ontwikkelen.

Er is ook aandacht nodig voor het gebruik van staand want of warrelnetten. Deze methodes zorgen voor andere ongewenste bijvangsten zoals duikende zeevogels en zeezoogdieren. Ook in ons deel van de Noordzee worden incidenteel bruinvissen gevangen zowel door professionele als bij recreatieve visserij.

De toename van bruinvissen, een beschermde Europese diersoort, in het zuidelijk deel van de Noordzee dwingt ons om gepaste maatregelen te nemen. Momenteel volgt de wetgever de roep van de NGO's niet. Het soortenbesluit van 15 mei 2009, van kracht op 01 september 2009 is, ondanks verschillende waarschuwingen van Europa, nog steeds niet omgezet in uitvoeringsbesluiten.

De belangrijkste doodsoorzaak van gestrande bruinvissen is de bijvangst, met verdrinking tot gevolg, in de netten. Recreatieve strandvisserij vormt eveneens een probleem. Een verbod op recreatieve warrelnet visserij op het strand en een eenvormig strandvisreglement wordt noodzaak.

Het gebruik van sleepnetten of bodemberoerende technieken door recreanten volledig te verbieden in de BNZ is geen slecht voorstel. Het kan niet alleen de natuurwaarden ten goede komen maar zal zeker zorgen voor de bescherming van de visstocks van de beroepsvisserij. Een recreant die met een boomkor vist doet dit niet voor de sport maar voor het gewin.

Volgens een doctoraatstudie in juli 2013 wordt 42 tot 50% van de aangelande vis niet gerapporteerd! Aansluitend hoe zal de controle bij recreatieve sleepnet visserij nageleefd op de teruggooi? Immers voorziet het GVB vanaf 2013/2014 een verbod op teruggooi bij de beroepsvisserij, elektronisch logboek, enz.

De omvang van de recreatieve visserij is niet gekend of wil niet gekend worden. De overheden moeten hun verantwoordelijkheid opnemen en het probleem aanpakken.

De voorgestelde maatregelen (de verschillende zones in alternatief 1) in verband met visserij in de Vlaamse Banken zijn pover.

Alleen in zone 3 zal er een verbod zijn op bodemberoerende visserij. Op zone 1 schakelt moet men voor de garnalvisserij overschakelen op rolsloffen en een zeeflap en in zone 2 en 4 mogen alle alternatieve bodemtechnieken uitgetest worden.

Volgens het meervoudig ruimtegebruik is professionele visserij immers overal mogelijk in de Vlaamse Banken.

Rolsloffen en zeeflap zijn voor de garnalvisserij een kleine verbetering. Maar wat met de grote bijvangsten bij de garnalvisserij? Wat met de garnalpulsakor? Andere alternatieven?.

De Belgische vloot bestaat vandaag nog steeds voor 85 % uit boomkorvaartuigen.

Alternatieve boomkorren zijn niet altijd het wondermiddel. Sommige blijven de bodem omwoelen.

Een sum-wing bijvoorbeeld bezit nog steeds wekkerkettingen.

In de Vlaamse Banken is minstens één zone met een compleet vangstverbod noodzakelijk en in niet pas in 2020 want het zou dan al te laat kunnen zijn.

Bodem waar veel boomkorvisserij is, verandert het bodemleven van lang levende soorten naar kort levende opportunisten en aaseters. De diversiteit en de soortenrijkdom verminderen.

ANTWOORD

Zie antwoorden m.b.t. artikel 6 in 'compilatiedocument antwoorden KB'.

PARTICULIER

p. 4-5

Mari- en aquacultuur.

Het sijpelt langzaam binnen bij de overheid dat er ondanks alle geleverde meer inspanningen er niet meer wilde vis gevangen wordt. De grens van maximaal duurzame opbrengst is voor sommige soorten waarschijnlijk al overschreden. Zie bijvoorbeeld Vira 2012.

Aquacultuur is een aanvulling op dit te kort en zal waarschijnlijk de enige mogelijkheid zijn om de bevolking blijvend van vis uit de Noordzee te voorzien.

In het plan MRP is 20% van de Thorntonbank, 7 % van het BNZ, voorzien voor mari- en aquacultuur of 1.4 % van het BNZ. ($7/5 = 1.4$)

1.4 % van het BNZ dat moet dienen voor de kweek van kabeljauw (?), oesters (?), wieren. Of dit volstaat om het verlies aan aangelande wilde vis in de toekomst op te vangen is het antwoord neen. Zonder een gesloten gebied, bijvoorbeeld zone 3 van de Vlaamse Banken, dat fungeert als kraam- en broedkamer blijft men de toekomstige stock weg te vangen.

Negatieve noot.

1. Het veelbelovende privé initiatief in verband met kweek van hangmosselen aan boeien is met overheidsgeld weggeconcurrerd. De privé onderneming is teleurgesteld gestopt en wat rest er van het autonoom p.p.s. (publiek private samenwerking) bedrijfje: NIETS. Alles van boeien tot kuis- en sorteermachines alles is weg, verdwenen. Niemand mag daar vragen over stellen.

2. Kweken van kabeljauw? Nog zo'n vaag plan. Iedereen weet dat dit een roofvis is, zelfs een toppredator, en wat eten roofvissen? Andere vis natuurlijk. Wereldwijd probeert men om af te stappen van het kweken van vis die gevoed wordt met andere diersoorten. Of zullen we zoals in ZO Azië de resten van de kippenlachterijen tot de veren toe, gebruiken als voedsel voor de kabeljauw? Het alternatief is het kweken van vis dat zich voedt met algen.

Voor elke kilogram gekweekte vis dat op tafel komt, wordt er 4 kilogram andere niet commerciële vis gevangen worden. Is kabeljauw kweken duurzaam?

ANTWOORD

De ruimte is voorzien voor duurzame aquacultuur, een sector in volle ontwikkeling.

Het MRP is evenwel slechts een ruimtelijk plan, het bredere Europese en nationale visserijbeleid ligt niet in handen van deze oefening.

KUSTWACHT

p. 3

Referte 1: toelichtingsnota:

FOD Economie: Dienst Continentaal plat:

De dienst Continentaal Plat van de FOD Economie is overtuigd van het nut van een Marien Ruimtelijk Plan. Naast een aantal kleine opmerkingen, zouden we wel enkele fundamentele problemen willen aankaarten:

- De zone bestemd voor het leggen en exploiteren van kabels en pijpleidingen is incompatibel met de zandwingebeden.
- De ligging en vorm van het ankergebied Oostdyck is niet optimaal.

ANTWOORD

Dit is uitgeklaard door het opnemen van bepalingen in het KB MRP om de verschillende gebruiken met elkaar te laten samengaan of te zorgen voor duidelijke regels. Zie daarvoor de artikelen 8, §9, en 11 KB MRP.

p. 4

FOD Economie: Dienst Continentaal plat

- De ligging van de zone bestemd voor het leggen en exploiteren van kabels en pijpleidingen is niet compatibel met de zandwingebeden en daarom onaanvaardbaar.

ANTWOORD

Zie antwoord op ander onderdeel bijdrage Kustwacht in dit compilatiedocument.

p. 8

Pagina 23-27

- Preferentiële zone voor kabels en pijpleidingen is incompatibel met zand- en grindwinningsgebieden (zie opmerking op artikel 8, §7 en § 9 van het KB MRP)

ANTWOORD

Zie antwoord op ander onderdeel bijdrage Kustwacht in dit compilatiedocument.

FRDO

p. 4

[17] Ook de ontginning van zand en grind is een belangrijke economische activiteit, als onmisbare grondstof voor de bouwnijverheid. De FRDO is het dan ook eens met de doelstelling voldoende zand- en grindontginningszones te voorzien in functie van de vraag naar bouwzand en -grind en in functie van kustverdedigingswerken, zowel om de aanvoer te verzekeren als om prijsstijgingen te voorkomen. Zoals het MRP vermeldt, dient hierbij de impact op de zeebodem en op de biodiversiteit afdoende opgevolgd te worden, zeker in de ecologisch gevoelige gebieden. De FRDO meent dat verder overleg hierover tussen de betrokken actoren nuttig zou kunnen zijn.

ANTWOORD

De aanwijzing van zand- en grindontginningszones in functie van de vraag naar bouwzand- en -grind en kustverdedigingswerken is gebeurd. De impact op de zeebodem en op de biodiversiteit wordt opgevolgd, via de concessieprocedure (black box) en via de passende beoordeling ingeval van potentiële impact in de zone “Vlaamse Banken”, een habitatrichtlijngebied. Het overleg tussen de betrokken actoren gebeurt vooral (maar niet alleen) binnen de raadgevende commissie ingesteld door het KB van 12 augustus 2000 en binnen het kader van de procedure tot aanneming van de instandhoudingsdoelstellingen en van het maatregelenpakket voor de speciale zone voor natuurbehoud “Vlaamse Banken”.

UK – MMO

p. 3-4

Aggregate (sand and gravel extraction)

Page 99 makes reference to „appropriate assessment“ additional to environmental impact reports. If this refers to „appropriate assessment (AA)“ that might be required under Art. 6 of the Habitats Directive and environmental impact under the EIA Directive, it needs to be made clear that the provisions of these two directives are not the same. For example, an AA is triggered under Article 6(3) when a plan or project is likely to have an effect on a European site either alone or in combination with other plans or projects. There are procedural steps that need to be followed under Article 6 before it can be concluded that an AA is required.

ANTWOORD

This is correct, but it follows the application of the applicable regulation. Thus, this should not be mentioned in the MSP.

PARTICULIER

p. 4

Zand en grindontginning:

Natuurlijk liefst zo weinig mogelijk in de Vlaamse Banken. Het ecologisch herstel duurt vier jaar. Waar ik vragen bij stel is de term “Passende beoordeling”? Deze term wordt ingevoerd om zand- en

grindontginning in de gevoelige habitats van de Vlaamse Banken de kans te geven tot herstel en voortbestaan van dit gebied. Wat zijn de maatregelen van de “Passende beoordeling”? Weeral een zin/plan zonder omschrijving!

Een sluiting van zone 2 voor grindwinning betekent dat er op andere plaatsen meer ontgonnen wordt.

Het herdefiniëren van de sectoren zone 2 i.v.m. zand- en grindontginning is er niet alleen voor natuurherstel maar ook om de veiligheidszone rond de nieuwe ankerplaats.

Spijtig dat het volume slechts 1% per jaar daalt gedurende het plan MRP (= zes jaar is maar 6 %).

ANTWOORD

De passende beoordeling is een procedure in uitvoering van de Europese Habitatrichtlijn, dewelke op korte termijn reglementair bepaald zal worden.

De passende beoordeling zal de impact van de zandwinning (en van andere sectoren) op de zone ‘Vlaamse Banken’ evalueren en waar nodig koppelen aan preventieve, mitigerende of compenserende maatregelen.

De extractie van zand- en grind is onderhevig aan een concessieprocedure, met milieueffectenbeoordeling. Grindontginning binnen ‘Vlaamse Banken’ is verboden. Er bestaat dus geen vrijbrief om elders meer te ontginnen.

ZEEWERING

GEMEENTE DE PANNE

p.1

Art.2: In het plan dient duidelijk te worden aangegeven wat de verdere bedoelingen zijn van de testzone in functie van kustverdediging.

ANTWOORD

Betreffende de zone voor het testen van nieuwe methodes van zeewering wordt nog overlegd met het Vlaams Gewest. Dit zal het voorwerp van een samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest uitmaken. Deze zone, die potentieel een belangrijke rol zal spelen bij de vormgeving van de zeewering voor de komende jaren en decennia, sluit niet per definitie andere gebruiken, waaronder bijvoorbeeld zeevisserij, uit.

Het MRP kan de doelstellingen geen vorm geven aangezien deze tot de bevoegdheid bij de Vlaamse minister bevoegd voor zeewering hoort.

NATUURPUNT

p. 7

Kustverdediging

- Een integrale land-zee visie is nodig voor **een meer natuurlijke bescherming van de kust tegen de zeespiegelstijging**. Vanuit de milieubeweging wordt daarom een 'Kappa-plan' voorgesteld. Zoals het Sigma-plan voorziet in natuurlijke overstromingsgebieden langs de Schelde, zou een Kappa-plan natuurlijke klimaatbuffers kunnen voorzien aan de kust. De kracht van de (stijgende) zee is te groot om dit op te kunnen vangen met hogere dijken, opgespoten stranden of eilanden. Bovendien zijn de zandvoorraden in zee waarmee we onze stranden opspuiten ook niet onuitputtelijk.
- Het MRP voorziet een zone voor experimenten rond kustverdediging. Wat betekenen die experimenten? Zijn dit metingen, afgravingen of suppleties? Alleszins is het wenselijk deze buiten de Vlaamse Bankenzone te houden zoals gevraagd in het niet weerhouden alternatief 2 van de MER. De kustzone en het westelijk deel van de Vlaamse Banken zijn belangrijk voor verstoringgevoelige vogelsoorten zoals roodkeelduiker en fuut.

ANTWOORD

De land-zee interactie is doorheen de totstandkoming van het MRP een belangrijk aandachtspunt geweest. De behandeling door het MRP van de onderwerpen zeehavens (o.a. het voorzien van een reservatiezone voor een eventuele uitbreiding), de recreatieve zeevisserij (o.a. het toelaten van garnaalvisserij te paard en te voet) en de natuurbescherming (o.a. de koppeling van het gericht marien reservaat 'Baai van Heist' aan het strandreservaat) zijn daarvan een aantal concrete voorbeelden. Hetzelfde geldt voor de zeewering, waarbij het door de Vlaamse bevoegde overheid ontwikkelde Masterplan Kustveiligheid uitgevoerd kan worden. Het MRP heeft uiteraard niet ingegrepen op de Vlaamse bevoegdheid voor zeewering. Mocht het Vlaamse beleid qua zeewering wijzigen, dan kan dit door een aanpassing van het MRP.

Betreffende de zone voor het testen van nieuwe methodes van zeewering wordt nog overlegd met het Vlaams Gewest. Dit zal het voorwerp van een samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest uitmaken.

De aanduiding van de betreffende zone vormt een specifieke uitzondering op het algemene verbod van activiteiten van burgerlijke bouwkunde en het storten van baggerspecie en inerte materialen in het gebied Trapegeer-Stroombank. Deze uitzondering geldt enkel voor het testen van nieuwe methodes van zeewering (mariene innovatielocatie) en is onderworpen aan de passende beoordeling in het kader van de Natura 2000-regelgeving.

FRDO

p. 4-5

[18] Vanuit zijn werking rond klimaatveranderingen en de impact ervan, onderschrijft de FRDO de doelstellingen inzake kustveiligheid.⁵ Het MRP verwijst hier ook naar het masterplan Kustveiligheid van de Vlaamse overheid⁶, maar het zou wenselijk zijn ook de relatie te verduidelijken met het plan "Vlaamse Baaier" ⁷, dat naast kustbescherming ook energieproductie beoogt. Het MRP vermeldt in bijlage 3 (acties tot uitvoering) wel dat overleg zal plaatsvinden tussen de (federale) minister van Noordzee en de Vlaamse minister bevoegd voor Kustveiligheid met betrekking tot de impact op het

MRP van maatregelen inzake kustveiligheid. Zoals in vele andere domeinen is een goed overleg en gecoördineerd optreden tussen lokale, regionale en federale overheden hier wenselijk.

[19] Wat kustverdediging en de gevolgen van de klimaatverandering betreft, dient in het MRP ook aandacht te gaan naar de relatie tussen maatregelen inzake het Noordzeegebied en die voor het mondingsgebied van de Schelde. Tenslotte is de FRDO van mening dat er ook aandacht nodig is voor natuurlijke vormen van kustverdediging tegen zeespiegelstijging, met natuurlijke klimaatbuffers zoals duinen, natuurlijke stranden en intertidale gebieden.

ANTWOORD

Het plan Vlaamse Baaien vindt, voor die aspecten die behoren tot de Vlaamse bevoegdheid (cf. zeewering, zeehavens, etc.), zijn plaats in het MRP. Het MRP schept immers de ruimte die nodig is voor het Vlaamse beleid zeewering, zeehavens, etc., vormgegeven via het Masterplan Kustveiligheid of een ander instrument. Daar waar het plan Vlaamse Baaien mee uitvoering geeft aan dit beleid, kan het plaatsvinden binnen dit MRP.

De aspecten van het plan Vlaamse Baaien die niet onder een Vlaamse bevoegdheid vallen (cf. energieproductie) vallen onder de federale regelgeving en dienen dan ook de toepasselijke concessie- en vergunningsprocedures te volgen. Binnen dit MRP wordt bijkomende ruimte voorzien voor een aantal energie-gerelateerde activiteiten/projecten, bvb. stopcontact op zee, energie-atollen, kabelcorridors (inclusief Nemo-kabel).

Het overleg tussen de federale en de Vlaamse bevoegde ministers kan uiteraard, waar passend, uitgebreid worden met andere bevoegde overheden.

De relatie, qua zeewering, tussen de zeegebieden en de Scheldemonding is een bevoegdheid van het Vlaams Gewest. Dit lijkt dus zijn plaats te hebben binnen het Masterplan Kustveiligheid. Het MRP heeft enkel, als coördinatie-instrument en met oog voor de land-zee interactie, ervoor gezorgd dat het Vlaams beleid kustveiligheid binnen de Belgische zeegebieden kon plaatsvinden, inclusief natuurlijke vormen van kustverdediging. Daartoe is bovendien een speciale zone aangeduid voor experimenten m.b.t. kustverdediging.

VLAAMS GEWEST

p. 27-28

6.6 Kustverdediging

p. 41

Tekst (kaderstuk): *“Bijzondere aandacht wordt besteed aan de invloed van de mogelijke havenuitbreidingen van de havens van Oostende en Zeebrugge op de kustverdediging en de – ontwikkeling in de zones ten O en ten W van deze havens. Ook de mogelijke bouw van een energie-atol in de voorgestelde zone zal een invloed op de kustverdediging hebben.”*

De impact van het energie-atol op de kustverdediging dient te worden onderzocht, net zoals de impact op de scheepvaart en de bodem ten gevolge van de wijziging van de stromingspatronen.

Dit is nog niet gebeurd.

p. 41

Tekst en voorstel: *“Een groot deel van de zandontginning in het BNZ is gericht op strand- en duinsuppletie. Er dient voldoende zand ontgonnen te worden om te voldoen aan de doelstellingen zoals die bepaald zijn in het Masterplan Kustveiligheid, en hiervoor dient dan ook voldoende ruimte gereserveerd te worden.*

Voor de strandsuppleties wordt gebruik gemaakt van een zinkerleiding tussen het baggerschip en het strand. Het is wenselijk dat deze leiding niet telkens aan- en afgevoerd en gemonteerd moet worden voor de verschillende strandsuppleties. Een zone voor tijdelijk afzinken van een zinkerleiding tot 2 km lengte, indien geen suppleties worden uitgevoerd, is te voorzien.”

Hierbij kan worden overwogen om deze toevoeging eveneens of enkel in het onderdeel “kabels en leidingen” op te nemen.

ANTWOORD

Qua impact energie-atol op zeewering

Zie antwoord op bijdrage haven Antwerpen in dit compilatiedocument.

Qua zinkerleiding

Op dit moment beschikken we over onvoldoende informatie over de impact van dit ruimtegebruik op andere activiteiten. In het huidige MRP wordt dit dan ook niet meegenomen.

p. 41

Tekst en voorstel - Laatste alinea:

~~**“Experimentele realisaties zijn wel mogelijk, daarvoor wordt een zone ter hoogte van de Broersbank aangeduid. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van biologisch zeer waardevolle zones in het HR gebied “Vlaamse Banken. Experimentele realisaties zijn wel mogelijk. Daarvoor wordt een zone aangeduid ter hoogte van de Broersbank in functie van meetcampagnes en worden zones aangeduid ter hoogte van Middelkerke-Westende en de grens Middelkerke/Oostende-Raversijde in functie van een proefproject met zandmotoren.”**~~

Motivering: Het betreft de vermelding van 2 bijkomende zones voor zandmotoren die onderzocht worden binnen het project Vlaamse Baaien. Dit dient tevens te worden vertaald op kaart 6.

ANTWOORD

Op dit moment beschikken we over onvoldoende informatie over de impact van bijkomende zones voor experimenten met zandmotoren op andere activiteiten. In het huidige MRP wordt dit dan ook niet meegenomen.

p. 41

In art 12, §1, KB is er sprake van samenwerkingsovereenkomst voor het testen van nieuwe methodes van zeewering, dit dient hier verder geduid te worden

ANTWOORD

Dit wordt geduid door de toevoeging van de volgende zinnen aan de laatste paragraaf op p. 41:

“Het gebruik van de zone waar nieuwe methodes van zeewering getest zullen worden, is onderworpen aan de passende beoordeling in het kader van de Natura 2000-regelgeving en gebeurt met betrekking van de minister van Noordzee. Een samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de federale overheid wordt gesloten om dit overleg en de keuze van de zone vorm te geven.”

p. 42

Derde bullit als volgt te wijzigen:

“Concrete locaties voor experimenten binnen deze kustzone ter hoogte van de Broersbank, Middelkerke-Westende en de grens Middelkerke/Oostende-Raversijde,”

Motivering: Het betreft de vermelding van 2 bijkomende zones voor zandmotoren die onderzocht worden binnen het project Vlaamse Baaien. Dit dient tevens te worden vertaald op kaart 6.

ANTWOORD

Dit wordt niet meegenomen.

PARTICULIER

p. 4

Zeewering:

De kustzone en het westelijk deel van de Vlaamse Banken zijn belangrijk voor verstoringsgevoelige vogelsoorten zoals roodkeelduiker en fuut. Is het dan wenselijk te experimenteren in de Vlaamse Banken op de Broersbank? Waarom dan niet experimenten buiten de Vlaamse Banken zoals gevraagd in het niet weerhouden alternatief 2.

Wat betekent experimenteren trouwens? Zijn dit metingen, afgravingen of suppleties? Weeral een vaag plan!

De Westkust (De Panne – Oostende) is tijdens de winter een van de leefgebieden van de Fuut, één van de vogelsoorten die in aanmerking komen voor IHD.

Alle maatregelen die er toe kunnen bijdragen om minder suppletiezand te moeten aanbrengen zijn positief. Momenteel heb ik de indruk dat het Kustveiligheidsplan vooral aandacht schenkt aan het verhogen van de stranden en kades en muren wil verhogen in de havens maar nergens een woord over natuurlijke stranden en duinen.

Het MDK is er rotsvast van overtuigd dat er voldoende zand in zee ligt om suppleties vandaag en in de toekomst uit te voeren. Ook op zeer lange termijn? Elke natuurlijke bron heeft zijn grenzen. Strandhoofden hebben al altijd hun nut bewezen. Nu liggen deze onder de suppleties. Het MDK wil geen strandhoofden meer aanleggen omwille van de kostprijs. Is dit op lange en zeer lange termijn wel de juiste beslissing?

Een stormvloedkering te Nieuwpoort is dit noodzakelijk? Na 50 jaar is het één hoop schroot. Hoe kun je een constructie uit metaal bouwen, onder directe invloed van de zee, dat moet dienen om een 10.000 jarige storm tegen te houden? Bewijzen Nederlandse studies het tegendeel niet? De storm van 1953 duurde meerdere dagen. Wat gebeurt er in dit geval met het zoetwater achter de sluizen dat zijn weg naar zee gesloten vindt? Is dit waanzinnig plan nog te stoppen?

ANTWOORD

Zie antwoord bijdrage Natuurpunt in dit compilatiedocument.

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK, BEBAKENING, RADARS EN MASTEN

MILITAIR GEBRUIK

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 3

Pagina 44: verduidelijk "Dipclear"

ANTWOORD

Dit wordt meegenomen en de term wordt verduidelijk in bijlage 2.

FLANDERS' MARITIME CLUSTER

Flanders' Maritime Cluster vzw verzoekt de titel van **afdeling 10 KB** te wijzigen als volgt:

Afdeling 10: Wetenschappelijk onderzoek, Mariene Innovatielocaties, recreatieve activiteiten, Meetpalen, radars en masten

Eveneens suggereren wij om een bijkomende paragraaf onder **artikel 15** toe te voegen:

\$5. Industrieel onderzoek, proefnemingen in realistische omstandigheden en demonstratieprojecten zijn toegelaten in hiervoor voorziene zones, genoemd Mariene Innovatielocaties.

Oriënterende nota mariene Innovatielocaties

Flanders' Maritime Cluster (FMC) vertegenwoordigt de maritieme cluster en telt momenteel 85 leden. Op basis van de resultaten van de IWT haalbaarheidsstudie "Flanders Marine", werd in 2010 een projectvoorstel Innovatielocatie geïnitieerd. Dit project werd uiteindelijk niet verder gezet, onder meer wegens het ontbreken van een wettelijk kader inzake marien ruimtelijke planning.

De opmaak van het marien ruimtelijk plan (MRP) biedt de mogelijkheid om dit wettelijk kader te creëren. In het ontwerp MRP wordt op verschillende plaatsen verwezen naar locaties voor testen. In Hoofdstuk 13 "Trends, bedreigingen, opportuniteiten" van Bijlage 1 wordt erkend dat "Het marien ruimtelijk plan kan bijdragen in het verzamelen van kennis over de technische haalbaarheid van nieuwe technieken door voldoende ruimte te voorzien voor experimenten en testen." In de structuurvisie op lange termijn (Hoofdstuk 4 van Bijlage 2) staat "In de kustzone worden een aantal strategische locaties aangeduid voor onderzoek en testen", maar in het bijhorende plan (pagina 13) zijn slechts 2 zones aangeduid. In de vertaling hiervan naar concrete beleidskeuzes (Hoofdstuk 6 van Bijlage 2) is alleen een zone weerhouden voor het testen van nieuwe methodes van kustverdediging ter hoogte van de Broersbank (pagina 42 van Bijlage 2). Dit is vastgelegd in Artikel 12 van Afdeling 7 van het KB: "Er wordt een zone in een samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Gewest afgebakend voor het testen van nieuwe methodes van zeevering." Tevens staat in Artikel 15 van Afdeling 10 van het KB: "Het wetenschappelijk onderzoek is overal toegelaten in de Belgische zeegebieden, behoudens andersluidende bepalingen die een verbod of voorwaarden instellen." Over industrieel onderzoek wordt niets vermeld.

Hieruit blijkt dat het ontwerp MRP in zijn huidige vorm onvoldoende garanties biedt om te voldoen aan de noden van de industrie omtrent "Mariene Innovatielocaties".

De industrie in Vlaanderen heeft immers behoefte aan een Mariene Innovatielocaties, waar allerlei experimenten en proefnemingen kunnen gebeuren. Deze locaties moeten de volgende onderdelen bevatten:

1. een strandgedeelte, met name een zone die zich uitstrekt vanaf de vooroever onder water (ongeveer -5 m) tot op de kruin van de duinen. Deze zone dient een minimale breedte van 500m te hebben;
2. een gedeelte in ondiep beschut water, bijvoorbeeld een zone binnen de havendammen van Oostende, liefst in de omgeving van de Oostdam. Dit kan gecombineerd worden met educatieve doeleinden, cfr. de idee van de aanleg van een 'zeekijk tuin' (zie www.vliz.be/imisdocs/publications/240559.pdf);
3. locaties op volle zee, in rekening gebracht de verschillende randvoorwaarden: morfologie van de bodem, golf en getij karakteristieken,... De vereiste minimale dimensies van deze zone zijn een breedte van 500m en een lengte van 5000m);
4. een landgedeelte: verdere uitbouw van het Marien Station Oostende en/of de serrefaciliteiten in De Haan.

In verticale zin strekken de innovatielocaties zich uit van in de ondergrond, bijvoorbeeld -10 m onder de zeebodem, tot de zeebodem zelf, tot de waterkolom, en tot bijvoorbeeld 100 m boven het waterniveau.

Voor de Vlaamse industrie en onderzoekswereld zullen duidelijk afgebakende innovatielocaties en randvoorwaarden drempelverlagend werken en ertoe leiden dat innovaties sneller in de markt kunnen worden geplaatst: de ontwikkeltijd wordt verkort en de onderzoeker/ondernemer hoeft zich geen zorgen hoeft te maken over het wettelijke en administratieve kader van zijn proeflocatie.

Een innovatielocatie moet op een eenvoudige manier aan de gebruiker ter beschikking gesteld worden. Daarom moet een beheerder aangesteld worden die minstens de volgende taken opneemt:

- het verkrijgen van de nodige vergunningen voor de diverse locaties: dit vergt de opmaak van alle nodige voorbereidende studies. Indien de locaties voorzien worden in het marien ruimtelijk plan, kan dit onderdeel beperkt worden;
 - het dagelijks beheer van de locaties: dit impliceert de aanpak van de aanvragen en het verlenen van 'slots' van het gebruik van de locaties;
 - het monitoren van de locaties.
-

ANTWOORD

De afbakening van mariene innovatielocaties is niet gebeurd, omdat het wetenschappelijk onderzoek in principe overal toegelaten is in de Belgische zeegebieden, behoudens andersluidend verbod of voorwaarden, cf. art. 15, §1 KB MRP. Het onderzoek dat (gedeeltelijk) bestaat uit vergunningsplichtige activiteiten, o.a. burgerlijke bouwkunde, moet aangevraagd en gemachtigd / vergund worden op de passende locaties binnen het MRP, apart of binnen het kader van een andere machtiging/vergunning.

Indien er aanwijzingen zijn voor concrete bouwkundige projecten (bvb. semi - permanente constructies) moet de ruimtelijke afweging gemaakt worden om een concessiezone en procedure hiervoor op te stellen. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen om hiervoor concessiezones af te

bakenen. Indien er concrete voorstellen van mariene innovatielocaties zouden worden uitgewerkt dan kan dit worden opgenomen bij de herziening van het MRP.

NV BEKAERT SA

		
		<i>24-09-2013 932671 9/2013</i>
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu DG Leefmilieu – Dienst Maritiem Milieu		NV Bekaert SA Bekaertstraat 2 BE-8550 Zwevegem België T +32 56 76 72 39 F +32 56 76 70 38 dominique.neerincx@bekaert.com www.bekaert.com
Victor Hortaplein 40, bus 10 1060 Brussel		
Date	18 september 2013	
Re	MGT/13/058-B/DNR-avs	
Geachte,		
Met interesse hebben we kennis genomen van het ontwerp tot Maritiem Ruimtelijk Plan en het Milieueffectenrapport. Graag reageren wij op de openbare raadpleging met betrekking tot het Maritiem Ruimtelijk Plan.		
Bekaert ontwikkelt en commercialiseert diverse producten die ook in maritieme omstandigheden gebruikt worden. Als voorbeelden kunnen we corrosiebeschermende deklagen op staaldraad, draden voor flexibele olieleidingen, en staaldraadbescherming van communicatie- en elektriciteitsleidingen vermelden.		
Bij de ontwikkeling van nieuwe producten zijn testen in reële omstandigheden zeer belangrijk, zowel in zeewater, boven het wateroppervlak, als in de buurt van zeewater. We ondersteunen dan ook de beschikbaarheid en toegankelijkheid tot mariene innovatielocaties.		
Met de meeste hoogachting,		
		
Dominique Neerincx CTO Bekaert		
<small>Maatschappelijke zetel: NV Bekaert SA • naamloze vennootschap • Bekaertstraat 2 • BE-8550 Zwevegem BTW BE 0405.388.536 RPR Kortrijk • Rekeningnummer: 285-0204931-98 (Kortrijk)</small>		

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage Flanders' Maritime Cluster in dit compilatiedocument.

Jan De Nul NV

Jan De Nul verzoekt de titel van **Afdeling 10** te wijzigen als volgt:

Afdeling 10: Wetenschappelijk onderzoek, Mariene Innovatielocaties, recreatieve activiteiten, Meetpalen, radars en masten.

Eveneens suggereren wij om een bijkomende paragraaf onder Artikel 15 toe te voegen:

Par 5 Industrieel onderzoek, proefnemingen in realistische omstandigheden en demonstratieprojecten zijn toegelaten in hiervoor voorziene zones, genoemd Mariene Innovatielocaties.

Het ontwerpen en bouwen van (infra) structuren rust op de huidige kennis en wetenschap van mariene milieus en randvoorwaarden. Echter hierin bestaan er nog heel wat leemtes in kennis, die het best ingevuld worden door een gedegen observatie van de bestaande processen en, daar waar mogelijk, ook door monitoring van zgn. proef-of piloot-projecten. Dit blijft effectief de beste leerschool, zonder interpretatie-onnauwkeurigheden inzake verschaling, gebrekkige controle op alle bepalende parameters of gewoonweg gebrek aan inzicht in de heersende wetmatigheden. Mariene Innovatielocaties kunnen hun nut bewijzen voor piloot-projecten inzake zeebodem-stabilisatie, kustverdediging, nautische aspecten, natuurbehoud en natuur-ontwikkeling, duurzaam onderhoud van vaargeulen, blauwe energie opwekking, maricultuur,....

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage mariene innovatie betreffende vraag Flanders' Maritime Cluster in dit compilatiedocument.

PROVINCIE WEST VLAANDEREN

In het kader van het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) stippelen de provincie en de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij (POM) West-Vlaanderen in nauw overleg met de Vlaamse overheid en alle relevante stakeholders een beleid uit in de sector van de blauwe energie, waaronder offshore wind en golfenergie.

In dat kader willen wij uw aandacht vestigen op een nood die door zowel bedrijven als onderzoekers gedetecteerd werd. Bij het opstellen van het actieplan is namelijk naar voor gekomen dat de creatie van locaties voor het testen en demonstreren van nieuwe technologieën van cruciaal belang is.

Daarom verzoeken we om in het MRP zones te voorzien voor Mariene Innovatielocaties, waar allerlei experimenten en proefnemingen kunnen gebeuren die gekoppeld zijn aan de noden van de industrie.

Duidelijk afgebakende innovatielocaties en randvoorwaarden voor de industrie zullen drempelverlagend werken en ertoe leiden dat innovaties sneller in de markt kunnen gezet worden, omdat de ontwikkeltijd verkort wordt en de onderzoeker/ondernemer zich geen zorgen hoeft te maken over het wettelijke kader van zijn proeflocatie. Een dergelijk opzet zou op zijn minst volgende onderdelen moeten bevatten: een zone op het strand, een zone in ondiep beschut water (bijvoorbeeld in de omgeving van de haven van Oostende), een zone op volle zee en een landgedeelte voor de logistieke organisatie van de experimenten.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage mariene innovatie betreffende vraag Flanders' Maritime Cluster in dit compilatiedocument.

DREDGING INTERNATIONAL

Afdeling 10: Wetenschappelijk onderzoek, Mariene Innovatielocaties, recreatieve activiteiten, Meetpalen, radars en masten

Eveneens suggereren wij om een bijkomende paragraaf onder **artikel 15** toe te voegen:

§5. Industrieel onderzoek, proefnemingen in realistische omstandigheden en demonstratieprojecten zijn toegelaten in hiervoor voorziene zones, genoemd Mariene Innovatielocaties.

Het is voor ons bedrijf van bijzonder belang om de technische haalbaarheid van een breed spectrum aan nieuwe innovatieve technieken te kunnen testen. Daarvoor is een omvattende testlocatie van voldoende grootte onontbeerlijk.

Deze voorziening zou moeten voldoen aan volgende voorwaarden:

1. een strandgedeelte, met name een zone die zich uitstrekt vanaf de vooroever onder water (ongeveer -5 m) tot op de kruin van de duinen. Deze zone dient een minimale breedte van 500m te hebben;
-

2. een locatie in ondiep beschut water;
3. een locaties op volle zee, met een minimale breedte van 500m en een lengte van 5000m, rekening houdend met de morfologie van de bodem, golf- en getijkarakteristieken,...;
4. een locatie op land.

In verticale zin strekken de innovatielocaties zich uit van in de ondergrond, ca. -10 m onder de zeebodem, tot de zeebodem zelf, tot de waterkolom, en tot ca. 100 m boven het waterniveau.

Het is door de combinatie van kennis en innovatie, waarvan de waarde op het terrein bewezen werd, dat ons bedrijf bepaalde technieken en producten in het buitenland heeft kunnen commercialiseren en Vlaanderen als innovatieve regio heeft kunnen promoten.

Wij danken u alvast om deze waardevolle manier van werken te versterken en te faciliteren.

ANTWOORD

Zie antwoord op bijdrage mariene innovatie betreffende vraag Flanders' Maritime Cluster in dit compilatiedocument.

VLAAMS GEWEST

p. 28

6.7 Wetenschappelijk onderzoek, bebakening, radars en masten

p. 44

Het grootste deel van de opgenomen punten betreft een Vlaamse bevoegdheid.

De Vlaamse regering wil de adequate uitoefening van haar bevoegdheden garanderen. Dit houdt onder andere in dat de Vlaamse overheid op een flexibele en efficiënte manier moet kunnen omgaan met wijzigingen die zich stellen op domeinen waar zij de exclusieve bevoegdheid heeft. Om die reden dringt de Vlaamse regering er op aan om de wijzigingsprocedure die opgenomen is in het koninklijk besluit betreffende de instelling van een raadgevende commissie en de procedure tot aanneming van een marien ruimtelijk plan in de Belgische zeegebieden als volgt aan te passen bij wijzigingen die verband houden met Vlaamse bevoegdheden op zee:

Beslissingen van de Vlaamse Regering die een link hebben met het Marien Ruimtelijk Plan zullen overgemaakt worden aan de Minister van de Noordzee. De Minister van de Noordzee is in dat geval verplicht om de procedure tot aanpassing van het marien ruimtelijk plan op te starten.

ANTWOORD

Dit wordt meegenomen.

TOERISME EN RECREATIE

GARNAALKRUIERSVERENIGING "DE SPANJAARDBANK"

Als voorzitter van de garnalkruisersvereniging "*De Spanjaardbank*" wens ik namens onze leden te reageren op een persartikel welke onlangs is verschenen in de lokale dagbladen in verband met de zeer onrustwekkende tijdingen dat de kust-en strandvisserij binnenkort zou verdwijnen wegens het strik toepassen van het marien ruimtelijk plan.

Wij, als vereniging bestaan al gedurende 40 jaar, onze leden kruwen (vangen) inderdaad garnalen met onze sleepnetten in de Noordzee voor de stranden van Middelkerke, Nieuwpoort en Koksijde. Wij gaan altijd 2 uur voor de laagwaterstand in zee (dit tot borsthoogte) en vangen inderdaad kwalen, krabben, kleine visjes, veel schelpen, de zeer gevaarlijke pietermannen en natuurlijk garnalen. Deze vangsten worden direct gekuist en gezeefd langs de laagwaterlijn en terug in zee geworpen, met uitsluiting van de grotere en eetbare garnaal, dit louter voor recreatieve doeleinden. (onze vangsten zijn zeer gering natuurlijk)

Daarmee voeren wij jaarlijks promotie voor de garnaal ook in functie van de toeristen die bij deze demonstraties ook gratis kunnen proeven van de vers gevangen garnalen, ook wel eens "*de kaviaar van de Noordzee*" genoemd. Dit alles lijkt (zou) gedoemd zijn te verdwijnen, met als hoofdredenen dat wij de visgronden (de bodem) zouden beschadigen (omwoelen) en daardoor het voortbestaan of de habitat van de diverse vissoorten zouden in gevaar brengen.

Dit laatste staat dus lijnrecht tegenover de inspanningen die door de provincie West-Vlaanderen werden gevoerd in de voorbije jaren in het kader van "de week van de zee" voor de schoolgaande jeugd om eens van zéér dichtbij alles wat leeft en bloeit te gaan bekijken in onze Noordzee.

Het is werkelijk verbazingwekkend om de kinderen bezig te zien, en waar te nemen dat zijzelf een visje of zelfs een krabbetje terug mogen plaatsen in het ruime sop en ter zelfde tijd een zeer deskundige uitleg te krijgen van onze vissers en gidsen.

Ik mag nogmaals aankaarten dat het garnalkruwen voor onze vereniging enkel een hobby is, waar al onze leden zich met veel kunde en inzet zich jaarlijks manifesteren, dit in samenwerking met het gemeentebestuur van Koksijde om de garnaal werkelijk te promoten aan onze Belgische westkust.

Daarom verzoek ik U om aan onze vereniging duidelijke taal te willen spreken en ons de waarborg te geven dat **de strandvisserij** in zijn geheel (deze ligt nl. ook in de zeewaartse richting van de basislijn) verder kan worden uitgeoefend zoals de wetgeving dit momenteel anno 2013 voorziet.

Kan dit dus om via een **nieuw koninklijk besluit** dewelke voorziet dat de harde maatregelen van het marien ruimtelijk plan niet voor de strandvisserij (zoals het garnalkruien) als dusdanig zijn bedoeld?

Het zou onze leden een groot plezier doen om te weten dat onze hobby zeker mag verder worden uitgeoefend en dat de bepalingen van het marien ruimtelijk plan geen betrekking hebben op de strandvisserij als zodanig.

ANTWOORD

De sleepnetten voortgetrokken door de mens of door het paard vallen niet onder het verbod. Het garnalkruien kan dus blijven plaatsvinden. Dit wordt verduidelijkt in het KB en in bijlage 2.

VLAAMS GEWEST

p. 28-29

6.9 Toerisme en recreatie

p. 47

In het kader van de besprekingen binnen de Raadgevende Commissie werd er voorgesteld om in de synthese van de ruimtelijke beleidsopties het volgende punt toe te voegen:

“Gebruik maken van de kustverdediging en –ontwikkeling om de toeristische-recreatieve mogelijkheden uit te breiden”.

Dit punt wordt onder de huidige planperiode niet meegenomen. Hiervoor wordt er geen reden aangeleverd.

Deze weerlegging strookt niet met de opmerking dat het Masterplan Kustveiligheid een integrale plaats krijgt en het principe dat gezocht dient te worden naar meervoudig ruimtegebruik. De voorgestelde aanvulling dient dan ook zeker te worden meegenomen.

ANTWOORD

In het huidige MRP zijn geen artificiële constructies voor zeewering opgenomen, waar meervoudig ruimtegebruik ontwikkeld kan worden. Indien dergelijke constructies wel nodig zouden zijn, dienen ze ingebouwd te worden in het plan. Daarvoor kan gebruik gemaakt worden van de in het KB Procedure MRP ingevoegde bepaling dat op Vlaams verzoek de wijzigingsprocedure van het MRP moet opgestart worden.

Indien dergelijke constructies in de toekomst in het MRP worden ingebouwd, moeten alle bijkomende projecten/activiteiten of onderdelen daarvan die niet vallen onder Vlaamse bevoegdheden, in het kader van meervoudig ruimtegebruik, de federale concessie- en vergunningsregelgeving respecteren.

CULTUREEL ERFGOED EN ZEELANDSCHAP
--

NEDERLAND

p. 4

Cultureel erfgoed

Onder de talrijke historische scheepswrakken die de Belgische zee rijk is, bevinden zich ook schepen van Nederlandse herkomst of zelfs Nederlands eigendom, zoals het VOC schip ‘t Vliegend Hert. Het plan spreekt van mitigerende maatregelen voor erfgoed bij ruimtelijke ingrepen. Aangezien op de Belgische Noordzee ook sprake is van een aantal Nederlandse scheepswrakken, zou ik graag geïnformeerd willen worden over de aard van deze mitigerende maatregelen. Met name het uitgangspunt dat archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk in de bodem behouden worden (basis van zowel het verdrag van Valletta als het Unesco onderwatervedrag) wordt gemist in het plan.

Het ontwikkelen van seascapes is een interessant idee, waarvoor in Nederland ook interesse bestaat. Op dit punt zou samenwerking welkom zijn.

ANTWOORD

De historische scheepswrakken vallen onder het UNESCO-verdrag m.b.t. het onderwatererfgoed, alsook onder de nieuwe wet betreffende de bescherming van het cultureel erfgoed onder water. Alle nodige en nuttige samenwerkingsverbanden, inclusief met Nederland, zullen opgezet worden om deze wrakken gepast te beheren. 'In situ' bescherming is trouwens ook in België de regel.

Ook de samenwerkingsmogelijkheden m.b.t. 'seascapes' zullen onderzocht worden.

GECOORDINEERD GRAFISCH PLAN

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

p. 3

Pagina 49: Wat is een niet-bindende samenvatting van de bindende opties?

ANTWOORD

Dit betekent dat de kaart opgenomen in bijlage 2 op p. 49 niet-bindend is. De kaarten die op afzonderlijke wijze de ruimtelijke toewijzing maken, zijn wel bindend. Ingeval van conflict tussen de tekstuele coördinaten en de grafische weergave daarvan in de kaarten, primeren de coördinaten.

**Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 3**

-

**Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 3**

-

**Questions and comments public consultation
with answers annex 3**

LEESWIJZER

Context

Dit document past binnen de totstandkoming van het marien ruimtelijk plan en volgt op het openbaar onderzoek in het kader van de wet Marien Milieu en de consultatie in het kader van de wet Strategische Milieueffectenbeoordeling. De periode liep gedurende de maanden juli, augustus en september 2013.

Binnen deze periode zijn 140 bijdragen ontvangen.

Inhoud

Dit document bundelt de opmerkingen die ontvangen zijn in het kader van de publieksconsultatie, de gerichte consultatie en de grensoverschrijdende consultatie, m.b.t. **bijlage 3**. Elke opmerking wordt beantwoord.

Dit document heeft geen rechtskracht, maar vormt een instrument om de beslissingen toe te lichten en om de impact van de publieksconsultatie op het finale marien ruimtelijk plan te duiden.

Opbouw document

Het volgende voorbeeld illustreert de opbouw.

Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 1

Titel document

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

Van wie komt de bijdrage

p. 2

Pagina in bijdrage

Pagina 7: "klimaatsverandering" is een breed begrip.
Wij hebben de indruk dat het MRP rekening houdt met "bepaalde aspecten van klimaatsverandering", waaronder

Inhoud van bijdrage

zeespiegelstijging.

ANTWOORD

Antwoord minister van Noordzee

Het MRP houdt inderdaad rekening met de voor het MRP relevante (ruimtelijke) aspecten van de klimaatsverandering, met inbegrip van de zeespiegelstijging.

Gebruikte afkortingen

- MRP: Marien Ruimtelijk Plan
- BNZ: Belgisch deel van de Noordzee
- IMO: Internationale Maritieme Organisatie
- KB MRP: koninklijk besluit tot aanneming van het marien ruimtelijk plan
- TZ: territoriale zee
- EEZ: exclusieve economische zone

MANUEL DE LECTURE

Contexte

Ce document cadre dans l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins et fait suite à une consultation publique dans le contexte de la loi Milieu Marin et la consultation dans le contexte de la loi Evaluation Stratégique de l'Impact Environnemental. Cette période a couru pendant les mois de juillet -août- septembre 2013.

Pendant cette période, 140 contributions ont été reçues.

Contenu

Ce document rassemble les remarques qui ont été reçues pendant la consultation publique, la consultation ciblée et la consultation transfrontalière, relatif à l'annexe 3. Pour chaque remarque, une réponse a été formulée.

Ce document n'a pas de base légale, mais il sert à expliquer l'impact de la consultation publique sur le plan d'aménagement des espaces marins final.

Structure du document

L'exemple qui suit illustre la structure.

Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 2

Titre document

EDORA

Qui contribue

p. 4

Page dans la contribution

7 Importance d'une coordination onshore-offshore

Contenu de la contribution

Enfin, l'expérience montre qu'une coordination avec le niveau régional est indispensable à tout développement d'activités en mer, et notamment pour s'assurer du bon développement des infrastructures électriques nécessaires au raccordement onshore.

En 2011, dans la région côtière, 27 projets d'énergie verte totalisant 114 MW ont été connectés au réseau, mais conditionnés à des contraintes strictes. Tant que le projet Stevin n'est pas réalisé (Elia parle maintenant de fin 2015), il y a un problème de capacité pour le raccordement non seulement pour le développement de parcs éoliens offshore, mais aussi pour les projets d'énergie renouvelable dans la région côtière. Dans le cadre des objectifs 2030 et 2050, il est donc très important de veiller à une bonne coordination et planification des travaux d'infrastructure devant permettre le développement des activités offshore ET onshore.

RÉPONSE

Réponse ministre Mer du Nord

Le PAEM a tenu compte au maximum des aspects spatiaux de la coordination entre les autorités compétentes fédérales et flamandes au niveau de la politique d'énergie (notamment en ce qui concerne les lieux d'atterrissage des câbles électriques). Cependant, l'essentiel de cette coordination se déroule au niveau de la politique d'énergie, pour laquelle le Secrétaire d'Etat à l'Energie est compétent au niveau fédéral.

Abréviations utilisées

PAEM : Plan d'Aménagement des Espaces Marins

PBMN : Partie belge de la Mer du Nord

OMI : Organisation Maritime Internationale

AR PAEM : Arrêté Royal relatif à l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins

MT : Mer Territoriale

ZEE : Zone Exclusive Economique

COMMENTAREN EN ANTWOORDEN / COMMENTAIRES ET REPONSES

ALGEMEEN

HAVEN ANTWERPEN

p. 5

Gelet op het bijzondere belang van het Noordzeegebied voor de haven van Antwerpen, is het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen niet enkel betrokken partij bij de totstandkoming van het Marien Ruimtelijk Plan maar ook en vooral bij de implementatie ervan. Bijgevolg wenst het GHA betrokken te worden bij de tenuitvoerlegging van de acties uit Bijlage 3 en bij alle andere initiatieven die met de implementatie van het MRP samenhangen.

ANTWOORD

De belanghebbenden zullen zoveel mogelijk betrokken worden bij de implementatie van de acties uit bijlage 3.

KONINKLIJKE VERENIGING VAN NEDERLANDSE REDERS

Dat is jammer want de scheepvaart zit er niet op te wachten om om te moeten varen voor een industrie deels bedoeld om het milieu schoner te maken. Zogezegd veren de schepen dan CO₂ uitstotend om de windparken heen waarbij de beoogde winst ten opzichte van de uitstoot van CO₂ en andere schadelijke stoffen geminimaliseerd worden. Dus eerst de zeevaart routes vastleggen en daarna pas beginnen met de invulling van de verdere open ruimte.

ANTWOORD

Qua zone bestemd voor domeinconcessies voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden.

De huidige aangeduide zone voor de opwekking van hernieuwbare energie werd afgebakend in 2004 en blijft in het huidige MRP behouden. De zone voor de opwekking van hernieuwbare energie wordt binnen de planperiode niet uitgebreid; er wordt naar gestreefd de huidige concessiezone zoveel mogelijk operationeel te maken binnen de planperiode. Het huidige MRP omvat wel acties om de veiligheid van de scheepvaart, in het bijzonder rond de zone bestemd voor hernieuwbare energie te garanderen. Ook wordt voorzien in het onderzoeken van bijkomende scheeprouteringssystemen zoals o.a. een knooppunt van de verschillende verkeersstromen. De essentie van het MRP is de verschillende gebruikers op elkaar af te stemmen, zonder dat de ene of de andere absolute prioriteit over de hele zone kan claimen.

VLAAMS GEWEST

p. 30

Geen inhoudstafel

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p.30

Paginanummering

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p.30

Voorstel om voor de overige doelstellingen een hoofdstuk 'algemene doelstellingen' op te nemen

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

p.30

1. Inleiding

p. 2

Tekst: “Een belangrijke algemene actie voortvloeiend uit het plan is dan ook dat de verschillende procedures voor activiteiten in het BNZ eenvoudiger en meer op elkaar afgestemd worden.”

Moet als aparte actie opgenomen worden (onder ‘algemene doelstellingen’, is cruciaal voor een goede doorwerking van het plan.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

MILIEUDOELSTELLINGEN

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.4

Pg. 2 (hoofdstuk 2) 2e doelstelling “verder stimuleren van duurzame energie”

Er wordt enkel over een mogelijk energie-atol t.h.v. Blankenberge-De Haan gesproken en niet over een mogelijk energie-atol ten oosten van de haven van Zeebrugge.

ANTWOORD

Deze opmerking wordt meegenomen. Dit hangt samen met de aanpassing die wordt doorgevoerd in Bijlage 2.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.4

Pg. 2 (hoofdstuk 2) 2e doelstelling “verder stimuleren van duurzame energie”

Wat wordt bedoeld met “alle doelstellingen”?

ANTWOORD

Hiermee worden alle milieudoelstelling en de eraan gekoppelde acties van het huidig MRP bedoeld zoals opgenomen onder het hoofdstuk 2 van bijlage 3.

VLAAMS GEWEST

p. 30

2. Acties ter realisatie van de milieudoelstellingen

p. 2

Tekst: “*Er wordt een passend juridisch kader voorzien voor enerzijds de onderlinge afstemming van projecten van duurzame energie op zee en anderzijds de verhouding tussen deze projecten en ander gelegitimeerd gebruik van de zone.*”

Gaat het hier over de Concessiezone of reservatiezone?

ANTWOORD

Het gaat over de zone bestemd voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden (windmolenzone).

p.30

p. 2

Tekst: “*Alle doelstellingen*”

voor actie 2 wordt er overlegd met RC teneinde de opvolging van de uitvoering te organiseren, geldt dit enkel voor de milieudoelstellingen? De RC zou ook voor de acties mbt veiligheids, economische en sociale doelstellingen betrokken moeten worden. Voorstel om dit punt op te nemen onder hoofdstuk ‘algemene doelstellingen’

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

VEILIGHEIDSDOELSTELLINGEN

KUSTWACHT

p. 4

Secretariaat Kustwacht: (pagina 3: MRP-niet-ruimtelijke flankerende maatregelen)

Het MRP wil bijzonder omzichtig omspringen met zogenaamde niet-ruimtelijke flankerende maatregelen in een ruimtelijk proces. In de praktijk is dit echter minder evident om de coherentie te garanderen bij de mogelijkheid van meervoudig ruimtegebruik. Het opnemen van bindende bepalingen kan zelfs als een katalysator werken. De openstelling van een concessiezone voor hernieuwbare energie voor geïntegreerde aquacultuur met als enige voorwaarde de toestemming van de concessiehouder is zeer summier. Vanuit een "kustwachtgedachte" zullen er bijkomende voorwaarden inzake nautische beheers- en veiligheidsmaatregelen noodzakelijk blijken.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen door de toevoeging van een actie in bijlage 3, onder "Acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen", m.n.:

"De ministers en overheidsdiensten die bevoegd zijn voor het verlenen van concessies of vergunningen onderzoeken, waar passend en in overleg met de bevoegde autoriteiten, of flankerende maatregelen genomen moeten worden bij de toekenning van de concessie of de vergunning."

KUSTWACHT

p. 8

Referte 5: bijlage 3: Acties tot uitvoering van het MRP

Acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen

Hier zijn er bijkomende opportuniteiten en verwachtingen voor de structuur kustwacht:

- uitvoeren van de risicoanalyses bij meervoudig ruimtegebruik (economie-milieu-veiligheid) waar de mogelijkheid zich voordoet van conflicten blijft noodzakelijk.

De minister zal nog onderzoeken of er bijkomende handhavings- of toezichts inspanningen gedaan moeten worden binnen al bestaande fora of procedures

- Een specifieke opportuniteit is de ontwikkeling van de kustwachtcentrale in het kader van de monitoring van het BNZ op basis van de verschillende sectorale systemen (het hanteren van het CISE-principe). Monitoring leidt tot detectie en identificatie van zowel safety als security gebeurtenissen; waarop door de inwerkingtreding van gezamenlijk opgestelde procedures, een gepast optreden wordt voorzien in het kader van maritiem incidentenrespons.

ANTWOORD

Deze opmerkingen leiden niet tot een wijziging van bijlage 3.

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake risico-analyse in het compilatiedocument antwoorden algemene commentaren, voor wat betreft luik risico-analyse.

Zie antwoord op bijdrage Kustwacht inzake toezicht en controle het compilatiedocument antwoorden algemene commentaren, voor wat betreft luik kustwachtcentrale. Daaraan kan toegevoegd worden dat de minister handhaving- en toezichtinspanning wat zijn Noordzee bevoegdheden betreft zal evalueren maar dit behoort niet tot ruimtelijke planning.

KONINKLIJKE VERENIGING VAN NEDERLANDSE REDERS

In uw actieplan (bijlage 3) op <http://www.health.belgium.be/eportal/Environment/Inspectionandenvironmentalrights/PublicConsultations/seaspatialplan/index.htm> mis ik de waarborg voor niet alleen veilige maar ook een zo mogelijk korte doorvaart van zeeschepen. Eigenlijk komt zeescheepvaart in uw hele actielijst niet voor.

ANTWOORD

Qua acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen

Veiligheid en bescherming op zee komt aan bod onder de doelstellingen vermeld onder het hoofdstuk 'acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen' in bijlage 3 MRP. De acties gekoppelde aan

deze doelstelling omvatten onder meer het optimaliseren van de veiligheid van scheepvaart en voorziet daartoe ook in het nodige overleg. Korte doorvaart is een doelstelling, maar geen absolute toetsingsgrond. Het is juist essentieel dat het MRP alle gebruiken een plaats geeft. Daardoor zijn beperkingen onvermijdelijk.

VLAAMS GEWEST

p. 30

3. Acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen

p. 3

Tekst: *“De minister van Noordzee overlegt met de Vlaamse minister bevoegd voor Scheepvaartbegeleiding teneinde de impact op het marien ruimtelijk plan van beslissingen met betrekking tot scheepvaartveiligheid een plaats te geven binnen dat beslissingsproces”*

“een plaats te geven” is te vrijblijvend

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen, door deze doelstelling als volgt te herformuleren:

“De minister van Noordzee overlegt met de Vlaamse minister bevoegd voor Scheepvaartbegeleiding teneinde binnen het beslissingsproces m.b.t. scheepvaartveiligheid de impact op het marien ruimtelijk plan als criterium te betrekken.”

p.30

p. 3

Tekst: *“De minister van Noordzee overlegt met de Vlaamse minister bevoegd voor Kustveiligheid teneinde de impact op het marien ruimtelijk plan van beslissingen m.b.t. kustveiligheid een plaats te geven binnen dat beslissingsproces en waar mogelijk te combineren met andere projecten. Dit overleg dient finaal uit te monden in een overlegvorm, al dan niet binnen bestaande procedures of fora.”*

“een plaats te geven” en “al dan niet” is te vrijblijvend

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen, door deze doelstelling als volgt te herformuleren:

“De minister van Noordzee overlegt met de Vlaamse minister bevoegd voor Kustveiligheid teneinde binnen het beslissingsproces m.b.t. kustveiligheid de impact op het marien ruimtelijk plan als criterium te betrekken en waar mogelijk te combineren met andere projecten. Dit overleg dient finaal uit te monden in een overlegvorm, bij voorkeur binnen bestaande procedures of fora.”

ZEEBRUGGE

3. Acties ter realisatie van de veiligheidsdoelstellingen:

- Bij defensie: Voorstel om het volgende item toe te voegen: regelmatige monitoring van de gesloten oude munitiestortplaats ter hoogte van de Paardenmarkt.

ANTWOORD

Dit voorstel wordt meegenomen.

ECONOMISCHE DOELSTELLINGEN

HAVEN ANTWERPEN

p. 4

7. Inzake het Vlaams havenbeleid

Onder de ‘Acties ter realisatie van de economische doelstellingen’ wordt de groei van de Belgische havens terecht als doelstelling vermeld. Naast het verbieden van activiteiten die de ruimtelijke uitbreiding van de kusthavens zouden kunnen compromitteren, is echter ook en vooral het vrijwaren van de maritieme toegankelijkheid van alle Vlaamse havens primordiaal om deze doelstelling te bereiken. Dit geldt zowel voor de vrijwaring van de huidige maritieme toegankelijkheid als voor het potentieel om deze te verbeteren. Dit laatste moet op zijn minst als een uitdaging worden geformuleerd.

ANTWOORD

Qua actie ter realisatie economische doelstellingen

Binnen de beslissing inzake het ruimtegebruik werd hiermee reeds rekening gehouden maar werd inderdaad niet expliciet vermeld als doelstelling en wordt nu toegevoegd in Bijlage 3.

Nieuwe tekst in vet.

Titel:

Groei **en toegankelijkheid** Belgische havens (het woord ‘algemeen’ wordt geschrapt)

Paragraaf 1

[...] De maritieme toegankelijkheid vormt een belangrijke factor binnen beslissingen (concessies, vergunning, e.a.) m.b.t. het ruimtegebruik.

Paragraaf2

Zeewaartse uitbreiding en ruimtelijke wijziging van maritieme toegankelijkheid dient ingebed te [...]

VLAAMS GEWEST

p. 31

4. Acties ter realisatie van de economische doelstellingen

p. 4

Tekst: *"Er worden geen visserijgronden afgesloten in functie van natuurbeleid."*

Staat in technische fiche als te schrappen wegens reeds opgenomen in KB Maritieme Ruimtelijke Planning

ANTWOORD

Dit wordt geschrapt.

p.31

Tekst: *"Dit gebeurt in overleg met de bevoegde diensten binnen het Vlaamse Gewest."*

Ook in overeenstemming met de bevoegdheden

ANTWOORD

Dit is evident en wordt om die reden niet vermeld.

p.31

Voldoende toegankelijkheid tot de visserijgronden:

- Er is sprake van overleg om de impact van plannen of projecten op de visserijgronden zoveel als mogelijk te beperken. Dit blijft erg vaag: met wie zal overleg gepleegd worden? Vlaamse overheid bevoegd voor visserij? Sector? Op welke manier zal dit gebeuren? Hoe bindend is dit overleg aangezien in het ontwerp-KB hier nergens over gesproken wordt.
- Het verbieden van het gebruik van bepaald vistuig in functie van natuurbeleid, en het enkel toelaten van vistuig waarvan de rentabiliteit nog in vraag wordt gesteld, betekent in feite dat er wel gebieden gesloten worden voor de beroepvisserij.

ANTWOORD

Dit overleg zal plaatsvinden met de Vlaamse bevoegde minister/overheidsdiensten, aan te vullen met de partners die de federale overheid en het Vlaams Gewest nuttig achten.

Voor het antwoord m.b.t. het verbieden van bepaald vistuig wordt verwezen naar het compilatiedocument antwoorden bijlage 2 op de opmerking van het VLG betreffende dit onderwerp.

p.31

Geïntegreerde aquacultuur mogelijk maken:
Waarom enkel geïntegreerde aquacultuur? Zie eerdere opmerkingen hierover.

ANTWOORD

Het woord 'geïntegreerd' wordt verwijderd. Maar aquacultuur blijft wel aan voorwaarden gekoppeld waaronder de voorwaarde dat aquacultuur enkel mogelijk is voor zover de aquacultuur het eutrofiëeringsniveau binnen de concessiezone vermindert.

ZEEBRUGGE

p. 8 (bijlage 2)

2. Acties ter realisatie van de milieudoelstellingen:

- Bij het halen van de goede milieutoestand: in de rechterkolom is bij het item definiëren van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszones op het einde het volgende toe te voegen: "met betrekking tot de natuurwaarden waarvoor de speciale beschermingszone werd afgebakend".
 - Bij het verder stimuleren van duurzame energie: inzake het aanduiden van een concessiezone voor de bouw van een energie-atol voor tijdelijke energie-opslag. Te wijzigen naar een meervoud met tenminste twee potentiële concessiezones.
-

ANTWOORD

De eerste opmerking wordt niet meegenomen, vermits deze eerder past binnen de in ontwikkeling zijnde procedure tot bepaling van de instandhoudingsdoelstellingen en niet binnen het MRP zelf. De tweede opmerking wordt meegenomen.

UK – MMO

p. 3

Shipping, port development and dredging

We would be grateful if it could be noted that any new proposals likely to affect shipping movement within UK waters would be discussed with the UK authorities (Department for Transport, Maritime and Coastguard Agency) prior to announcing to the IMO.

ANTWOORD

When analysing the new, future activities which will lead to a modification of the MSP and which are likely to affect shipping movement within UK waters will be discussed during the informal and formal phase of the MSP procedure and thus before to announcing to the IMO.

NEDERLAND - OIM

p. 1-2

1. Bezie de mogelijkheden van Belgisch - Nederlandse samenwerking bij: - het gebruik van het "stopcontact op zee" voor windenergie-initiatieven, en
- de aanleg van het energieatol;

Ad 1. Voor de kust van Blankenberge- De Haan wil de Vlaamse overheid mogelijkheden bieden voor de aanleg van een energieatol, waar wordt geëxperimenteerd met nieuwe technieken voor hernieuwbare energie. Daarnaast wordt in het maritiem ruimtelijk plan een stopcontact op zee voorzien (o.a. in de vorm van een kunstmatig eiland ter hoogte van de windenergielocatie voor de kust van Knokke).

De provincie Zeeland is van mening dat, aangezien de Nederlandse en de Belgische locaties voor windenergie op zee op korte afstand van elkaar zijn gelegen, het voor de hand ligt dat wordt gezien of een gezamenlijk gebruik van dat stopcontact op zee voor Belgische en Nederlandse windenergie-initiatieven mogelijk is. Verder is zij van mening dat er ook voor het energieatol mogelijkheden zijn voor een Belgisch-Nederlandse samenwerking.

ANTWOORD

Het multifunctioneel gebruik van het stopcontact op zee wordt gestimuleerd in het huidige MRP. Hierbij behoort ook de mogelijkheid tot een aansluiting op het toekomstig energienet in de Noordzee. Zodra de Nederlandse autoriteiten concrete plannen hebben waarbij de vraag wordt gesteld voor het gezamenlijk gebruik van het Belgische stopcontact op zee voor Nederlandse windenergie-initiatieven zal worden verwelkomd en in haalbaarheid worden bestudeerd.

SOCIALE DOELSTELLINGEN

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.4

Laatste pagina (hoofdstuk 5): Welke onderzoeken zijn lopende betreffende wrakken en begraven landschappen?

ANTWOORD

Momenteel loopt er het project 'SeArch, archeologisch erfgoed in de Noordzee' (2013-2016). Dit project heeft tot doel het archeologische potentieel van de Noordzee in te schatten.

SAMENWERKING

Er is een hoofdstuk "samenwerking" toegevoegd m.b.t. de samenwerking met het Vlaams Gewest. Een protocol van overleg en samenwerkingen m.b.t. de Noordzee zal gesloten worden. Dat protocol zal specifiek betrekking hebben op scheepvaartbegeleiding, zeewering, visserij, baggeren en havenuitbreiding. Daarnaast zijn een aantal wijzigingen ingebracht in het KB m.b.t. de samenstelling van de raadgevende commissie en het opstarten van een wijzigingsprocedure van het MRP.

Dit hoofdstuk geeft gevolg aan de vraag van meerdere deelnemers aan de consultatie, met het Vlaams Gewest in het bijzonder, om de nodige samenwerkingsverbanden te sluiten tot uitvoering van het MRP.

**Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 4**

-

**Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 4**

-

**Questions and comments public consultation
with answers annex 4**

LEESWIJZER

Context

Dit document past binnen de totstandkoming van het marien ruimtelijk plan en volgt op het openbaar onderzoek in het kader van de wet Marien Milieu en de consultatie in het kader van de wet Strategische Milieueffectenbeoordeling. De periode liep gedurende de maanden juli, augustus en september 2013.

Binnen deze periode zijn 140 bijdragen ontvangen.

Inhoud

Dit document bundelt de opmerkingen die ontvangen zijn in het kader van de publieksconsultatie, de gerichte consultatie en de grensoverschrijdende consultatie, m.b.t. **bijlage 4**. Elke opmerking wordt beantwoord.

Dit document heeft geen rechtskracht, maar vormt een instrument om de beslissingen toe te lichten en om de impact van de publieksconsultatie op het finale marien ruimtelijk plan te duiden.

Opbouw document

Het volgende voorbeeld illustreert de opbouw.

Vragen en opmerkingen publieksbevraging
met antwoorden bijlage 1

Titel document

VAKGROEP MARIENE BIOLOGIE

Van wie komt de bijdrage

p. 2

Pagina in bijdrage

Pagina 7: "klimaatsverandering" is een breed begrip.
Wij hebben de indruk dat het MRP rekening houdt met "bepaalde aspecten van klimaatsverandering", waaronder

Inhoud van bijdrage

zeespiegelstijging.

ANTWOORD

Antwoord minister van Noordzee

Het MRP houdt inderdaad rekening met de voor het MRP relevante (ruimtelijke) aspecten van de klimaatsverandering, met inbegrip van de zeespiegelstijging.

Gebruikte afkortingen

- MRP: Marien Ruimtelijk Plan
- BNZ: Belgisch deel van de Noordzee
- IMO: Internationale Maritieme Organisatie
- KB MRP: koninklijk besluit tot aanneming van het marien ruimtelijk plan
- TZ: territoriale zee
- EEZ: exclusieve economische zone

MANUEL DE LECTURE

Contexte

Ce document cadre dans l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins et fait suite à une consultation publique dans le contexte de la loi Milieu Marin et la consultation dans le contexte de la loi Evaluation Stratégique de l'Impact Environnemental. Cette période a couru pendant les mois de juillet -août- septembre 2013.

Pendant cette période, 140 contributions ont été reçues.

Contenu

Ce document rassemble les remarques qui ont été reçues pendant la consultation publique, la consultation ciblée et la consultation transfrontalière, relatif à l'annexe 4. Pour chaque remarque, une réponse a été formulée.

Ce document n'a pas de base légale, mais il sert à expliquer l'impact de la consultation publique sur le plan d'aménagement des espaces marins final.

Structure du document

L'exemple qui suit illustre la structure.

Questions et commentaires consultation publique
avec réponses annexe 2

Titre document

EDORA

Qui contribue

p. 4

Page dans la contribution

7 Importance d'une coordination onshore-offshore

Contenu de la contribution

Enfin, l'expérience montre qu'une coordination avec le niveau régional est indispensable à tout développement d'activités en mer, et notamment pour s'assurer du bon développement des infrastructures électriques nécessaires au raccordement onshore.

En 2011, dans la région côtière, 27 projets d'énergie verte totalisant 114 MW ont été connectés au réseau, mais conditionnés à des contraintes strictes. Tant que le projet Stevin n'est pas réalisé (Elia parle maintenant de fin 2015), il y a un problème de capacité pour le raccordement non seulement pour le développement de parcs éoliens offshore, mais aussi pour les projets d'énergie renouvelable dans la région côtière. Dans le cadre des objectifs 2030 et 2050, il est donc très important de veiller à une bonne coordination et planification des travaux d'infrastructure devant permettre le développement des activités offshore ET onshore.

RÉPONSE

Réponse ministre Mer du Nord

Le PAEM a tenu compte au maximum des aspects spatiaux de la coordination entre les autorités compétentes fédérales et flamandes au niveau de la politique d'énergie (notamment en ce qui concerne les lieux d'atterrissage des câbles électriques). Cependant, l'essentiel de cette coordination se déroule au niveau de la politique d'énergie, pour laquelle le Secrétaire d'Etat à l'Energie est compétent au niveau fédéral.

Abréviations utilisées

PAEM : Plan d'Aménagement des Espaces Marins

PBMN : Partie belge de la Mer du Nord

OMI : Organisation Maritime Internationale

AR PAEM : Arrêté Royal relatif à l'établissement du plan d'aménagement des espaces marins

MT : Mer Territoriale

ZEE : Zone Exclusive Economique

COMMENTAREN EN ANTWOORDEN / COMMENTAIRES ET REPONSES

KUSTWACHT

p. 8

Referte 6: bijlage 4: Kaarten

Geen opmerkingen – suggestie: de samenvattende kaart (gecoördineerd grafisch plan) van pagina 49 – bijlage 2 toevoegen op het einde van de bundel kaarten in bijlage 4.

ANTWOORD

De suggestie wordt niet meegenomen. Dezelfde kaart tweemaal opnemen in het MRP heeft geen meerwaarde.

GEMEENTE DE HAAN

In de zitting van 5 september 2013 heeft de gemeenteraad beslist bezwaar in te dienen tegen het inkleuren in het ontwerp van Marien Ruimtelijk Plan van een "zone bestemd voor een concessie voor energie-opslag" op de Wenduinebank, zoals aangegeven in bijlage 4 bij het ontwerp van Marien Ruimtelijk Plan, bijlage 4, kaart 2, pagina 3.

Overwegende dat het raadslid in zijn toelichting :

- stelt dat zonder het nut van het tijdelijk stockeren van energie in twijfel te trekken, zonder er uitspraken over te doen of een energie-atol daarvoor het beste instrument is, en zonder zich uit te spreken over de haalbaarheid en betaalbaarheid van het project – hij van mening is dat :
 - een energie-atol in de geselecteerde zone vóór Wenduine, o.m. door de visuele hinder, negatieve gevolgen kan hebben voor het toerisme in de gemeente; het steeds een beleidskeuze van de opeenvolgende gemeentelijke overheden is geweest om het open karakter van de kust- en zeestreek vóór onze gemeente zoveel als mogelijk te behouden : geen (jacht)haven, geen pier, geen constructies in zee; dat dit mee het typische karakter uitmaakt van onze kustgemeente en meteen één van de belangrijkste toeristische troeven is, die wij in ons toeristisch beleid ook beklemtonen;
 - er onvoldoende zekerheid bestaat dat de gewijzigde stromingen ten gevolge van de inplanting van een energie-atol, geen negatieve gevolgen zullen hebben inzake bv. algenbloei en aanslibbing;
 - om die redenen de Wenduinebank af te wijzen als locatie en als alternatief de Thorntonbank of een locatie juist vóór Zeebrugge voor te stellen;

ANTWOORD

De keuze voor de reservatiezones is telkens gebaseerd op voorafgaande studies en bevragingen.

Het MRP-proces is gebaseerd op een analyse waaruit een visie en doelstellingen werden ontwikkeld. Binnen dit proces werden alle belangen zijn afgewogen en afgetoetst. Het uiteindelijke MRP omvat de vertaling van de visie en doelstellingen naar beleidskeuzes. De effectieve uitvoering van het MRP is slechts mogelijk indien aan alle voorwaarden is voldaan.

De aanduiding van de zone voor een concessie voor energie- opslag op de Wenduinbank en ten oosten van Zeebrugge, is slechts een eerste stap in het ganse beslissingsproces. Vervolgens moeten nog o.a. een concessie en een milieuvergunning gevraagd en bekomen worden. De zone blijft behouden binnen het MRP, maar binnen de concessie- en milieuvergunningsprocedure zal bijzondere aandacht besteed worden aan de effecten en risico's van het energie-atol.

VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE

p.4

Gelieve het gecoördineerd grafisch plan (Bijlage 2, pg. 49) toe te voegen.

ANTWOORD

Het gecoördineerd grafisch plan, opgenomen in bijlage 2, is niet-bindend. Dit plan wordt niet gekopieerd in bijlage 4.

De kaarten die op afzonderlijke wijze de ruimtelijke toewijzing maken, zijn wel bindend en worden omwille van deze reden opgenomen in bijlage 4. Ingeval van conflict tussen de tekstuele coördinaten en de grafische weergave daarvan in de kaarten, primeren de coördinaten.

ALGEMEEN

VLAAMS GEWEST

p. 32

Algemeen

Er moet overeenstemming zijn tussen terminologie van het KB, de kaarttitels en de legende-elementen.

Er wordt in de teksten heel veel verwezen naar toponiemen van zandbanken en andere plaatsen op zee. Op de kaarten in bijlage 4 staan echter geen toponiemen. Mogelijk maakt dit de kaarten heel druk, maar misschien is de toevoeging van een kaart 0, met enkel toponiemen een oplossing om nadien deze kaart te vergelijken met de toelichtende kaarten. Zo kunnen verwijzingen naar zandbanken of andere toponiemen toch geduid/gezocht worden op de kaarten.

ANTWOORD

De overeenstemming tussen de terminologie binnen de verschillende geledingen van dit MRP is nagekeken en waar nodig aangepast.

Een kaart met toponiemen van zandbanken is opgenomen in bijlage 1.

NATUURBESCHERMING

VLAAMS GEWEST

p. 32

Kaart 1 - Natuurbescherming

Afstemming terminologie kaart – KB:

- KB art 6: *'goede milieutoestand'* – op kaart enkel sprake van *'Natuurbescherming'*
- KB art 6: 5 zones ter behoud van *bodemintegriteit* – kaart: 4 zones voor *bodembescherming*; (sectoren 2a, 2b en 2c cfr art. 11, §1 niet weergegeven op kaart)
- KB Art 7 §1: *"Speciale zone voor natuurbehoud "Vlaamse Banken"* -Legende: *Habitatrichtlijn – Vlaamse Banken*
- KB Art 7 §4: *"Speciale beschermingszones voor vogels"* - Legende: *"Vogelrichtlijngebied"*

ANTWOORD

Qua titel kaart 'Natuurbescherming'

Dit wordt meegenomen, m.n. de kaart krijgt de titel "Goede milieutoestand en natuurbeschermingsgebieden".

Qua 5 zones

Zie antwoord op bijdrage SDVO in 'compilatiedocument antwoorden KB'..

Qua terminologie

Dit wordt op elkaar afgestemd.

"Trapegeer Stroombank" cfr art 7 §3 niet aangeduid op kaart

ANTWOORD

Dit wordt meegenomen, door aanduiding van de contouren van deelzone "Trapegeer Stroombank".

Zone 1 en 2 niet uitgetekend cfr coördinaten, KB Art 6 §1 1° en 2° - zone 2 is te diep in zee ingetekend

ANTWOORD

Dit is meegenomen door het inbrengen van een correcte volgorde van de coördinaten.

Coördinaten SBZ3 niet geheel volgens coördinaten KB Art. 7 §4 3°. Klopt ongeveer als vanaf basislijn wordt gemeten, maar waarom wordt de coördinaat ten NO van de haven dan opgenomen, is dit niet vervat in de basislijn. Of heeft dit te maken met afbakening van Baai van Heist?

ANTWOORD

De coördinaten van de Vogelrichtlijngebieden zijn overgenomen uit de wat aangemeld is bij de Europese Commissie. . Dit vormt geen wijziging van de reële contouren, aangezien de bewuste punten zich tot op vandaag op de basislijn bevinden.

Concessiezones voor elektriciteit productie en energieopslag worden vermeld op kaart, maar worden niet aangehaald in Afdeling 1 en 2 van het KB, moeten ze dan op kaart weergegeven worden?

ANTWOORD

Deze zones worden vermeld op de kaart, omdat de secundaire functie telkens bestaat uit actieve natuurbeheersmaatregelen.

ENERGIE KABELS EN PIJPLEIDINGEN

VLAAMS GEWEST

p. 32

Kaart 2 – Energie, kabels en pijpleidingen

Legende: “... bestemd voor domeinconcessies voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden” – KB Art 8 §1: “... bestemd voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden”

Legende en KB afstemmen op elkaar

ANTWOORD

Dit wordt op elkaar afgestemd.

Zone bestemd voor domeinconcessies voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden

Op de kaart staan binnen deze zone grijswaarden en witwaarden aangegeven. Wat betekent dit? Ook deze kleuren en betekenis in de legende aangeven. Hebben ze een juridische waarde? Indien deze kleurschakeringen geen juridisch belang hebben, ze weglaten.

ANTWOORD

Deze kleuren staan voor de contouren van de individuele windmolenprojecten binnen de concessiezone. Ze hebben op deze kaart geen juridische waarde en worden weggelaten.

Preferentiële zones bestemd voor concessies voor kabels en pijpleidingen

- Wanneer een concessiezone voor kabels en pijpleidingen getekend wordt, hoe verhoudt zich dat tot de veiligheidszones voor Offshore beschermingszone (BIJLAGE 1 p41). Is die erin opgenomen?
- concessiezone voor kabels en pijpleidingen naar Oostende/Mariakerke loopt tot aan het land (ten westen van Oostende). Zijn dit nieuw te verwachten aanlandingen en voor wat type kabels/leidingen gaat het?

Hoe verhoudt zich dat tov de bestaande eerste bestaande elektriciteitskabel vanuit het off-shore windmolenpark Oostende Militair Hospitaal naar Slijkens vervat in deze concessiezone?

- Waarom loopt concessiezone voor kabels en pijpleidingen naar Zeebrugge ten oosten van Zeebrugge naar één punt op land (Knokke Heist en los van de oostelijke strekarm van Zeebrugge)? Is dit een tracéwijziging van iets bestaand of een nieuw tracé met aanlanding ter hoogte van Knokke Heist?

Waarom wordt deze strook smaller en hoe zit dat met de veiligheidszones bij de versmallingen?

ANTWOORD

De veiligheidsafstanden t.a.v. kabels en pijpleidingen kunnen voorbij de corridor reiken, zonder dat dit de activiteiten die ruimte toegewezen gekregen hebben buiten de corridor kan beperken.

Voor het antwoord qua concessiezone voor kabels en pijpleidingen: het MRP voorziet de ruimte voor het uitbouwen van het kabel- en pijpleidingennetwerk, maar het effectieve beleid betreffende dit onderwerp behoort niet tot de scope van dit MRP..

De concessiezone voor kabels en pijpleidingen naar Zeebrugge loopt niet naar een punt op land, maar concentreert zich wel op de havenfaciliteiten van Zeebrugge. Dit is dus geen tracéwijziging met aanlanding ter hoogte van Knokke-Heist.

M.b.t.de veiligheidszones is er geen verandering t.a.v. de bestaande toestand, waarbij kabels en pijpleidingen ook dikwijls bij elkaar komen op een aantal aanlandingspunten.

Zone bestemd voor een concessie voor energie- opslag

In het kader van de kustveiligheid / zeewering zijn de zones voorzien voor energie-atollen een bezorgdheid. In het voorstel van marien ruimtelijk plan is in bijlage 2 een concrete zone voor concessie-aanvragen voor energie-opslag (waterkracht) aangeduid voor de kust van Blankenberge-De Haan. In deze zone kan een concessie verkregen worden voor een energie-atol voor maximaal 1/3 van de aangewezen zone. Het energie-atol kan naast energie-opslag gecombineerd worden met natuurontwikkeling. Er wordt tevens in een mogelijkheid voorzien voor toeristen om aan te meren. In dat kader kan een informatief bezoekerscentrum worden aangelegd. Het energieatol kan betreden worden op de kruin, de stranden blijven ontoegankelijk.

Bovendien werd in het ontwerp-KB ook een tweede zone voor een energie-atol ten oosten van de haven van Zeebrugge opgenomen. De locatie ten oosten van de haven van Zeebrugge werd uit de ECOREM-studie overgenomen.

De resultaten van recent onderzoek dat gebeurd is in het kader van het project Vlaamse Baaien tonen aan dat de concessiezones voor de twee energie-atollen belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de uitoefening van de Vlaamse bevoegdheden indien onvoldoende rekening wordt gehouden met de mogelijke effecten van constructies op de toegankelijkheid van de haven Zeebrugge en op de kustverdediging. Bij doorrekening van verschillende scenario's blijkt dat een atolconstructie in de voorgestelde zones in het merendeel van de gevallen een significante impact heeft op de stromingssnelheden en –patronen. Het is moeilijk voorspelbaar welke morfologische veranderingen dit met zich zal meebrengen, en wat de uiteindelijke impact zal zijn op de scheepvaart, de toegankelijkheid van de haven van Zeebrugge en de kustveiligheid. Om die reden sluit de Vlaamse regering zich aan bij de vraag van de Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart om eerst een zeer grondige project-MER uit te voeren vooraleer daadwerkelijk tot de oprichting van een energie-atol op de aangeduide locaties wordt besloten. Alle mogelijke effecten op onder andere de scheepvaart, de toegankelijkheid van de haven van Zeebrugge (o.a. stroomsnelheden) en de kustveiligheid dienen daarbij in beeld te worden gebracht. Langs Vlaamse zijde zal dergelijk onderzoek gebeuren in het kader van het project Vlaamse Baaien. Er wordt voorgesteld dat hierover kennisuitwisseling zal gebeuren tussen de Vlaamse en federale overheid.

ANTWOORD

Zie antwoorden op bijdrage gemeente De Haan in dit compilatiedocument.

De kennisuitwisseling tussen de Vlaamse en federale overheid is van groot belang. De verschillende procedures (concessie, milieu machtiging en –vergunning, etc.) voorzien reeds in een aantal mogelijkheden tot kennisuitwisseling tussen de Vlaamse en federale overheid. Ook de Structuur Kustwacht vormt een goed forum voor kennisuitwisseling, alsook de Stuurgroep Vlaamse Baaien.

Art 8 §10: ... zone afgebakend, bestemd als referentiegebied voor de monitoring van de impact op het milieu van zandwinning en de windmolenparken.

Niet weergegeven op kaart 2 van bijlage 4

ANTWOORD

Deze zone is opgenomen op kaart 5 van bijlage 4. Qua cartografische weergave volstaat dit.

Kaart 3 – Scheepvaart, lozing baggerspecie en Scheepvaart, lozing baggerspecie en havenontwikkeling

Concessiezone voor stopcontact op zee

Benaming afstemmen met benaming op andere kaarten

ANTWOORD

Dit wordt aangepast.

Weergave op kaart niet cfr coördinaten in Art 9 §2 1°

ANTWOORD

Dit is nagekeken. Er zijn geen fouten gevonden.

Voorzorgsgebied Noordhinder Junctie cfr. Art 9 §2 2° niet aangeduid als voorzorgsgebied op kaart

Voorzorgsgebied rond speciale zone voor natuurbehoud “Vlaamse Banken” niet aangeduid op kaart (Art 7 §1 ; Art 9 §2 7°)

Verkeersstromen en “scheepvaart, baggerstorten en havenontwikkeling in het BNZ” soms door elkaar gehaald cfr KB?

verkeersstromen cfr art 9 §2 8°-17° aangeduid als verkeersstroom? lijkt me vaak aangeduid als “scheepvaart, baggerstorten en havenontwikkeling in het BNZ”

Coördinaten zoals opgenomen in KB Art 9 §8 voor wat betreft de reservatiezone voor storten baggerspecie komen niet overeen met aangeduide zone op kaart. Zone weergegeven door coördinaten is veel groter

KB en kaart 3 van bijlage 4 afstemmen op elkaar

Voorzorgsgebied Thorntonbank – Blighbank (zone voor hernieuwbare energie)

Niet als dusdanig opgenomen in KB, is eveneens aangeduid als zone waarin vaarverbod geldt, is afbakening als voorzorgsgebied dan niet overbodig, of geldt voorzorgsgebied enkel in zone rond zone met vaarverbod?

Waarom is deze zone blauw ingekleurd als er vaarverbod geldt? Moet blauwe inkleuring niet enkel in voorzorgsgebied (tussen blauwe stippellijn en oranje lijn)?

ANTWOORD

De kaart met betrekking tot de scheepvaart, havenontwikkeling en baggerstorten is in orde gebracht:

- Voorzorgsgebied Noordhinder Junctie wordt als voorzorgsgebied aangeduid op de kaart; De verwijzing naar art. 7, §1 is gecorrigeerd naar art. 8, §1 (windmolenzone);
- KB en kaart 3 van bijlage 4 zijn op elkaar afgestemd;
- De zone is niet langer blauw ingekleurd, terwijl nog niet de volledige windmolenzone is aangeduid m.b.t. een vaarverbod, omdat dit verbod ingesteld wordt naarmate de projecten evolueren.

Kaart 4 –Zeevisserij en mariene aquacultuur

Zone 1 en 2 niet uitgetekend cfr coördinaten, KB Art 6 §1 1° en 2° - zone 2 is te diep in zee ingetekend

ANTWOORD

Dit wordt meegenomen door het inbrengen van een correcte volgorde van de coördinaten.

Kaart 5 –Zand-en grindontginning

Kaart 6 –Kustverdediging

Kaart 7 –Militair gebruik

in KB worden termen in NL vermeld, op kaart in EN: af te stemmen op elkaar. Afkortingen worden nergens verklaard.

Zones op kaart komen niet overeen met coördinaten opgenomen in art. 13, §1

ANTWOORD

De termen worden overal in het Nederlands geplaatst.

De kennis van de afkortingen lijkt ons niet belangrijk te zijn voor het begrip dat het om militaire gebieden gaat en dat de restricties gelden die in het KB MRP zijn beschreven.

In de zones zijn geen fouten gevonden. Dit wordt dus niet aangepast.

HAVEN ZEEBRUGGE

p. 8 (bijlage 2)

-Gezamenlijke opmerking bij kaarten 1-2-3: (zie aanduiding op de schetsen in bijlage)
Concessiezone voor stopcontact op zee aan de westzijde inperken ifv. scheepvaartroute naast concessiezone voor windmolenparken. De meest westelijke punten van de zone voor opwekking hernieuwbare energie, dienen eveneens de meest westelijke punten voor de zone voor transport van elektriciteit te vormen (zodat deze laatste volledig komt te liggen binnen de vormuitsparingen van de zone voor opwekking van hernieuwbare energie).

Legende : De betrokken zone zou best ook worden omschreven als “zone voor domeinconcessies voor de installatie ...” (“voor domeinconcessies” toe te voegen)

-Kaart 1 - Natuurbescherming:

Milieu-gericht marien reservaat – “Baai van Heist”: opheffen of omvormen naar buffergebied/geïntegreerd overgangsgebied met weinig aanwezigheid van mensen. Eventueel Belgisch deel van de Vlake van de Raan afbakenen als gericht marien reservaat.

-Kaart 3 - Scheepvaart en baggeren:

Blauwe inkleuring van de zone voor opwekking van hernieuwbare energie is te verwijderen. De scheepvaartroute ten westen van de zone voor opwekking van energie en te wijzigen zone voor domeinconcessies voor stopcontact op zee is aan te passen en aan te sluiten tot bij de veiligheidsafstand rondom deze zones.

ANTWOORD

Voor het antwoord op deze bijdrage wordt verwezen naar het antwoord op de bijdrage van Haven Zeebrugge in het ‘compilatiedocument bijlage 2’.

M.b.t. kaart 3, deze commentaar wordt meegenomen.
